

Det norske språk- og litteraturselskap 1981.

Alexander L. Kielland: *Brev 1869–1906*. IV. 1900–1906.

Utgave ved Johs. Lunde.

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

Brev 1869–1906

1900–1906

Alexander L. Kielland

ALEXANDER L. KIELLAND

BREV 1869—1906

UTVALG, INNLEDNING OG KOMMENTAR
VED
JOHS. LUNDE

GYLDENDAL NORSK FORLAG · OSLO

Baby Kielland.

Stavanger d. 30. Januar 1900.

Kjære Pefert! først skulde jeg hilse dig fra mig selv og sige, at du maatte ikke være saa glad i mig. For jeg er en lumsk Mand, som holder mig alene, og skjønt jeg synes saa ødsel, giver jeg dog aldrig saa meget ud, som jeg tar imod. Dig narrer jeg kanske ogsaa lidegran, men det er da lidet – svært lidet. Du er min søde Pige og mit Lyspunkt.

Else var glad, fordi du og Vilhelm var glade over hendes Gaver, og hun var ikke stødt over, at Takken kom sent. Idag slaar de alle Recorder, som hidtil er sat af modige unge Piger i Stavanger, og jeg tilstaar, at jeg har hjulpet dem lidt med min Autoritet.

Du ved, Elses Forening: "Pernillen" – den havde lagt sig Penge op. Og idag inviterer den 6 unge Herrer til Kjøretur til Sandnæs, Middag og Bal i Hôtel Rogaland. De samledes her Kl. halv 4. Du kan tro, det saa jilt ud: 3 fine Landauere, 2 med hvide og 1 med sorte Heste – drog de afsted pyntede og indpakkede i Solskin og en liden tindrende klar stille Frost, – det er jo ikke som Østlandets Vinter; men de store aabne Landskaber her har ogsaa sin Charme med let Rimfrost og aabent blaåt Vand. Fruerne P. Johnsen og Doctor Lund tager imod dem og Kl. 12 skal de reise hjem igjen i sine lukkede Vogne. Og næsten alle disse Pigebørn fortjener selv sine Penge.

Jeg maa gaa; jeg skal i Bad; ak om vi to i Aften kunde gaa hen og spise godt – jeg er saa sulten! – Vilhelm skulde faa være med og Tycho.

Din *Pappa*.

Jeg skal snart skrive bedre.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Stavanger i Februar 1900.

Tør jeg bede mig udlaant til Afskrivning alle de Breve fra mig, som Du maatte have liggende.

Med venskabelig Hilsen og Tak for alt. Det er en Skam, at jeg ikke kan faa Munden op; men jeg tror, det kommer.

Din hengivne *Alexander L. Kielland*.

Pietro Krohn.

Stavanger den 3die Februar 1900.

Kjære Ven! lad os ikke spilde det korte Papir med Beklagelser over, at det er saa længe siden; der har jo hellerikke været andet ivejen, end at jeg skal have Skam, som har været frisk og lever af Correspondence, og har ladet dig saalænge uden Venskabs Livstegn.

Men lad os hurtig faa fat i hinandens Hænder til godt Nytaar og Venskabets fortsatte Pagt, til vi skilles i Døden, den vi foreløbig springer over med de Levendes Lethed.

Først vil jeg fortælle om mig selv, dernæst om mine nærmeste. Saa fortæller du om dig selv eller bedre: saa fortæller Fru Krohn om dig, og du skal slippe med at fortælle, hvad du vil, naar jeg bare faar høre, at du er der, der hvor jeg maa have dig, forat Danmark skal være Danmark for mig.

Jeg – ser du – jeg sidder ved en gammel Skrivepult fra mine Fædre, – Egetræ med Klaf og Udtræk paa to Pinder. Messingbeslag og hemmelige Rum – den er ikke værd at nævnes i dit pragtfulde Møbel-Dolhus nedenunder; og foran mig har jeg sat en Flaske Suduiraut – noget a la chateau d'Yquem, fordi det er Lørdag, Borgermesteren er færdig, og jeg er alene.

Ellers lever jeg kun maadeligt; men bedre end de siste Aar. Det er ikke til at forstaa, hvorledes vi klarede os, indtil for 4 Aar siden eller mer, da vi fik en liden Arv – Beates Onkel – og nu i det siste, da jeg – jeg selv! har vist mig som en smart Tomte-Sælger og har solgt af vore Ejendomme ved Byen med Fordel, men vi er jo 6 Søkende, saa min Part har jo ikke været større end 10,000 Kroner. Men det støtter, og der er mere Jord igjen, – meget mere.

Baby er lykkelig – som den Solstraale, hun er skabt til at være; min Yndling, min Svaghed, mon luxe! Else er en koldere Deilighed – du ser hende ved min Arm paa Fotografiet! – à propos! du maa gjøre Nar af Fru Bissen fra mig; hun fik en anden Gruppe af os tre forleden, og idet hun omtaler den, synes det, somom hun tror, at Else er Beate – den gamle Beate – min Kone paa 49 Aar!!

Men forresten har jeg Grund til at formode, at Beate, naar hun udgaar fra den store svenske Nerveægtes Behandling – Westerlund –, vil forbause os alle endnu engang ved sin Ungdommelighed. Sig til Fru Krohn, at Beates Adresse er simpelthen: Enköping – Sverige – saa faar vi se, hvad Hjerte hun har.

Der har du min Kreds. Noget er blevet lettere, noget tungere – for Exempel

Jeg vil ikke beklage mig længer. "Hverdagslivets Dæmonik" – – det er et Ord af Nordal Rolfsen, som jeg engang bespottede, men som i Tidens Løb har uddybet sig for mig til Visdom. Storbyens Hverdagsliv er ikke "dæmonisk"; men Smaabyens er det paa Grund af det Alvor, hvormed der leves paa falske Værdier. Jeg er her lige paa Randen af dit gamle Zuruf: Du skylder os Delphins Memoirer! Det er sandt; der kunde være meget for mig at sige i en ny Form; jeg mindes da, at du siger, jeg virker som noget ungdommeligt, naar du træffer mig igjen. Men – ser du! – jeg er saa doctrinair, at jeg venter paa den Engel, der skal røre Vandet og tvinge mig til at kaste Krykkerne og gribe Pennen. Jeg maa le, naar jeg tænker paa, at den kloge Edvard Brandes engang bebreidede mig min Taushed og sagde: Se jeg! jeg vilde have nogle Penge; jeg sagde til mig selv: skriv en Bog, og jeg skrev den. Feig svarede jeg ikke, hvad der laa paa mine Læber: den blev ogsaa derefter!

Nu er det altsaa din Tur; eller Fru Krohns – hils hende hjerteligt! – eller Marios – eller Camilla – helst alle!

Skaal!

Din hengivne Ven og Broder *Alexander L. Kielland*.

Frits Thaulow.

Stavanger den 5 Marts 1900.

Kjære Fritz! Tak for Laanet af Brevene og for dit venlige af 11 Febr. –

Ja, jeg samler mine Breve, idet jeg tænker, at hvis de skal udgives, vil jeg selv helst gjøre det – baade for Indtægtens Skyld, – som altid er mest velsmagende, mens man lever, og dels for at passe paa; jeg kan for Exempel ikke trykke om de høie Modertrompeter – synes du vel?

Naar du ankrer paa Stavanger Havn, kommer Borgermesteren ombord – vær sikker.

Hils din Frue!

Din hengivne Ven *Alexander L. Kielland*.

Jacob Otto Lange.

Stavanger den 6te Marts 1900.

Kjære Onkel! Tak for Laanet af Brevene. Jeg faar saadan en Masse nu om Dagen, at hele mit Liv – ialfald som Forfatter flyver mig som Fluer omkring i Hovedet. Dine vare gode, andre er mindre værdt; men først, naar man har dem alle chronologisk ordnede fra Dag til Dag, vil det vise sig, om der er Afvexling nok til en større Samling. Jeg vil iethvertfald begynde med et PrøveBind paa en 10–12 Ark.

Der maa nogle Strygninger. I dine Breve husker jeg ikke andet end nogle ganske unyttige og upassende ord om Kongen. Saadant skulde man ikke skrive – ikke engang i privat Brev; – det er igrunden en Art Karslighed – lidt pralerisk, som vanklæder en gentleman. Og ellers i de andre Breve staar der formodentlig altfor intime Ting – Familieting; det maa stryges med Forstand. Brevene til B. B. er ikke gode, – jeg læste nogle igaar, som kjedede mig svært.

Fra Baby hører jeg om Eder – at alt gaar og gaar sin triste og dog saa skønne Gang; det minder om General Moreau's berømte Tilbagetog! – og Musiken følger dig ogsaa, og der vifter ogsaa Faner over dig, som du ikke ser.

Maatte Baby som en liden lystig Piberdreng opmuntre den gamle General; hun er sød – ikke sandt? – og der er en egen Lyd i hendes lille Stemme, som gjør godt i gamle Hjerter.

Hils Tante hjerteligt fra mig og hav det begge saa godt som muligt, siden I nu ikke kan have det saa godt som I fortjener det.

Din hengivne Neveu og Ven *Alexander L. Kielland.*

Georg Brandes.

Stavanger den 7de Marts 1900.

Kjære Ven! Tak for Laanet af Brevene. Du har vel ikke noget imod, om jeg i sin Tid tager dem med i en Samling til Udgivelse?

Nu er jeg saa langt og længe skilt fra Danmark og de gamle danske

Forbindelser, at vi maatte have en lang Samtale, før jeg kunde være med og forstaa.

Men ved at samle Breve, kommer jeg dog netop i disse Dage ind i de gamle Tanker og det morer mig og glæder mig at mindes godt Venskab og den første Forfatteretid, da jeg havde saa megen Støtte i dig og dine Værker.

Hvis du husker det, saa bed Edvard sende mig mine Breve og fortæl, hvor prompte du fik dine igjen. Naturligvis vil jeg iagttage sømmelig Discretion ved Udgivelsen, – hvis det nu blir til noget. Jeg glæder mig til at møde dig igjen.

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Stavanger den 7d Marts 1900.

Kjære Hegel! det var en Skuffelse for mig i Deres Frues Brev at møde Vanskeligheder ved min Plan: at samle mine Breve. Hvad hendes Breve angaar – jeg mener mine til hende, saa skal jeg skrive og forhandle derom med Fruen; men Brevene til Forlaget – Justitsraaden først og senere Dem – de har jeg gjort sikker Regning paa og uden dem kan der neppe blive nogen Samling.

Der var baade i Deres Fars og i Deres Tid nogle Perioder, hvor Brevvexlingen var ret bitter. Jeg kunde tænke mig, at De nødvendig vilde lade dette komme tilsyne? – men jeg for min Del vilde synes, at hele mit Forhold til Forlaget – ja til Danmark og Literaturen blev ufuldstændigt, om det ikke kom for en Dag, hvor fordringsfuld – kanske urimelig jeg altid har været. Dertil kommer, at jeg til Venner mange Gange har talt om – og maaske i Breve skildret, hvorledes jeg har havt Rivninger med Forlaget; og hvis nu det ikke kommer frem, vil jeg staa som en Art Pralhans.

Jeg synes, at Forholdet mellem Hegels og mig geraader alle 3 til Ære og ikke minst Eder, som tiltrods for min – lad os kalde det: Aabenhjertethed bevarede mig i Venskab; ligesom der jo ogsaa uden Tvivl paa utallige Sider maa findes Ord for min oprigtige Taknemlighed mod Familien og min Hengivenhed for Forlaget.

Af Copier har jeg kun nogle af de store Slag-stykker, der vilde tage sig grelt og

misvisende ud, naar det forangaaende crescendo i Stemningen og det efterfølgende decrescendo i Fred og Forsoning skulde mangle. Og først og sist: jeg vilde netop gjerne efterlade Billedet af en Smule Forfatter-Kjøbmand, der arbeidede for bedre Vilkaar for de gode Forfattere i det fineste og i alle Henseender mest imødekommende Forlag i Norden.

Af disse Grunde vil jeg indtrængende bede Dem sende mig alle mine Breve til Gyldendal – til Deres Hr. Fader og til Dem selv. Selvfølgelig skal der være Anledning til Forhandling om Enkeltheder og Udtryk, ligesom jeg beder Dem have Tillid baade til min Discretion, Takt og Smag.

Min Plan – ser De! som Fru Julie har fremskyndet, er den, at tjene selv de Penge, som en anden efter min Død vil tjene paa at opsnuse og udgive Kiellands Breve. Og jeg vil ikke kvæle Læserne med et tykt umuligt Bind, men gjøre mig en stor og sikker Indtægt – forhaabentlig i flere Aar, – sammen med Dem, hvis vi kommer til Enighed.

Jeg vil begynde med et lidet Bind til Jul – 10 a 15 Ark, som antagelig vil omfatte Aarene til 1882 – eller 83. De kan gjøre Oplaget saa lidet, at der Intet bliver at resikere, hvis De vil tage Forlaget; og jeg vil ikke tænke paa Oversættelser. Gaar det ikke, saa lader jeg mit Samlerarbeide ligge; men gaar det, vil jeg gjøre store Foranstaltninger og Fordringer ved det næste Bind. Hvad jeg hidtil har seet er godt. Jeg tror, at naar Brevene kommer uden Spor af Fortale eller Forklaring eller Noter bare med Over- og Underskrift – chronologisk ordnet fra Dag til Dag, vil de give et Billede af en Correspondence – ret interessant og morsom – tildels ogsaa i de fortroligste Breve yderst pudsigt. Man har ikke meget af den Art, og Brevskrivningen er efterhaanden blevet mit Forfatterskab; jeg tror, det vil lykkes som literairt Foretagende endog i høi Grad og det vilde glæde mig, om De har Lyst paa Tingen og vil stille mig svimlende gode Vilkaar.

Til en Begyndelse vilde jeg spørge, om jeg turde belæse min Conto med 500 Kroner, som jeg trænger meget til.

Jeg hører, De har taget Jens's Bog; jeg vil bare forberede Dem paa, at der hænger vist over Deres uskyldige Hoved et Manuscript ogsaa fra Alexander; lad det være sagt strax, at de 2 Unges Conti, ved en Jernmur bestandig maa være adskilt fra min. Lad mig snart høre fra Dem og hils alle Deres.

Edvard Brandes.

Stavanger den 19de Marts 1900.

Kjære Ven! Hvor det dog er ondt at skrive, naar lange Tider ligger siden sist. Jeg fik fra din Bror 2 Pakker Breve, og ved siste Sending – det er nogle Dage siden, meldte han mig, at du virkelig skulde i Fængsel for Duellens Skyld, ja, at du kanske er der endnu i dette Øieblik. Vi er for gamle – undskyld! – men det er mig umuligt at tage dette paa nogensomhelst let Maade, og jeg tænker, at du ogsaa er saa alvorligt sint som hele Historien fortjener fra først til sist. Endda jeg, som bare ser Politiken, jeg ser vel ikke Halvdelen, – saaledes viste jeg ikke af, at der virkelig var Rets-Sag – PolitiSag? og Dom til Fængsel. Kjære Ven! enten du ler, – men det gjør du ikke, jeg er vis paa, at du ganske alvorligt tillader mig at bevidne hvor jeg tager Del med dig i Mistrøstigheden over den Art Raahed, som følger vor Tid og voxer med den.

Jeg er bange, du begynder at glemme mig, nu da vi ikke engang længer har Forbindelse gjennem Døtrene. Men jeg selv er netop i disse Dage saa optaget af gamle ganske forglemte Minder fra min første Forfattertid, fordi jeg samler Brevene. Du vil ikke holde dig tilbage med din Andel, naar du faar Tid?

Min Plan er at begynde til Jul med et Bind paa 10 høist 12 Ark – mit gamle Format og Udstyr saaledes: Kiellands Breve 1ste Samling. 1878 til for Ex. 1882. Udgivne af Alexander L. Kielland. Brevene følger strængt chronologisk uden en eneste Note, Register eller Forklaring.

Forsøget vil da bestaa deri, om disse Breve, naar de læses i Sammenhæng, vil give et Billede af en temmelig selvbevist Forfatters Debut i en interessant Tid og fængsle saameget, at man i smaa Bind til Jul kunde udnytte min store Brevskat, som ellers vil blive liggende og komme en Fremtidens Borchsenius tilgode, der da vil fremlægge et Monstrum paa 700 Sider med Noter – til at brække sig af!

Jeg lægger næsten mest Vægt paa dine Breve, som der uden Tvivl maa være mange af, hvis du har gjemt dem? – naturligvis maa jeg stryge; jeg vil nok klæde mig noget af ved denne Leilighed; men jeg vil beholde Buxerne. Og jeg vil ogsaa

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
gjerne beholde mine Venner, saa der maa bruges Varsomhed. Enhver får sine Breve urørte tilbage, saa han kan se, hvormeget jeg vilde betro Verden af vort. Men saa maa jo ogsaa Vennerne stole paa mig; thi det blev umuligt paa Forhaand at træffe Aftale for alle de luftige Ord, der kan staa.

Næst dine Breve kjæmper jeg nu for at erholde Hegels. Jeg vil nødig gaa i Jorden uden at efterlade mig mine hæderlige Batailler med ForlæggerVampyrerne i min Tid – saa snille og fine som de var. Det første Bind Breve vilde omhandle Tiden, før jeg kom til Kjøbenhavn, hvor vor Correspondence endnu maa være sparsom. Saa var vi sammen 2 Aar – med spredte Billetter fra Øresundsgade til Tordenskjoldsgade. Der blir saaledes Anledning til at betænke sig efter 1ste Bind; overveje, hvad der tager sig ud, og hvad der kan læmpes paa, – eller til helt at opgive Planen; – saa ligger ialfald mine Breve samlede til Eftertiden i Afskrift for Exempel i Universitetsbibliotheket, – der har de Plads til Alverden.

Nu skal du billige denne Plan – om ikke for andet, saa fordi den kan skaffe mig Penge – he? tror du – din – jeg kan ikke finde paa noget Skjældsord, siden det er saa længe siden; men jeg vil haabe, du ikke skjærer et spodskt Grin over Kelland, som indbilder sig, nogen gider læse hans gamle Breve, – det er jo netop det, som er det forfærdelige Spørgsmaal; men et lidet Bind – he? – man kan altid forsøge – he? – vær enig! og lad mig snart høre fra dig.

Din hengivne Ven *Alexander L. Kielland.*

Georg Brandes.

Stavanger den 6te April 1900.

Kjære Ven! Tak for en Eftersending af Breve. Det hober sig forfærdeligt op; men jeg holder endnu Haabet oppe: at Stoffet lader sig anvende i smaa Portioner. Et Udvalg vilde være Snyderi, og det kunde jeg ialfald slet ikke gjøre selv. Men jeg maa aligevel gaa over et og andet altfor drøit Udtryk, som i Samtalen kan have passeret mellem Mandfolkevenner; men som bare vilde fordrive Læserne uden at gavne nogen. Saa gjælder det ogsaa om det kan gaa an at sige til alle, hvad jeg har sagt til den ene Ven om den anden. Jeg finder for Ex. i et af Brevene til dig, at

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
jeg mistvivler om Bjørnsons "Paalidelighed". Dette ser jo galt ud; men det gjalt
den Tid, da han var saa optaget af det Religieuse, at man kunde frygte, at der
forestod en Svingning mod den Kant. – Jeg faar nu se og stole paa min gode
Samvittighed.

Din hengivne *Alexander L. K.*

Baby Kielland.

Stavanger d. 9. April 1900.

Søde Pefi! – et Par Ord før du reiser! vær nu snil og perlegod mod din brave
Mand, som jeg holder saa meget af og under det saa godt, – husk paa at være
perlegod – saaledes som du kan være – mod ham og hav det godt og lykkeligt –
som man ene kan have det i Paris, naar man *vil* og naar man vil være snil og give
efter og ikke fordærve Livets faa Søndage med Opvask fra Ugen. Maatte glade
Guder følge Eder!

– Hvorledes jeg har det? jo omtrent som da Fjeldfolkene sagde: Om
Jolkvelden – daa hadde me det løiligt! – inkje hadde me te æta! inkje te drykkja!
– os log, saa me dratta taa Bænkjom! – ja for tilslut maa jeg le! Foruden virkelig
Sorg – som den over Jonas Sømme, er her de latterligste Fortrædeligheder.

Dit Brev til Rachel – den Ryggsløses Moder gav jeg Fattigforstanderen med
udtrykkelig Ordre, at hun maatte forbydes enhver Adgang til mig. Thi – du naive
og forkjælede Væsen; – du kjender mig lidet, naar du tror, at du kan bruge min
"Autoritet" til sligt. Har jeg nu i 30 Aar baaret en urimelig stor Broderpart af din
Moders Pigesorger, saa vær vis paa, at jeg ikke vil begynde paa mine Døtres; min
Kjærlighed er god og paalidelig, men den er Gud være lovet i Ramme.

Lev nu godt og vær glad i mig og i din Mand; jeg hører bare godt om dig og er
lykkelig. Til Pintse kommer Mamma, da faar vi tale om Sommeren og Besøgenes
Tid.

Din egen *Pappa.*

Stavanger den 20d April 1900.

Kjære Hr. Hegel! – jeg venter saa paa en Pakke af mine Breve fra Dem – bare fra de første Aar – foreløbig, f. Ex. 1879–83, det vil antagelig være nok. Opgiv mig, hvor mange Stykker, *som det vedlagte**, der skal til, forat udgjøre et trykt Ark som i mine Bøger med det flotteste Udstyr. Deraf vil vi kunne tage af den allerede store Bunke et passende Tal til et 15 Arks- eller 12 Arks-Bind til Jul, og saa kan vi jo se os om.

Min Plan er nemlig voxet. Hvis det lykkes, kan der blive udmærkede Illustrationer – baade Portraiter og Steder, Grupper – Situationer – jeg tænker allerede med Graadighed paa Deres Mapper paa Skovgaard; mine gamle Stavangerbilleder, Aarre – et Liv illustreret.

Det viser sig allerede, at det første Bind hovedsagelig kommer til at indtages af Brødrene Brandes, Forlaget, B.B. indsprængt med et forholdsvis lidet Antal af Søster Kitty, Drewsen, Statsraad Lange og andre Familie-Medlemmer. Fru Julie og Vennerne i Kjøbenhavn viser sig først i 2 Bind, og først da, bliver det mere livligt.

Skulde der være noget i, hvad jeg sist antydede: om De kviede Dem ved at aabenbare vore Tvistigheder, saa vil jeg bede Dem slaa dette af Tanken ligesaa godt først som sist. Der er allerede i, hvad jeg har læst, saa megen og stadig Omtale til litteraire Venner om mit Forhold til Forlaget, at al Sammenhæng vilde være borte, om denne Baggrund ikke kom med; og jeg kan ikke tænke mig, at De virkelig skulde have for liden Tillid til mig og min Oprigtighed. Maaske gjør jeg mig her formegen Sorg og fornærmer Dem kanske ved at forudsætte noget hos Dem, som ikke er der; kanske har De havt travelt? – kanske er min 1ste Pakke underveis? –

Deres hengivne *Alexander L. K.*

*som jeg maa faa tilbage strax.

Kjære Ven! jeg skynder mig at svare paa Deres Brev fra Berlin af 30te April, forat bortvifte Skyggerne mellem os. Vær sikker paa, at jeg er fuldstændig loyal paa Forlaget og paalidelig paa Venskabet; – dette gaaes der ud fra.

Nogen Domstol mellem os vil vi ikke have – det skulde da være Fru Julie.

– Jeg har faaet Brevene indtil 1883 i den nydeligste Orden – mange Tak! og jeg har seet de smaa Spræl, jeg allerede strax gjorde mod Deres Hr. Far, naar jeg var misfornøiet med Honorar eller andet. Men jeg har ogsaa lært, at jeg hver Gang med stor Elskværdighed faldt tilfode i næste Brev og var fornøiet med alt.

Sagen er, der er – saa latterligt det lyder – lidt Kjøbmand i mit Blod, og jeg kunde lige fra først af ikke fordrage, at Forfattere behandles som en Art Umyndige.

Men i det, som jeg har modtaget, kan jeg ikke tro, at De har fundet noget, som kunde være ubehageligt for Forlaget; og saa kan vi jo se paa det første Bind.

Men lad det allerede nu være Aftalen: hvis der findes saa bitre Breve, at De endog nødig vil gjenkalde dem i vor Erindring, saa beder jeg Dem lade saadanne forblive i Archivet. Og hvor der leilighedsvis kan findes noget, De helst vil undgaa, saa er jeg rede til Conference – enten naar Brevene sendes mig, eller naar de kommer til Trykning.

Naturligvis maa dette ikke drives altfor vidt. Jeg vil nok sætte Pris paa den "Baggrund", at jeg har mukket; jeg har jo ogsaa udøst mig lidt paa Tryk om hint Museum i Antwerpen. Derfor beder jeg om at faa saavidt muligt alle Breve, vi kan da forhandle om Enkelthederne. Jeg blev ganske hed om Ørene ved Deres Skildring af Smudspressen i Kamp mod Gyldendal!

Nei! Kjære Ven! da staar vi sammen. Der maa Ingen røre ved Forlaget – det vil sige: ingen andre end jeg! Og De skal heller ikke stikke noget i Lommen, som De ikke vil have der. De har svaret og dermed er det ude. Til syvende og sist er det vor Sag, og vi ville ikke slaaes til Ære for Filisterne.

Men tror De ikke, at med de Fredens Principer, som her ere skildrede, kunde vi komme fra det – begge Parter. Forlaget vilde beholde den Stilling, det har, i min Taknemlighed og DHrr Hegel i min usvigelige Hengivenhed. Og jeg vilde opnaa, hvad der nu er min Stolthed, at kunne føre frit Sprog i Spøg og i Bitterhed

Og desuden! lad os nu se et Bind til Prøve. Naar De sender Besked om, hvor meget mit Prøve-ark udgjør, maatte De paa samme Tid være saa snil at sige mig, naar De vil have Manuscriptet. Jeg har tænkt, at Brevene skulde begynde med Slutten af 1878 – min Afreise til Paris –, nei min Gjenkomst fra Paris og gaa til min Afreise fra Stavanger, da vi kom til Hjortevang i Øresundsgade.

Mer end Halvparten af Brevene er til de to Brødre Brandes, som i den Tid var min Tilflugt. – Dette er kanske ikke saa heldigt for Bogen? – men senere træder de mere i Baggrunden, ligesom Brevene blir betydeligere og især morsommere opigjennem Tiden. Men jeg ser godt, det blir et vanskeligt Arbeide, og at jeg behøver mine Venners fulde Tillid. Min gode Samvittighed maa hjælpe mig og de, som holder af mig, kjender min lette Tunge. Og dog – De har Ret; man maa ikke glemme Rakket, som staar graadigt paa begge Sider, – glemme det skal jeg ikke; men jeg vil ikke stige ned til det; alt kan forvrænges og gjøres ondt af de onde, og man blir selv ond af at følge dem paa Sporet; det vil jeg ikke. Altsaa ser vi et Bind til Prøve.

Illustrationer tænker vi ikke paa til 1ste Bind. Jeg har rigtignok nogle Portraiter af mig selv samlede fra jeg var liden Gut. Men da Brevene først begynder i mit 29d Aar, er der jo ikke netop nogen Mening i Gutte-Billederne, – eller hvad synes De? – vil De se paa dem?

Gjør vi Lykke med Bogen, kan vi give os Tid til næste Jul og samle Billeder af Steder, vi har boet, Folk vi har mødt etc. – et langt Levebrød er min Plan.

Jeg skriver til Skovgaard, da jeg tænker og haaber, at De allerede er hjemme og alt vel. Hvad vil det sige, at den fredelige Fru Agnes har Nerve-Anfald? hils hende venskabeligst fra mig.

Jeg telegraferede iforgaars og spurgte, om min Conto kunde bære 800 Kr og fik idag Svar: "indtil 800 Kr kan hæves"; hvis jeg kommer afsted iovermorgen, vil jeg tillade mig at trække 800 Kroner paa Fr. Hegel & Søn gennem herværende Privat-Bank – Tak! Men jeg venter først at høre, hvad Beate siger. Hende skal jeg i ethvert Fald hente i Slutten av Mai.

Gid De nu maatte se mildere til mit Forehavende og fange Tillid til dets Skjæbne. Jeg tror nok, at 1ste Bind bliver kjedeligt, men – jeg haaber – interessant som en Forfatter-Debut, der kom i en Fart og gik høit tilveirs.

Hils Fru Julie og sig, jeg skriver snart.

Deres oprigtigt hengivne Ven *Alexander L. K.*

Jacob Kielland.

Stavanger den 27d Juni 1900.

Kjære Jacob! Tak for dit Brev af 17d Juni. Man bragte mig netop en *foreløbig* Udregning af den Erstatning, vi skal have af Kommunen for Mosvandets Udvidelse og Beplantning med et 15meters Skovbelte til Isolation og Filtrering – en Foranstaltning, som igrunden kun gjør Myren mere tiltrækkende som Tomtested. Der er beregnet for *Meteren* fra Kroner 0,15 for Stranden ved Stemmen, 0,30 for Udmark, men for den største Del Kr 1,15, 1,20 op til Kr 1,40. Totalsummen for denne Strandstriben, for andet er det igrunden ikke, bliver lidt over 30,000 Kroner! Nu har vi altsaa solgt for 90,000 Kroner foruden de 3, de snød os for med Piben, og Sandnem og den anden Mand fra Hillevaag. Men hvad Tid vi faar disse Penge, er uvist. Nu tager Byen først Over-Taxt, da alle synes, Taxterne ere høie. Fristen udløber idag; jeg begjærer ingen Overtaxt for os, da jeg helst venter, at den gaar ned, saa taber vi Omkostningerne. 30,000 Kroner for denne Strimmel, der bevokset med Trær igrunden forøger vore Værdier derude i Udkanterne, er nok – synes jeg. For de to smaa Holmer fik vi 150 Kr og for Ulempe (Is- og Fiskeret m.m.) fik vi 500 Kr.

Du ved ikke, hvor du skræmmer mig, naar du siger saadant som, at vi maa sælge for 120,000 Kr. Jeg skulde nu i de slettest mulige Pengetider sælge Ejendommen til den Pris i Løbet af en halv Time og Kjøberne skulde tjene over 100,000 Kr. i et Aar. Betænk den siste Pris for Knophs Hus var 65 Kr; i Østervaag er der betalt over 100 pr Kv. Al. regn ud 3,700 Kv Al til en Pris af c 70 Kr.

Nu river de alle Husene paa Torvet, vi ser alt Valbergtaarnet fra Contorvinduet – det nye i Nord, og vi skulde sælge *nu*, mens denne uhyre Forandring fuldbyrder sig, forat give Speculanterne al Glæden ved Forandringen, just som den begynder. Jeg beder dig saa mindelig give Fred – ialfald et Aar –

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
jeg mener for din *egen* Skyld. Saa vil jeg til den Tid gjøre, hvad jeg kan, forat deltage i den uhyre Gevinst som i sin Tid skal vindes paa denne Ejendom. Jeg synes, vi maatte have lært nok af de andre Bestefars Ejendomme – Millioner, som gik i andres Lommer! Og det Regnestykke, man gør op med det aarlige Rentetab, er ikke andet end det argeste Sludder, som Misundelsen gaar og ærter med, forat faa de Ejendomme paa Glid, som først, idet de røres, faar sin Værdi og render op i Priser, som spotter langt alle de smaa RentetabsBeregninger. Det er forsaavidt godt, at Jonas Sømme er af Veien. For det første gjorde han os den Skade, han formaaede, ved at misrekommandere Hannasdal (Taage og Fugtighed) og desuden tror jeg altid, han bearbejdede dig og de andre, forat vi skulde slippe Ejendommen fra os til Spekulanterne, som han var en af. Med Kitty er det jo saa, at hun har det gode Argument, at hun helst vil have Pengene, mens hun lever og Børn har hun ikke. Man kunde løse hende ut til en Pris af 120 000, hvis hun forlanger det. Men jillest var det at holde sammen og realisere 250 à 300,000 Kroner.

Det ser ganske ængsteligt ud med Tycho, som nu paa Død og Liv vil have Penge. Med mig er det ikke saa farligt; det var forat slippe den høie Rente; men skal der fremdeles være Tale om c 7 %, saa kan jeg ligesaagodt lade Vexlerne gaa; de minker jo altid lidt. Men nu er her ingen Penge; gl. Kristiansen svarede mig, at han havde besluttet ikke at laane Penge ud mere, fordi han var saa gammel og svag. Og alle mine Bestræbelser forresten mislykkes. Jeg gruer for at meddele det til Tycho. Men Tycho skulde tage sin Svigerfar i Klemme, men der er noget i Veien i det Forhold; han gjør det aldrig.

Vi har ogsaa deiligt Veir med rigeligt Regn og Varme; men vor Plage er den Taage, som vilde hjælpe Eder langt, om I havde den.

Hils Dikka og Dine fra os – specielt fra Else.

Din hengivne *Alexander*.

Albert Langen.

Stavanger den 4de Juli 1900.

De vil blive skuffet over min Mening om Deres Tidsskrift, hvoraf jeg har havt

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
den Ære at modtage 2 Bind og mange løse Exemplarer. Det Tyskland, hvortil
Bladet henvender sig og hvoraf det er udsprunget, er ikke det Tyskland, jeg
kjender, – saaledes som man bilder sig ind at kjende et stort Land efter sin
Ungdoms Læsning og korte Reiser fra By til By.

Bladet er mig derfor baade i Tone og Tegning fuldstændig fremmed og
frastødende, om jeg end nok kan forstaa, at Aanden og Meningen er af det gode
og gavnlige.

Min forbindtlige Compliment til Fruen.

Deres ærbødige *Alexander L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Stavanger den 12te Juli 1900.

Kjære Hr. Hegel! – jeg kan ikke forstaa de 5 "bortkomne"? Breve. Den Sergeant,
som ganske maskinmæssigt uden at forstaa og umiddelbart under mine Øine her
i Contoret besørger Afskrivningen, kan umulig have taget eller forkommet 5
Breve. Han er forresten ude og exercerer for Øieblikket. Men nu har jeg talt de
afskrevne Breve, og der er i 1881 akkurat 20. Derfor tror jeg, at Deres Mand
simpelthen har skrevet galt paa Pakken: – 25 for 20 i 1881.

Da jeg fik Samlingen fra Gyldendal, der var saa nydelig og i Orden, hverken
læste eller talte jeg Brevene, men overgav dem – som de laa – til Sergeanten og
sendte Dem det hele tilbage i Pakken, da han var færdig med Afskrivningen. Nu
er jeg nysgjerrig efter at vide, om De har andet at holde Dem til end denne
Paaskrift paa Pakken? dersom der er noget Brev, De ved, var med, og som De nu
savner, vil jeg blive yderst perplex og ulykkelig; thi jeg vil ikke kunne begribe,
hvorledes det skulde kunne være kommet bort hos mig. Lad mig endelig strax faa
Greie paa dette.

Og lad mig høre et Par Ord, om De ikke var tilfreds med vor Stilling og med
mit Brev? Jeg kaldte det "Freden til Paris" og haabede, at De vilde sagt, at med
saadanne Grundsætninger, som jeg havde udtalt i mit Brev, frygtede De ikke for
denne Brevsamling, som jeg – sandt at sige – alt er lei af selv. Der er Ingen, som
tror, at det vil lykkes.

Uheldigt er det ogsaa at fra 1879/1880, til jeg kom til Kjøbenhavn, korresponderede jeg næsten bare med Forlaget og Brødrene Brandes – især med Edvard. Og dette falder noget ensformigt. Senere blir der meget færre Breve pr. Aar, men saa blir de ogsaa meget morsommere. Nu synes jeg absolut, at 1ste Bind maa omfatte Tiden fra min Debut som Forfatter 1879 og til mit Ophold i Kjøbenhavn Sommeren 1881 – Hjortevang. Men det blir en tyk Bog 15–20 Ark, hvis jeg da ikke ved det endelige Gjennemsyn stryger en hel Del. Men stryger jeg noget, kommer Brandes – jeg mener især Georg over mig og beviser af sine Original-Breve, at jeg stikker under Stol og besmykker mig. Jeg indser, at jeg gaar mod Galgen, hvordan jeg saa vender mig; men jeg fortsætter min Vandring af Pengegriskhed – jeg har endnu 2 Sønner, som ikke kan hjælpe sig selv, og et Embede paa 4,500 Kr! Dertil mine Vaner, som jeg har svoret ikke at aflægge, før min Død.

Kunde De ikke opflamme Dem selv til at bifalde Planen! Jeg skulde sende Dem en Prøve; men det er just de første Breve i Samlingen, som det gjælder om at have med, forat markere det store Omslag, da jeg gik fra Teglværksejer over til Forfatter; og disse Breve er saa vanskelige at faa fat i; – sjeldne er de vel ogsaa.

Idetheletaget! – Deres siste Brev – af 3 Juli – har skuffet mig. Jeg havde ventet, at den gode Vilje og sikre Loyalitet, som jeg udtalte for Forlaget, skulde rørt Dem og bragt os nærmere sammen. Deres Datter og Svigersøn passerede en Dag. Vi var saa lykkelige ved at se dem, saa kort som det var; og saa glade ved Tanken om, at disse To ialfald kunde fortælle paa Skovgaard, hvorledes vi boede og havde det. Til al Ulykke havde vi en Taagedag af de værste; vore Fjelde vare indhyllede til Knæet og Ingenting tog sig godt ud. Fru Elisabeth fik jo ikke sagt saa meget, – det er ikke saa godt at faa komme til Orde med en saa livlig Mand! – og alt, hvad han siger, er nu ikke det pure Guld! Alligevel fikk jeg bagefter inde i mig selv alene en pinlig Følelse af, at De har det ikke godt – ikke saa godt som vi andre forestiller os, at den rige Mand altid maa have det, – det gjør mig ondt for Dem og for Fru Julie, hvis Aarene formørkes og lad mig snart høre, at Deres Datter Fru Agnes er frisk og at alt er vel i og om Skovgaard. Min Hilsen til Fruen og det ganske Hus –

Deres *Alexander L. K.*

Baby Kielland.

Stavanger d. 13. August 1900.

Kjære Baby! vi blev naturligvis alle altererede ved Fortællingen om din lille Pige, som slog sig. Du var jo flink paa alle Maader; men jeg savnet noget om en Doctor. Skulde du ikke ladet ham se Saaret først, forat han kunde gjøre alt forat forhindre Ar? Lad mig endelig høre, om det gror pent. Ah du! – jeg kjender nok den choc og den Angst, man har for Børnene; den begynder tidligt; men vær rolig – som du selv pleier at sige – det bliver nok værre med Tiden.

Jeg har paalagt og befaleet alle her, at de skulde tie med dit Uheld; for ellers vidste jeg, at Antoinette og 20 andre vilde komme styrtende og spørge, om det var sandt, at Baby havde væltet sine Børn udfor et Stenskred, hvor de var gjenfundne med store Huller i Hovedet og smadrede Benpiber; – der skulde være lidt Liv i den ene! he?

– Du holder dig tapper; men jeg har altid en Følelse af, at du skyder Hjertet et Par Tommer op i Livet, naar du skriver til mig. Men forresten har du Ret. Jeg synes ikke, der er noget tabt ved en Vinters Ophold i Ro paa Landet – tværtimod! Var jeg forbleven paa Malde istedetfor at hvirvle rundt i Kjøbenhavn, var kanske mit Talent blevet varigere og alvorligere, end det blev. Desuden er jo en Stilling ved et Theater af den Art ingenlunde af de "sikre", tværtimod er der et evigt Kav for at faa sine Gager, og det ender altid med Tab og Forargelse. Det blir ikke godt for et godt Theater at ernære sig ved Siden af Bjørnsons – saa længe han holder sig ivrig og følger med. Saalænge National-Theatret holder Ideens Fane netop saa høit som Bjørnson nu, er der ikke Brug for andet end Varieté. To Scener med virkelige Skuespillere hører kun de virkelig store Byer til. Lad altsaa Vilhelm tage det med Ro, – som han gjør. Man kan tidsnok blive Theatermand; men da er det ikke saa let at gjenfinde Digteren. Bliv i Ro i Vinter, saa skal jeg komme en Dag i Pels og spise varme Erter, salte Indmadspølser og Flesk med Skum!

Mens jeg husker det: Forklar engang din Adresse; jeg skriver Kvaneid pr. Christiansand; men paa dine Breves Post-Stempel synes jeg, der staar Høivaag? – er det Postaabneriet? – og er dertil Telegraf? – eller Telefon fra Christiansand?

Jeg sidder hele Dagen paa Contoret og gruer for Valget den 7de September.

Ellers er jeg frisk og vaagen efter en svær Sultekur, som endnu varer.

Nu maa du fremdeles leve godt og være modig og fornøiet og god mod din Mand og mod alle: du faar det nok jilt i Livet nu, da du endelig har faaet Øinene op for, hvad Livet er.

Din egen *Pappa*.

Baby Kielland.

Stavanger d. 22. August 1900.

Kjære Pefi! midt i min uhyre Travlhed med Valget, som rykker nærmere, vil jeg stjæle et Par Minutter til dig – du kjære Gjenstand!

Saa skulde jeg lykønske Krag og dig til den faste Ansættelse. Du skal ikke bryde dig om, at jeg sist skrev nedsættende om den samme Ansættelse. Det var nærmest, forat trøste dig, da det saa ud, somom det ikke blev noget deraf. Men nu er jeg ligesaa rede til at se det paa den anden Side som en god Ting for Manden at have et fast Arbeide. Sent eller tidligt maatte han dog til med noget fast; men det er paa en vis Maade Synd for ham, da det vil optage ham helt, og tilføre hans Blod den Theatergift, som aldrig forlader den, som engang har været bag Tæppet. Fru Krohn talte altid om sin Mand, efterat han kom fra Theateret; han forvinder det aldrig, hans Hjerte er i Theateret som Tannhäuser, der havde været i Venusberg. Hils ham hjerteligt fra mig og ønsk ham tillykke. Alle de andre hilser ham ogsaa.

Helst Else! hun er overlykkelig over den Ansættelse, som aabner hende 14 Dage hos dig. Du maa tage vare paa hende. Det er bleven Mode mellem hendes Veninder at finde sin Forlovede strax paa et Dampskib: Frøken Jacobsen – Margrete? – fandt en dansk Borgermester; en Frk. Ellingsen og Marie Sømme ligesaa hver sin paa en liden Reise. Jeg maa slutte – min Ven! med Hilsen og Kys og gode Formaninger til dig for Livet i Hovedstaden, hold dit gode Hjerte og dit Humør oppe og vær god og snil som du kan være det, saa er Verden ikke saa bitter i Enden. Hils Vilhelm og mine to søde Børnebørn –

din egen *Paba*.

Baby Kielland.

Stavanger d. 14. Sept. 1900.

Kjæreste Pefi! – jeg skriver til dig i det første Øieblik af min Lettelse efter lykkeligen at have tilendebragt det store og besværlige Storthingsvalg; – lykkeligen forsaavidt som alt gik godt og glat og uden Feil fra min Side; men høist ulykkeligt forsaavidt, som at Od. Vik blev valgt til Repræsentant. Det nager mitt gamle Stavanger-Hjerte og vil evig være en Brandplet.

Men – han er saadan, som det Venstre er, vi har arbeidet for, og hvis Synder vi daglig bære og dække over med de gode Egenskaber, som vore Egne gjør Nar af os for.

Jeg syntes altid før, at naar de Gamle satte sig hen og lod, somom de lo af Verdens Daarligheder, – da var de rigtig affecterede. Og nu synes jeg selv, at Livet er et yderst simpelt Stykke Snyderi, hvor kun de Dumme holder sig alvorlige – ja og saa Karnaljerne!

Zack staar over mig – den unge Tyran! han vil gaa paa Posthuset.

Til Vilhelm alle vore beste Hilsener.

Og til dig – min søde Ven og Pefi! – Kys og gode Ønsker og Kjærligheds Mangfoldighed. Glæd dig over, at jeg snart skal en eller to Gange paa Guttetur til Aarre.

Din hengivne *Pappa.*

Edvard Brandes.

Stavanger den 18d Sept. 1900.

Kjære Ven! – min Plan med Brevene maatte foreløbig opgives; der var saa overvældende mange til dig, at der maa gjøres Udvalg, og det fattes der mig endnu Mod og Humør til. Du skal forresten faa dem alle prompte tilbage; Afskrivningen har kun været stanset, fordi hele Contoret har været optaget af Valget.

Men du maa gjøre mig en Tjeneste, nemlig at tage saa fromt som muligt mod Jens's Debut. Han er kommen hjem – lige ung og løs; men hans Bog er – synes jeg – ikke værre end saa mange Underholdnings-Bøger, som læses. Vil du strække din Samvittighed et godt Stykke for min Skyld og for gammelt Venskabs Skyld, – det var rørende, hvorledes jeg skrev til dig i de første Aar, før vi flyttede til Kjøbenhavn; – det var velgjørende at mindes de gode Tider og hvor gode Venner vi var og er. –

Din hengivne *Alex. L. K.*

Jacob Hegel.

Stavanger den 11. November 1900.

Kjære Ven! vi har faaet en urimelig Masse Skovgaardsæbler, som har gjenkaldt i min Erindring saa mange gode Stunder og saa mange faderlige Træk i den Gamles Tid og saadan søskendeagtig Fortrolighed mellem os Unge, at jeg iværksætter min Plan og beder om et Dus-skab mellem os, som vil falde mig kjært og naturligt og Dig – Kjære Ven! forhaabentlig utvungent og oprigtigt?

Det var mig en stor Skuffelse at opgive min Plan med Brevene; men jeg opgav den ene og alene, fordi jeg selv indsaa, at den var gal saaledes, som jeg havde lagt den. Desuden skylder jeg at sige, at Skuffelsen ingenlunde var af de fine litteraire; men udelukkende refererede sig til min umættelige Pengegridskhed.

Nu har jeg foreløbig slaaet mig ganske tilro og tænker ikke paa andet end mit Embede, og muligens paa en Brev-Extrakt engang ved Leilighed.

Der er imidlertid 2 Smaating, som ligger mig paa Sinde, 2 Levninger af mine Planer, "naar jeg fik Penge", og det er, om du paa min Conto vil opføre 1 Lod i det Kjøbenhavnske Klasse-Lotteri og lade mig Seddelen sende. Du ser, jeg er kommen dybt, naar jeg ad saadanne Veje maa opsøge Lykken, der før mødte mig uden at blues midt paa Gaden i fuldt Solskin. Tror du, at du kunde ordne disse to Ting for mig i en Travelhed, som jeg omtrentlig kan forestille mig.

Men samtidig forestiller jeg mig ogsaa, at iaar er det morsommere; baade fordi Fredrik er med – hils ham fra mig! og fordi det synes, somom det gamle Forlag vældig har udfoldet sine Vinger. Send mig – er du snil – en Bogpakke ved

Jul. Jeg ønsker først Kierkegaard, saa Julerosé-Bøgerne med Tegninger og Vrøvl og saa hvad der ellers kan falde af.

Du maa ikke synes, jeg plager dig for meget. Vi lever ikke saa lystigt her. Og mangen Gang vaagner jeg op i Rædsel: om dette skal være Livets endelige Mening. – Hils Fru Julie! og sig, at jeg skriver snart; hils ogsaa alle de andre Dine og mine Venner.

Din hengivne Ven *Alexander L. K.*

Jacob Kielland.

Stavanger den 21d Novbr. 1900.

Kjære Jacob! ak, hvor sjældent vi skriver! – jeg gaar i mit Embede, som øger med Byen og med de mangeslags Valg etc. – nu har jeg Folketælling. Beate er syg og vanskeligere end nogensinde; jeg bliver gammel, Humøret slides af og desværre kan jeg ikke længer blive af med min Fedme. Vil du være med Tycho og mig til Marienbad til April?

I. Det var om Tycho først, jeg skulde skrive. Han sendte mig et exotisk Brev forleden, hvori der stod noget om Kriser og Katastrofer og mulige uoverstigelige Vanskeligheder, medmindre jeg ved Ejendomssalg kunde skaffe ham 30–40,000 Kr., da vilde han pludselig blive en rig Mand, saamegetmere som hans Forretning stod i Begreb med at indtræde i en ny Æra! –

Jeg svarede dertil omtrent saa:

Jeg er forberedt paa at sælge Huset her, naar det forlanges, og jeg skal strax skrive til Jacob. Men jeg vil bare sige, at det er Synd at give Speculanterne denne Eiendom i en Tid, hvor vi alle venter en Krach i Stavanger og hvor ialfald alle Penge for Øieblikket skjuler sig undtagen de, som Bankerne hver Dag med stort Alvor sender omkring til hinanden om Formiddagen uden at lade, somom de forstaar, at det hver Dag er de samme Penge, som flyttes omkring.

II. Som du ser af indlagte Lap fra Andreas og som du ellers ved, udløber vort Forhold til Bryne den 15 April.

Mit Ideal er at avertere Grøden – som Andreas siger – tilsalgs paa Roden, og

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
lade Høet høste af Høistbydende. Der skal være meget daarligt stelt, og jeg har hørt, at Bryne – som er en stor Canaille – selv har sagt, at han ventede at faa fornyet Aftale med os paa billige Vilkaar – , netop fordi han har udpint Jorden og Intet lagt efter sig.

Saa er der to Gartnere Vang, som gjerne vilde leie paa lang Tid. Jeg har foreløbig sagt, 5 Aar var det længste og da med saadanne Klausuler, at vi ikke skulde være forhindrede fra at sælge Dele – ja alt, om vi finder det. Vil du sætte op forsøgsvis et saadant Prop?

Vangs synes at være Sønner af noget kirkeligt ved en af Kirkerne i Christiania.

Altsaa skal du udtale dig om: Auktion over Slaatten, Fornyelse med Bryne pr. Aar, eller Gartnere paa 5 Aar med Klausuler.

Hils Dikka og Dine andre – fra os alle – specielt fra Else.

Lad mig snart høre fra dig –

Din hengivne Broder *Alexander*.

Vilhelm Krag.

Stavanger den 26d Novbr. 1900.

Kjære Maag! Tillykke gode Ven! med alle dine Arbeider, som jeg ser lønnes med succes; foreløbig sigter jeg nærmest til Opførelsen af Baldevins Bryllup, som jeg læser om idag. Ogsaa af din Bog fra Christiansand tænker jeg, du faar Glæde; jeg har læst den og tænkt paa min doms- og Ridderstid.

Imorgen udkommer Jens's Bog; – nu vi se, om den kan staa paa sine spinkle

Fra Alexander havde vi ogsaa Brev i, han klarer sig og lever godt; men – underligt nok – han synes ikke at skrive noget.

Saa var det om Svigermoderen. Lad det først og fremst være dig paalagt, indblæst og indpræget, at du strax kaster dig i Veien med din egen og min forenede Autoritet, hvis Baby vil opofre sig eller dig, forat tjene sin Moder.

Forehold derfor bestandig Baby, at det ogsaa er min alvorlige Vilje, at I lever Jeres Liv efter Eders egne Vaner og Planer og ikke mer end I netop selv har Lyst, lader hendes Moders Nærværelse blande sig deri.

Naturligvis falder der Byrder paa dig. Du maa saaledes være forberedt paa, at

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
jeg om faa Dage melder dig hendes Ankomst. Det gjælder da at faa hende op til Sanatoriet. Men siden haaber jeg, at Beate, naar hun kommer herfra og ikke har mig, vil vise sig fra den anden Side og være glad og elskværdig – kanske, naar alt kommer til alt, en behagelig Gjæst af og til.

Din hengivne *Alexander.*

Carl Thaulow.

Stavanger den 3die Decemb. 1900.

Tak for Laanet! Det blev mest med Beskuelse af Billederne, hvoraf mange vare nye for mig; thi hvad Læsningen angaar, er jeg saa daarlig i engelsk, at der ikke var Tale om at tage fat paa disse Sager, der er mig saa vel kjendte, at netop det, jeg ikke forstod, vilde være det interessante. Men Tak alligevel – specielt for Deres Venkab. Glædelig Jul!

Deres forbundne *Alexander L. Kielland.*

Baby Kielland.

Stavanger d. 12. januar 1901.

Kjære Baby! – jeg sendte netop dit Brev, men jeg stopper Zack, forat tilføie Tak for alle dine Presenter – baade de, du havde besørget og dine. De to Søskende var henrykt – især naturligvis Else, som blev overvældet akkurat som ifjor. Har Ingen skrevet til dig? – vi havde Juletræ, som Jens pyntede og morede os fortræffeligt – – Jeg drak med dig og tænkte paa mange Ting, der i Julen ligesom suser forbi som en Sværm af Stjernes kud, vi møder igjen i det rastløse Liv.

Thi nu er jeg saa gammel, at jeg ser Livet i Snirkler – en Snirkel er et Aar, som ruller ensfarvet bort, og de lange grønne Sletter, hvor Solen før altid skinnede – de ligner ikke længere mine egne Aar men Fortællinger om en anden Alexander – lykkeligere og bedre end denne.

Din *Pappa.*

Kitty L. Kielland.

Stavanger den 17. Januar 1901.

Kjære Kitty! – jeg glemte forleden at bede dig om en Ting til. Du husker Mors gamle Røgelse-Papir fra Petersburg? Dette er i lang Tid kommet ud af Handelen – fortrængt af Daniel Steen, der lavede akkurat samme Slags Papir og – indtil ifjor – med omtrent samme Lugt.

Men ifjor og iaar har han – o hvor taabelige de er allesammen! svigtet en gammel Vellugt og erstattet den med noget nyt, som naturligvis er billigere, som lugter af de simpleste Piger, som gaar forbi paa Gaden, – et Stinkstof, som er uhyre moderne – jeg ved ikke, hvad det er, men det ender i Stuen med harskt Smør eller Margarine. Jeg antager, at det gamle russiske er grundet paa Vanille og Ambra; men Steens er saa over al Maade ubeskriveligt gement, at det maa udluftes. Det var altsaa, om du – høfligt og elskværdigt vilde gaa ind til Steen og sige ham dette, samt spørge ham, om han af Barmhjertighed vil opgive dig Adressen paa den russiske Fabrikant af de ægte RøgelsePapirer.

Din hengivne *Alexander.*

Jacob Hegel.

Stavanger den 5te Februar 1901.

Kjære Ven! – Du husker vist ikke, at jeg med Spænding imødeser min Lotteri-Seddel? Jeg fik min Conto, som igjen var gaaet op i 8000 – det kom af min for tidlige Tillid til Brevbogen, og nu er jeg ganske ruineret ved Beates Ophold paa Holmenkollen, thi selv om hun er aldrig saa kniben, hvad hun er, saa er dog selve Stedet saa kostbart, at det langt overstiger mine Evner. Lad mig derfor faa min Lodseddel at se paa. Trækkes der ikke i Februar?

Brevene ligger nu der – afskrevne i store Masser. Skulde jeg foretage et Uddrag? Jeg er saa ræd, at hvis jeg udelader noget, kommer G. Brandes over mig og beder mig mindes, at han igrunnen har skrevet alle mine Breve og det beste i Bøgerne. Ak! hvilket klageligt Syn! – som naar en Rasende afriver sine Klæder

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
paa Gaden! Og hvorledes skal en Gentleman tro paa Sandheden – paa Ægtheden mener jeg – af et Menneskes Kjærlighed til Ideen til Verdens gode Tanker, naar han i Oprigtighedens Blottelse viser, at han kun – eller ialfald først elsker alt dette i dets Forhold til sig selv, til sin Person, til sin latterlige Forfængelighed. Det er Leiesvendene, som alligevel trods al deres gode Nytte, maa forblive i Tempelts Forgaard.

Idetheletaget! – hvilke onde Tider! hils Fru Julie og sig hende, at jeg mer end nogensinde føler Længsel efter at sidde i den lune Stue paa Skovgaard og snakke lystigt om al Bedrøveligheden omkring os. Men desværre! nu blir det længe til. Og tyk blir jeg ogsaa! – det gaar tilbage; men jeg stritter dog endnu imod den forbandede Alderdom. Hvad siger du? – som altid har spillet den unge Perseus? maa du snart bøie dig? – hils alle dine – og Hus og Lade – send nu Loddet!

Din hengivne Ven *Alexander L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Stavanger den 9de Februar 1901.

Ser du den gamle Helt B. B. Nu faar han tilslut Penge! Hans Laurbær river mig i Næsen. Om der muligens var noget at udrette med "Professoren" i Tyskland, det skulde jeg næsten tro – eller med Tre Par? Men det maatte ikke være gjennem B. B.s Forbindelser. Kjender du nogen Vei? Der falder altid lidt Opmærksomhed af, bare fordi man er norsk. Mon han kommer hjem snart? Send mig endelig mit Lotteri-No.

Jeg lever udenfor min gamle Verden og har det maadeligen. Hils Fru Julie.

Din hengivne *Alexander K.*

Baby Kielland.

Stavanger d. 6. Marts 1901.

Kjæreste Barn! jeg skriver i et Øiebliks Fred og Erindring om gamle Dage og takker dig for din søde Barndom, da vi altid var enige, for Ungdommen, da vi

kjæmpede saa bittert mangen Gang og for Tiden, som nu er begyndt og skal vare til en gaar bort – i Kjærlighed og Forstaaelse og Tilgivelse for hver enkelt Tort, vi har gjort hinanden. Og naar jeg tænker paa de mange, mange bitre Taarer, jeg har presset ud af dine smaa sure Øiser, saa maa jeg nok undres paa, at de samme blanke gode Gjenstande kan straale saadan over mig som jeg ved, de gjør, saa saare vi sees. Du er akkurat bleven som jeg haabede; og du fandt din Vei. Nu har du fortjent at faa blive en god Synger; og det bliver du; thi først maatte den slemme Stendjævel ud, nu kan du synge om Kjærligheden – Menneskenes Kjærlighed i Liv og Død. Tillykke med Dagen den 9de!

Din egen *Pappa*.

Jacob Hegel.

Stavanger den 9d April 1901.

Kjære Ven! – jeg har været nedsænket i en Formørkelse af Fedt-Udvikling, Sovesyge og total Mangel paa Energi, af hvilken jeg kun langsomt er steget op foranlediget først og fremst ved Lægens absolute Paabud: at nu *maa* jeg til Karlsbad. Idag begynder jeg, og naar jeg begynder med dig, er det ikke blot for Pengenes Skyld, men ogsaa forat træffe en Aftale om at mødes paa Skovgaard; jeg skal derfor udvikle min Plan, mine Vanskeligheder og mine Haab.

Jeg kunde ganske vist laane alt, hvad jeg behøver – c 2000–2500 Kroner her i Banken, da min Credit fremdeles er god formedelst de stigende Eiendomspriser; men disse høie Renter fortærer mig bagfra, før jeg faar se mig om. Kunde jeg faa en Del *andetstedsfra*, var det saa meget bedre. Der skal ogsaa en Sum af 500 – dog indbefattet i foran nævnte Beløb – til min Skrædder i Hamburg, som jeg skylder 300 og som maa klæde mig op; thi du kan vide, hvorledes jeg ser ud i hjemmegjorte Klær med en stor Mave!

Jeg syntes engang, jeg var saa rig paa de Breve, – det var ifjor paa disse Tider, da jeg tog den meget letsindige Trip til Paris; siden efter hentede Beate i Sverige, saa Beate paa Holmenkollen (1000 Kr) – og nu, da jeg mest er betrængt, har jeg Ingenting. Saa slog du og de andre Brevene ned, saa nu ligger de der. Et lidet Haab om "Professoren" i Tyskland havde jeg ogsaa. Men du henviste mig til

B. B.s Hjælp. Jeg kan ikke bede en Collega om Hjælp, hvor stor han saa er; og jeg trænger ingen anden Hjælp, end at blive bragt i Forbindelse med den Forretning, der anbringer Theaterstykker i Tyskland, og som jeg en Gang har havt Tag i, men hvis Adresse nu er mig forkommet.

Hør nu min Plan – ah! den klinger for mig som en Ouverture til et Digt, jeg selv skal opleve – et Nord und Mittel-Deutschland – ein Frühlingsmärchen – rigtignok mere tungt materielt, end da jeg første Gang saa let tilbens drog fra By til By, – vil du høre min Plan med al dens charme; saa har jeg selv Glæden af at se den første Gang hel og undfangen.

Med et stort Dampskib herfra direkte med en Søndenvindsstorm, som er forud bestilt, til Hamburg – forbi Helgoland, opad Elben: Cuxhaven, Blankenese – alle Navne fra vore Fædre, for hvem Hamburg var Paris. Jeg bor i Zum Kronprinzen, fordi Victoria er nedlagt. Strax til min Skrædder Kronenwerth, som bor tæt ved. Han skal ordne min Uniform, som aldrig har siddet rigtig. Dernæst skal han betragte min sørgelige Skikkelse, trøste, give Raad, maale og knibe ind; naar jeg fra Karlsbad kan melde, at jeg minker, skal han sy. Dernæst Børsen, hvor jeg hilser paa Baron Donner, og hvis der endnu er nogen af Fars gamle Forbindelser. Middag i Hotellet som jeg glæder mig til – husk dette er ante Karlsbad! saa zoologischer Garten og Opera eller Skuespil. Næste Formiddag Malerier – Cromwell m.m. og afsted om Eftermiddagen. I Dresden bliver jeg to Dage og saa gaar jeg ind i Kuren og forsvinder.

I Karlsbad tænker jeg at se endnu engang paa Brevene, af hvilke jeg vil medtage en Del, og derfra vil jeg ogsaa sætte mig i Forbindelse med Oversættere og Theaterfolk.

Den 6–8 Juni vil jeg være paa Hjemvejen i Berlin, forat se en stor Udstilling af Brand-Væsen, som interesserer mig meget og derfra vil jeg komme over Stettin til Kjøbenhavn let og ukjendelig af Slankhed, bleg Farve, milde fine Sæder, ingen Banden, ingen Drik – en ren Klud! Hvordan passer nu dette med deres Sommerplaner? Er der nogen hjemme paa Skovgaard da? – jeg havde tænkt at reise sydover pr. Kjøbenhavn og Stettin, men saa er det Complicationen med Skrædderen! – og desuden vilde jeg saa nødig vise mig i Kjøbenhavn, saaledes som jeg nu ser ud. Og nu har Fru Julie saa mange Gange sagt, at jeg var velkommen, og selv har jeg havt saadan Lyst og Længsel; men paa den anden

Side maa der endelig ikke tages noget Hensyn til mig; min Plan er desuden aldrig en saa fast Gjenstand, at jeg ikke kan løse den op, hvis jeg vil. Lad mig nu høre dine vise Raad og øvrige Udtalelser og meddel Fru Julie, hvad der af nærværende Sendebrev kan betroes hendes Ungdom og Uerfarenhed – hils hende og alle de andre!

Skulde ikke Familien Hegel ville se en Brand-Congres?

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Baby Kielland.

Stavanger d. 9. April 1901.

Kjæreste Pefi! det var jilt at høre din kjære gode Stemme i Telefonen, og det er jilt at vide dig saa meget nærmere. Nu skal du høre: i Slutten af April reiser jeg til Karlsbad over Hamburg. Jeg faar vist tage en Dampbaad, som gaar om Christiansand, hvis den ligger et Par Timer, saa vi bare kan sees, og aftale lidt for Sommeren. Jeg skulde være tilbage i Stavanger i Midten af Juni, saa kan du komme, naar du selv vil med den Lille – jeg mener den sorte; eller vil du have dem begge med dig? Til Vilhelm er der en Seng, som jeg bitterlig misunder ham. Vil du reise hjem, før jeg kommer, saa kan du det og. Else og Gurine kan nok tage imod dig. –

Du fik laane min Kuffert – desværre maa du nu have den Uleilighed at pakke den opigjen. Jeg sender iaften Elses, den er næsten lige saa stor; og jeg vil helst reise med min egen – undskyld! Nøglen til Elses Kuffert ligger her i Brevet; Nøglen til min kan du binde til Kufferten eller sende mig den i Brev.

Først igaar gik det op for mig, at jeg skal reise; men ganske sikker er jeg ikke; det er altfor jilt. Du ved ikke, hvad Tyskland er, og den, der begynder i Paris, faar aldrig lært det af den Grund, at Menneskene fordærver Halvparten af sine Nydelser ved Sammenligning. Hvad mening er der igrunden i denne nedarvede Snusfornuftighed, naar der nævnes Kalkun, saa svares: den er tør sammenlignet med Gaasen! – hvad kommer det Kalkunen ved? Paa Bogstavet E stod i gamle tyske ABC'er 2 Dyr: Esel og Elephant, og som Vers nedenunder:

Was kann der Elephant dafür?

Tyskland – især Nord-Tyskland er høitidelige Bestemoderstuer med ren Luft og velmente Skilderier, Bøger og Agtelse for Sværd og Pen. Jeg glæder mig som et Barn til at komme opad Elben i de Tusinde Skibe forbi Blankenese – naar du havde hørt Far og Onkel Axel og Jonas Kielland, som alle havde Hamburg til Paris, – naar de nævnte disse Navne! – saa gaar jeg paa Børsen og tager Baron Donner i Haanden – det er et meget stolt Øieblik. Saa stanser jeg i Dresden og saa til Kuren! Hjemigjen over Stettin og Kjøbenhavn – det bliver en glimrende Tur.

Jeg tænker mig, at I har det rigtig hyggeligt i det fredelige Christianssand efter en bevæget Vinter. Else gaar idag ud for 1ste Gang efter sin Bronchit; Mamma og jeg skal kjøre; – – – og jeg tænker paa min søde gode Pefertkat, som jeg altid savner.

Din *Pap.*

Hils Vilhelm!

Jacob Hegel.

Stavanger den 20d April 1901.

Kjære Ven! Jeg telegraferede strax igaar, at jeg accepterede dit Tilbud, som synes mig pynteligt og raisonnabelt – mange Tak!

Indtil jeg fik dit Brev, hang min Reise i en Traad; og jeg troede igrunden kun halvt paa den selv. Men nu er jeg saa glad og flere Pund lettere om Hjertet, for jeg føler, at det var gaaet mig galt, om der ikke nu var kommen en Hjælp. Jeg formeligt glæder mig til alle Kurens Pinagtigheder.

Men hvorledes tror du, det gaar, naar jeg kommer til Skovgaard? – ingen Selskaber! svage, svalende Drikke i smaa Æggebægere! korte Maaltider og lange Ture; ingen Middagssøvn! – et elendigt Liv! – en Usseldom – som B.B. vilde sige.

Mine Forberedelser kalde mig! Tirsdag 23d reiser jeg over Hamburg. Hils

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Sofie Eide.

Hôtel zum Kronprinzen Hamburg den 27de April 1901.

Kjære Fru Ejde! Tak til Dem og Deres Mand, at De tillader mig at deltage i den store Sorg som en af Deres Nærmeste, – hvad jeg visselig ogsaa er, forsaavidt som jeg holdt saa meget af hende, somom hun kunde været en af mine Egne.

Nu bagefter er man saa klog, nu forekommer det mig, somom jeg altid har anet dette, somom hendes Væsen var for vegt for Livet, og somom jeg havde en Følelse af det. Men det er vel bare Sorg og Hjælpeløshed over det, som maatte ske; og hun var jo saa ung og smuk og glad – nei ikke rigtig glad; der bliver alligevel et Slør tilbage – det Slør, som nu ganske har indhyllet hende for os, – det kastede en Skygge fremover hendes Liv trods Latter og muntert Sind – jeg saa det Frue! Livet var blevet for haardt for Catharina.

Deres hengivne *Alexander L. Kielland.*

Emilie Krohn.

Carlsbad – Hôtel Continental 6te Mai 1901.

Kjære Fru Krohn! jeg maa skynde mig i et vaagent Øieblik at skrive Dem til; thi jeg er i disse første Dage saa udmattet af Kuren, at jeg sovner strax, jeg sætter mig ned.

Jeg reiser herfra den 31 Mai – Fredag; fra Dresden Lørdag, fra Berlin Tirsdag den 5 Juni; fra Hamburg den 7de; i Kjøbenhavn c den 9d Juni en Søndag.

Saa havde jeg tænkt at være i Kjøbenhavn c. 1 Uge. Hvorledes skal vi nu stille os? jeg maa til Hegels og jeg vil til Dem som Senge-Dreng, hvis det nu passer. Men hvor skal vi begynde? – jeg stemmer for, at jeg gaar først directe til Skovgaard med alt mit Pak; naar saa Norgesreisen er bestemt, kommer jeg de

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
siste Par Dage med en liden Haandkuffert til Dem, forat leve i Fred paa Taget.
Svar nu strax af Deres aabne Moderhjerter og lad mig ikke forstyrre Dem eller
Deres Planer. Hils Krohn og mine uægte Søskende.

Deres hengivne *Alexander L. Kielland.*

Emilie Krohn.

Karlsbad; Hôtel Continental d.31te Mai 1901.

Kjære Fru Krohn! jeg kommer desværre ikke til Kjøbenhavn, – ja jeg ved, det vil være Dem en Skuffelse. – Krohn ogsaa og mine smaa Søskende, – anse mig ikke for indbilsk; jeg ved jo, vi holder af hinanden gjensidig, og Skuffelsen for mig selv bliver den største. Jeg har savnet saa længe den gode sikre danske Tone, der er saa dybt gaaet mig i Blodet, de gamle Baand, som forbinder det gamle Norge med det beste i Danmark, – ja saaledes staar det for mig, naar jeg tænker paa mine beste danske Venner.

Ser De! – jeg var kommen dybt ned i alle Henseender, og Doctoren her vil beholde mig endnu en Tid; og da syntes jeg ikke, at jeg kunde reise hjem igjen med halvt Resultat. Idag er det bestemt, og jeg iler med at melde det, paa det at Ingen mere skal tro paa mit Ord; men prøve at holde af mig alligevel. Hils Krohn og de Smaa.

Deres bedrøvede Ven *Alexander L. K.*

Jacob Kielland.

Stavanger den 15de Juli 1901.

Kjære Jacob! vi skal ikke vise Haabeth fra os; men vi skal ogsaa iagttage hvilket mægtigt Skridt i den almindelige Opinion hans Bud markerer. Der er nemlig den Eiendommelighed ved vort Hus, at det saa royablement altid har vendt Ryggen til Byen – og det en meget ussel Ryg med mosgroet Tag og Stengjærder. Dertil er det ligesom gaaet i Bevistheden, at alt efter Bestefar skulde gruses: Onkel Axels og Sømmes værdifulde Eiendomme tilfaldt dels Byen for Ingenting dels Haabeth

for samme Pris. Det tager en Tid, før Folk faar Øinene op; men nu – efter den store Nedrivning er det begyndt; det er derfor ganske betegnende og jeg indrømmer: ganske storartet, naar der nu med en Gang bydes en Sum som 120,000, medens man før nævnte 60– og lo af 90,000.

Men ingen klog Mand kan være blind for, at dette kun er, hvad Lammeslagteren paa Aarre kaldte for "Ødelæggelsens Begyndelse".

Naar Staten nu gjør et saapas Bud paa en Tid, hvor der bogstavelig talt ikke findes andre end Staten, som kan kjøbe, saa maa det minste Barn forstaa, at dette er det lavest mulige Bud – et Bud, der lyder i den sletteste Tid og som, hvis det var et Speculations-Bud, ville indbringe en Formue i Gevinster paa Farten opover fra Haand til Haand, indtil denne Eiendom naar sin Pris. Og Ingen, som saa – ikke Kjøbe-Svindelen, thi her i Stavanger var der ikke Spor af Svindel i Tomte- eller Huskjøb, det var kun, at Opsvinget i Christiania indirecte løste den unaturlige Spænding, som fra Ulykkens Dage holdt vore Eiendomspriser nede, saaat de med et sprang op – ikke til Overdrivelse, men til en rimelig Værdi i en By som vor. Og nu vil jeg ganske rolig paastaa, at 50. Kroner for Kvadratalenen er kun da en normal Pris for os, naar Eiendommen tages af Staten uden Speculanter Mellemkomst og forbliver hel. Selv Fremmede maa forstaa dette bare ved et Blik paa Bykortet.

Men sælge maa vi; jeg skal skynde mig af al Magt; men du maa tillade mig at gjøre et Forsøg med 50 Kr – uden at forstøde Haabeth definitivt; – de finder forresten ikke en Postgaard, om de søger Byen rundt, og tro du mig: Haabeth sælger ikke Bestefars Hus efter 50 Kr., – for Apotheket gav de allerede 56.

Altsaa: jeg begynder at røre paa mig; der foreligger det første Bud, som der er nogen raison i; men jeg beder dig: ikke drive paa; har vi holdt os saa længe, var det dog dumt at kaste væk den store Værdiforøgelse, som disse Aar og den store Nedrivning har bragt os, – jeg sidder i mit Kontor og ser Taarnet paa Vaalandshougen mod Syd og Tyvholmens Fyr mod Nord!

Hils Dikka og god Fornøielse. Else har desværre været hjemme en 14 Dage for Vand i Knæet; formodentlig af den megen Staaen ved Kassen; hun maa vist anbringes ved en anden Afdeling i Banken, naar hun blir frisk – hun hilser Eder alle.

Jacob Hegel.

Stavanger den 17d Juli 1901.

Kjære Ven! – jeg brugte nok op hele mit Laan! men de Penge var dog vel anvendte. Jeg blev om ikke saa tynd saa dog i en uventet Grad frisk i Sindet og let i Kroppen, saa jeg nu igjen er den gamle – den Unge! desuden sidder de gode Vaner fra Karlsbad endnu i mig, jeg staar tidligt op og spadserer 3 Gange – ialt 5 a 6 Timer hver Dag. Og foruden dette gjorde jeg Bekjendtskaber i Kredse, som bestandig herefter vil være mig en kjær Tilflugt i Livet. Sig til Fru Julie, at jeg skal tage mig en Dag en af mine oprigtigste Penne, saa skal hun faa mit Skriftemaal – saa sort som det blir! men endnu er det Sommer og Ferie; og Luften egner sig til alt andet end til Skriftemaal, hvorimod Penge er et dybt følt Savn, hvor de fattes.

Vi maa nu sælge vort deilige Hus. Staten har antydnet et Bud af 35 kr. for Kvadratalen til Postgaard. Det vil sige c. 130,000 Kr. Men jeg vil have 50 Kr., – altsaa mer end 180,000 Kroner, saa fik vi 6 Søsken 30,000 Kr. hver, og jeg vilde være hjulpen for mange Aar.

I disse slette Tider faar vi ikke 50, og jeg er saa ræd, at mine Søsken nu skal forcere Salget, før der igjen kommer en Opgang i Priserne og netop nu efter Reisen er jeg saa aldeles udpint og bekneben. Kunde du – Daarernes Formynder se Syn paa at sende mig nogle Laanformationer i Retning af 4–500 Kroner? he? Ser du – med Tiden ... ak! med Tiden bliver det sagtens værre altsammen! vi har det ikke godt herhjemme. Men jeg vilde saa gjerne holde ud og se, om jeg ikke endeligen kunde faa mine Børn fra mig. Jeg haaber, du og dine lever godt? – lad mig høre nogle Ord; hils Fru Julie – mon hun er sint paa mig?

Din hengivne *Alexander L. K.*

Jacob Hegel.

Stavanger den 17de Aug. 1901.

Kjære Ven! Tak for dit Brev af 14/8 med Restpenge – samt Regnskab, hvis Rigtighed forbindtligst erkjendes.

Tak ogsaa for din flængende Spot over den Gamles Daarskaber. Men nu er det overstaaet – ialfald næsten; og sig ialfald til Fru Julie, at hvis det virkelig forholder sig saaledes, som min brødefulde Samvittighed mumler noget om – nemlig at jeg i et Brev til hende i et frevelhaftigt Overmod har sagt, at for Fremtiden kom jeg sandsynligvis til at reise til Dresden – saa er dette en Plet paa min Karakter, som Aar ikke kan aftvætte. Det er aldeles forfærdeligt, hvad gamle forfængelige Mandspersoner kan finde paa at sige; jeg skammer mig oprigtigt! Hvis hun vil skrive et Par Ord til mig, vil jeg være taknemlig – især om hun lempelig springer over hin Efterkur og tillader, at jeg fremdeles har staaende en opredt Indbydelse paa Skovgaard og min gamle Plads i hendes gode Omdømme.

Ellers lever vi ikke synderligt godt. Det beste er Veiret, hvis Mage vi her aldrig har oplevet, og det er ganske mærkværdigt hvilken Hjælp for Humøret der er i disse varme smilende Dage, hvor Naturen her er friskere end noget andet Sted i Verden. Kommer Ingen af Eder denne Vei? Jeg gaar endnu lange Ture hver Dag – det er det eneste – jeg forsikrer dig! – , som er tilbage i mig af Kuren! og jeg sander Kierkegaards Ord: gaa, gaa, gaa – gaa dig til et godt Humør!

Hilsen til dig og dine! Tillykke med Hørup!

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Stavanger den 28d August 1901.

Kjære Mester! Jeg drømte inat, at jeg var i en uhyre Sal til et Møde af store og berømte Mænd. Jeg var der ogsaa i en liden Gruppe med nogle Danske paa et noget mørkt Sted under et Galleri, men undertiden vaagede jeg mig ud paa Gulvet og da saa jeg nogle gamle, hvide Berømtheder i massevis rundt omkring.

Tilslut gik jeg tvers over Gulvet og saa foran mig Fru Bjørnson, som ganske alene i den store Forsamling spiste Asparges; hun havde Maria Stuart-Hue af sort Fløiel med Sølv. Du sad ved Siden og sagde: "Er du der – Alexandrissime! –

Da svarede jeg: "Ja reis du bare, naar du synes du maa. Vi har dig aligevel mellem os. Thi du følger dit Folk som Jehova fulgte Israel. Kun vil jeg haabe, du maa have mer Lykke med dit end han havde med sit Folk."

Dette syntes jeg var saa godt drømt, at jeg maatte skrive det. Ellers er her bare Valg og Vrøvl.

Din *Alexander L. K.*

Jacob Hegel.

Stavanger den 31te October 1901.

Kjære Hegel! saa langt er jeg kommen i Aaret – fægtende mig frem gennem Gjæld og Forpligtelser; men nu ser jeg ikke Syn paa at slippe ud af det paa nogen Maade uden en Støtte. Jeg lever sparsomt; Beate er vistnok syg, men hun styrer Huset; vi er jo faa hjemme (Else og Jens); men det er umuligt med 4500 at klare sig ud Aaret – især, naar man har min store tunge Gjæld, som alene er nok til at fortære en Mand bagfra. Den snakker jeg ikke om engang. Faar vi atter en god Tid – og det faar vi, saa sælger vi alle vore faste Eiendomme og da skal jeg være nær gjældfri; men til den Tid – til den Tid! – Nu har jeg ingen Planer andre end at holde mig i Ro og gjøre Bod for min letsindige Karlsbader-reise; den var vistnok brillant og gjorde mig uhyre godt; men jeg tør ikke en Gang til laane sammen saa mange Penge. Min eneste luxe iaar er at reise til Christianssand og besøge Baby. Hun har det hellerikke godt; saa flink og brav som Krag er, kan han dog neppe leve med Kone af sit Talent – hvem kan det? og naar nu Ulykken vil, at de endnu skal have et Barn til, saa vilde jeg saa gjerne gjøre hende den Glæde – ja os begge – den Glæde at sees. Men jeg kan ikke; jeg tænker med Gru paa en Jul i Forpinthed uden Skillinger som vi har havt dem før. Til min Forstemthed kommer ogsaa Fortræd i Embedet, – men det vil jeg springe over, fordi det igunden gjør godt; Ærgrelser er en gavnlig Afvexling i Bekymringer; det værste er evig fra Dag til Dag at knibe og spare paa det, man ikke har.

Kan du ikke sætte dig hen paa en hemmelig Plads og vride dine Hænder over mig og finde paa noget? Du maa absolut – selv om du ikke ved det – føre en

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
conto finto dubioso qvasi donationis, som paa Dommens Dag vil komme dig
tilgode. Eller er du ikke Medlem af: Fattiges Juleglæde – eller noget lignende?

Efterat have lagt denne Torpedo under din Ark, vil jeg gaa tilsengs og sove
gratis i 10 Timer. En anden Gang vil jeg sende gode Hilsener; sig bare til Fru
Julie, at jeg vil snart skrive, og at jeg er saa nogenlunde i Behold –

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Vi kan umuligt i Stavanger opdrive Dickens's Romaner; vi vilde prøve at læse
dem høit. Kan du skaffe mig en Udgave – helst gammel af de beste Romaner:
Copperfield, Fælles Ven, Dombey, Bleak house, Chuzzlewitz? – om ikke hele
Dickens, saa et Udvalg for Vinteren – saa var du snil og vilde blive dyrket af den
lyshaarede Else!

Bjørnstjerne Bjørnson.

Stavanger den 25de November 1901.

Kjære Mester! det var engang, du stod i et lignende Hvirvelcentrum af
Forkjættelse og Frafald, da gjorde du mig den uforglemmelige Ære at sende Bud
efter mig; kan du huske, jeg fik dig til at le over Disciplene, som sprøitede?
Dennegang kan jeg ikke komme, – selv om du ønskede det? – men jeg vilde
skrive, at du skulde vide, der er ingen Skygge eller Afstand, naar du vender dig
om og ser efter mig. Om selve Sagen skal du slippe at høre fra mig; du har vist
nok af Snak nu snart. Og det er vist hellerikke noget nyt for dig – mit Standpunkt,
som er: Feilen ligger i den – om Forladelse! noget klodsede Indrømmelse af, at
den digtede Mand er selve den virkelige Mand; det vilde jeg aldrig indrømme –
ikke engang med Oftedahl; jeg har kogt ham om til eget Brug. Historiske
Personer skal nødig sidde paa Anklagebænken, forat dømmes stykkevis; men
deres Skjæbne og Personlighed skal klinge med i Digt og Historie, ligesom det
enkelte Instrument, der skjuler sig i Orkestrets store Samlyd. Og forresten
husker du vist min Uærbødighed overfor de store Politikere; de har aldrig
imponeret mig eiheller interesseret mig; efter min Maalestok er de alle bundløst
troløse; min Far pleiede at sige: Pack schlägt sich, und Pack verträgt sich!

berørte dig, og derfor griber jeg Anledningen til at bringe mig selv og mine Forhold i din venskabelige Erindring. – Jeg har ikke havt det godt, siden hine Festens Timer, da vi sist saa hinanden. Beate har – formodentlig i mange Aar uden at jeg forstod – været i en Sindstilstand, som kun delvis kan skildres ved Ordet hysterisk; men som alligevel er noget i den Retning. En overhaandtagende Ængstelse for Sygdom i Forbindelse med en sygelig Klage over ikke at være paaskjønnet og dyrket nok – altsammen, siger jeg, Følger af Forkjælelse, – naa! det siger jeg nødig; men jeg tror det. En Stund var det saa galt, at ogsaa jeg var blandt Fienderne; men det er anderledes nu; dog strækker hendes Hjerte sig ikke stort længer end til sig selv og saa lidt af mig. Jeg skulde ikke forraade hende paa denne Maade, hvis jeg mente noget ondt med det; jeg ved jo, det er sygeligt og at det nu er en fuldstændig Sygdom; men de skadelige Traade, hvoraf det stærke Toug nu er spundet, de er kanske for en stor Del komne fra mig og i vort Samliv, saaat jeg kanske har gjort hende ligesaamegen Skade som hun mig. I de siste Maaneder er den nerveuse Lammelse i Hænder og Ben betydeligt bedre, og hendes Humør er næsten godt; vi trænger til at holde os oppe og sammen, da vi bestandig har megen Uro for vore Børn. Naar dertil kommer den evige Pengeknibe, saa er det ikke videre lystigt at leve.

Men en god Ting kan jeg glæde dig med, og det er, at efter Karlsbad er jeg bleven saare maadeholden i Drik og hengiven til at gaa lange Tourer alene i Omegnen, derfor blir jeg hellerikke tykkere, og hvis vi sees igjen, hvad jeg dog altid haaber og tror, saa vil du ikke blive altfor forskrækket over mig.

Beate sender Hilsener til dig, som hun bestandig holder af og priser for dine mange gode Gjerninger mod os og til Fru Caroline; gid du maa have det godt og udgaa af Hvirvelen hel og holden til Glæde for dine Venner. Lad mig høre et lidet Ord fra dig – er du snil!

Din hengivne Ven *Alexander L. Kielland.*

Jacob Kielland.

Stavanger den 4de Februar 1902.

Kjære Jacob! – jeg kan vel gaa ud fra, at du med Bekymring er overbevist om, at jeg med min Gage og med mine Børn, som endnu ikke kan undvære Tilskud maa gaa tilbage hvert Aar. Selv om du ikke regner mine slemme Vaner med, maa Resultatet blive nedad; og det eneste, jeg kan sige til mit Forsvar er, at jeg holder mig i Ro og bekjæmper de flotte Vaner, om end ikke altid med afgjort Held. Du vil alligevel med forøget Bekymring og Deltagelse modtage min Bøn om dit Samtykke til at tage yderligere 10,000 Kroner i Form af Skadesløsbrev i Eiendommen, hvilket skal deponeres i Privatbanken for at overskygge min Gjæld i nogen Tid. Paa Huset her er der 25,000 (Tycho 5 + 10 og jeg 10); men der er naturligvis Intet til Hinder for at byde Privatbanken 10,000 endnu paa samme Eiendom. Derimod kan det kanske se ud, somom jeg tager mer end min Sjettepart forlods. Jeg kan dog aldrig tænke mig, at vi skulde sælge for 120,000 Kroner – en Pris, som jeg selv i disse sletteste Tider skulde kunne opnaa med Lethed, om vi udsendte en Mægler "paa Haanden" i nogle Dage. At bepante Vaaland falder mere besværligt.

– Fremtiden formørkes jo paa denne Maade; men min nuværende Stilling er *utaalelig*, ja – uholdbar. Faar jeg nu igjen en saadan Hjælp, glider Vraget af igjen og flyder et Stykke til, og naar det synker – Kjære Broder! saa har jeg ført det til Ende, og saa faar de andre bjærge sig saaledes, som de jo efter Naturens Orden forlængst burde have gjort uden mig. For Beates Vedkommende gjør jeg Regning paa en Statspension; hun behøver ikke saa meget.

Det er trist; men der er det, som værre er; men vi er gode i Ryggen – jeg tror, det er det ukuelige Lange-blod i os, som holder os oppe og opreist, til vi falder.

Din hengivne Broder *Alexander L. Kielland*.

I denne Uge vil jeg forhandle med Privatbanken, tør jeg da stille 10,000 Kr. i Udsigt?

Vilhelm Krag.

Stavanger den 12te Febr. 190.

Til din Dagbog har jeg i sin Almindelighed kun dette at bemærke, at Drivningen bør ikke være ujævn; naar de nu er komne saa langt som jeg forstaar dine er, skal de helst avancere langsomt og i Kulden og ikke hensættes paa den varme Driveplads; kun flyttes ind paa Bordet om Aftenen for Nattefrosten.

Det er anderledes med mig, som absolut vil have alle ude paa en bestemt Dag d. 18d. Jeg driver for fort; idag er alle mine i beste Condition, men til den 18de vil allerede de fleste have tabt noget i fraicheur. De er forresten saa smukke som nogensinde; der er et Par Vidundere blandt dem, men ogsaa 2-3 temmeligt uanseelige Tingester.

B

ad Argus. Den pleier at blive middelstor med hvidt Øie. ad bird of Paradies. Den blir der vist ikke noget af? – Blanchard er saa kraftig, at den vist taaler Tabet af nogle Klokke i Toppen. Distinction er min Yndling; den bliver ikke meget stor, men den staar længe med den deilige Farve. Lord Derby har jeg glemt, – den er formodentlig lyseblaa? Yeschko skal blive kolossal, hvis den lykkes. Pavillon blanc bliver lang og meget hvid. Mimosa er lunefuld, men kan blomstre uhyre rigt og stort; Farven er dyb og sjeldent mørkeblaa. Snowbal – jeg haaber den lykkes – en hvid rund Klump. Veronica – spids Knop – deilig mørkerød Farve og tæt i Hovedet. Moreno er et lyserødt Uhyre – simpel men stor.

Lad mig høre mere.

Din hengivne A. L. K.

Vilhelm Krag.

Stavanger den 15de Februar 1902.

Du ved jeg kan ikke. Jeg har aldrig kunnet gjøre mer end en Ting ad Gangen: først var jeg Teglværksejer i 10 Aar og drømte ikke om at skrive, saa skrev jeg i 10 Aar uden at tænke paa andet; og nu har jeg været Borgermester i 10 Aar – uden at der er faldet mig nogetsomhelst ind, der er faldet udenfor den kommunale

Men – det er sandt, jeg har to Gange drømt noget, som du kanske kunde bruge, – du kan jo høre:

Ifjor Vaar drømte jeg, at jeg kom ind i en stor Sal, hvor alle Europas berømte Mænd vare samlede. Jeg kjendte ikke en eneste en; indtil jeg paa den anden side af Salen fik Øje paa Bjørnson.

Jeg gik tvers over Gulvet og hilste paa ham.

«Nei Alexandrissime! er du der!" raabte Bjørnson, "ja – nu reiser jeg ud af Landet igjen."

«Reis du!" svarede jeg, "vi ser dig saa alligevel, hvor du end er – som Jøderne saa Jehovah, – kun vil jeg haabe, at du faar mere Glæde af dit Folk end han fik af sit."

Og den anden Drøm – kort Tid efter – var saadan:

Jeg laa i god Søvn og tumlede med nogle Ord, som jeg skulde ordne, uden at jeg var mig i mindste Maade bevidst, hvad det var, og tilslut sovnedes jeg rigtig dybt, og alt blev borte.

Men før jeg begyndte at vaagne henimod Morgenens, gjenfandt jeg disse ord, de kom og formede sig i uklare Rækker, jeg gjentog dem, indtil jeg blev saavidt klar, at jeg skjønnte, det skulde være Vers; – saa gled de bort igjen.

Endelig vaagnede jeg for Alvor, og der var Ordene igjen, de kom ganske færdige som Verselinier, – uden at jeg behøvede at ordne mere – et Vers, som jeg aldrig kunde fundet paa, om jeg havde villet; det lyder:

Naar Mikkell sidder i Mikkelsborg
Alt med sin spidsede Snude,
Da tænker han ikke paa Gjæld og Sorg
eller paa Verden, som larmer derude.
Han har tændt sin Praas,
Han har stegt sin Gaas,
Saa lader han Ulvene tude!

Der kan du selv se! – man kan længe nok holde hver Ting for sig, saaledes som jeg altid har prøvet; alligevel forefalder spredte Tilbageslag, som midt i den

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Jacob Kielland.

Stavanger den 20d Februar 1902.

Kjære Jacob! Tak for dit gode Brev; det er altid godt at faa Brev fra dig; og jeg savner dig uhyre i disse Aar. Gamle blir vi, og det maa vist selv for dig tilslut blive fortærende, at man aldrig mere i Livet skal faa Fred for de Børn, aldrig mere gjenfinde – jeg mener ikke Ungdommens velsignede Ansvarsløshed, det venter jeg ikke, men bare et Punkt, hvor man med Ro kunde gaa i Seng efter fuldbragt Arbeide for dem. Men nei! hver Nattens Time har sin Angst, sine Overraskelser, Skuffelser og mislykkede Planer, saa hver Dag trommer os ud igjen til nye Offere, ny Omtanke, Bekymring og frugtesløse Krampetrækninger for at slide dem op igjennem Livet. Aldrig i Verden kan det være Livets Mening dette Lebberi med Afkommet nutildags.

Desværre du; her er nok ikke andet Raad, og selv det er jo kun et Palliativ. Men du maa ikke skræmme Livet af mig med Udsigten til, at dine Efterladte eller du selv skulde betale for mig. Saa galt vilde det ikke blive, om jeg døde med 20 000 i Huset. Men jeg tror nok, at det fordelagtigste for alle Parter var, om jeg døde jo før jo heller.

Huset er jeg fuldt forberedt paa at miste med halvt Aars Varsel; det er paa en vis Maade altfor galt, at jeg sidder med det. Men det ser værre ud netop nu, fordi Tiden er saa slet. Alligevel fastholder jeg, at 120 000 Kr. er Haabeth – og kanske mange andre rede til at betale idag, saaat hvis det forlanges, saa skal jeg slippe det løs; jeg tænkte en Gang paa Hegel, men det har jeg opgivet. Det var jo en foreløbig Redning for mig; men jeg gruer for at se, hvad Melleghandlerne vilde vinde.

Expropriationen ved Mosvandet er foreløbig stoppet paa en Høiesteretsproces, idet Th. Bryne, som Ejer af de lave Holmegænæsmarker nedlægger Indsigelse mod Mosvandets Udvidelse ved en 1 Meter høi Dæmning hvorved hans Tomter kommer under Vandfladen udsat for Digebrud, Væde og

idetheletaget under andre og ufordelagtige Forhold; han skal have krævet 100,000 Kr. i Skadeserstatning.

Processen er som alle tvivlsom; men selv om Kommunen vinder, tager det Tid. Desuden er her en saadan Pengetrang, at alle større Foretagender bare udskydes og snakkes bort.

Derfor er der Intet at vente af vort Consortium, der var et tilfældigt Compagni; men jeg skal prøve igjen: om de vil have et stort Stykke Vaaland; der er endnu ikke fuldt reguleret, og foruden Spørgsmaalet om Mosvandets Hævelse og Omgivelse med et 15 Meter bredt Skovbelte, er der ogsaa Tale om Bygrænsens Udvidelse bag Vaalandshougen – altsammen Ting, som forbedrer Eiendommen som Tomter, men som først kan virke, naar Stregene definitivt ere paa Papiret, saa man kan købe og bygge efter dem.

Jeg skal fremstille mig for Privatbankens Chef en af Dagene; og jeg skal da sige ham, at du nødig giver mig 10,000 – kanske 5000 til mod Sikkerhed i Huset, saa faar vi høre; men han og hele Banken er i slet og blodtørstigt Lune, fordi de selv gaar og fjoller bort 30 000-Tusendvis paa disse Vindmagere, som sætter en vanvittig Credit i Bevægelse. Nu faldt Lie og Bertel Svendsen og de slemme Bager Pedersens Sønner; men jeg tror endnu, de værste staar for Tour; og det har jeg sagt B jeg husker ikke, hvad han heder Norges Banks Hoveddirecteur; men han er iethvertfald en Høire-Høne.

Hvis der nu ikke er nogen Nytte i 5000, faar du tænke dig godt om og se, om du kan tilraade 10000. Saa skal jeg sælge og flytte saa fort, der bare blir nogenlunde rimelig Pris. Der er ingen Udsigt for mig, kan jeg forstaa, til noget større Embede, saa jeg kommer til at gaa her til min Dødedag, – nuvel! naar man havde Fred og god Samvittighed for Børnene, saa er jeg jo glad nok i Stedet, men – ja der er ikke mere at sige om den Sag. Skriv snart til mig igjen og sig, at jeg faar tage de 10 000 og send mig et Concept til et Skadesløsbrev som sist; hvad der maa til, det maa til.

Hils din kjære Dikka, – ah det skulde være jilt at træffes. Hvad tror du, det vilde koste at reise herfra over Hardanger, Lærdalsøren, Gausdal til dig og saa hjem paa Hovedet over Christiania – regn ud det!

Din hengivne Broder *Alexander*.

Baby Kielland.

Stavanger d. 7. Marts 1902.

Søde Barn! – der gik nogle Æg og anden Rabe til dig igaar, som skal være Geburtsdagsgaver. Jeg maa især henlede din Opmærksomhed paa nogle amerikanske Syltelabber, som jeg nu bagefter tror, maa være den rene Gift for en Barnekone – vogt dig for dem og lad dem staa, til du blir stærk nok; nyd dem saa med Edik, Peber og Dram; de skal være brillante! – vi var jo begge saa glade i Sylte – og Vilhelm?

Nu har jeg gaaet og værpet, – hvilket i og for sig er et stort Kunststykke af Eqvilibristic! paa en Tur til Jæderen; men Venners Troløshed, Snøvl, Vrøvl og Barnefødsel har hidtil forplumret Rugningen, indtil jeg idag har svoret en Svor saa salt han var indvortes – som Andreas engang sagde, paa, at imorgen reiser jeg, om her saa regner Svovl, Ild, Børnebørn og Børnebørnsbørn!

Jeg faar tage med mig noget Papir, saaat jeg hver Dag kan sende dig nogle Ord; men jeg er ræd, det gaar ikke saa jævnt som jeg forestiller mig med Posten, for her er Taage; og naar jeg saa mindes den fjollede Postgang i Høivaag, tænker jeg, du mangel Dag ikke hører fra mig, og en anden Dag faar totre Breve. Derfor vil jeg nummerere de 9 Barnebreve, saa kan du tage et hver Dag som Pulver, dette er No. 3.

Ligger du og ser ud i Luften? – er det ikke godt at kjende sig tom igjen og ensom i sit gode Skind.

Nu var Andreas her! – han havde enten Kræft eller Tandpine, han troede selv nærmest, det var Kræft i alle Tænderne paa den ene Side. Der fór han! Saa har jeg Fredrik igjen. Han falder naturligvis ogsaa fra; saa kjører jeg alene med to hvide Heste, dertilmed en lumpen Daler – NB., som er min; nogle Flasker og Pokaler – Nota bene fyldt med Vin – da er jeg lystelig og blid – NB. for en Tid!

Imidlertid maa du ligge paa Ryggen og lytte til Vestenvinden, som kommer fra Nærland og tænke paa Foraar og Sommer. Den lste Juni reiser Mamma til Laurvig; da kunde du besøge mig – kanske! – jeg er saa ræd for at berede dig Skuffelser; men alligvel maa vi jo have noget at glæde os til – ikke sandt?

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Farvel for idag; Contoret er fuldt; imorgen, naar du læser dette, kjører jeg
mageligt i Sølen vestover mod Havet i kold Vastaage, men med Lærker og Viber
iblandt.

Din egen *Pappa*.

Baby Kielland.

Stavanger d. 15. Marts 1902.

Kjære Pefert! – jeg er gaaet ganske Surr i dette System med de ni Breve, og du har vist hellerikke mærket andet dertil end mange smaa Skrivelser paa Sengen; men det var ogsaa Meningen! har du havt det godt?

Mens jeg var paa Jæderen, kom her Telegram, hvori Krag takkede for "Pakkerne"? men det var dog Kasser – en med Æg – ikke sandt? – og en med diverse Syltelabber? – jeg er aldrig sikker paa Forsendelserne til Eder, efterat jeg har seet Stellet i Christiansand og Omegn – især Posten, Telegrafen, Telefonen, Dampskibsforbindelsen – ohola! Derfor maa jeg altid have Besked – især vilde jeg gjerne vide, om du har sendt den tomme Ølkasse til Nils Svendsen, Arnageren, for det maa du gjøre prompte! og lade mig vide det.

Idag beregner jeg, at du har siddet lidt oppe og moret dig med din MoabimDreng, som formodentlig er sjelden? – lad ham forblive et unicum! Imorgen Søndag skal der for første Gang spises med lidt Fest – he? Fiskeboller? – lad mig endelig faa Opskrift paa de Boxer, du vil have igjen; det er saa letvindt; for mig bare en Fornøielse; for Thiis tildels en Anledning til at være elskværdig, – til din forrige Sendelse havde jeg bare sendt et Bud ned til ham med 5 Kroner, saa besørgede han selv alt, – var det ikke en Masse? Ser du, for saadanne smaa Stød kan den aldrig svigtende nok staa sig; det er værre med de store 2- og 3-zifrede Anfægtelser. Men nu længter jeg snart efter et Livstegn fra din egen kjære Haand. Hils Vilhelm og de Små, Pigerne og Madamen og sig dem Tak, fordi jeg ved, de har alle været snille med dig, – har de ikke vel?

Og lad nu Stellet gaa sin Gang uden at lægge det altfor meget paa dig. En Husholdning paa Landet med 3 Små skal ikke være Mønsterdrift, som uden Varsel kan stilles til Mønstring for skarpe Fremmedøine. Den store

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Vanskelighed, som næsten er umulig i smaa Forhold, er at holde Børnene fra sig, saa de ikke optager ens Sind og Tid ud over alle Grænser. Dertil bruges Pigerne, men saaledes, at man er tilfreds med deres Stel, og ikke forjager dem ved i de inderste Smaating at forlange sin moderlige Vilje sat igjennem.

Else var her og ruskede mig i Haaret og omknoklede mig – saadan som du ved. Jeg skulde hilse dig saa rædselsfuldt overhændigt forfærdeligt; hun har købt et Maleri fra Aarre paa 10 Kr. Afbetaling i 5 Maaneder af en ung Abrahamsen. Else er min Trøst; men du er min bestandige Glæde, mit uundværlige Savn hver Dag, –

Din egen *Pappa*.

Pietro Krohn.

Stavanger d: 15de Marts 1902.

Kjære Ven! kunde du give mig Anslag paa en Kunsthandler i Kjøbenhavn, som vilde sælge 4. Malerier for mig, – de to underhaanden og med Discretion, da de er Presenter.

De 4 Perler fra min beskedne Samling er:

1.

Hans Nicolai Hansens: To fattige Kvinder med sit Flyttegods paa Heden, – du husker det vist fra 1882 – svært stort; men naturligvis noget sort i Skyggen efter Nutidens Syn.

2.

Marine af Drachmann – frisk Storm paa Schelden, som jeg købte for 500 Kr. paa en Udstilling 1882. Hans Nicolais købte jeg ogsaa dengang for 1000 Kroner; der var budt 1200; men han forlangte 2000, indtil han lod det gaa til mig for 1000.

3.

Middelhav ved Malaga, Solnedgang – et deiligt Billede af *Vilhelm* Melbye, som jeg engang fik af Hegel – den Unge, fordi jeg altid havde beundret det saa meget i den Gamles Samling i Klareboderne.

4.

Et Maaneskin fra Bretagne af Thaulows siste; malet til vort Sølvbryllup – et Pragtstykke.

Disse to siste maatte sælges ganske underhaanden og i Hemmelighed; Dedicationen paa Thaulows maatte helst overmales, – ikke hans Navn – naturligvis.

Jeg har i den samme Anledning henvendt mig til Hans Nicolai, siden der var Tale om hans første store Billede; men da han ikke har svaret, har jeg tænkt mig, at han, som nu er en rig og lykkelig Mand, formodentlig færdes langt ude i Udlandet og ikke har Anledning til at hjælpe mig. Jeg skulde forresten hellerikke have anden Hjælp end en paalidelig Adresse til et Firma, som vilde sælge for mig uden for stort Provenu og med den oven skildrede Discretion.

Jeg ser af og til din rastløse Skikkelse suse gennem Politiken, – ak! hvad vi skulde snakke om nu! thi selv om det forekommer mig, at jeg længe har flydt om som en død Kat, er jeg vis paa, at hvis man slipper mig løs, vilde jeg snakke Eder alle under Bordet i de første Dage. Ogsaa den gode danske Mand Bissen – hans Skikkelse saa jeg forleden i Ill. Tidende, og jeg fik saadan en Længsel efter ham. Fru Bissen, Hanne – ak! dig og Fru Emilie først og fremst; bed hende skrive som i gamle Dage, forat de nye Dage dog kunne nogenledes minde om de gode gamle. Og lad mig høre et godt Ord fra dig; Og undskyld Commissionen.

Din *Alexander.*

Jacob Kielland.

Stavanger den 25de Marts .

Kjære Jacob! der blir ikke anden Raad. Du maa lade mig seile videre og stole paa, at hvis jeg skulde dø, vil der blive truffet saadant Arrangement med Bankerne her, og der er desuden saa mange gode Navne, som ville indtræde for mig, at mit Bo vil gaa tilende, uden at nogen behøver at frygte for Udlæg. Jeg faar ganske vist, naar jeg dør, om ikke Vinger, saa dog et suspensorium, der kan afværge al overhængende Nødstilstand for mine.

Men jeg ved godt, at det i dit Hjerte gjør dig mere ondt for mig, end at du

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
skulde være ængstelig for dig; og dit høieste Ønske er ganske vist at holde mig tilbage for min egen Skyld; men Livet maa jo gaa – ser du; og tilslut, saa har jeg jo Værdier igjen; men det skrækkelige er at fortæres af Renterne.

Her er en Liebhaber, som gaar og snuser paa en Del af den flade Mark mellem Mosvandet og Myren; Andreas Sømme arbeider med ham. Skulde vi sælge et godt fladt Stykke midt i Eiendommen, maatte vi have 1 Krone contant for □Al. Du ved, Buch betalte 50 Øre helt ude ved Mosvandet; 1 1/2 fik vi i Hannasdal; saa mente jeg 1 Kr. for et Stykke midt imellem kunde passe. Lad mig høre din Mening; der er ikke Bud endnu; men man kunde jo forberede sig. Jeg har prøvet paa, at opvække det gamle Consortium; nu faar vi se. 1 Krone pr. bebyggelig Alen over det hele, blev en svær Handel. – Jeg sælger mine kostbareste Malerier og piner efter Evne.

Vedlagte Rævesax forelægges dig, – om du vil foreslaa de andre, at jeg erholder din Fuldmagt?

Jeg vil haabe, du har det bedre end jeg. Til næste Aar – en klar Dag i Marts – som Far pleiede at sige, vil jeg komme og besøge dig; – du kommer vel aldrig hid? Hils Dikka.

Din hengivne *Alexander.*

Frederik Hansen

Stavanger den 9d April 1902.

Kifi! jeg beder idag Wallem sende Bud til London efter 2 nye Spidser til Stangen, forat være færdig til Blankfisk den 1ste Mai.

Kan du nu huske, hvorledes den var den graa Flue, som Haabrandene ligte?

Har du saadanne? – eller vil du bestille nogle til dig og 1 Dusin til mig?

Idag gaar min Contorist fra mig for 6 Maaneder formedelst Sygdom. Gurine er bragt tilsengs af samme Grund. Min Fod er hoven, og alt er saa glimrende som midt i Hiobs Bog.

Din ukuelige *A. L. K.*

Kitty L. Kielland (bruddstykke).

Du maa gaa til Onkel Jacob og hilse ham fra mig. Jeg har saa mange Gange tænkt paa hans haarde Skjæbne og bløde gode Sind, et Mandfolk saa rent som jeg aldrig har truffet Magen til, men alligevel saa ægte Mandfolk i hver Fiber, et velsignet harmløst Humør og en uendelig Kjærlighed til Livet og alt levende. Døden leger ondskabsfuldt med ham, men han er lige god og blid. Sig ham, at jeg har elsket min Moders lyse Skikkelse i ham og i Lyden af hans Stemme, der altid gjenkaldte mig de fjerne Tider, da vi levede mellem Langene – vor lyseste Tid; Onkel Jacob har skinnet for mig og vil altid gjøre det – som den, der binder mig til Lyset og til Livet og jeg er stolt af, at han har holdt af mig.

Din *Alexander.*

Mario Krohn.

Stavanger den 24de Mai 1902.

Kjære lille Sammenbragte! – jeg sender dig idag en Gjenstand, som er ganske particulier for mig; jeg har selv fundet den op; men du maa strax sende mig den tilbage, da den er gift.

Det er ubegribeligt – alt det Sludder, de Danske kan finde paa!

Tak for dit Brev, der blandt andet ogsaa var beundringsværdigt derved, at du snedigen undgik Spørgsmaalet om De og Du! – tag mig ikke ilde op, at den gamle tykke Broder lader, somom du endnu er den lange Dreng; naar vi engang sees, skal Spørgsmaalet afgjøres udtrykkelig.

Men det blir nok længe til, hvis du ikke kommer hid, for nu er jeg fæstet hertil uden Haab om Udflugter.

Jeg vilde nok gjerne – kan du tro, tage min Plads igjen, og jeg savner forfærdeligt de danske Venner. Naar man først har havt det saa godt som jeg og levet blandt de beste Danske, saa ved man længe ikke, hvor meget man har tabt, naar det er forbi.

Men med Tiden faar man det nok at føle – ligesom overhovedet alt ondt, tungt, trist og stygt, det kommer med Tiden, – du kan være ganske rolig!

Og dertil naturligvis Sygdom: Blodmangel – og Blodprop – det faar vist jeg snart! Mælkefeber, Navlehvirvel og Nyregalop – altsammen kommer nok, naar man ikke faar Slag, saa du maa rigtig glæde dig til Livet – Kjære Broder! men spørg Camilla, hvad Fanden hun ler af?

Hils saa din kjære forfriskede Fader og bed ham fra mig sætte sig ned; bed saa vor gode Moder ligge stille og samle godt Blod og tænke lidt paa den tykke Dreng og pas paa, at Camilla ikke ler. Du selv maa have det godt –.

Din A. L. K.

O. A. Blehr.

Stavanger den 16de Juni 1902.

Det var en Tid, da jeg meldte mig som Ansøger til saadanne Embeder østover, som jeg troede at kunne magte – væsentlig tilskyndet ved min Kones skrøbelige Helbred, om hvilken det formodedes, at den vilde forbedres under bedre Veir og Klima.

Skjønt der i denne Henseende ingen Forandring er indtraadt, har jeg dog i de senere Aar holdt mig tilbage – i Erkjendelse af, at det er vanskeligt at finde noget for mig. Med en svagelig Kone og en kneben Økonomi egner jeg mig heller ikke for de fine Amtmandsembeder sydpaa og nordpaa, og naar jeg tænker paa, hvor mange bedre kvalificerede her er, saa kan jeg ikke vente mig mer end jeg har faaet.

Derfor har jeg ikke villet plage nogen med mine Ansøgninger, medens jeg paa den anden Side af mange Grunde kunde trænge haardere end nogen aner til en Forflytning. Men der er et Embede, som jeg tror, jeg skulde magte godt – stærk og frisk som jeg er og med en aldrig svigtende Interesse for Stedet, og det er Amtmandsembedet i Stavanger Amt.

Hr. Amtmand Oppen er jo i fuld Vigeur, og han er i enhver Henseende en saa fortræffelig Mand og Amtmand, at det var stygt og langt fra mig at ønske noget ondt; men jeg har ved denne min private Henvendelse alene villet vække – om muligt – en Præsumtion for, at Stavanger Amt var kanske noget, man kunde give Kielland, naar han holder sig i Ro og ikke gjør noget galt.

Jeg venter ikke noget Svar, men beder Dem modtage min Hilsen, ligesom jeg vover at medsende min ærbødige Compliment til den naadige Frue.

Deres *Alexander L. Kielland.*

O. A. Blehr.

Stavanger den 8de August 1902.

Efterat jeg for nogen Tid siden i Tillid til vore og vore Damers venskabelige Relationer tillod mig at skrive et Brev til Dem, hvori jeg udtalte, hvor liden Udsigt jeg syntes at have til nogen Forfremmelse, har jeg modtaget meget alarmerende Efterretninger fra min Kone, som er ved Laurvigs Bad. Det synes mig næsten paalagt af Pligt, hvad jeg af Beskedenhed ikke vilde vove. Jeg sender derfor min Ansøgning saavel til Nordre Bergenhus som til Romsdals Amtmands-Embede.

Jeg fik lidt Mod i en Conference med Hr. Amtmand Oppen idag; – ikke saaledes, at han i fjerneste Maade berørte mine Chancer; men det var mig en Beroligelse, at han, som har seet mig paa nært Hold i disse 10 BorgermesterAar, mente, jeg var en saadan Post voxen, hvis jeg ikke var bange for det store Arbeide. Det er jeg nu ikke; et travelt Kontor afbrudt af smaa Reiser, hvor jeg kunde gjøre nogen Nytte paa egen Haand – ligesom, vilde tiltale mig mer end noget andet. Mit nuværende Embede – saa jilt som det er – bliver altid overdækket af Kommunens Styrere og gjort saa ubetydeligt som muligt.

Siden jeg altsaa har forandret min Beslutning fra hint Brev til Dem, vilde jeg paakalde, hvad der kunde tjene til min Anbefaling – deriblandt ogsaa min Kones lidende Tilstand, hvorom Læge-Erklæring er vedlagt Ansøgningerne, samt bede Regjeringens Chef modtage Forsikringen om, at Embedet i mine Hænder skulde røgtes med Tjenstiver og Paalidelighed.

Med de ærbødigst-venskabeligste Hilsener fra Hus til Hus forbliver jeg Deres Excellences hengivne

Alexander L. Kielland.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Flekkefjord 12 August 1902.

Kjære Mester! du var saa snil at skrive til Beate, at jeg bare skulde søge Embeder ufortrødent. Jeg var dengang af en anden Mening, og dertil var jeg sint paa Beate, hvis Sindstilstand ikke er egnet til at blande sig i mine Affairer.

Senere er det hændt det, at Od.Vik, som har trolig forfulgt mig ved at skrive eller fortælle overalt: at jeg er syg, doven, uduelig – færdig –, han skrev en rigtig uforkammet Notits i sit Blad om Umuligheden for mig at faa nogensinde noget andet Embede. Dette i Forbindelse med Beates Sygdom og sygelige Aversion mod Stavanger bestemte mig til at søge begge AmtmandsEmbederne – helst Nordre Bergenhus, dernæst Romsdal. Jeg syntes ikke de saa saa farlige ud – Concurrenterne – men jeg er jo gaaet svært i glemme. Vil du – hvis du ser Anledning til det – lade et godt Ord flyve hen til et godt Sted, saa gjorde du mig atter en god Hjælp i Livet.

Jeg er i Flekkefjord, forat hente Beate, som har været ved Laurvig, hun er tyk og pent frisk – paa det nær, at hun uden Tvivl er hysterisk syg paa Sindet og aldeles umulig i Hjemmet. Enhver Forandring for os er dyrebar!

Jeg ved, du holder mig altid i din stærke Haand; men jeg ved og, at mine Chancer ere smaa; – jeg er i *alle Fald* din taknemlige Skyldner og gode Ven. Beate hilser Fru Caroline og dig; –

ligesaa din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Stavanger den 19d August 1902.

Kjære Mester! Tak for dit prompte Brev! som virkelig gav mig mer Haab end noget andet – Tak allerede for Viljen!

Der er noget, du vil støde paa, hvis du vil arbeide i Detaillen for mig. Man vil sige: "Mon ikke Kielland er fed? – hørte vi ikke, han var saa syg? – mon han bestiller noget? – man ser ham saa lidet nævnt."

Alt dette – ser du – betyder Oddmund Vik, som fra jeg blev Borgermester har

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
forfulgt mig, ligesom jeg redelig har modstaaet ham, hvor jeg har kunnet;
tilsyneladende har han hidtil seiret, men det var Synd, om det skulde lykkes ham
at holde mig nede netop nu.

Du skal ikke nægte, at jeg er fed; men Lægen i Karlsbad sagde, at jeg maatte
gjørne veje noget over 100 Kilogram med en saadan Krop – og det gjør jeg; men
her kan du selv se, om der ikke er passelig Facon til en Amtmand!

Syg er jeg aldrig mer; gaar mine lange Ture og passer mit Contor med
Lethed, og jeg bestiller netop saa meget som en Magistrat skal bestille i en By
som denne. Det er paa dette Punkt, at jeg selv gjør Spillet let for Vik. Jeg er
nemlig selv af den Mening, at det er latterligt og skadeligt, naar Magistraturen vil
trænge sig frem i Kommunestyret; den er selv et Led, hvis Betydning svinder med
den øgende Dygtighed hos Befolkningen til at stille sine egne Sager og til at bavle
og snakke opad parlamentariske Vægge og nedad kommunale Stolper. Derfor
tier jeg i det længste i Repræsentantskabsmøderne; men det, jeg siger, blir
aldeles ikke refereret; der blir aldrig nævnt et Ord om Borgermesteren; er det
nødvendigt, saa nævnes "Kielland", fordi jeg har en Fætter i Formandskabet. Du
kan trygt sige, at jeg i denne Henseende behandles ubilligt og at jeg har baade
Lyst og Interesse og – jeg tror – Dygtighed, – undtagen i Regnskabsvæsen og
specific jus.

Jeg under dig af fuldt Maal din Kraft og Lyst til bestandig at tænke for os
andre. Mig gaar det omvendt: jeg faar mer Lyst til at tie stille. Ak – du! jeg ved,
det er saa bekvemt! – saa fint og saa Fandens feigt at hensidde i en overlegen
Krog og smile – hvad? det hører til! kan du huske, hvorledes han var – den gamle
Alligator Monrad, naar han pludselig smilede i Dyndet? – eller det Guds Nuss
Schavlan? – han smilede ogsaa! – ak – saaledes er jeg bleven – en liden
Alligator-Unge med Dynd paa! Men kan du faa mig til Leikanger, skal jeg selv
besørge mig skrævs over Landet til Gausdal med Amtmandsskyds – Ohola!
Oholiba! hvor vi skal snakke – det vil sige: jeg skal snakke, og du skal le, og
altimellem skal jeg drikke for os begge! Hils Fru Caroline fra Beate og mig.

Din hengivne *Alexander L. K.*

Stavanger den 19d August 1902.

Hr. Directeur Robert Sperati. Nordstrands Bad pr. Christiania.

De sætter mig i Forlegenhed ved Deres Brev af 4/8. Jeg ved nemlig ganske bestemt, at jeg har omarbejdet "Paa Hjemvejen"; men jeg kan ikke huske, om Omarbejdelsen er trykt.

Dette maa De undersøge hos Boghandlerne, og hvis De finder den omarbejdede, maa De gjerne spille Stykket; *men ikke efter den oprindelige Form.*

Ærbødigst Alexander L. Kielland.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Stavanger den 20d August 1902.

Ak – Kjære Mester! det var en Skuffelse! nu havde jeg sat mig halvveis fast i det Haab, at denne Gang skulde det lykkes, fordi de Ansøgere, vi saa, ikke var saa overvældende. Om noget herefter har jeg intet Haab.

Men det var godt, jeg fik vide det. Du ved, man blir iagttaget af saa mange onde Øine, som lurder paa de skuffede Miner; nu kan jeg strax paa Forhaand med Vished sige, jeg ved Sagen afgjort, og min Gru for et stort Storthingsvalg i 1903 med Oddmund Vig stiger atter op igjen til Behandling. Og naar jeg først kommer løs af de lokkende Forhaabninger, finder man sin Plads igjen; det værste er næsten de onde skadefro Øine. Jeg vil aldrig søge mer, saa nogen faar det at vide; men jeg vil stole paa dig mod al raison.

Her har du udenpaa et Stemnings-Segl fra din bedrøvede

Alexander L. K.

Min ærbødige Hilsen til din Svigersøn. –

Stavanger d. 20. August 1902.

Kjære Baby! Rasmus lever storartet uden Spor af Forandring, – uden den, at han hver Dag bliver klogere, men uden Overlegenhed – bestandig smilende til alle. Jeg ved, at jeg kunde blive ved at fylde alt mit Papir med disse Efterretninger og med Beskrivelser over den lille Dreng; men det maa være dig nok, at han trives, og at vi ere glade i ham; hver Dag kommer han ned og nu har jeg sendt Bud efter ham. Mamma er hos Holsts; Gurine er reist hjem, og i Formiddags fik jeg Bud fra B. B., at jeg ikke faar noget Embede; saa det er bare til at le af altsammen. For naar alting vælter saadan omkuld, trives jeg for et Øieblik; det kommer nok paaføde igjen! og lad dig ikke forstyrre; hils din Mand og mor Eder godt og hils de Venner, I træffer. Jeg vil ikke fortælle om, hvor jeg nu, da du er borte, ogsaa savner Else! – Nordenvind med piskende Storm – der kom Rasmus! han smiler saa sødt!

Tak for sist!

Din egen *Pappa*.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Stavanger den 29de August 1902.

Tak – Kjære Mester! – trække mig tilbage vil jeg ikke. For det første er det mig af Naturen imod; for det andet vilde jeg ikke derved staa et Gran bedre næste Gang. Det er mit Alvor, at jeg ikke tør sigte for høit, og en Anledning som denne, (hvor ingen Statsraad concurrerer), kommer vanskelig igjen. Christiansand – Løvland, Stavanger – Aarrestad. Lad derfor Sagen gaa; den er vel kanske alt afgjort; og jeg er forberedt paa Ingenting at faa. Men din Hjælp har ialfald frelst Æren, og engang naar jeg kanske frem – takket være du –

Du skal ikke bryde dig saa meget om Lægerne. Skaal!

Din *Alexander*.

Knutzon vilde være en haard Krænkelse – og ufortjent.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Stavanger den 1 September 1902.

Kjære Mester! hvis du ikke er altfor kjed af mig, saa beskyt mig – jeg beder dig! mod at blive sat tilside for en Person som Knutzon i Christiansand. Sker det, saa er jeg ganske uforskyldt vanæret for Livet, og jeg svarer ikke længer for noget. Det har hele Tiden været Planen at smugle en eller anden Undermaaler igjennem; nu tror jeg, det er Knudtzon. Derfor dette Hykleri med Hamars Bispestol! – de vil ikke have mig nu og dermed er det givet, at jeg aldrig naar frem – men Knudtzon! Knudtzon! det er for haardt. Mon han er Frimurer? ellers kan jeg ikke forstaa, hvad der er iveien med mig. Har jeg ikke tjent i 11 Aar upaaklageligt; jeg er decoreret for Embedsfortjeneste; jeg er ælst og dog ikke mer end 53–54 Aar – hvad er der iveien med mig?

Din K.

Jacob Hegel.

Stavanger den 9de September 1902.

Kjære Hegel! jeg meldte Fruen, at jeg er ansat som Amtmand i Romsdalens Amt med Bolig i Molde – Blomsternes By.

Det er rigtignok langt nord; men i Virkeligheden aabner denne Forfremmelse mer Udsigt for mig til at kunne overvinde mine pinlige Forhold og kanske atter komme ud til mine gode Venner.

Jeg faar en Indtægt af 6–7000 Kr.; hvilket i Forbindelse med min forminskede Familie, vil sætte mig i Stand til at reparere meget af det, som nu syntes at gaa haabløst bagover.

Imidlertid vil der ved Overgangen til et saa stort Embede med kostbar Flytning o.s.v. melde sig saa mange Udgifter, at jeg maa paakalde din Hjælp – enten som Kautionist, hvis jeg skal stille nogen, eller til Enkekassen eller lignende.

jeg kunde skraabe sammen nogle hundrede Kroner.

Tænk igjen over, om du kunde yde mig en Haandsrækning i denne Overgang, som vi jo maa haabe bliver til det bedre.

Vi er meget lykkelige over, at have vundet saa langt frem og sender vore beste Hilsener til dig og dine. Jeg haaber, Fru Julie er lidt stolt over, at jeg endnu er saapas ilive.

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

O. A. Blehr.

Christiania den 14d September 1902.

Jeg vilde gjerne vide, hvor jeg skal fremmøde imorgen til Conference; turde jeg i saa Maade imødesee et Vink fra Deres Excellence; jeg bor i Victoria Hôtel.

Deres ærbødigt forbundne *Alexander L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Stavanger den 19de Septemb. 1902.

Kjære Ven! du kan tro, disse Dage ere bevægede. Ligesom i Bethesda Dam, naar Engelen kom og rørte, saaledes er mit stille Liv i den vildeste Bevægelse: Babys Dreng skal anbringes; jeg skal flytte personlig paa Mandag og ventes i mit Embede af en compliceret Sag, hvis Afgørelse *maa* stille mig fientlig overfor det halve Amt; jeg var i Christiania og modtog mine Instructioner og i dette Øieblik erholdt jeg min officielle Udnævnelse, hvoraf hidsættes: "... at den for Dem udfærdigede Bestalling beror til Indløsning hos Stempletpapirforvalteren mod et Gebyr af Kr, 640,00. Saafremt ikke Bestallingen indløses inden 1 Aar efter Udstedelsen vil i Henhold til Placat af 27de December 1803 §4 dobbelt Gebyr blive at erlægge", – som Du ser en gammel yndig dansk Forordning! – og opi alt dette kommer "Fram" ind paa Fjorden i Eftermiddag.

Se her var et Feldt for din gode Hjelp, om du synes; du kan strække min seige

conto udover dette Beløb? – Kjære Ven! det vilde være en stor Sten fra mit Hjerte. Thi forresten maa jeg jo sige, at alt i faa Dage har vendt sig til det bedre. Kun er der en snurrig Stemning blandt Folk her: de synes, jeg hører saa fast til Stavanger, at de ganske tager mig det ilde op, at jeg vil bort. De ved ikke, hvor træt jeg er af dem og af Byen.

Jeg glæder mig til det nye og Savnet kommer ialfald senere.

Naar du skriver til mig, saa er Adressen herefter bare: Molde.

Din hengivne Ven og taknemlige *Alexander L. K.*

Hils alle dine!

Jacob Kielland.

Stavanger den 19de Septemb. 1902.

Kjære Jacob! Tak for Lykønskninger og alt godt; jeg maa springe over alt andet og bare søge et Øiebliks Fred til at tale om de fælles Sager.

I. Jeg fik netopp Skadesløsbrevet; ved Hjælp af dette skal min Gjæld her holde sig under Fred. Hansens Opsyn indtil den minker. Min Livspolice faar jeg ud af Banken til Depositum i Enkekassen og mit Bestallings-Gebür: 6–700. Kr, vil Hegel betale for mig.

II. Jeg synes, Andreas Sømme er absolut uduelig til at sælge – ubeslutsom, nølende, lidet interesseret. Men jeg kan ikke officielt byde Fred Hansen Sagen, skjønt han meget bedre kjender mine Planer og Forventninger – dem han ogsaa deler som stor Grundejer paa Skagen. Altsaa siger jeg: Haabeth for Postvæsenet har Ejendommen tilbudsvis (jeg siger ikke: "paa Haanden") for 120 000 Kr. Saasnart noget indtræffer, bliver vi – eller jeg strax underrettet. Sker der noget, kan alt ordnes i en Fart gennem Fredrik.

III. Men sker der ikke noget i den nærmeste Fremtid, hvilket er det rimeligste, synes jeg, vi leier ud – selv for en billig Leie f. Ex. 800. Thi her er saa forfaret, at en rigtig Leier, som vilde betale 1200, kom til at forlange Reparationer, der snart vilde løbe op i 2000 Kr. – Tapeterne falder ned, Altanen falder sammen. Altsaa – saa snart Beate kan være ude af Huset (jeg reiser strax paa Tirsdag) averteres

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
tilleie. Dette vil friske paa Salg, og slipper Eiendommen først afsted i Handelen,
vil den i faa Maaneder – selv i disse Tider – være langt forbi 120,000.

IV. Hvad skal vi gjøre med de 3 Lysekroner og de hvide Figurer? – de siste er omtrent helst til Plage for den, som skulde pakke og flytte dem. Men fremsæt – er du snil – et Forslag til Lysekronernes Fordeling; vi vil naturligvis savne dem, men erkjender dog med Tak o.s.v. – nu er Kontoret fuldt igjen.

Din hengivne *Broder*.

Jacob Kielland.

Molde den 28de September 1902.

Kjære Jacob! jeg synes – ser du, det er lidt flaut – ligesom utaknemligt, om vi lader de fælles Affairer nu gaa fra Andreas over paa Fredrik. A. er saa saar og nærtagende, at dette lille Spørgsmaal for mig er ganske stort.

Fredrik er desuden paa en Udenlandsreise til 9de October, og da det – som du siger – er godt for Salget, at der drives paa med Leie-Tilbud, tænkte jeg at bede Andreas avertere:

Consul Jens Z. Kiellands Arvingers Hus paa Torvet med Stald og Have er tilleie fra 1 November d.a. Man kan henvende sig til Hr. Consul Andreas Sømme.

Samtidig – naar du har godkjendt dette – vilde jeg bede Andreas sige til Liebhave, at der ikke blir Tale om Oppudsning, hvorfor Leien kan gaa saa svimlende lavt ned som til 800 Kr. dog ikke paa længer Tid end 1 Aar i Paavente – et smukt Ord! af Salg.

Om Lysekronerne er jeg forsaavidt enig som jeg vilde være meget taknemlig for den ene. Det maatte da blive den i Gulstuen, eftersom de to i Rødstuen hører sammen og er betydeligt bedre – sterkere og finere i Arbeidet.

Og dog er jeg bange, naar vi snakker med vore Damer, at de vil finde dem mindre egnede til Sølvbryllupsgave. Vi kjender dem og beundrer dem i deres milieu, – det gjør ogsaa Jane; men nu talte jeg med Jane i Bergen – før jeg kjendte din Ide, som paa mange Maader er saa god; hun saa sig om i sine Stuer, og sagde saa: nei, vi har ikke noget Brug for Lysekronerne, – men se det har hun

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
jo meget godt kunnet sige, for ikke at tage den fra andre – specielt fra mig, hvor
de er. Kunde du derfor udlugte, hvilken Pris Jane og hendes Folk vilde sætte paa
Gaven, saa er jeg mer end enig; tal med Dikka og spørg Kitty og Dagmar tilraads.

Jeg er udmattet af en Dags Snak og Rend paa Visitter og efter Hus i Øs Regn.
Alt er ikke saa let; her ligger parat til mig et Urias-Post-Spørgsmaal, som
uvægerlig vil skaffe mig mange mægtige Fiender; men det er ikke derfor, jeg er
rød; det er et godt ukueligt Lange-Blod, vi har i os – ja Far kjendte jo hellerikke
"Persons Anseelse"! – jeg er bare rød –, hvis jeg da er rød; men det er jeg ikke
anderledes, end at jeg gjerne vil tilfredsstille min Sjæls Trang til at være retfærdig
og holde mig ren for Smiger og al Forfængelighedens Tillokkelser – og tro mig:
alt nu mærker jeg Forskjellen mellem de to Embeder, hvor ganske anderledes
man vil kunne faa Tag paa Tingene her, end som den sølle Magistrat, der kun blir
bemærket til at hundsес, naar der mangler noget.

At jeg blev revet ud af Forsumpningen i Stavanger var et af de mange store
Lykketræf i mit Liv; Sverdrup et af de smaa.

Din egen Broder *Alexander*.

Frederik Hansen.

Molde den 4de October 1902.

Kifi! hvor skal jeg da begynde, naar Jeg lidet gennemkiger, Hvad der er sket og
for sig gaar, I alle Verdens Riger, siden den Dag, da vi skiltes?

Alt det, du skal gjøre for mig, kommer over dig, og jeg ved, du gjør det i din
Trofasthed godt og bedre end nogen anden. Om Enkeltheder faar vi conferere;
jeg ved i dette Øieblik ikke noget at sige eller bede om, – det skulde da være, om
der kunde sendes en Ladning forlods af Malerier og Kontorsager uden særs
Udgift. Tænk paa de danske Skibe. Lad mig faa Toug og Kroger med til de store
Billeder og min Værktøikasse – ak! vor Søndags-collega, naar vi flyttede Billeder!
Aldrig mer de solfyldte Stuer ved Bredevandet! aldrig mer!

Jeg har tænkt at bede Andreas have i sin Haand Udleien af By-Huset, fordi
han hidtil har stellet med det; og kanske vilde synes det skitligt, om jeg nu bad
dig. Jeg har tænkt paa 1000 Kr. eller 800 uden Spor af Reparation og uden

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
længer Forpligtelse end 1 Aar ad Gangen fra 1. Nov. Imidlertid venter jeg herom
Jacobs Dom.

Jeg vil dog heller fortælle dig om denne mærkelige Forandring i mit Liv. Du vil snart se et Rabalder fra Høire over min Lensmands-udnævnelse igaar. Manden er etslags Odm. Vig, hans Venner Gabflabbe. Men han har været forfulgt af en Stadsadvokat, som ganske ligner Sorenskriver Mordt og et gammelt Høire-Kobbel, som gaar igjen heroppe, og som hverken du eller jeg et Øieblik kunde taale at være Venner med. Jeg – à propos! jeg har bedaaret en Romsdals Quinde! – jeg maatte faa Halvdelen imod mig i Nordmøre; men jeg er vis paa, at jeg valgte den rette Halvdel, desuden havde jeg Besked fra Ministeriet.

Men det mærkelige, som i tre Uger har omskabt mig, er selve Stillingens Forskjel fra alt, hvad jeg hidtil har oplevet. Den minder om Teglværkets gyldne Dage. Du vil ikke tro om mig, at Magten har beruset mig til det Hovmod, som staar for Fald. Men du vil forstaa, hvorledes min Aand har rettet sig op af den Surfittighedens Resignation, hvormed jeg saa Kamelerne drage forbi den upaaskjønnede Magistratur. Ohola! – à propos! jeg reiste idag med Biskop Skaar, som jeg fremstillede mig for og bad om hans Velkomst. Han tog imod mig paa den smukkeste Maade, saa jeg blev baade rørt og styrket. Og jeg har allerede som en Morgenstjerne seet Dampskibene forlade sine Router, for at tage Amtmanden op paa en 5 Dages Reise i Anledning af Lensmanden i Aure. Jeg har uddelt Karaktersedler til Elever ved en Landbrugsskole og holdt Tale, optraadt i en Herredsstyrelse, kjørt milevis – ak! lad mig snart faa min Kariol!

Embedsmændene har hidtil caresseret mig; men det blir kanske anderledes efter "Landmark-Affairen", som først idag er bleven bekjendt –, – for en Stund. Men du ved, jeg har altid staaet mig best med mine Fiender, saa det gaar nok over, og selv om det ikke gaar over, saa er min Hud tyk nok.

Jeg siger dig Godnat og velkommen hjem igjen. Nu havde vi havt nok at fortælle hinanden – du Lykkelige, som var sydpaa, og jeg – ikke mindre lykkelig her nord paa Mørerne, om hvilke jeg hidtil ikke havde den fjerneste Ide. Hils Kitty og Lauritz.

Din hengivne *Alexander.*

Beate Kielland.

Molde den 4de October 1902.

Kjære Beate! jeg er netop vendt tilbage fra en fem Dages Reise i det nordlige af Amtet; Turen var vaad og kold, og jeg er fuld af Gigt i de høire Tænder. Jeg afgjorde Lensmandssagen efter min Samvittighed, skjønt jeg ingenlunde ligte det Parti, jeg derved støttede; de er i Odm. Vigs Stil. Men der var en ondskabsfuld Forfølgelse fra de høires Side. Vi faar dem kanske en Stund imod os; men du ved, det jævner sig, og iethvert Fald maatte jeg handle efter min Overbevisning. Er jeg bleven 53 Aar uden at bøie mig efter Persons Anseelse, saa agter jeg ikke at begynde i denne smukke Afkrog. Jeg har idag reist med Biskop Skaar, som tog alvorligt og nydeligt imod mig. Idetheletaget er jeg uden Frygt; men i høi Grad imponeret over denne mærkelige Stilling, jeg har faaet; jeg er frelst for at gaa tilgrunde.

Vær derfor ikke bange og tag dig det ikke nær, om der nu bryder et Uveir løs over mig som i Forfatterdagene. Jeg sidder i mit lune Hotelværelse og ser ud over denne berømte Fjeldkjæde med ny Sne og rødlig Aftensol –, du skal nok komme dig her; men først har du rigtignok meget at gennemgaa.

Jeg har mange Breve at skrive iaften og mangfoldige Ting at tænke paa; jeg skal heller skrive snart igjen; hils Jens og Hilda og Andreas – ak! Andreas! som var saa sød! det er første Gang i Livet, vi skilles for saa lang Tid!

Din egen gode Ven *Alexander.*

Baby Kielland.

Molde d. 5. October 1902.

Kjære Baby! jeg fik endelig dit Telegram, hvoraf jeg ser, at Strømmen gaar den gamle Vei fra Hjerte til Hjerte, – hvad den vel hele Tiden paa sin egen Vis har gjort, men ligesom brusende mellem store Stene og Forhindringer. Disse ville vel aldrig forsvinde, men Strømmen af vor Kjærlighed og Tillid vil glide videre uden at have lidt andet, end at vi ved, der var engang længer oppe et farligt Stryg.

Du kan ikke tænke dig, hvor jeg er glad i Rasmus, og hvor gjerne jeg vilde havt

ham; han var mig hver Dag en Fryd, og jeg har aldrig seet et saa velstelt Barn; Tomine er en Skat, som kun kan sammenlignes med Gurine. Nu skriver jeg til Frøken Wahl; jeg forsikrer dig: hun er til dette Brug en Perle; du vil takke hende hele dit Liv, ihvor det saa gaar forresten.

– Jeg har nu allerede styret min nye Stilling saa længe, at jeg med Behagelighed fornemmer den store Forskjel. Du, som altid har villet, at jeg skulde være Erkebiskop, maatte nu være fornøiet, og du behøver ikke at sukke for mig, om jeg nu skal gennemgaa en Overhaling i Høires Aviser for en Lensmands-Besættelse iforgaars. Jeg viste godt hvad jeg gjorde, og det er ikke nu efter 53 Aar at have holdt mig stiv, at jeg skulde begynde at svaje for Vinden, et smukt og smidigt Siv!

Ellers er her deiligt. Som i det gamle Hjem blir det aldrig mer; jeg taaler ikke at tænke paa det, og da nu alligevel alle Minderne med dig i Spidsen bryder ind over mig, vil jeg lægge Pennen ned og bede dig betænke, at dette var min Redning ni plus ni moins fra den Forsumpning, du vist selv var bange for; at det var et af de store uberegnelige Lykketræf i mit Liv, som endnu engang fører mig videre og opover. Godnat min egen Pige! lad mig snart høre gode Ord fra dig og hils Vilhelm.

Din egen *Pappa*.

J. Dahlin.

Molde den 1ode October 1902.

I dette Øieblik telegraferer min Kone, at hun er fuldt indpakket og reiser fra Stavanger Mandag Aften med "Hera"; ifølge denne alarmerende Efterretning skal hun altsaa være her Onsdag Aften eller Nat! Vi maa naturligvis begynde i Hôtellet; men jeg vilde jo gjerne vide, hvorledes De har det og hvor langt De er kommen?

Kunde De sige mig nogenlunde, hvad Dag De stiller os Leiligheden til Disposition?

Paa Søndag ser jeg vist hen til Dem!

Andreas Sømme.

Molde den 17de October 1902.

Kjære Andreas! jeg hører af Beate og Jens, at du er saa bekymret for Husets slette Udseende. Det skal du ikke bryde dig om. Hold bare fast paa, at der aldeles Intet vil blive foretaget, og at Leietiden ikke kan strækkes længer end til et Aar. Leietilbudene vil naturligvis derved synke; men du forstaar jo, vi vil ikke have nogen Leiegaard – det er slet ikke Meningen; men vi vil holde aabent for Salg. Noter derfor koldblodigen de leie-Tilbud, som maatte fremkomme og tal ikke mer end nødvendigt om Eiendommens Mangler som Leiegaard, fordi dette er en fuldstændigt ligegyldig Sag i Forhold til dette: at Ejendommen blir kjendt, og at man vænner sig til saa stor Handel. Selv om vi tilslut maatte modtage en latterlig lav Leie, kan Intet rokke vor Beslutning: Ingen Reparationer. Du synes kanske, dette er dumt; men du skal bare se.

Imorgen gaar jeg paa en 5–6 Dages Reise ind i det vidunderlige Geiranger, som du kanske kjender? – det er saa forunderligt, at jeg, som hidtil var saa uvidende, skal nu have et helt Rige af de allerberømteste Naturskønheder at bereise, – ikke i dyre Domme som en Tourist men frit og som en Pligt, jeg opfylder, og bliver betalt for. Jeg kan nemlig i Almindelighed klare mig paa længere Reiser med 20 Øre pr. Km. – hver eneste Km. frem og 20 Øre tilbage samt 7 Kroner Dagen i Diæt. Om jeg end ikke ligefrem tjener stort contant Overskud, saa har jeg da levet frit paa alle mine Reisedage, hvilket jo letter overmaade paa den daglige Husholdning – ligesom en Skipper, som farer. Og saa jilt at være ganske sin egen Herre og ikke have nogen at spørge. Hvad selve Embedet angaar er jeg bare lamslaet over, hvorledes Amtmand Leths lange Sygdom har bragt Contor-Udgifterne til at stige. Der bliver næsten Ingenting til mig om Maaneden. Nu skal til al Lykke Storthinget iaar revidere Kontorgodtholdet, og der er allerede herfra indsendt kraftige Indstillinger om Forhøielse; ellers var det umuligt. Det skal blive godt at flytte imorgen. Men under disse Omstændigheder er Contorpersonalet kommet op paa langt høiere

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Satser end rimeligt; og jeg er jo ialfald fra først af ganske i deres Vold, da jeg ikke kan undvære dem. Men med Tiden skal jeg nok faa dem ned eller ialfald faa Statens Tilskud op, saa jeg ialfald kan faa ud mine 6,400 Kr. for mig selv.

– Jeg har bestemt mig til at vedligeholde Forbindelse med dig i Breve – ellers blir det altfor trist paa vore gamle Dage; lad os være enige om det er du snil og lad mig snart høre fra dig. Hils Maren og lad mig endnu engang sige Eder Tak, fordi I altid var saa snille mod mig og mine.

Din hengivne Ven *Alexander.*

Jacob Hegel.

Molde den 31te October 1902.

Kjære Hegel! jeg ved ikke, om jeg har skræmt Livet af dig ved min Griskhed? Den 13de f.m. lykønskede du mig til Amtmanden – Tak! Det var – kan du tro! en god Hjælp for mig – især naar jeg faar overvundet den første Tid med de store Omkostninger. Samtidig siger du ogsaa, at du skal prøve, om der endnu kan "spores" Liv i den gamle overanstrengte Væddeløber "Contofinto". Jeg skrev da strax, at der var en Forhindring at sætte over lige foran selve Embedet paa 640 Kroner, – jeg mente ikke netop, Dyret skulde flyve hen over det hele som en Anvisning, men jeg ventede dog, at Løbet skulde gaa for sig. Men nu ser jeg dig paa Bellevue-Sletten med four in the hand; men efter "Contofinto" speider jeg forgjæves mellem Løberne. Har Dyret absolut ikke kunnet forlade Stalden? – eller var det en saa altfor høi Forhindring? Herom imødesees med Spænding nærmere Underretning.

I mange Henseender er min nye Stilling en stor Opreisning; og naar jeg ikke fuldt ud kan reise mig op, saa er det formedelst de økonomiske Elendigheder, der kun ved et langt og stille Liv i denne fordringsløse Afkrog kan tænkes at ville beseires. Stillingen som saadan er jo aldeles tilrettelagt for mig. Her er intet Penge-ansvar, ingen Regnskaber ikke engang de politiske Valg, som var Borgermesterens Skræk. En uafhængig Magt til at rette og retlede Folk og altid saa megen Tid ved en vanskelig Afgjørelse, at man kan æske Regjeringens Raad. En Befolkning, som har de gamle Ideer om Amtmanden fra Lehnsherrens Tid, og

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
som i de fjernere Egne ikke har seet en levende Amtmand paa 10 Aar, – mine
Forgjængere kom ikke stort udenfor Kontoret, – og dertil et Distrikt paa 15,000
Kvadrat Kil. med c. 100,000 Indbyggere; 3 Kjøbstæder, Præster og Lensmænd i
massevis.

Men fremfor alt en Natur, som med Rette er berømt. Al Hardangers Ynde
svinder ind til Olietryk sammenlignet med Romsdalen, – nu var jeg forresten
dum; det er nemlig et af mine Yndlings-axiomer, at man aldrig bør sammenligne
Naturer, man elsker; med Piger er det noget andet; men saa har man ogsaa
Skinsygen, Rivaliseringen og alt det andet; medens Stedkjærligheden netop
holder ud, fordi hver Skjønhed er for sig, de mødes aldrig; man gaar fra den ene
til den anden uden Utroskabens Spænding – for Exempel Jæderen – Aarre – og
Havet! – her er jeg jo unægtelig mellem Fjelde; men saa er den brede Fjord midt
foran Vinduerne af det ægte salte Hav – den flade Vei til Rio de Janeiro.

Hils Fru Julie og bed hende modtage dette Billede, som fremstiller mig paa
Reisen mod mit Rige og sig hende, at jeg ikke skal lade længe gaa uden at tage
Traaden op igjen. Hils ogsaa alle gode Venner.

Din hengivne *Alexander L. K.*

Frederik Hansen. [Udaterte bruddstykker.]

Jeg har været i Bunden af de dybeste Fjorde, oppe i Djubvandshytten, kjørt i
Nittedalen i Oversvømmelse – med Hest og Dampskib – overalt noget at se og
lære. Det blir Reiserne, som kommer til at redde mig, – ak! – bestandig svinger
jeg mig løs og flyder videre, – og mine Sorger ligger som Mudderpramer efter
mig.

Og du kjære Inspecteur gaar der saa trist igjen.

Din *Alexander.*

Af Handelsfolk er her ingen; og Embedsmændene kunde godt gaa lige fra
Landevejen og ind i Vaudevillen og ud igjen paa den anden Side, uden at hverken
de selv eller Tilskuerne mærkede noget Comediespil. Deres Underholdning er

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Forflytninger, Thingreiser og Klagemaal over Almuen, deres Vittigheder er de to
Historier om Friele: om Dyrlægerne og om Meinerts' Ekvipage samt de ældste
Universitets-Historier. Jeg tror nok, at jeg vækker Forbauselse.

Nu har jeg holdt 20 Bordtaler, uddelt Karaktersedler, holdt Kasse Visitation,
lagt Sølvkrans paa Kiste, befaret Veje og afsat Lensmænd – alt i det beste Humør
– dette Galgenhumør paa Baggrunden af dine Rædsler! Ak tror du, der kommer
noget fra B. B.? nu tør jeg ikke plage ham som en liden Hund mellem Benene –
nu, da han gaar til Fest!

Beate og Jens og Gunne hilser dig – og jeg du Daarens Formynder! Hils Kitty
og Doctorens.

Din *Alexander*.

Baby Kielland.

Molde d. 3. Nov. 1902.

Søde Barn! – et Par Ord bare – somom du hang mig om Halsen – ah! jeg
længter saa efter dig! her blir i denne Leilighed bare Plads for dig i Elses Værelse;
men det er temmeligt stort, – du faar tage tiltakke med det. Jens bor udenfor
Huset. Her var ingen Plads for Lille Rasmus, – ak! ham savner jeg ogsaa; han
var saa sød, naar han blev bragt mig hver Formiddag paa Contorbordet; aldrig
har jeg seet andet end godt og sødt af den Dreng, og jeg haaber, at hans stille
Opvæxt blandt de kloge Jomfruer i Flekkefjord, maa lægge en blød og kjærlig
Bund i ham, – derpaa kommer det til Slutning an. Men du maa ikke lade ham
begynde sit unge Liv med at støde sin gamle Bestefar, hvis Gjæst han er og
forbliver, til du henter ham; du maa ikke forsøge at komme i noget Regnskab
med Frøken Wahl, – det vilde forhaabentlig hellerikke lykkes dig, om du
prøvede.

Dit lykkelige Brev fra din nye Adresse gjorde ogsaa mig glad og at I har været
i Christiania! – a propos! spørg Vilhelm, om han tror, det vilde glæde
Forlæggeren og ham selv, om der til mit Drømmebrev kom en Illustration af mig
i Sengen? – hvis saa er, kan der findes et Fotografi hos Krohns, som Mario tog
engang – det er ikke flatterende; men jeg ofrer mig.

Ak! kunde du gaa til Fru Krohn og hilse hende og sige hende, hvor smerteligt jeg hører hendes Liv brydes ned – saa god og klar og haandfast og saa klog uden Svig og uden Kulde. Sig hende, hvad du ved er sandt og følt, at jeg sender dig som det dyrebareste jeg har, at du skal kysse hendes Hænder og bringe hende min Tak og mine hjerteligste Ønsker om Forbedring, om ny Livskraft, hvis hun ikke er for træt af os allesammen; og er hun det, saa bed hende bare give dig et godt Ord til mig, – et Smil – jeg husker det lune Smil – baade det med Paaskrift: hvad mon du er for en? – og det med: Den kan jeg godt lide, – lad mig faa et af de siste.

Vi lever godt og jeg selv er en ren Løve til at reise og arbeide.

Naar du faar dette, klæder du dig formodentlig til Rigmors Bryllup – hils hende fra mig, og Tante Louise og Feilbergs og Bissens – og Vilhelm.

Jens og Mamma hilser og Gurine, som smiler over det hele.

Din egen *Pappa*.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 9de November 1902.

Kjære Mester! jeg har kjæmpet med dig i hele Nat, men jeg kommer ikke forbi dig – eller rettere: du bliver ikke kvit mig, skjønt du nu har bragt mig saa langt. Du maa tilslut høre min Nød, enten du kan hjælpe mig eller ikke.

I disse mange Aar, hvor jeg har fortjent knappe 4,000 Kroner, er jeg gaaet jævnt tilbage, uden at jeg vil indrømme nogen større Ødselhed eller Flothed; vi har knebet efter Evne, men vi har havt temmeligt kostbare Børn, og i vor Stand og Stilling kan man ikke undgaa at gaa tilbage med en Indtægt af 4000 Kroner (de 500 gik bort til Skatter i Stavanger). Jeg viste nok, at det var galt; men jeg kunde ikke modstaa Fristelsen til at prøve at blive Amtmand, jeg blev det – takket være du! og jeg følte den store Lettelse ved ligesom at smyge ud af Gjæld og Gjenvordigheder som af en gammel fillet Kappe og lade alt bag mig dernede i det gamle Hus.

12 Nov. Jeg gaar omkring i dine Egne og spørger mig selv, hvorfor jeg nu, da

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
du gaar Fest og Taksigelse imøde, skal blande dig op i mine Sorger, som du alligevel ikke kan udslette.

Men nogen maa jeg snakke til; Kitty har gjort saa meget for mig, hendes Evne er udtømt; men jeg *maa* fortælle dig.

Ser du: jeg har en Bankgjæld paa 30,000 Kroner, som er belagt med gode Deposita og Caution; den gaar sin Sorgens Gang, indtil vi faar solgt Eiendommen ved Bredevandet; men de Renter faar jeg klare saa længe; den Gjæld taler vi altsaa ikke om.

Men du ved, naar man reiser sig op, forat flytte, saa kommer alting frem, og nu har jeg en ganske udækket Gjæld paa over 10 000 – tildels paa 7 %, som aldeles fortærer mig og ethvert Haab om Opreisning. Samtidig rammes den gode Ven i Stavanger, som i alle disse Aar med store Opofrelser har stellet med min Gjæld, – han har nu Vanskeligheder nok paa en anden Kant, og han meddeler mig nu i 2 Breve, at min Stilling er umulig, at han er fortvivlet og ingen Udvei ser uden i en Hjælp i Form af et rentefrit Laan for et Par Aar paa 10,000 Kr. En Fallit vilde ikke være saa farlig, naar jeg bare ikke var Amtmand; thi jeg er solvent og kunde af de Eiendomme, jeg ejer sammen med mine fem Søskende, klare al min Gjæld og begynde uden Tyngsel; da maatte min Part saavel i Byhuset, der er værd 120,000 Kr. og Landejendommene, der kan sælges til Tomter og minst er ligesaameget værd, – det maatte overtages eller realiseres; hvilket igjen vilde være en Ulykke for mine Søskende, da Ejendommenes Værdi ligger nede og Stavanger gaar haarde Tider imøde. Disse Tider overvinder tilslut alle Bankers Velvilje, og naar de vender Klørene ud, er jeg fortabt og fallit netop nu, da I havde faaet mig saa langt, og da jeg skulde kunne gaa opreist for Resten af Livet og gjøre nogen Nytte i dette herlige Embede, hvor jeg tror, jeg vilde passe saa godt. Ja, jeg skulde kanske sagt dette før; men jeg viste jo ikke – og selv om jeg nok kunde vide, hvor jeg var, saa tænkte jeg dog altid paa disse Ejendomme, hvis Værd jeg ganske vist har fortæret paa Forskud, men som dog altid er der til mine Kreditorers Trøst, naar en god Sælgetid kommer.

Saaledes staar jeg atter for dig som en evindelig Klynkepotte – noget jeg ikke var skabt til. Her er saa deiligt som her kan være, Beate giver Fred, og jeg reiser omkring og tænker ofte paa dig og vilde saa gjerne løfte min Sjæl op og ryste af mig Surheden og Forsumpelsen fra Stavanger men – Nu skal jeg til Trondhjem

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
paa offentlig Bekostning i Dampskibsmøde den 9d December Kl 9 – akkurat
Dagen efter din Fødselsdag, og til Søster Jane, som har sendt mig Reisepenge,
den 22 November i Sølvbryllup – jeg føler mig som en Fant, hvad jeg jo ogsaa er
paa en Maade.

Jeg vilde skrevet saa langt og godt til dig; men jeg kan sandelig ikke.

Din hengivne Ven *Alexander L. Kielland.*

Anna Bissen.

Molde den 17de November 1902.

Kjære Fru Bissen! De gaar saa ofte gennem mine Tanker, og De er altid saa velkommen. Nu i den senere Tid er De ogsaa nævnt af Krageparret, naar der bringes os Efterretninger og Hilsener fra vore beste danske Venner. Desværre gaar Aarene hen, uden at jeg faar den fulde Glæde af disse dyrebare Venskaber; og Aarene gaar desværre ikke saa fredsommeligt, men de river smaa Stykker af os, til vi falder ud i Strømmen og føres væk – væk fra hinanden. Jeg har en gruelig Følelse af, at det er Fru Krohn, som staar for Fald. Alt, hvad jeg hører, som forresten er meget lidet; men alt tyder hen paa, at hendes Organisme er udslidt, Livet er færdigt, Lysene slukkes, Dørene gaar istaa, der er Ingen hjemme længer. Skal jeg aldrig mere lytte til Fru Krohns kloge Tale? – til hendes Mønster-Samtaler om Formiddagen i Taarnhuset!

Hold Dem godt – Kjære Frue! – jeg ser Dem i brune Silkekjoler med mange Kniplinger – fin og sikker; og hold godt paa Deres Mand, at vi kan sees igjen, naar jeg engang kan komme sydover, – ak! bor De endnu i Deres Trappe-Slot med den gyldne Vin og de sjeldne Fiske?

Der viser sig Bjørnson, som jeg nu kun er 3 Dagsreiser fjernet fra, – ja det er forresten ikke saa lidet? – det er dog et skrækkeligt Land! Mit Amt er 15 Kvadratomile stort med 135,000 Indbyggere; og forat komme til B.B., som bor i Nabo-Amtet, maa jeg først fare paa Dampskib en Eftermiddag og dernæst kjøre over Fjeld og Dal i Slæde i 2 Dage og tilslut en liden Stump Jernbane og 13 Kilometer Slæde igjen, – jeg maa le høit! det er herligt Naboskab!

Men netop i disse Dage tænker alle meget paa ham; der forberedes store

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Æresbevisninger til hans 70ende Fødselsdag den 8 Dec, og jeg glæder mig, skjønt jeg ikke bringer ham andet i Gave end mine Pengesorger, som jeg altid pleier at læsse paa ham.

Her er et vidunderligt Fredens Sted, og selv Beate synes at slaa sig til Ro og være fornøiet. Men hun er jo endnu usikker og halvveis lam i Benene.

De andre Børn har det ogsaa godt nu; og for mig var det jo et stort Held, at jeg blev Amtmand, – det havde jeg rigtignok aldrig troet! maa jeg nu bede om Danebrog – helst Commandeur! mon ikke gamle Vedel i Rosenvænget skulde kunne finde mig et Kors, thi en Amtmand – Kjære Frue! med bare et Kors! I Danmark pleier vist Amtmændene altid at være Kammerherrer? – det kjender vi ikke her; men alligevel – ikke sandt? det var mærkeligt, at jeg naaede saa høit! og De kan tro, det kryber i mig, naar jeg mindes en Bog, som en vis Mand skrev i sin Ungdom om den norske Embedsstand. Hvis her bare var Papir nok, skulde jeg forklare Dem, hvorledes jeg bærer denne tilsyneladende – nuvel! – men her er – som De ser – aldeles ikke Papir nok til det Brug.

Lad mig nøie mig med at sende Dem og Hr. Professoren min hjerteligste Hilsen og tillad mig gjennem Dem at bede mig erindret hos Fru Hanne Bentzon, som jeg vil haabe bevarer vort gode Venskab. Men naar jeg tænker paa igjen engang at fremstille mig for hende, er det ikke ublandet Glæde, jeg fornemmer; thi jeg er bleven saa tyk – ak Kjære Frue! gammel, tyk og besværlig! – hvor skal jeg hen? jeg maatte traine en lang Stund, før hun fik se mig, og selv da! – Livet er grusomt!

Deres Hengivne *Alexander L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Molde den 18d November 1902.

Kjære Ven! tusind Tak for de mange Penge til Bestallingen, – jeg sender den til dig som et Hæders-Diplom for Forlaget, – som en Præmie ved et Dyrskue!

Jeg vil saa gjerne skrive til Fru Julie – og særligt, hvis det kunde gjøre nogen Nytte. Men du ved! – alt maa komme indenfra ved saadant tungt Sind; al

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Verdens Glæder bringer ikke Ro og Tryghed, hvor ikke Viljen er i Orden. Det kan ikke nytte at snakke om Arbeide; men jeg vil anbefale hende at gaa, gaa ud i Luften, samt tvinge sig selv til hver Uge at tilbringe et Par Timer i en Malerisamling, Intet trætter mere samtidig med, at det fordriver alle andre Tanker, og naar man tvinger sig til det, bliver det tilslut ligesaa gavnligt som et Arbeide. Om Aftenen skal hun være fri; der er Intet saa bund-trist i Verden som Selskabeligheden; tidlig tilsengs og op om Morgenens i en Fart og ud! naar man saa har faaet sit første simple Toilette fuldstændig ødelagt efter en *lang* Tur, klær man sig langsomt paa for Dagen, som da er halvt gaaet, før man ved af det.

Jeg havde idag til min store Lettelse et Brev fra Alexander i America. Han skriver saa sjeldent, og jeg er bange, han føler sig forfærdeligt forladt – især før, mens han havde det ondt. Nu er han i Forlæggerfirmaet John Anderson – Chicago, med hvem jeg formoder, at Gyldendal er i Forbindelse. Den 30te July – som han skriver, blev han af Generalforsamlingen valgt til Firmaets Secretair, – det synes, somom Forretningen tildels er baseret paa etslags Aktie-Sameje mellem Funktionairerne? han er Hovedkasserer og fortjener nu saa meget, at han tænker paa at komme hjem paa Besøg i 1904. Det gik sandelig bedre med mine Gutter end det engang saa ud. Alexander beder om en samlet Udgave af mine Bøger; tror du, at du kunde være saa snil at lade ham faa Subskriptions-Udgiven? Jens gaar her og beder mig bede dig om J. P. Jacobsens Oversættelse af Darwin – vi flaar dig – Kjære Ven! Lad mig slutte itide.

Hils Fruen først og sist, men og Frøken Oluffa og de Unge i Krathuset. Mon Sir Frederic gaar helt til Chicago?

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 19de November 1902.

Kjære Mester! det gaar mig som Børnene, der først blir sig bevist de Ulykker, de har anrettet, naar de Voxne kommer. Jeg har følt i Ydmygelsens Bitterhed de mange Smuthuller, der kan se ud som Udveje; jeg vil ikke plage dig med alt det; Dit Brev har uden et eneste ondt Ord kastet mig til Jorden. Det er naturligvis ikke

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
sandt, at vi holdt Hest. Men til Grund for Rygtet ligger den megen Kjøring (1 Kr.
pr. Tur), som Beate trænger, for overhovedet at komme ud i Luften, og dernæst
de Reiser, jeg undte mig selv paa Jæderen, – det var min Luxus, – det er sandt.
Vor Selskabelighed var indskrænket til et Whistparti om Søndagen, naar det faldt
sig saa. Men alligevel levede vi jo langt over Evne med en Gjæld, som krævede
2000 Kr om Aaret og en Indtægt paa 4000. Og desuden ser jeg altid ud som et
Billede af "Over Evne", der irriterer mange. Jeg skal nok være forsigtig, det lover
jeg dig, forsigtig og skamfuld og evig taknemmelig.

Din *Alexander L. K.*

Christen Gran Bøgh.

Molde den 26d November 1902.

Jeg turde ligefrem ikke sige nei til Deres Fru Moder. Overfor Dem er det mig
lettere, da De vil kjende til min Umulighed overalt, hvor det gjælder
Leilighedsbidrag – selv i et Tilfælde som dette, hvor jeg gjerne vilde og for B. B.s
Skyld ogsaa burde være med.

Ærbødigst *Alexander L. Kielland.*

Andreas Sømme.

Molde den 1ste December 1902.

Kjære Andreas! jeg begyndte med saa gode Forsætter; vi skulde holde hinanden
fast med Breve; jeg har ikke forandret Forsæt, men jeg har travelt hver Dag,
megen privat Correspondence, der tager et Opsving, naar der flyttes, 3 Børn
hjemmefra – og værst af alt mine Pengesorger, som blive værre og værre, men
som vi os imellem ville springe over indtil videre. I will tell you my day. Igaar –
Søndag – var her som alle Dage let klar Frost med Fjorden blank og de berømte
blaa og hvide Snefjelde foran alle vore 8 høie Vinduer under en blaa glasklar
Himmel, og med en gul Vintersol strygende lavt henover Fjeldtoppene.

Stuerne er næsten som hjemme; alt mit Ophæng er paa Plads og alt ser nyt ud

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
og dog saa gammelt, saa jeg holder al Længsel og Sammenligning borte – ialfald en Tid. Her er tørre og gode Veie langs Havets Strand, hvis du vil, paa en lang Dampskibsbrygge, opover bag Byen i Skoven, hvor der er Ekorn og megen Fugl – Aarfugl og Ryber er her tæt ved. Hvad naturlig Skjønhed og Afvexling angaar, kan Intet maale sig med Molde af hvad jeg har seet; men af By er her kun de allerførste naive Spor.

Alle Embedsmændene har haud, og de fleste af os har røde Næser; min er ikke den værste. Forretningsfolk findes der ikke undtagen en Dampskibsexpediteur fra Bergen. Vi bor alligevel i mange Maader fordelagtigere end paa Landet; for det første med Mad; men især derved, at disse halvgamle Embedsfruer tager en Masse The, saaat Beate trives over al Forventning. Hun har allerede Whistparti Onsdag, Læse-Forening Mandag, Kvartetten Fredag og i Almindelighed Gjæster eller en Indbydelse til Søndag.

Igaar var her min Fuldmægtig Arctander med sin Kjæreste og hendes Forældre Stadsingenieur Dahl. Vi spillede 2 Whistborde og havde det jilt. Nu kjørte Beate til Fru Doctor Parelius, en Søster af Tante Emilie, som vi sætter megen Pris paa – kun snakker hun saa altfor meget! Jeg vil gaa tidligt iseng – det er nu altid min Hoved-Spas! Imorgen skal jeg over Fjorden og møde i Forligelsescommissionen og hjem igjen næste Dag med Amtmandsskyds i Baad: 3 Mand og 6 Aarer. Onsdag kommer Else og Lørdag reiser jeg til Trondhjem. Jeg er indbudet og reiser naturligvis frit. Dette er uhyre morsomt, og under almindelige Forhold faar jeg flere Penge igjen end jeg har givet ud, naar jeg kommer hjem og faar gjort min Regning op; jeg har alt reist for 320 Kroner. Efter Trondhjem har jeg en Kjøretur paa c. 50 Kil.m. med min gamle Cariol; dernæst en Slædefart paa en Ugestid op i Surendalen, en Cariol rundt Hustadvigen og altimellem en af disse Kassevisitationer, som skræmmer Livet af Folk. Naar saa Vinteren er gaaet, blir Reiserne endnu skjønnere, forat culminere i Touristtiden, der efter alles Mening er noget ganske enestaaende.

Vi har derfor alt i alt Grund til at være alle dem taknemmelige, som tok dette Kjæmpetag og fik mig skubbet saa høit op paa det tørre. Jeg havde faaet en indre Svækkelse, da gamle Hansen gik fra mig; dernæst gjorde det mig stor Skade min letsindige Behandling af Kæmnerens Sag – og Uheldet med Samlags-Mandtallet. Jeg tænkte, at til næste Aar skulde jeg gjenoprette min Position og komme i godt

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
og intimt Samarbeide med Kommunestyret ved de store Storthingsvalg, men paa den anden Side gruede jeg over al Maade for et Valgaar med Oddmund Vik! – ja jeg tror aldrig, jeg havde klaret det. Jeg kunde ikke faa mit Contor paa den Fod, det var, dengang Hansen endnu interesserede sig for Mandtal og Valgkamp; han blev ligegyldig, jeg sløvedes og jeg vaagnede igrunden først op, da jeg saa Viks lille uforskammede Notits du husker: Amtstidende havde *urigtigen* meldt mig som Ansøger; da stod næste Aften i Viks Blad: Redacteur Guldbrandsen har Lyst til at blive Amtmand o. s. v. – ordret som Amtstidendens Meddelelse, somom det var ligesaa taabeligt og forrykt for mig at søge, som det vilde have været for Gulbrandsen. Da blev jeg forfærdeligt ræd. Jeg har taget det med saadan Ro i disse 10 Aar, at Vik har forfulgt mig og tiet eller bagvasket mig hjemme og paa Østlandet; men da jeg nu saa, at han var saa sikker, at han turde sparke til mig! da for jeg op og blaaste til Hjælp! og gamle B. B., Verdens Gang og formodentlig Statsraad Ibsen og Lars Holst – de fik det sat igjennem. Ja saa var der forresten heldigt med Ansøgere, og saa havde jeg forresten erhvervet mig et bedre Omdømme inde i Departementerne end i Stavanger Kommunestyre; det er en utaknemlig Stilling kanske mest for et Byesbarn; det, som blir gjort, er Formandskabets Ros; det som ikke blir gjort, er Magistratens Skam; og jeg tror ikke, der er mange Byer paa vor Størrelse med en saa sur og bitter offentlig Tone. Dette er et ganske andet Folk; men ogsaa en ganske anden Stilling; man kan selv gjøre en hel del paa egen Haand – ja, det forlanges af Amtmanden, at han handler selv og ikke spør for meget. Det er derfor dobbelt jilt med disse lange Reiser paa 4–5 Dage hvor der er alverdens Ting, som venter paa at afgjøres: en Brygge, en Veistump, en Bro, nyt Poststed, daarlig Lensmand m.m. Hils Maren – jeg savner hende saa ynkeligen i Kvartetten – den har jeg beskrevet for Fredrik. Skriv snart.

Din *Alexander*.

Bjørnstjerne Bjørnson. (To telegrammer.)

Den norske Rigstelegraf. Trondhjem 8. 12. 1902.

Telegram. (Kl. 11.40)

er værd at mindes, og lide paa taknemligheden, som er sikker nok. Jeg hilser
kjæmpen med det store hjerte.

Alexander L. Kjelland.

Telegram. (Kl. 1.55)

Og at du paa denne din dag fandt tid til at sende mig bud! Det er synd at de
andre ikke kan erfare dette, ikke faar varme sine hjerter ved den godhed, du
overvælder mig med.

Alexander L. Kjelland.

Jens Z. Kielland.

Trondhjem i Route-Thinget December 1902. Frimurerlogen den 9de Dec.

Kjære Jens! For ikke at sovne og prostituere mig og min høie Stilling, giver jeg
mig til at skrive her midt i denne Forsamling, som netop nu er begyndt, og som
tegner til at blive noget af det kjedsommeligste, som har passeret i det
Nordenfjeldske siden Snorre. Jeg sidder for Enden af en lang Bordfløi med alle
mine Romsdøler efter mig. Ved den anden Ende ser jeg Cornelius Middelthon fra
Stavanger. Formanden læser noget forbandet Tøv, og Varmen stiger. – Jeg er
meget frisk og meget forsigtig, – det maa du sige til Mamma. Lever i det deilige
Hotel Britannia, og spiser Middag som Gjæst, hvilket er billigt; den ene Dag hos
Consul Finne – i et pragtfuldt gammel Rigmandshus, og i forgaars hos Wollert
Konow her i Hotellet; han er den bekjendte Storthingsmand fra Søndre
Bergenhus – (Konow S.B.). Han siger, at han for et Par Aar siden besøgte mig og
spiste Blodpølse. – Spørg Mamma, om hun husker det? Iaften skal jeg i fin
Souper, men ikke Uniform – til Stiftamtmand Grundt. Mødet synes i det hele
taget at lægges an på en saadan Maade, at det vil vare længe; jeg vælger derfor at
skrive til dig, for ikke at falde hen i Søvn ved de urimelige Taler, der nu gaar Slag
i Slag. Formodentlig bliver jeg siddende her hele Ugen ud. Netop nu bøiede min
Sidemand Joachim Rønneberg af Aalesund sig hen til mig og sagde: Her bliver vi
siddende hele Ugen.

Der ser du Bordet: No. 1 Stiftamtmand Grundt, 2 jeg, 3 Rønneberg, 4 Corn. Middelthon, 5 Taleren, som i Øieblikket har Ordet, Lensmand Berg, han er sint, og har været Storthingsmand, saa han kan Methoden! – Nu begyndte No. 6 Ulrich Møller af Moldegaard et langt Foredrag, som han har læst for mig; det er forfærdeligt. Nu maa du fortælle Mamma det følgende med særdeles Elskværdighed, ligesom du overhovedet af denne Kamp med Sønnen maa meddele Mamma og Else, hvad der kan være af Interesse. Altsaa: igaar paa B. B.'s store Hædersdag telegraferede *han til mig*: "Nu gaar det." Mamma vil forstaa dette og glæde sig derved; men baade Mamma og du og Else og vi alle maa takke og beundre denne store Mand, som paa en saadan Dag finder Tid til at tænke paa en Vens private Pinagtigheder. Det maa hverken du eller nogen af os nogensinde glemme! – jeg telegraferede og takkede – saa godt jeg kunde: – men vor Tak til B. B. maa nedarves og bevares, saa længe der lever nogen af mine. Nu taler Cornelius Middelthon; han er ikke bedre end de andre, men Sønnen rykker frem, – jeg ved ikke, hvad jeg skal gjøre, – alt svinder hen; nu sov jeg lidt! Her er saa glat paa Gaden, at jeg ikke tør gaa. Sig til Mamma, at jeg skal gjøre, hvad jeg kan, for at faa en ny Søile-Lampe; det kommer an paa, om jeg synes, der bliver Penge nok. Det ser saa jilt ud, naar Telegrafbudet bringer Depecher til Forsamlingen; tag 50 Øre og telegrafer mig noget Tøv imorgen eller Torsdag Formiddag med Adresse "Frimurerlogen" – saa vaagner jeg ialfald den Stund.

Hils Mamma og Else og Gurine og vær erkesnil.

Din hengivne *Pappa*.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde 21de December 1902.

Kjære Mester! jeg lever nedsænket i Bekymring og har faaet en ny Udvidelse af Hjertet; men den gaar over, naar jeg ligger tilsengs og bare nyder Melk og Brød. Til dig har jeg ikke skrevet, for ikke at synes utaalmelig.

Min Mand i Stavanger er Consul Fredrik Hansen, der har min Fuldmagt for alle Tilfælde og alle mine Forpligtelser under sin Haand.

Jeg ved ikke, hvorledes jeg nogensinde herefter skal se din Datter i hendes smukke Øine; thi jeg har intet Krav – ja Krav har jeg forresten heller ikke paa dig – det skal være vist! men endnu galere er det, at hun skal døie noget for min Skyld. Alligevel ved jeg, at denne Følelse hos mig ikke er andet end Kjærringskab; jeg er lykkeligvis sikker paa, at naar jeg igjen ser Fru Bergliot, skal min oprigtige Taknemlighed slette Skamfølelsen ud, og hun skal føle, at jeg forstaar hendes Offer for hendes Faders Ven og lægger det paa mig som en Hæder. Thi stundom reiser jeg mig op og prøver at se al den Gjenvordighed, jeg fører over mine Venner som en mildere Form end Opgivelsen af enhver Fjær i Hatten og aabenbar Klynk og Fattigmands-Væsen og Bøielighed overfor Menneskene. Ja, det er ikke værdt, jeg roser mig; men hvis de kommer og fortæller dig altfor meget om min Flothed og Ødselhed, saa tro, at mange ærgrer sig over, at de ikke faar knækket mig, at jeg med al min Gjæld endnu beholder de irriterende Fjær i Hatten, og at jeg hugger mig gennem, – best var det naturligvis, om jeg kunde hjælpe mig selv, men det skal vel ogsaa komme dertil! – Jeg sidder deiligt – kan du tro, i et Hus paa Gamle Amtmand Arveschaus Tomter i Østre Enden af Byen, uden Gjenboer med selve Søen saa nær som Bredevandet hjemme; men her gaar en stor Hval og blaaser lige under Vinduerne, Skarv ligger her og Erfugl og hele mit Vestlands-Apparat med dine egne Fjelde omkring – skinnende hvide i den første Sne. Kunde jeg saa sandt gjøre dig nogen Glæde!

Glædelig Jul i Huset fra Beate og fra mig; Hilsen til Fru Karoline og dine Børn alle – specielt til Fru Bergliot og til hendes Mand, som har været elskværdig mod min Søn – og al min Tak og gode Ønsker til dig.

K.

Andreas Sømme.

Lille Juleaften Molde Lille Juleaften Molde 1902.

Klokken er halv et og Solen gaar lavt fra den ene Fjeldtop til den anden indtil Klokken 2, saa er det forbi; Fjorden ligger blank saa nær som Bredevandet hjemme med Skarv og Erfugl, Maager og en Hval, som nogle paastaar er en Nise.

Holst; alle er friske; her er mildt og deiligt Veir hver Dag.

Men jeg mindes de gamle Lille-Juleaftener – ak! hvorfor skal Livet være saa bittert i Enden? mon ikke de har det bedre, som led ondt i Barndommen? vi – de forkjælede Børn af de rige og kjærlige Forældre – vi sidder og stirrer paa de gyldne Tider gennem Taarer; det er jo ikke Utaknemlighed, men det maa være den bitre Følelse af, at Livet har rakkert En saa ilde til, at man ser tilbage med noget, der ligner Anger over sig selv. Jeg ser os i de graa Strikkehuer til at trække ned over Ørene, naar vi hang paa Vandbordet under StorstuVinduerne for at se i Gardinsprækken, om der var Juletræ, og Lugten af Noahs Ark, og senere af Tinsoldater og af Korke-Pistolerne! – jeg ser os lige op til Champagnen i det halvmørke Klubværelse, naar vi gav Drikkepenge for Aaret; – det er elendigt, at jeg ikke idag kan gaa hen og tage dig i Haanden og passe paa, naar du gaar forbi; at du smager min Julepunch! Det begynder nok nu snart at føles for mig, at jeg har ladet mit Liv tilbage i Stavanger; jeg faar tage fat og gjøre Nytte; med lad os holde fast paa hinanden som før; hvis jeg bare faar Raad, kommer jeg til Høsten.

Nu maa du hilse Maren og dine hjemme og Tante Hanna og Gudes fra mig og mine en Glædelig Jul og lad mig snart høre fra dig.

Din Ven *Alexander.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 29d December 1902.

Kjære Mester! – jeg lever nogle underlige Dage, – de er helst onde; man er saa vant til at trække paa mit Humør, ligefra jeg var den lystige Dreng i Huset hjemme, hvor der ofte var tungt nok, og du ved, naar jeg først er med, slaar jeg ikke min Skaal i Bænken. Men nu kan jeg ikke længer. Denne Jul med alle mine tunge Tanker, min Anger over saameget – kort og sandt: jeg er syg igjen; Hjertet vil ikke mer, inat maatte jeg sidde i en stol – det er første Gang; men sig det ikke; jeg kan ikke fordrage at være syg; jeg kan ikke taale det, og det skal hellerikke komme dertil. Nu har jeg forklaret det for Huset, at de maa lade mig ligge og spise alene mit Melkefoder, og alle de brave elskværdige Moldefamilier, som

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Intet heller vil end dræbe mig med Rybesaus – dem maa jeg ogsaa skuffe, og alt
imens er du oppe og slider med de forfærdelige Penge! Jeg ved ikke hvorfor –
men naar jeg sidder her og alle er saa gode mod mig, er det som min egen
Jordefærd – ikke fordi, jeg tror, jeg skal dø nu! – det lover jeg dig! du skal se mig
endnu i denne Vinter – maver og glad og frisk til din Ære!

Glædeligt Nytaar fra Hus til Hus! – og Tak for det gamle.

Din *Alexander*.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 3die Januar 1903.

Kjære Mester! som du ser af indlagte, var det for sent at forstyrre min stakkels
Ungdomsven med mine Sorger; jeg maatte nøie mig med at bede min Hilsen
bragt ham, hvis han endnu kunde have nogen Glæde af det.

Men dette har bragt mig til at tænke paa, om jeg ikke kunde gjøre noget selv,
istedetfor at sidde her som en Pave og lade dig slide med det. Ved du noget Sted,
jeg personligt kunde vende mig, forat paakalde Hjælp, saa sig mig det. Jeg
skammer mig ganske vist; men mest for dig, og fordi jeg kanske ikke burde
manet dig til Kamp for Amtet uden at skrifte min økonomiske misère. Men ser
Du! den saa anderledes ud, saa længe der ikke hang de onde Tider over
Stavanger; det var ganske vist et Spild af Renter, der maatte føre mod Ruin; men
saa var der jo hver Dag Mulighed for Salg af vort Fædrenegods, – kort sagt:
Situationen var ikke saa haabløs.

Men efterat Fredrik Hansen meldte mig, hvor alt kniber sammen, og at der
raader en bisk Stemning mod mig – netop i de Kredse, som aldrig har faaet kue
mig, vore egne Folk! Od. Vik, Bager Pedersen m.fl. – tænk dig for Ex. denne lille
skjænvøiede Uretfærdighedens Mammon: Arne Haabeth! – han laante mig
engang ifjor nogle Dollars til Hjælp for min arme Søn Alexander, som laa syg og
fattig paa Hospitalet i Chicago, – disse Penge, som med Renter o. s. v. beløb sig
til 306 Kroner, trak Haabeth forleden Dag paa mig med en 2 Maaneders Tratta!
Ja, du kan vel begribe, jeg smurte ham i Snuden! – jeg lader mig dog ikke træde
ihjæl!

Men alligevel, saaledes er Tiden, saaledes staar jeg; de tror, jeg kan væltes nu!

Nei! jeg skammer mig egentlig ikke. Landet vil alligevel have havt mig for en billig Penge, især hvis jeg nu faar leve en Tid. Men det er alligevel galt nok for dig og de andre; kunde jeg ikke gjøre noget selv?

Et nyt godt Aar for dig og dine.

Din *Alexander L. K.*

Beate Kielland.

Stangvik den 10de Januar 1903.

Kjære Beate! vi har nu reist i 2 Dage i deiligt Veir og mange Omskiftelser: Slæde, Baad og Dampskib. Jeg er meget frisk, men maa kjæmpe mod fed Mad og alskens fristende Traktements. Vi kom hertil iaftes over en øde Skov, hvor der neppe var Vei, men Sne, saa Hestene sled haardt. Maanen lyste gennem den tætte Sne som faldt, Skoven var ganske hvid og ingen Lyd uden Bjelderne og Skydsfolkene, som raabte til hinanden, naar de ikke saa Veisporet. Jeg tænkte paa Else; det var kanske blevet for meget for hende, for vi sad jo hvert Øieblik paa vip; men vi væltede da ikke; Folkene er mageløse som Førere og Hestene kloge; men Amtmanden er jo tung at drage – og ballancere.

Her i Huset har vi fundet det galanteste Kvarter, jeg endnu har seet. Her hersker nemlig en saadan Velstand, fordi en Bror af Manden er en af Millionairerne fra Klondyke. Vi kom ganske tilsneede ind i en meget stor Stue, hvor der stod et pyntet Juletræ og brændte mange Lamper, varmt og lunt; god Mad, hjemmebrygget Øl, god Seng og en Rigelighed af Værelser. Haven er berømt for sine sjeldne Trær – især Frugttrær og selve Stedet er ganske vist smukkere end noget, jeg har seet ellers i mit Rige – især ved Sankte Hans, naar de mange gamle Frugttrær staar i Blomst. Men her er desværre saa besværligt at komme fra Molde; man maatte den fæle Natrute over Battenfjord til Christiansund og derfra en lang Dampskibstur – fra 8 Morgen til 3 Em. – med et lidet Flysseskib, – saa jeg er ræd, du kommer her aldrig; men det var et Sted for dig. Nu skal vi spise og derpaa afsted til Præstegaarden i Surendalen til min Cousine, hvor vi skal være inat. Vi kommer nok ikke hjem før Torsdag. Hils alle.

Din *Alexander*.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 22d Januar 1903.

Kjære Mester! dine 2 Breve af 6/1 og 8/1 blev sendt fra Kontoret her til Surendalen, hvor jeg laa syg i 8 Dage, og først nu kom de hertil igjen.

Tusind Tak – Kjære! ogsaa fra Fredrik Hansen hører jeg om din Virksomhed, om din store Haand, som imponerer ham og vækker hans evindelige Beundring.

Imidlertid er her indtraadt en stor og god Forandring. Hegel byder mig en Folke-Udgave med 20 %'s Honorar, hvoraf Halvdelen skal gaa til Afbetaling paa min gamle skrøbelige Conto, og Resten skal jeg faa efterhaanden. Dette kan blive 7,000 Kroner, som vil komme mig tilgode udover Aaret.

Saa nu! du kjære Elefant! nu spænder vi dig fra Læsset med Tak, fordi du drog i den værste Bakken, da jeg – oprigtigt talt! havde sat mig ned i Mishaab og Feighed. Nu maa det glide igjen med Forsigtighed; og Elefanten skal faa sig et Skarlagens Overstykke af Taknemlighed med nedhængende gyldne Kjæder og alle de ædle Stene, jeg kan finde i mit Hjerte.

Syg? – siger du! aldeles ikke! Det var bare noget Brand-Bif med Løg, som jeg aad paa et Dampskib, fordi jeg var saa udsultet, i Forbindelse med 12 Graders Kulde, som jeg desværre ikke taalte. Saa maatte jeg blive liggende i Surendalens Præstegaard og nedsvælge min Sjæl, sammensnøre min Lever, concentrere mit Urin, indskrænke mit Hjertes Omfang samt gjenvinde min Pust og et rimeligt Pulsslag. Efterat disse Ubetydeligheder vare rettede under en udmærket Pleie hos Præstekonen, som var en kjødelig Cousine, jeg aldrig har seet før, kom jeg hjem som et Vrag, der er kalfatret og forkobret og klar til at seile videre.

Maa jeg spørge, om Mesteren nu har faaet udførlig Besked om min saakaldte Sygdom? eller skal jeg tilkalde et consilium af Hesteskjærere, Svinenidere og gamle Kjærringer? – he? – hils din brave Doctor!

Hvor jeg bor? – jo ser Du! Naar du gaar ud af Molde mod Øst – mod Fanestrand, passerer du Apotheket og dernæst nuværende Dahls Bryggeri;

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
dermed ophører Husene paa høire Side af Veien – mod Søen, og paa venstre Side
laa der i gamle Dage en Eiendom, som man har sagt mig var Amtmand
Arweschoug's, og hvor Amtscontoret var. Men denne gamle Bygning er nedrevet
og i det nye paa samme Grund opførte 2 Etages Hus bor vi ovenpaa med ét af
Contorerne i 1ste Etage. Der har boet Militaire – muligens baade Hoffmann og
Sommerschild, saa jeg tænker, du nu kan forestille dig akkurat, hvor vi bor, – et
deiligt Sted uden Gjenboer med Fjorden lige under Vinduerne, – kun er det for
mig uvant og haardt at bo ovenpaa og ikke kunne gaa lige ud paa min egen
Havejord; – men jeg er vel fornøiet – i enhver Henseende. Morderligt travelt er
her; min Fuldmægtig er for 4 Uger paa Holmenkollens Suspensorium, saa jeg
sidder med Næsen i Papirerne hele Dagen – men ah! takket være en vis Elefant –
med hvilket let Sind imod før! Hilsen fra Hus til Hus.

Din *Alexander L. Kielland*.

Jacob Hegel.

Molde den 22de Januar 1903.

Kjære Hegel! Mange Tak! jeg er meget taknemlig for din gode Ide, som aabner
mig en uanet Vej til nye Rigdomme, og jeg har Ingenting at bemærke til
Vilkaarene. Særligt glæder jeg mig til nu endelig at faa rettet de skrækelige
Trykfeil i "Mennesker og Dyr" samt til at faa trykket "Paa Hjemvejen" i dens
omarbeidede Form; Manuscriptet følger vedlagt. Nu maa jeg ogsaa bede dig ofre
noget paa Reclamen ved denne Udgave. Jeg havde nemlig det Indtryk, at
Subskriptions-Udgaven smøg stille forbi; jeg saa aldrig en eneste Indbydelse;
hvorimod jeg ikke kunde komme ud paa Gaden nogen Tid efter, uden at den
Fandens Jonas Lie med sin Idiot-Kalot sad og gloede i alle Vinduer!

Vil du hilse Fru Julie, at Vesten er sendt, Skrædderen maa gjerne lukke den
lidt høiere oppe.

Jeg har været lidt syg i Hjertet – dels efter en Del uundgaaelig Selskabelighed
i Julen og dels fordi det beklageligvis synes, somom den rigtig strænge Kulde –
over 10–12 Grader C., som hersker i det Indre af mit store Rige, virker skadeligt
paa mit Aandedræt og muligens vil sætte en Grænse for de jille Slæde-Reiser i

Da til og med min 1ste Fuldmægtig er reist for 4 Uger til et Sanatorium, er jeg ganske overlæst med Arbeide – noget, jeg liker godt, naar jeg bare er frisk.

Undskyld derfor, at jeg i al Korthed frembærer min Tak for det forløbne Aars mange Venskabsbeviser fra dig og dit Hus; du bestrider med de rigelige Bog-Sendinger alle mine Julepresenter, og Fru Julie holder det ganske Hus med Vinter-Grønsager. Men mest røres og bindes jeg af det gode og hjertelige Venkab og drages mod Skovgaard, hvergang jeg faar Tid til at tænke udover Amtsgrænsen – og endnu et, mens jeg husker det: jeg skulde saa plent havt Danebrogsordenen, kan du ikke sige mig, hvem jeg skal henvende mig til, du kjender jo alle mine Bekjendtskaber i Danmark: Gamle Vedel er gaaet ud; Fru Bissen bare ler af mig; E. Brandes vil jeg ikke spørge – har ikke Oluffa nogen Indflydelse, hun gav mig en liden St. Olaf – hils hende, Fru Julie, Mam. Krathus og alle de andre –

Din hengivne *Alexander K.*

Baby Kielland.

Molde d. 26. Januar 1903.

Kjæreste Baby mit Hjertes Barn! hvor længe siden jeg talte dig til i dit søde Ansigt, som jeg hver Dag saa paa; men lykkeligvis har alt været godt paa min Side og forhaabentlig ogsaa paa din, saa vi gjensidig har tænkt paa hinanden med Glæde og Ro. Lad mig nu først og fremst fortælle dig, hvad jeg har gennemgaaet og gennemgaaet saaledes, at jeg i dette Øieblik sidder roligere og lykkeligere end paa mange Aar; men du skal indskrænke dine fortrolige Meddelelser til Vilhelm; det kommer nok ud, at B. B. har hjulpet mig – og det maa gjerne alle vide; men jeg vil ikke, at Detailierne skal flyde omkring.

Om min Sygdom har jeg nu maattet give saa mange Beretninger, at jeg faar Lus i Maven. Det var den gamle Nød med Hjertets Udvidelse; jeg taaler ikke Kulden og holder stræng Diæt, som gjør mig zart og bleg. Men aldrig har jeg befundet mig bedre end idag, og det tror jeg kommer af, at igaar – Søndag – spiste jeg fyldt Kaalhoved, Haresteg og Diamantpudding, røgte halvanden lang

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Cigar, drak 2 Glas Rom-Toddy og læste en hel Bog af mig selv! – jeg ved ikke hvilken af Ingredienserne der var den væsentligste; men jeg tror, der var stor Helsebod i selve Blandingen.

Jeg har foran mig ubesvarede Breve fra dig – Pefert-Traven maa undskylde Amtmanden, han er saa optaget! Min Fuldmægtig er reist til Sanatorium; min 1ste Contorist nedenunder ligger i Influenza, saa jeg hører Else og No. 2 præke dernede.

Endogsaa fra Vilhelm ligger her et Brev. Sig ham, at jeg slet ikke var fornærmet paa "Juleaften"; de sendte mig 100 Kroner for det Skit, og tilslut havde jeg 2 Exemplarer af Nummeret.

Jeg glæder mig, fordi du glæder dig over dine Fremskridt i Sang; og du maa ikke glemme at bringe Fru Baronessen min ærbødige Compliment og min Tak for hendes Elskværdighed mod dig – den jeg for en ganske liden Del tillader mig at tilskrive vort Smule Ungdomsbekjendtskab, da vi gik og fandt hinanden gjensidig pene uden at sige det. Lad mig snart høre gode Tidender fra dig.

Din egen *Pappa*.

Dagmar Skavlan.

Molde den 28de Januar 1903.

Kjære Dagmar! jeg har nok tænkt paa dig, og du skal ikke være bekymret, fordi du herved faar dine Penge. B. B. har skaffet mig en storartet Hjælp, og Hegel forlægger en Folke-Udgave, saa mine værste Sorger ere bragt til Ro, og dermed ogsaa mit Hjerte; nu mangler jeg kun Bevægelse og frisk Luft; men Kulden taaler ikke dette Persilleblad længer.

Har jeg ikke hørt et Nys om, at du havde tabt paa Industribanken! Ja, jeg har ikke Ord for mit Raseri mod disse Sataner, som gjør sig vigtige med at lokke Enker og Faderløse til at speculere; Theoretikere og Ideologer – som Napoleon kaldte dem, hvem ingen ædru Mandsperson betror 5 Kroner, de løber omkring og foredrager Finans-Kunst for de arme Fruentimmer, som har noget, og helmer ikke, før de faar bortspeculeret alt i stor Røg, Damp og Svindel!

Jeg har faaet Ordet som den mislykkede Økonom blandt Jer, og forsaavidt med Rette, som mit Levesæt altid har været over min Indtægt, og denne uimodsigelige Feil ansees i Almindelighed som den værste. Deri er jeg ikke enig. Jeg anser de Mennesker, som kniber i smaat og taber i stort for meget slettere Økonomer; jeg ved dog, hvor hver Skilling er/er blevet af og hvad Glæde jeg fik af den; men om jeg skulde se tilbage paa Tusinder, som flød bort i Tab – til Glæde for Ingen – ja da tror jeg aldrig, jeg fik sove.

Dertilmed vil jeg rose mig selv, fordi jeg ikke lader mig besnakke; men holder haardnakket fast, naar det gjælder om at drive Handel. Jeg var Teglværksejer i 10 Aar og havde, da jeg sluttede, ikke mer end 50 Kroner i udestaaende uerholdelige Fordringer; medens andre Forretninger slæber paa en Række af Tusinder, som de aldrig faar en Skilling af.

Saa solgte jeg den Stump Hannasdal for 60,000 Kr. og holder fast paa Byhuset til 120,000, mens Jacob nær havde solgt det for nogle Aar siden for 30,000. Ganske vist, vi faar ikke 120,000 idag, fordi Tiderne er under Lavmaal; men vent lidt; husk paa Børnene; de er dog best tjent med, at vi venter til der er Pris.

Jeg er ikke rigtig frisk. Her er saa meget at gjøre, og jeg lever paa Brød og Melk, saaat jeg er afvexlende træt som en Mak og rastløs til at skrive og snakke; jeg ved selv, at det er nerveust og jeg skal nok passe mig itide.

Vi sendte til Helene min sædvanlige Ide – nemlig to Æggeglas af Sølv; saadanne fik vi af Finnes, og vi har brugt dem hver Dag.

Nu falder jeg sammen; Farvel Kjære Søster! – naar jeg imorgen fortæller de Andre, at jeg har havt Brev fra dig, vil de alle hilse. Inde i Stuen har Beate Damer til Whist. Vor Leilighed er smuk og Værelserne saa lige hjemme som muligt; hvilket – oprigtigt talt – ikke er særdeles meget.

Hils den trofaste Kitty og sig hende, at jeg endogsaa har maattet indskrænke min Privat-Correspondence; hun staar paa Listen, som nu er gaaet ned fra 19 til 7. Hvis hun spørger, hvorfor hun skal være blandt de siste? saa skal du svare, at jeg ved, hun ved, hun er blandt de første, og derfor kommer hun blandt de siste; dette er klart og det vil hun forstaa!

Hils dine Børn og hav det godt og send mig af og til et Livstegn.

Din hengivne Broder *Alexander.*

Jacob Hegel.

Molde den 3die Februar 1903.

Kjære Ven! jeg svarer paa dit Brev af 30te Januar i al Hast; jeg er nemlig syg og sengeliggende af dette elendige Hjerte. Mit Telegram idag betegner, at jeg er enig i Bøgernes Rækkefølge og at Garman & Worse kan gaa som den er.

Forøvrigt vil jeg kun *forlange* Mennesker og Dyr til Correctur – du aner ikke, hvorledes den er trykket! men jeg tror ikke, jeg gjør Ændringer noget Sted.

Eilif Petersens snottede Portrait er godt nok, ellers har jeg en Krans yndige Ungdomsbilleder – mon ikke Fru Julie har et?

Undskyld, men jeg sveder allerede i Hovedet.

Din hengivne *Alexander L. K.*

Jacob Hegel.

Molde 8de Februar 1903.

Kjære Ven! der var nogle Udgifter, jeg saa gjerne vilde tillade mig paa min gjenoplivede Conto:

1.

– de 100 Kroner til Baby, som hun alt har faaet – Tak.

2.

– 20 Kroner til Johanna Runge Lyngbyvej No. 15.

3.

Jacobsens Oversættelse af Darwin.

4.

Præparanten Dahl – norsk –, som har skrevet om Dyr og Mennesker i Syd Afrika og i Australien.

5.

Lumholtzes Værker.

6.

Hvis du vilde være saa snil at kjøbe for min Regning disse Bøger indbundne i røde – eller grønne Original-Bind?

Jeg lever godt, men forfærdeligt travelt og i et Veir, mod hvilket Stavanger var en stille og lun Dal. Hils Fruen og alle andre.

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Michaela Krohn.

Molde den 11. Februar 1903.

Kjære Lille Søster! forsag mig ikke og lad mig beholde den gode gamle Plads i dit Hjerte, enda jeg saa længe har forsømt at give Lyd fra mig.

Men dit Billede fik jeg dog strax indrammet og ophængt i en hellig Krog, hvor Baby hænger i Pastel af Chr. Ross i Rom. Du ser saa alvorlig og jævndrende ud, at jeg næsten glemmer den ubetydelige Aldersforskel mellem os; og jeg begræder de Aar, som løber bort, uden at vi faar se det ringeste til hinanden. Du ved, jeg er kommen endnu længer nordover; og desuden har du vel kanske ogsaa hørt, at din store Broder er en stor Klodrian med Penge, saa man kan kun med store Mellemrum sende ham ud paa Reiser. Men imidlertid gror der, ligesom det Ugræs, man træder paa, bestandig letsindige Drømme, der blomstre som Planer, for til almindelig Forfærdelse for mine mange Creditorer og Formyndere pludselig at modnes til en ganske urimelig Reise, som der siden bødes for i lange Aar.

Jeg fantaserer om at følge min Kone til Laurvigs Bad – til siste Saison – August-September; tage Else med og fare – vi to – videre til Kjøbenhavn; bo en Tid hos Hegels – og jeg hos Eder et Par Dage ialfald! – saa meget, at jeg fik se mine beste Venner igjen. Det er en aldeles vild Ide, som du slet ikke maa nævne; men du ved, i vor Alder holder man af at sysle med saadanne Drømme, som har sin charme, selv om de aldrig blive andet.

Ak ja! vor gode Moder! hvad skulde vi kunne finde paa, forat fængsle hende til Livet med nyt Blod og nye Kræfter. Jeg er bange, det er bare at skjære dig i

anderledes, om vi Ansigt til Ansigt kunde tale om den stakkels Moder og udfinde, hvad vi skulde gjøre for at binde hende fast til Livet; jeg ved jo saa lidet, men jeg synes altid, hun staar for mig som den, der er bleven meget træt.

Hils din utrættelige Fader og sig ham, at han maa hellerikke glemme mig. Jeg er ikke saa glad i Arbeide som han, og jeg synes snart, jeg faar nok, naar jeg som nu ikke faar løftet Næsen af Papirerne den ganske Dag. Min 1ste Fuldmægtig er nemlig syg, og jeg selv har det ikke rigtig godt. Et Herrens Veir er her ogsaa med orkanagtige Snestorme Nat og Dag, Lyn og Torden, saa man blir tilslut ganske nerveus. Ikke er jeg heller længer den gamle Kjæmpe – du husker, der er dog en vis Aldersforskjel mellem os! – saa nu vilde jeg inderlig ønske lidt Solskin, – jeg tror, det er 4 Aar, siden jeg var varm i Ryggen af ægte Solskin. Og da først vil jeg faa rigtig Glæde af mit store Rige, der hører til Norges aller berømteste Egne, stort som Baden og skjønnere end Schweiz.

Men helst af alt vilde jeg reise til Danmark – lad os holde fast paa det i al Hemmelighed, – og hils nu Vor Moder og Fader og Broder Bartholo, og naar du engang mod al Formodning har en ledig Stund, saa skriv igjen; – du var sød, som gjorde det og tusind tak for Billedet.

Din hengivne Broder *Alexander L. K.*

Andreas Sømme.

Møre, 13. Februar 1903.

Før mig har dette Embede været en Førelse og et nyt Lykketræf. Regner du hertil, at B.B. fra mig ubekjendte Venner har samlet en stor Sum til Hjælp ved min Flytning og min værste Gjæld og at Hegel forbereder en Folkeudgave, saa ser du, at jeg endnu engang er kommen over en Krisis i Tilværelsen. Thi skulde jeg siddet hjemme i den sure By, med sure Formandskaber, Pengepine, kanske uden Hus saa havde jeg hurtig gaaet nedad. Nu gjælder det bare at leve – leve rigtig længe og henge i, saa kan der intet ondt vederfares mig; mer kan jeg ikke vente eller forlange af Livet, – jeg kom tvertimod længer end nogen skulde troet, og nogen yderligere Ærgjærrighed har jeg ikke. Men naturligvis! mit Hjerte hænger

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
jo altid ved Stavanger og Jæderen, og jeg tænker i Almindelighed saa lidet paa det som muligt; hellerikke tror jeg, der blir Raad til at komme hjem i Aar. Fiske-Elve er her nok af – store og gode, med og tildels uden Engelskmænd, og alle forsikrer, at Amtmanden kan faa fiske, hvor han vil; men jeg er bleven for gammel, det har ikke den rette Smag paa fremmede Steder.

Din *Allik*.

Jacob Hegel.

Molde den 17de Februar 1903.

Kjære Hegel! du synes kanske, jeg gjør vel hyppig Brug af min gjenoplivede Conto; men hør nu: Indtægten i det nye Embede slaar saapas til, at jeg kan haabe at klare mig uden ny Gjæld. Saa lader jeg Stavanger og den gamle Elendighed bag mig og haaber paa Salg af vore Eiendomme til den gamle Gjælds Afvikling. Men anderledes er dog ikke Stillingen her, end at jeg ikke taaler mange Stød eller Extra-Udlæg, hvoraf her desværre endnu er mange paa det nye Sted. Hidtil har jeg havt et Par Hundrede Kroner i Kasse til Hjælp hver Maaned, og med dem har jeg fægtet mig frem til idag; – og imorgen vil jeg holde min Fødselsdag som jeg pleier, – det er bare et Whistparti; men vi spiser godt og drikker endnu bedre, saa jeg ved, det vil koste mig en 100 Kr eller saa, og dermed begynder igjen Gjælden at fæste en liden Rod i Marts Maaned. Havde jeg nu for Ex. 500 Kroner i Kasse, saa kunde de vare flere Maaneder fremefter til Nødhjælp, og naar jeg blir rigtig frisk og begynder mine Reiser, fortjener jeg lidt paa Skyds og Diæt; saaledes kunde jeg holde det gaaende. Hvad mener du? – kunde du sende mig 500 Kr? – kan du, saa gjør det endelig saa fort som muligt; Gjæld er et hurtigt skydende Frøkorn.

Ellers har jeg ikke andet at berette, end at jeg denne Gang kommer mig noget langsommere efter min Hjerte-Influenza – jeg tror for Veiret og fordi jeg har overdrevet min Sultekur. Men Veiret skulde du se! hæng 14 Orkaner i Række med 3 Alen Sne den ene Vei og 3 Dages Øsregn den anden samt Lynild i Midten og Torden paa Slutten, saa har du et Begreb om den Drage, som i Vinter hærjer vore Kyster og forarmer det halve Land.

A propos! – jeg har ingen Efterretninger fra Christiania; men jeg begynder at

Correspondencer. Hvad mon man synes i Danmark – mon IbsensFestens
Skandale er glemt?

Din hengivne *Alexander L. K.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 20de Februar 1903.

Kjære Mester! – jeg har alligevel ikke været saa frisk som jeg burde. Det gaar saa langsomt denne Gang, fordi jeg ikke kan komme ud; det kjære Molde staar nemlig under Vand med glat Holke og dybe Huller og en ylenes Storm til alle Tider, hvilket mit Hjerte ikke taaler. Saa havde jeg overdrevet min Sultekur, saa jeg taalte ikke at arbeide – neppe at snakke, ikke at gaa! Men Gudskelov! paa min Geburtsdag aad jeg for en hel Mand og drak for 3 1/2, og dermed var jeg reddet for den Livsfare! Men ser du – min Fuldmægtig ligger meget syg i Christiania, og du kan tro, her er nok at gjøre i dette store Rige; men jeg er ved godt Mod og tror nok, at jeg skal faa fat paa det rette Greb til at gjøre nogen Nytte. Det er utroligt, hvor længe og taalmodigt Folket har fundet sig i den Art Embedsmænd, som altid og ved enhver Leilighed kun tænkte paa dette ene: hvor længe kan jeg i Medhold af Loven sige *nei* til det, som der ønskes eller bedes om.

Om det ikke er andet end at kjøre med Locomobil for egen Regning – nei! Norges Klipper taaler det ikke, en Hest kunde blive sky! – eller om Folket selv vil reparere en mislykket Brygge – nei! Veidirecteuren har et Princip et eller andetsteds i sin Cocusnød! – jeg maa le hver Gang jeg tænker paa Veidirecteur Krag, efterat jeg har udfundet, at han ligner Gudebillederne fra Polynesien, som laves af et Cocusskal med to Huller for Øine og forresten bustet Haar og Skjæg af Piasava-Trevler – ikke sandt?

– Og samtidig som dette gamle Nei-System driver de raskeste til America, lærer de andre sig til at læse Storthings-Efterretninger, som uden Sammenligning er den mest depraverende Læsning, som nogensinde er spredt over et Land. Naar de saa træffer en af os – os Fine, saa tror de, det gjælder at gurgle op om Protocolcommitteen, Embedsværkets Forenkling,

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Communicationsmidlernes tvil! – jeg er saa lei af al den Pærevigtighed, som er flydt fra Stortinget og ned i alle disse skrøbelige Kar. Ak! den, som var den Kaldede! som skal skrive os den frelsende Bog om Politikerne! – et stort Tørreløft, hvor de skulde hænge i Rader.

Jeg var meget glad over, at jeg forleden sagde omtrent det samme som du om Professor Bugges overvurderede Foredrag. Naturligvis er det en indsmigrende Melodi, men Bassen er gal. Thi om vi allerede tidligt i den skønneste Endrægtighed alle 3 havde løbet omkring med Ordet "nordisk", var der jo ikke bleven en eneste Skandinav flere end de faa Millioner, vi er. For Ordet "tysk" derimod sprang Dørene op og Land efter Land sammenhængende og vel afrundet svarede og sluttede sig til. Ogsaa den store hellige Moder Rusland har sin Maade at sammenbringe baade sine og andres Børn. Men vi – spredt over de mest let tilgængelige Kyster, uden andre Brødre end de 3 – til os er det Ideologi – som Napoleon kaldte det – at raabe: ve! havde I bare været enige! Naturligvis! enige burde vi været; men derfor var vi ikke blevet et Haar ligere Tyskland eller Rusland i historisk Skjæbne. Dette er General-Bass, som Fløitespillerne ikke forstaar. Men det er trist at se, hvor den iørefaldende Melodi tiltaler alle, og modner mange til de Indbildninger i Retning af Magt, som ligger saa nær, naar der tales om at forene sig, slutte sig sammen o.s.v.

Nu har du gjort dit Kjæmpeværk og frelst mig for Skam og Ruin. Nu skal du sige mig, hvad jeg skal gjøre. Ikke overfor dig selv; jeg ved, du føler, at du har min Tak og beholder den, saa længe jeg lever; og mine Børn skal arve den. Men de andre. Jeg kjender ikke en af dem, og jeg vilde dog saa gjerne – om det saa var i Mørke – trykke deres Haand allesammen og bede dem tænke om mig, at hvad mit Hjertes Tak angaar, saa er der Intet iveien, i saa Maade skal de ikke angre; men om den Tid, jeg nu lever videre, vil svare til det store Offer, det ser det knage nok ud med; thi jeg er kommen langt bort og gaar vist herefter bare op i Embedet. Nuvel! det er jo paa en vis Maade godt nok; og de, som hjalp, vilde jo bare frelse; men det skulde dog være jilt, om jeg engang igjen kunde udrette noget.

Vil du svare mig paa dette: hvad synes du, jeg skal gjøre? – og vil du da sætte mig istand til at finde mine Redningsmænd?

Beate hilser sammen med mig Eder hjerteligst.

Baby Kielland.

Molde d. 24. Februar 1903.

Kjære Barn! – jeg har to søde og kjærlige Breve fra dig, som det er mig en Fornøielse at læse. Men netop, fordi de er skrevne saa eksklusivt til mig, tør jeg aldrig meddele noget af dem, og Følgen er, at jeg gaar med megen brødefuld Kundskab om dig og Eders Liv, som de andre ikke ved.

Jeg er desværre ikke frisk, naar jeg skal sige Sandheden; og Klaus Hansen forbyder mig at sidde bøiet og skrive. Jeg kan kun gaa faa Skridt i fri Luft og efter en Trap maa jeg hese og pese længe. Det er ikke noget at bryde sig om, kun Følger af en Overanstængelse, som denne Gang gaar saa langsomt. Saa er der og dem, der paastaar, at mit Geburtsdagsselskab ikke var sundt for mig. Jeg havde 5 gamle Herrer; ved du, hvad vi fik?

1.

Kjødssalat i Glasskjæl – lavet af Jens – Rødbeder, Æg etc.

2.

Røgetkjød-suppe – af en engelsk Faareryg – Present til mig fra en gammel Englænder, jeg traf her. Kaal, Poteter etc.

3.

Ristet Faareryg og Røgepølse med Kaalrabi-stappe.

4.

Østers i massevis.

5.

Høns i Form med Puré-Laag.

6.

Marvpudding.

7.

Knas.

Chat. Palmer, iskold Jule-Punch til Suppen, Øl og Dram til Røgekjød, Cliquot

Der siges, at mit Hjerte stod sin Prøve. I to Dage var jeg glimrende; men 3die Dagen var jeg ikke saa god.

Nu svinder jeg ind i Sult og Savn; men jeg har det ikke godt om Eftermiddagen, og Nætterne er tildels onde, – især naar de andre gaar i Selskab; her er jo ikke saadan en Sovesal som hjemme – ak! men jeg har lykkeligvis en Doctor, som af og til giver mig en Indsprøitning, – saaledes imorgen, da der er stort Bal hos Møllers paa Moldegaard.

Men nu maa det være nok for idag – du Kjære! – skriv snart. Hils Vilhelm og mine gode Venner i Kjøbenhavn. Sig Drewsens, at jeg har ialfald en god Del Breve, som er til Fruen og Onkel Viggo, og at jeg aldrig kan have sendt nogen til Jonas af dem; men jeg er desværre saa lidet energisk og saa opptaget, at jeg maa true mig selv til at sende Samlingen; men den skal nok komme, de kan være rolige; hils Fru Louise og Gerd. Til Lykke med din Sang og al din Glæde og lad mig se, du beholder denne Vinters Solskin i lang Tid over din Fremtid – min egen gode Datter!

Din hengivne *Pappa*.

Hils endelig Brandes.

Jacob Hegel.

Molde den 27d Februar 1903.

Kjære Ven! Tak for Pengene. Jens gaar og skjeler til mig; han bilder sig ogsaa ind, at han "venter" Penge fra Gyldendal.

Desværre gaar det denne Gang saa langsomt med Hjertet; enten er jeg bleven for gammel eller ogsaa taaler jeg ikke Vinteren her. Du kan tænke dig: efter to Maaneders Diæt og digitalis i pottevis er jeg endnu ikke kommen saa langt, at jeg kan gaa ti Skridt paa flad Vei i fri Luft og om Aftenen ligger jeg og puster og pines lange Stunder, før jeg faar Hjertet i Ro og sovner. Skrive og arbeide maa jeg ikke; men jeg maa alligevel sidde hele Dagen i Contoret, fordi min 1ste Fuldmægtig har været syg i 6 Uger og fremdeles ligger i Christiania. Jeg maa derfor fatte mig

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
i Korthed: Dine Folk har sendt mig Dahl og Lumholdts Bøger, som jeg glæder mig over; Hedin paa dansk venter jeg – det er meget godt. Men jeg opdager nu ved Aarsskiftet, at jeg er ganske afskaaret fra Verden i literær Henseende. Her er bare en Boghandler, og han svarer med en Art Stolthed, som jeg ikke forstaar, at han har ikke den ringeste Forbindelse med Danmark eller dansk Forlag. Posthuset kunde hellerikke skaffe mig nogen Verdens Ting, og jeg kan ikke bekvemme mig til atter at begynde de utallige Ærgrelser med det gamle Asen Floor i Stavanger.

Altsaa lægger jeg herved mine Sorger paa Gyldendal: Jeg har opgivet J. P. Jacobsens Darwins-bøger, siden de ikke findes mer – men skulde ikke de forlægges igjen? – ligesaa oppgiver jeg Plancherne til Kjærbøllings Fugle, – 60 Kroner er for meget. Men jeg beder om:

Christiansens Lærebog i Fysik ny

Tilskueren fra 1 Jan. – og Klods Hans

Den danske Sømagts Historie – den nye ill. Bog paa Nord. Forlag.

Ja – saa var det ikke mer, – jeg syntes, jeg havde saa meget at bede om, men jeg har vel glemt det; – og nu maa jeg slutte; jeg føler alt Trætheden udover Eftermiddag.

Hils venskabeligst Fru Julie og alle gode Venner.

Din hengivne *Alex. L. K.*

Jacob Kielland.

Molde den 7d Marts 1903.

Kjære Jacob! det er altfor længe, siden vi hørte fra hinanden, og idag kan det hellerikke blive stort; jeg er fremdeles syg efter en Overanstrengelse i Januar og skal i næste Uge, – saa snart jeg faar min Fuldmægtig hjem fra Diakonhuset i Christiania, reise til Bergen forat ligge paa Sygehuset under Klaus Hansen – jeg antager en 3 Ugers Tid; – jeg har ialfald før klaret mig med saa lang Hvile. Vil du være saa snil at skrive paa Obligationen og sende den pr. omgaaende til Fredrik.

Det vil glæde dig, at min Økonomi er bedre; jeg fik ved B. B.s Hjælp en stor

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
anonym Sum (10,000 Kr), hvilket i Forbindelse med en ny Folke-Udgave har
aabnet mig bedre Udsigter; Embedet er jo ogsaa bedre. Hvis jeg nu bare blir
frisk, kan jeg sidde længe paa min Tue. Jeg har gjort Skridt til at opmaale vor
Landejendom, forat være parat, næste Gang Tiderne gaar op. Ogsaa Byhuset
maa vente; der er ikke andet Raad.

Er der gjort noget ved de to tilbagehængende Lysekroner?

Jeg vilde saa gjerne fortalt dig om mit forandrede Liv, men jeg har ikke
Humør til det; udpaa Dagen er jeg saa træt, at jeg ikke kan gaa og neppe sidde;
og her har desuden været Møde i Kontoret og en stor Begravelse, hvor jeg var i
Uniform tilvogns.

Fra Sygehuset skal jeg skrive; jeg glæder mig til at lukkes ude fra Verden med
en Diakonisse og et Nisseglas.

Din *Alexander*.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 9de Marts 1903.

Kjære Mester! jeg har for saa vidt ført dig en Smule bag Lyset som jeg er lidt
sygere, end jeg har tilstaaet; og imorgen maa jeg afsted til Bergens Sygehus.

Samtidig sender jeg dig et lidet Maleri fra Aarre, som du maa hænge
saaledes, at du ser det ofte til min Ihukommelse, – ikke saa, at jeg tager nogen
længer Afsked! – jeg skal nok komme kjørende til dig i min Bestefars Cariol, naar
det bliver Mai Maaned.

Farvel saalænge og Tak for dit siste Brev. Hils Fru Caroline.

Din hengivne *Alexander L. Kielland*.

Jacob Hegel.

Bergens Sygehus den 18de Marts 1903.

Kjære Ven! jeg har paa en vis Maade et uhyre Held i Penge-affairer – nemlig for

Men til Gjengjæld har jeg et evigt Pech, naar jeg vil sætte mig til rette, komme paaføde, stanse Ondet i sin Rod og leve uden den opgroende Gjæld.

Nu haver jeg faaet 500 Kr. fra dig. Marts var begyndt – gjældfri med en Reserve-Capital paa 250 Kroner – noget aldeles uhørt! – Jeg saa fremover med Ro.

Saa maatte jeg afsted hertil – og det var skam paa høie Tid; Else maatte jeg tage med, da jeg ikke kunde reise alene; hun bor vistnok hos min Søster her; men det er dog altid Udgifter; alene Reisen for os kostede 80 Kr., og her maa jeg ligge minst 3 Uger – kanske 4. Saaledes gaar de 250 strax, og du maa endogsaa pr. omgaaende sende mig *hertil* 500 nye Kroner; – det er jo en Guds Lykke, at jeg har disse Penge – på en Maade tilgode; men jagud er det ærgerligt, at jeg skal give dem ud paa denne Maade til digitalis og PisseMixtur!

Du maa være saa snil at kjæmpe imod den Forestilling, som saa gjerne vil opstaa, nemlig at jeg er paa Gravens Rand. Det er ikke andet end et nyt Anfald af Hjærteudvidelse, som vil være i Orden om 3–4 Uger; jeg ser glimrende ud med rød Næse og blanke Øine; Maven som en hængende Have og Bagsiden som et Næshorn. Nu maa jeg slutte – hils alle gode Venner.

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Anna Kielland f. Christie.

Bergen den 20de Marts 1903.

Kjære Slægtning! jeg har en bestemt Følelse af, at jeg lider et Tab ved aldrig at komme Dem nærmere. Hvad Musiken angaar (Gud tilgive Sygehuset dette Blæk!) saa er det nu ganske sikkert. Det sikreste Middel til at holde os to fra hinanden for dette Liv er: "Nu maa du spille lidt for Onkel Allik!" – ikke sandt? – jeg kan se, hvilken Lyst De faar til at hugge Deres Jernklør i den gamle Flødebolle!

Men det er paa en vis Maade Uret – mod Bollen. Hvis De vil forfriske en fortørket Sjæl, saa giv mig et hemmeligt rendezvouz ved et eller andet Claver en af Dagene efter Mandag; der maa Ingen være; vi skal Ingenting sige; spørg mig

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
ikke, hvad De skal spille; men lad mig sidde – helst en Formiddag – i en tom
Concertsal? – hvor De vil – lad mig faa sidde stille og lytte til et Menneske, som
elsker Musik.

Deres hengivne og ærbødige *Alexander L. Kielland.*

Wenche Bøgh.

Bergens Sygehus den 27de Marts 1903.

Kjære Frue! Deres Blomster har glædet mig og rørt mig, fordi De bestandig er
saa god og venlig, naar vi en enkelt Gang mødes i de hurtige Aar, som nu er
kommet i Mode. Det var ganske anderledes Aar i vor Ungdom; da gav Sommeren
sig Tid, og Blomsterne stod stille og lo af os; og aldrig kom der nogen impertinent
Vinter i Oljefrak og spurgte, om det var Vin, vi drak!

Deres arme Nelliker ryster Hoderne ad mig – vi staar i Vand allesammen!

Deres altid hengivne *Alexander L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Bergen den 31te Marts 1903, Sygehuset No. 11.

Kjære Hegel! Tak for Brev med Penge – af 26de; – jeg blev lidt hed om Ørene
igaar, saa jeg telegraferede unødigen til det gamle Gyldendal, som man nok kan
stole paa uden Nerveusitet, naar man har en Conto som min, der skriver sig fra
samme Fabrik som Enken i Sareptas Krus.

Tak ogsaa for Indbydelsen til Else og mig; men det lader sig ikke gjøre – som
jeg skrev forleden til Fru Julie. Der forestaar nemlig 3die Paaskedag den vigtigste
Begivenhed i Aaret for en Amtmand, da alle mine Herredsstyrer (Sogneraad?)
sender sine Ordførere til Amtsthing til Molde, hvor der holdes Møder i en à to
Uger. Jeg har 56 Herreder i mit Amt – det høieste Tal i Landet, saa det er
paatide, at jeg ialfald viser mig og leder Forhandlingerne, om jeg end har været
meget forhindret i de talrige Sagers Behandling paa Forhaand.

beredt Plads, saa saare jeg bare kan slippe fri. – Tak!

Nu hører jeg, at "den deilige Plakat", du lovede mig, er udbredt over Bergen, selv har jeg endnu ikke faaet gaa ud, – du kan tro, det er "Svir" at leve paa 500 Gr. Fugtighed i Døgnet – deri indbefattet Medicin!

Alle klager over, at Eilif Petersens Billede af mig er saa stygt; det var, fordi hans Kone og Søster Kitty gik og tød ham i Ørene, at han ikke maatte gjøre mig for pen, og dertil var han selv jaloux; men Straffen udeblev ikke: nu ligger han med Nyregrus!

Jeg derimod lever brillant – som en blomstrende grusfri Yngling, – der ser man!

Din hengivne *Alexander L. Kielland*

Baby Kielland.

Bergen d. 6. April 1903.

Kjære Pefert! jeg skal besvare dit gode Brev af 3die og i en Fart fortælle dig lidt om mig. Jeg skal nok huske at telegrafere til Fru Feilberg den 9de, skjønt det netop er Dagen for min Afreise herfra. – Pengene, du fik tilovers paa Gardinhandelen, er dig vel undt; jeg gad vide, om de faar mange Subscribenter paa Folke-Udgaven? – jeg selv er ogsaa fornøiet med Reclameplacaten. Hvis du husker det, saa bed Hegel sende mig en.

I dit Brev nævner du et Ord, som gaar mig gennem Marv og Ben – nemlig Jubilæum. Jeg skal nemlig betro dig alene, at jeg ligger paa Lur efter at feire mit Jubilæum ganske alene og er saa dødeligt ræd for, at nogen nu skal huske det. Det falder nemlig i denne Sommer 1903 som er 25 Aar efter 1878, da "Paa Hjemvejen" udkom i Christiania. Jeg har færdig en Artikel – saa ond og bitter, hvori alle mine Fiender ere ophængte til Tørring, og jeg glæder mig umaadeligt til at lade den komme i Sommer.

Men hvis der er nogen, som tænker paa Jubilæum i 1904, vil dette muligens forspilde min Plan; lad mig derfor høre, hvad du har fornummet om den Ting. Men forspild mig ikke min Hemmelighed; jeg vilde allerhelst opleve, at intet

Menneske huskede Dagen, forat jeg endelig kunde faa et lidet Opgjør med mange, jeg har gaaende til Slagt.

– Kjære Barn! hvordan skal jeg faa Tag i din Buste? hvis det ikke er altfor dyrt, maa du paa Conto hos Hegel se at faa sende mig et Exemplar. Hvem har gjort den?

– Tomine er Rasmus's Pige for 12 Kr. Maaneden, indtil du tager ham. Kan du faa hende til at blive længer, er du vist godt tjent med det.

– Jeg er nu træt af Kuren, som har gaaet godt lige til det siste, da jeg er sluttet med at tage af i Vægt, hvilket ganske nedslog mig. Skjærthorsdag kommer Else fra Stavanger og følger mig hjem. – Men jeg er søvnig. Godnat min Pige.

Din hengivne A.

Hils Feilbergs! Nu er jeg vaagen og svært glad i dig!

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 16de April 1903.

Kjære Mester! det var jilt, at jeg fik Brev fra dig idag; igaar trev jeg netop Pennen, forat skrive til dig; men saa blev jeg forhindret. Her er nemlig en Fandens Tid, som heder Amtstthing, og som ligger over mig som et Bjærg, fordi jeg ikke kan Tingene – først er jeg ny, og saa har jeg været syg under "Sagernes" Behandling ved Contoret her, – alt dette gjør mig nerveus, – skjønt nu skulde du se for en Kjæmpe jeg er – ja du forstaar: en slank Kjæmpe – saadan à la Apollo! Jeg mistede 15 Kilo i Bergen; men jeg var langt kommen denne Gang. Du behøver ikke at tro det, om nogen vil fortælle dig, at det var Æden og Drikken. De forstaar ikke nutildags i den omsiggribende Avholdsluft, vi alle indaander, det gode Maaltids og Pokalens Festivitas; naar jeg sidder ved et Selskabsbord, tænker jeg mange Gange, hvorfor spiser ikke disse Asen Grød og sur Melk? det eneste Ansigt, det lyser af, er mit; og saa gaar de bagefter i Krogene og hvisker: saa du, hvor han drak? De er ikke saaledes vant til Vin – mange af dem; Rødvin er dem sur, og den hede Vin nutildags er etslags Lad, som gjør Menneskene onde. Jeg var i et Selskab i Bergen – hos Chr. Michelsen, som jeg var saa heldig at faa

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
takke, uden at de andre mærkede det. Klaus Hansen tog mig op af Sengen og fulgte mig til Selskabet. Ja – Beværtningen var fyrstelig som selve Slottet; men der sad de – den ene surere og blegere end den anden – mine gamle Venner og Jævnaldrende! Appollinaris! – hvad synes du? – jo Birger Kildal – han holdt sig dog endnu paa Pumperne. Jeg, som kom fra tør Kalvesteg, skummet Melk og 1 Liter Fugtighed i Døgnet, – jeg havde jo en Evne og en Trang – og jeg er vis paa, at jeg skinnede! men bagefter talte Klaus om min Umaadelighed! – og det gjorde vist de andre ogsaa! Ak Herre! hvor det dog gaar tilbage! har du ikke sagt til mig – det var enda ved en Frokost i Hotel Victoria – raabte du ikke over Bordet: O Du maa sees med et Glas i Haanden! – og det havde du evindeligt Ret i!

Forsigtig – siger du; javist er jeg forsigtig – som en Høne er jeg Gud forlade mig bleven. Og jeg rødmer, naar jeg tænker paa mine gamle Bibelsprog:

Den, som aldrig turde drikke, turde aldrig noget stort – og: Du skal ikke gjøre din Bug til et Vandhus – m.fl.

Dette er en sandfærdig og nøiagtig Beskrivelse af min Sygdom og dens Helbredelse og dermed nok om den Ting. Jeg skal nok komme en Dag og vise mig, naar Sneen gaar væk, hvad den neppe gjør – O Moses! for et Klima! Stavanger er Zephyrernes Blomsterdal imod dette Orkan-Hul! – ja du maa undskylde, men saadant Veir som nu i et halvt Aar har jeg ikke gennemgaaet; naar man dertil skal afholde sig – nei! lad os ikke tale mer om den Ting.

Det var ogsaa jilt, at du ligte Billedet. Det er dog et underligt Land, vi tilhører. En saa uhyre Forskjel mellem, hvad du og jeg har nærmest seet og lugtet og voxet op i – Skoven og Havet.

19d april

Her blev jeg grebet og henhvirvlet i Amtstinget. I dag har Sneplougen gaaet i Blomsternes By, og jeg tænker paa at sende en Buket til ham, som har valgt sig April – Ohola! Oholiba!

Det skal blive min første Embedsreise, naar jeg nu blir færdig, ud til Kysten; – her er noget, som heder Smølen, og hvor jeg venter at se etslags Jæderen med endnu flere Søfugle end hjemme. Det er underligt med Længselen. Jeg tror, at naar man er kommen i min Alder, kan man holde sig Sted-Længselen fra Livet ved en Beslutning. Anderledes med Længselen efter den, man har kjær: for den

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
kommer lurende til alle Tider; og den er overalt – i Lys eller Mørke, i Stilhed eller
Lyd, i Døren, som gaar op, uden at hun kom, og i Døren, som aldrig mer gaar op
i Livet.

Men før I reiser til Bergen, maa jeg prøve at fremstille mig paa Aulestad.
Hilsen fra Hus til Hus!

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Hils Lammers; kan han besøge dig, maa han vist kunne tilgive mig min
Ugudelighed i Maalsagen, for det var du, som lokked mig; spørg ham.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 24de April 1903.

Nei – Kjære Mester! – du tar Feil – desværre! – jeg er udenfor anden
Elskovssorg end den at være sat udenfor formedelst Ælde og et udslidt Hjerte.
Jeg har aldrig hørt mit Hjerte banke; det er knapt nok, jeg kan fornemme dets
Slag gennem Spækket, – ja det kan jeg igrunden hellerikke. Ser du: mit Hjerte er
et Oldingehjerte, som kun holder denne store Krop oppe, fordi de ydre
Bekvemmeligheder er saa fortræffelige – især Benene og Maven – ja Hovedet er
ogsaa godt. Men mest – tror jeg flyder jeg paa mit gode Humør, som kaldes
Letsind af de Sure og Misundelige. Men en Dag kan det hele stanse; og dette er
for mig den fornemste Behagelighed ved en Hjertefeil. Derfor liger jeg aldrig,
naar det gaar saaledes som denne Gang: at jeg begynder paa Vattersot, – det er
ganske imod Contrakten og formodentlig et Tegn paa, at jeg endnu er for seig til
at faa Slag; vi faar se næste Gang. Men det blir længe til, for nu er jeg – som før
berettet – forsigtig som en Høne. Udenfor min egen Hjertefeil, som egentlig er en
Karakterfeil, – udenfor den er jeg ingen Professor; jeg kan ikke begribe, at du
kunde høre dit Hjerte slaa; men jeg liger det ikke. Du skulde vist have lidt Solskin
og Varme! Ak Sol, som varmer! – jeg tror, det er mange mange Aar siden jeg var
varm i Ryggen af Sol, siden Vinden strøg mig kjærtegnende om Ørene! Jeg maa
holde med Gamle Hans Arentz, som sagde: Et Aar regjerer Vorherre og et Aar

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
regjerer Fanden, kun tror jeg, den sistnævnte har siddet over sin Tid – som de norske Ministerier pleier.

Men lad mig ikke begynde om Veiret; jeg er syg af simpelt Veir – lav Himmel oven, Sorpe forneden, Folk – Mandfolk i Galoscher! med Tandpine til! – og Pigerne vansirede i fælt Skotøi og sølede Skjortekanter; – tænk at gaa bare 10 Skridt paa Marmorfliser i gloende Hede med en rigtig Himmel over sig, – er der noget værre end et Foraar som dette efter en Vinter som denne! – og saa gammel og udestængt! – sæt saa hertil

Amtstthinget! – nu maatte jeg tilslut le selv!

Har du nogensinde seet et levende Amtstthing – ja, for et udstoppet vilde ikke give nogen Ide om selve Dyret i Funktion. Sæt saa mig i Spidsen i Guldbuxer og med Kaarde! ja, du kunde le dig kryl! – og det varer i ugevis. Jeg har – ja det er næsten utroligt; men det er sandt, jeg kan ikke mindes, at jeg nogensinde har været paa Galleriet og betragtet Storthinget. Men jeg forstaar nu, at det maa være som et kollossalt Exemplar af Amtstthing. Folkene her – brave, kloge – især kloge, pyntelige og – saavidt jeg forstaar – velvillige; men hvad de har lært af det store Exemplar! De leger Storthing i 3 Uger, og jeg leger med – alvorlig, stræng – med en liden Spas indimellem – du ved, naar der staar i Referatet:

(Munterhed); – O Moses! for en Munterhed! det er et Guds Under, at vi ikke alle staurdrikker i dette Land, hvor Kjedsommeligheden tar saa aldeles Overhaand; at ikke alle kan se, at det ene og alene er Kjedsommeligheden, som skaber Udvandringen – ja, og saa Veiret. Og det kommer igjen af, at vi ikke har fælles Begreb om, hvad der er til at le af og more sig over og føle sig lettet ved. Bonden ler næsten bare af Ondskab, naar det gaar andre galt. Ellers anser han Spøg og Latter for noget, som tidligt maa aflægges. Og vi – jeg ialfald – finder næsten aldrig noget at glæde mig over i de Historier eller bonmots, som kommer fra Bonden; det kan være baade skarpt og bittert, men noget at blive glad ved, saa man faar Lyst til at sætte sig ned og være elskværdig den ene mod den anden – nei! naar jeg undtager selve Parringen, som forresten vist ogsaa foregaar med sure Miner, saa ved jeg ikke den harmløse Ting i Verden, som Bonden kan glæde sig over, saa han ler eller smiler.

Men ikke har jeg Tid til at sidde her og tale om Spøg og Sol. Jeg har jo "Amtstthing" hver Dag, og en Fuldmægtig, der er saa sur som fjorten Agurker;

Tror du – svar mig oprigtigt paa denne ene Ting! – tror du, her blir varmt igjen nogensinde?

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Molde den 24de April 1903.

Kjære Ven! – jeg begriber ikke – nei sandelig om jeg gjør, hvorledes det skulde gaaet mig uden Hjælpen fra B.B. og den nye Udgave, – hvorledes jeg overhovedet turde vove at være Amtmand med de aldeles nedbrudte og fortvivlede Pengeforhold, hvori jeg forlod Stavanger. Thi jeg ser jo nu, at jeg allerede i den Tid, som er gaaet, har brugt op – er det ikke over 1500 Kr. af min conto redivivo? og nu maa jeg igjen have 500, for ikke at løbe og laane i Slutten af hver Maaned, – ja jeg ved Skam ikke, hvor jeg skulde faa laane i denne By. Du kan vide, de 500, jeg fik sist i Bergen, de gik jo til min og Elses Reise – f.Ex. 75 Kr. i Dampskibs-billetter – Opholdet i Hospitalet i 4 Uger, Else i Stavanger – nu har jeg Ingenting igjen; du maa atter sende 500, saa skulde da Fanden ogsaa være i det, om jeg ikke skulde klare mig et Par Maaneder. Fra 1ste Juli sender jeg min Fuldmægtig bort; han er for dyr, derved tjener jeg noget.

Men saa truer her jo store Udgifter. Før var jeg fortvivlet og laante bare i Banken. Men nu, da jeg er kommen saa meget til Besindelse, at jeg haabede at komme mig op og faa Hovedet over Vandet, nu ser jeg Udgifterne langt borte med Rædsel.

Beate vil til Laurvigs Bad; Else anholder om at faa besøge sin Søster i Christiansand; og Jens, som endelig har faaet Arbeide, taler om at gifte sig i Stavanger i Juli Maaned; da maa vi jo derved alle sammen! – Jeg vover ikke at spørge dig om, hvordan det gaar med Subscriptionen, og jeg har glemt din Beregning og min Andel.

Men en anden Ting maa jeg fortælle – om et saakaldt Damoclessværd, som en Tid har hængt over den litteraire Verden. Jeg har nemlig siddet saa stille, saa stille og gottet mig over, at intet Menneske husker paa mit 25aarige Jubilæum;

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
det er nemlig iaar, om 3–4 Maaneder. Se efter i Halvorsens Lexicon, saa vil du se, at jeg Sommeren 1878 debuterede som Forfatter med "Paa Hjemvejen" i et norsk Tidsskrift, hvis Navn jeg har glemt – hed det ikke "Nyt Tidsskrift"? – Sars og B.B. stod paa Titelbladet.

Til dette Jubilæum, som alle skulde glemme, har jeg allerede i Hovedet skrevet en Fest-Artikel saa fuldpakket af Edder og Ondskab, at det er et Tab for Literaturen. Thi nu har du fordærvet mig det hele i Indbydelsen til FolkeUdgaven. Det er jo ikke noget for mig at kjægle om, at Jubilæet kommer et 1/2 Aar for sent, – det kan Aviserne gjøre, hvis de har Lyst; men hele min Plan er fordærvet, naar der er nævnt Jubilæum, og det var evig Skade: alle mine Fiender havde jeg ophængt saa deiligt til Røgning i udødelige Linier af condenseret Ondskab. Tænk om jeg nu faar et Merskums Pibehoved eller en Bog med syv hundrede Navne! – jeg vil ikke eje nogen Hæder – det har jeg nok af, mer end nok; eller nogen Gave, som bare er til Plage for Arvingerne, – det eneste kunde være et Maleri; men Penge – ikke engang Guld behøvede det at være, selv de smudsigste Sedler modtages. Og det var der enda nogen Mening i; thi hvis Forfatterne virkelig gjør sin Samtid nogen Glæde, saa kan Takken ikke udtrykkes finere end i Penge, som er det, vi faar saa altfor lidet af – vi Forfattere i de smaa Sprog; havde jeg havt et Folk paa 30 Millioner, saa havde jeg nu havt en Villa ved Como-Søen. Min Ide voxer, mens jeg skriver; – om Alexander, som nu har en udmærket Stilling ved John Andersons Forlagsboghandel i Chicago med "Scandinaven" til sin Raadighed – han kunde brandskatte America for mig; dertil Norge og Danmark og mit elskede Sverige med Finland og Tyskland! gamle Paetel i Berlin eller – jeg svimler! Hører du nogen, som rører sig for dette Jubilæum, saa hvisk bare til dem: Skillinger. Denne Ide er mig lige saa ny som den er sjofel; men jeg har vænnet mig til saa meget og spist saa meget af den Kaal, du ved, og Gjæld bliver man dog i Længden kjed af – tro mig.

Det er Synd, I ikke faar se mig netop nu. Saa slank og frisk har jeg ikke været paa mange Aar, og jeg maa vist være bleven svært aandsfrisk, siden jeg tænker saa lavt som i foranstaaende beskrevet; men jeg skal nok holde mig godt nu en lang Stund –

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Molde den 25d April 1903.

Kjære Hegel! i Tilslutning til Expedition af igaar – som vi siger ved Amtscontoret – vilde jeg yderligere bede dig som expert købe mig en Kjørepisk. Her faar vi bare de velkjendte, som laves af tynde Pinder omviklede med gammelt Hanskeskind og Papir og sammenlimede med Spyt og seig Fernis; de varer i tørt Veir akkurat en Uge.

Den behøver hverken at være lang eller elegant; jeg skal bruge den i Cariol; men den maa være stærk – stærk og varig – det er Hovedsagen; – vil du være saa snil?

Uden mere for idag! – Gud befalet!

Napoleon.

Jens Z. Kielland.

Molde den 1ste Mai 1903.

Kjære Jensemand! I et Brev fra Styrmanden i Stockholm staar der, at Bryllupet er tænkt til de første Dage af September; og det er derom, jeg først og fremst maa skrive. Den 16de September er her Valgmandsting, som jeg bestyrer. Og i Dagene før modtager jeg og gransker de indkomne Fuldmagter for alle Amtets Valgmænd; der er ikke noget at gjøre ved dette. Altsaa kunde jeg være med i August eller et Par Dage efter den 16de September – dog neppe før den nogle og tyvende kunde jeg være i Stavanger. Du kan vide, det gjør mig ondt at komme Eders Planer paatvers – det er ikke min Skik, endmindre min Lyst; men paa den anden Side maa jeg jo helst være med – ikke sandt?

Jeg er vis paa, at du vilde savne mig i Domkirken, – jeg forestiller mig, at I vies der paa det gamle Familietæppe. Du er den 6te Søn efter Far af Slægten, som vies der, og der har ingen været der af din Generation med Navnet. I 1753 viedes i Domkirken Jacob Kielland til sin 2den Kone – din Tip-tip-Oldefar. Forresten blev vist min Far viet paa Asker; altsaa i 150 Aar har vi hørt til den

Det vilde være mig haardt, om jeg ikke kunde være med; men paa den anden Side maa der ikke tages for meget Hensyn hertil; skriv til Hilda med det samme, om der uden for megen Uleilighed kan gjøres Forandring – for Exempel til 23 –24 September, da vil jeg kunne være i Stavanger –; eller i August.

Efter 14 Dages Samling med 8 lange Møder blev endelig Amtstthinget opløst iforgaars; det gik mig noksaa godt, efter Omstændighederne meget godt, naar jeg tager i Betragtning, at "Sagerne" havde faaet den siste Bearbeidelse, mens jeg laa i Bergen. Saavidt jeg senere har hørt, var Forsamlingen fornøiet med den nye Amtmand, efterat de havde vænnet sig til min lette og halvt spøgefulde Tone; Amtmand Leth skal have gjort sig saa morsk og stiv som muligt. – Seieren for Raumalinien var ogsaa større, end den kanske ser ud søndenfra. Modstanden var mere ondartet end saglig; jeg tror, mange holdt paa det umulige Molde-Project bare af indædt Arrigskab mod Søndmøre og det overmodige Aalesund. Hvis der skrives noget i Verdens Gang om dette, kan der trygt siges, at Gudbrandsdalen og Romsdalen samler sig om denne Linie, og at begge Amtmændene nu synes at gaa i Spidsen for dette Arbeide – Kielland ganske sikkert, men ogsaa om Holst formodes det, at han i den senere Tid er gaaet over til Raumalinien.

– Her lever vi som før – uden Skygge af Omskiftelse, og jeg aftager i Vægt, hvilket er min eneste Fornøielse.

Din hengivne *Pappa*.

Jens Z. Kielland.

Molde den 9de Mai 1903.

Kjære Jensemand! – à propos! ved du, at der var et af Firmaets Skibe, som hed "Jensemand"? Det var Agenten – din Tip-Oldefar, som kaldte det saa til Ære for sin ældste Søn – den senere Cabinets-Kammerherre Jens Bull Kielland.

Du maa hilse Hr. Thommessen og forklare ham, at nu, da Gyldendal i sin Indbydelse til Folke-Udgaven har forraadt Jubilæet, er det ikke noget at ægle om, at det kommer nogle Maaneder senere – formodentlig i Begyndelsen af 1904,

Lexicon.

Den Artikel, jeg havde destilleret af bitre Urter, var kun brugelig, hvis det var lykkedes mig at komme over Juli, uden at nogen mærkede det; nu er det jo ikke noget for mig at blande mig i, hvad Tidspunktet angaar – nu da de erindrer mig. Men om de havde glemmt mig! Ohola! Oholiba! det skulde blevet et sjældent Jubilæum! Jeg har derfor vendt mine Skibes Stavne en anden Vei, der ganske vist er sjofel, men forhaabentlig rig paa Mammon, som jeg elsker over alle Laurbær.

Jeg har nemlig hvisket til Gyldendal, at hver Gang de hører nævne mit Jubilæum, skal de bare sige det ene Ord: Skillinger; og det maa du ogsaa gjøre. Tænk om de gav mig en Sølvpokal og en Merskumspibe med Inskription eller et Album!

Dette behøver du ikke at sige til Redaktøren; men sig, at jeg er taknemlig for en Artikel, som kan friske paa Subskriptionen.

Her er iskoldt og surt Smaaregn. Jeg har været 4 Dage i Kariolen i Egne, som elendigen minder om Jæderen; der var Lærker, Storspove og Kjell, men ikke en eneste Vibe. Mandag reiser jeg igjen ud for 4 Dage. Jeg er saa ualmindeligt rask og foretagsom og tyndere, end jeg har været i 10 Aar; Vægten gaar nedad.

Din Pappa.

Jens Z. Kielland.

Molde den 8de Juni 1903.

Kjære Jensemand! B. B. med Caroline og Erling er netop reist herfra til Grieg-Festen. Det var heldigt, at du havde været hos dem i Kristiania og gjort dine Hoser saa grønne. Besøget var jo anstrængende for mig, men og nyttigt og styrkende; alt her gik saa brillant – baade vore private Gilder og det offentlige Festtog igaar.

Dine Artikler om Sildefisket gaar endnu igjen blandt Folk her, naar de taler til mig og vil være behagelige; jeg er – som du vel kan vide – glad over den Lykke, du har gjort, og forhaabningsfuld; hold dig oppe og husk, hvem vi er; men vær ikke for vigtig; det behøves jo ikke; men vogt dig mere for at bøie dig end for at

Jeg skrev en Notits en Aften; men jeg har mistet den siden; jeg skal prøve, om jeg kan gjentage den, saa kan du, hvis det passer i Eders Kram, tage den ind i Bladet. Lev nu vel og pent og hils Styrmanden paa det hjærteligste, naar du skriver ham til.

Din hengivne *Pappa*.

Jens Z. Kielland.

Molde den 9de Juni 1903.

Kjære Jensemand! – jeg maa gjøre dig og Styrmanden og mange andre den Sorg at udeblive fra Eders Bryllup.

Hør nu fornuftigt paa den Beslutning, som netop nu er fattet her i Kontoret.

Valgmandstthinget, som bestyres af Amtmanden, er sat til 16de September, medens Valgene af Valgmænd foregaar i Løbet af August i de 55 Valgkredse (eller mellem 40 og 50), som her er i dette Amt. Efter hvert saadant Valg indsendes Beretning, Klager o.s.v. til Amtmanden, og alt dette Stof skal behandles og lægges tilrette, saa at naar min Dag i Valgmandstthinget den 16de Sept. kommer, er alt forberedt til Bedømmelse af de forskjellige Valgmandsvalg i Kredsene, Valgmændenes Fuldmagter o.s.v. Dette Arbeide, som jeg absolut maa gjøre selv, falder netop i siste Halvdel af August – omkring den 20de –; en Reise til Stavanger tager ikke mindre end 10 Dage op og ned; men kunde lettelig blive 14 – hele den halve Maaned af den allerprecaireste Tid. Naar du hertil lægger mit Uheld foran Amtstthinget, hvor jeg laa syg i Bergen netop under Forberedelserne og Forarbeiderne til Thinget, og endvidere den bidske Vind, som netop nu blæser over os sist ansatte Embedsmænd og specielt over mig, saa vil du forstaa og indrømme, at hverken du eller jeg var tjent med, at der blev skrevet om mig, at hver Gang der var Brug for Amtmanden, er han borte – dels syg, dels i private Anliggender og Lysttoure. Og jeg maa selv indrømme, at der kunde være noget rigtigt i en saadan Bebreidelse: det vilde i Virkeligheden være altfor letvindt til et saa stort Embede, som jeg nu har faaet, om jeg paa et saadant Tidspunkt forlod

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
min Post; – dette er den egentlige Hoved-grund: at jeg selv føler, at jeg *ikke maa reise*. Hele Tiden har jeg anet, at dette Spøgelse skulde stige op foran mig; men Livet har hidtil forkjælet mig saa ofte, at jeg ikke rigtig for Alvor tænkte, at jeg denne Gang skulde maatte give Afkald paa en saa stor – saa uhyre stor Glæde som at følge Eder i Domkirken, gjense Stavanger – kanske Aarre – kanske Haar – ah! –

Men nu er det ganske færdigt; og som det pleier at gaa mig: naar jeg først har slaaet en Tand ud, kan jeg roligt lægge den i Bordskuffen.

Men du vil sørge – Styrmanden og; det blir et Skaar i din Glæde. Men betænk ogsaa, at du har lært i min farlige Skole, at Fest og Glæde gik forud for alt, og at jeg vanskeligt lod mig bøie af Veien, naar det gikk imod sligt. Vi maa lære begge to, at dersom vi er nødt til at forpligte os i faste Stillinger og Forhold, maa vi ogsaa holde Pligterne bedre end nogen anden; og derfor vil jeg uden at blinke eller klynke paalægge mig selv dette – jeg kan ikke sige Offer, men denne uhyre Skuffelse, som jeg synes er den største i mit Liv.

Jeg melder dig dette allerede idag – ene og alene forat du ogsaa kan vænne dig til Skuffelsen, og ingenlunde forat du skal røre en Finger, for at forandre Arrangementet.

Dette vil naturligvis Mamma arbeide for. Men du skal ikke give efter; for det første, fordi du kjender mig godt nok til at vide, at det er mig absolut imod at foranledige Forviklinger, for det andet kan Ingen vide, hvad en Opsættelse kunde hidføre, og iethvertfald var det altfor dyrekjøbt, om I, som nu har leiet og gjort Eder færdige, skulde for min Skyld resikere Udsættelser, som jeg desuden selv vilde føle som pinlige, og som kanske til Slutning alligevel ikke vilde gjøre mig det muligt; nei – Kjære min Dreng! du faar undvære mig; jeg er glad over, at jeg saa trygt kan forudsætte, at du er bedrøvet i al Oprigtighed, og at du inderligt gjerne vilde havt mig med.

Din egen *Pappa*.

Andreas Sømme.

Molde den 9de Juni 1903.

Kjære Andreas! jeg ved godt, det er mig, som skylder; her ligger dit Brev af 30te April ubesvaret; lad os se at komme igang igjen – altsaa: Markisen maa naturligvis følge Huset; men det var det uheldige, at den i sin Tid blev kjøbt udtrykkelig for nogle Penge, Beate havde selv; og derfor havde hun altid et særligt Tag over denne Markise; men det kunde jo ingen vide; havde hun enda taget den med sig!

Iforgaars fik vi Indbydelsen til Maries Bryllup, som vi takker for, men som vi ikke kan efterkomme; men det værste er, at jeg ikke engang faar komme til min egen Søns Bryllup den 20de August, fordi jeg allerede nu indser, at Forholdene i Amtet og her ved Contoret vilde gjøre det umuligt for mig at være borte paa den Tid, – her er Valgmandsting den 16de Septemb. Du ser desuden, der blæser en sur Vind omkring mit Navn som Amtmand; det gjælder for mig at arbeide mig op.

Jeg tilstaar, at da jeg idag skrev denne Bestemmelse til Jens, følte jeg, at det var en af de største Skuffelser, jeg har oplevet, – det var ogsaa Synd for ham. Jeg havde jo glædet mig – baade til Bryllupet og til Stavanger, men mest til dig og Jæderen, – du ved ikke, hvor græsselig ensom og forladt jeg er, og hvor jeg længes efter Jæren. Men det kan du ogsaa gjerne beholde for dig selv; jeg vil nødig tilstaa det. Og desuden vilde det være utaknemligt af mig, om jeg vilde klage over denne Forandring i mit Liv, som i mer end en Henseende var min Redning. Nu er jeg frisk og tyndere end jeg har været paa 10 Aar; Børnene har det godt, alt er bedre; men aldrig i Verden fæster jeg nogen Rod her; jeg var for gammel og for fastgroet, det viste igrunden baade du og jeg. Nu har der hændt mig saa mange Ting i Livet, og Lykken og gode Venner har forkjælet mig paa saa mange Maader, – hvem ved, om vi ikke endnu kan opleve at gaa til Ullenhoug sammen med lidt Mad og en liden Lærke.

B. B. med Frue og en Søn var her 3–4 Dage. Jeg hentede dem sammen med Else inde i Romsdalen med et lidet Dampskib, som ejes af Doctor Parelius. Saa var de en Dag her og en Dag hos Møllers paa Moldegaard, alt gik saa udmærket.

Endelig i de allersiste to Dage er her bleven godt Veir efter et halvt Aars Rædsler. Og nu er jo ogsaa Stedets Skjønhed saa overvældende, at jeg bare maa staa stille og undre mig over, hvor meget der er samlet paa denne ene Plet. Nu er her ogsaa varmt – denne velsignede europæiske Varme, som jeg ikke har kjendt

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
siden 1901, – helt udover Aftenen er her mildt. Og de deilige Skibe med de modbydelige Tourister begynder at komme. Det er et skjønt Syn – kan du tro – med de store smukke Fartøier og de smaa Yachter paa den blikstille Fjord. Men du Skræk, hvilken Masse af urene Dyr de slipper over Landet; det begyndte igaar med, at Tourister stjal i en Butik og nogle gik pilfulde omkring i Gaderne.

Først i dette Øieblik meldte Beate, at hun havde glemt to Geburtsdage: Johanne og Maren – og det er langt paa Eftermiddagen. Jeg telegraferede strax mit almindelige Telegram: vi gratulerer; men det var ikke saa tørt ment – ialfald ikke fra min Side; hils Maren hjærteligt og sig hende, at jeg tænker mange Gange paa hende i denne travle Tid med Bryllupet, og at jeg savner hende ogsaa – bitterligen.

Hils ogsaa Tante Hanna fra mig – ak tror du, vi nogensinde mer kommer til at sidde i den store Stue paa Sølyst og høre hende spille?

– Naar du nu faar Bryllupet fra dig, maa du skrive pent til mig og fortælle om Byen. Jeg ser nu til min Glæde, at jeg ialfald saa for sort paa Tingene; nu har Hermetikerne faaet Lindring, Bryne har vundet Processen og Waage har faaet en vel fortjent Orden. Jeg hører Maagerne udenfor og Tednen, som netop er kommen – kan du huske Tednen udenfor Piren, naar den slaar ned en stille Søndag Morgen.

Din hengivne *Allik*.

Olaug Preuthun.

Molde den 9de Juni 1903.

Høistærede Frue! De har sendt mig saa mange Blomster, at jeg er ganske skamfuld, og de er saa smukke, at jeg er meget rørt over Deres Godhed. Jeg forstaar jo meget godt, at Blomsterne skal udtrykke Deres Glæde over Mødet med den store Mand; men jeg tager ikke i Betænkning at tilegne mig en liden Del for min private Regning – som et Tegn paa, at vi med gjensidig Fornøielse vil mødes igjen og fortsætte et Bekjendtskab, som jeg ialfald er meget lykkelig over.

Deres ærbødigst hengivne *Alexander L. Kielland*.

Jacob Hegel.

Molde den 23de Juni 1903.

Kjære Ven! jeg har aldrig været saa forskrækket over min Stilling som, efterat jeg kom hid, hvor jeg havde bedre chance. Men jeg tror, det kommer for en Del deraf, at før lod jeg Gjælden gro i stump Fortvivlelse; nu er der dog kommet etslags Orden og System i Elendigheden, saaat naar vi faar solgt vore Eiendomme i Stavanger – o.s.v. – du brækker dig vist af denne Lexe, som jeg har fortalt mig selv – og vist dig ogsaa de hundrede Gange.

Forleden fik jeg fra dig – fra dit Contor 500 Kr, da Beate skulde reise til Laurvig; B. B. sagde: har du Raad til at sende hende til Bad? – du kan vide, hvor jeg skammede mig netop for ham, som har skaffet mig en stor Hjælp iaar; men jeg maatte jo sige, hvad sandt er, at det er mon seul luxe, naar hun reiser til Bad; selv har jeg kjøbt mig et gammelt Uhrnøgle med oval Agat – som er mit Sværmeri – til 10 Kroner. B.B.s Besøg og mit Besøg hos ham kostede ogsaa lidt; det vil løbe dig koldt ned ad Ryggen, naar du hører, at jeg beværtede ham med Champagne! Igaar havde jeg en uforskyldt Udgift, som slog mig ganske til Jorden. Her er Tyfus i Amtet, og jeg telegraferede til Christiania efter 2 Sygepleiersker; men ved en mig utilregnelig Misforstaaelse fik jeg 4. – De tre anbragte jeg strax; men den 4de maatte jeg sende hjem igjen, og hele hendes Reise maa jeg nu selv betale. Klær har jeg ikke faaet siden Karlsbad; jeg sender dig Regningen fra min Ven Kronenwerth, som for første Gang er noget bitter i Tonen. Kan du sende ham Penge? – hvorledes staar jeg idetheletaget? – ak! Herregud! at jeg altid skal hænge i et Haar! Og dertil nærmer sig det allerværste – jo – du skal høre det hele Litani tilende, fordi det letter mig at fortælle; det hele er muligens et Fremskridt i moralsk Henseende: at jeg nu endelig har faaet Skrækken i mig.

Altsaa hør: nu havde jeg med virkelig Overvindelse bestemt mig til at blive borte fra Jens' Bryllup den 20de August i Stavanger. Beate kommer der fra Laurvig, Baby fra Christiansand, Else vilde jeg sende ned herfra; men selv vilde jeg under et forresten meget sandt og godt Paaskud forblive ved Amtet, da der nærmer sig Storthingsvalg paa den Tid; og naar jeg selv reiser bliver det altid saa

Alt var bestemt; jeg havde underrettet Jens, og jeg havde vænnet mig til Tanken – saa bittert som det var for mig at opgive Stavanger og Baby – ja Jens ogsaa.

Men saa kom der jo et saa alvorligt Skrig fra Jens og hans Kjæreste, at jeg maatte give mig; og nu er jeg jo glad; det var oprigtigt talt umenneskeligt haardt mod de andre, om jeg ikke var kommen, – men tænk dig nu, hvad der skal til af Penge! – er du forberedt paa en saadan General-Aftapning? – det dreier sig ikke blot om min Contos Effectivitet; men jeg skjælver for selve Gyldendal!

Jeg tror ogsaa, at jeg blir nerveus af Veiret; tænk dig! her er endnu saa isende koldt, at vi lægger i Ovn; ikke en eneste varm Dag har jeg nu levet siden Aar 1901, – ikke en eneste Aften har jeg kunnet sidde ude i fri Luft paa to Aar. Dette Land er med al dets Skjønhed igrunden ubeboeligt!

Syntes du ikke, at Konow's Tale til B. B. var udmærket god? – det er saa sjældent, jeg finder noget i en Tale, naar jeg læser den; men dette var for første Gang i lange Tider, at Politik blev talt uden de forfærdelige fortyggede Floskler fra Storthinget; det var en freidig, kultiveret og uræd gentleman – saaledes som Venstre nu maa blive. Han har for mig gjort Situationen høist spændende; thi jeg ved ikke, om det nye i hans Tone vil klinge fuldt paalideligt i de gamle Venstre-Øren; som har vænnet sig til de fede Bonde-pralerier. Hans Form ligner saa meget Høire. Der raabes allerede paa Frafald. Jeg har længe – ja uhyre længe ventet paa dette Tidspunkt, da Mænd af den Dannelse som Konow skulde bryde ud af alle de graadige Leiesvende, som hænger sig paa Ideerne, som de hverken forstaar eller elsker. Det var Steen, som tog alt, hvad han troede, han kunde bruge og banede Vei for Halvdannelsen og Graadigheden. Nu gjælder det om Typen Konow skal seire.

Jeg formoder, at I er paa Reiser, siden jeg ikke hører noget; jeg reiser ogsaa i mit Amt – i Pels og lange Støvler. Min venskabelige Hilsen til Fru Julie og de andre.

Din hengivne *Alexander L. K.*

Peter A. F. S. Vedel.

Molde den 27de Juni 1903.

Jeg tænker saa mange Gange paa Dem og Deres Godhed mod mig. Og jeg forestiller mig, at De nu sidder fredeligt mellem Deres Bøger og smiler af Livets Maskineri, som bliver ved at arbeide, mens Maskinmesterne afløser hinanden.

Thi jeg ved, at De er saa overhændigt klog, at De ikke ærgrer Dem; jeg vil bare haabe, at De slipper naadigt fra Gigt og de andre Bøder, som vi saa ofte maa betale for at have taget Del i Livets tvivlsomme Fornøielse.

Jeg tør formode, at Hr. Geheimeraaden delte min Forbauselse, da de gjorde mig til Amtmand? – jeg er endnu ikke rigtig kommen til Besindelse, og nu er det snart et Aar siden.

Amtet er deiligt, og Stillingen er jo meget over, hvad jeg kunde vente mig; men det gaar mig som Hyrdinden, der græd, saa Guldet sprang af hendes Livbaand, da hun endelig kom op af Skorstenen og saa sig om: det er for stort for mig; lad mig komme hjem igjen til mit lille Borgermesteri! Men det siger jeg ikke til nogen; jeg holder mig alvorlig og lader, somom det er min minste Kunst at være Amtmand.

Naar jeg tænker paa, hvor jeg er bleven forkjælet baade af Lykken og af Menneskene, kommer jeg altid til Danmark, til Rosenvænget, til Drewsen's og til Dem og Deres Hus – til Fru Geheimeraadinden – og hele Familien, som var saa god og elskværdig mod os. Jeg ved ikke, hvorfor jeg netop idag maatte gjøre denne Visit, – det var Meningen at sætte mig ved Deres Side og glæde mig i Deres gode Øine, som kunde være baade saa venlige og saa underfundige, naar De lo af mig; jeg vilde bare snakke nogle Ord med Dem, uden at jeg egentlig har noget at sige – ikke andet ialfald end Tak, for hvad De har givet mig – og det er ikke saa lidet – Deres Skikkelse og fine danske Stemme er bleven for mig og vil altid forblive et Mønster paa, hvorledes en klog og god Mand bør blive, naar han har levet længe og høit oppe.

Saa vilde jeg gaa hjem igjen og haabe, at mit Besøg havde været for Dem en Hilsen og en Tak, De vilde sætte nogen Pris paa formedelst dens Oprigtighed; og jeg vilde byde Dem Farvel paa denne første gode varme Sommerdag, vi har iaar. Romsdalsfjorden ligger blank som et Glas, og de vidunderlige Fjelde med hvide

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Tinder lukker alt saa fredeligt inde. Men det er godt at vide, at Vandfladen dog er
det rigtige Hav, som ruller forbi Rosenvænget og er den flade Vei til Rio de
Janeiro.

Deres ærbødigst hengivne *Alexander L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Molde den 1ste Juli 1903.

Kjære Hegel! – jeg formoder, du sveder et eller andetsteds – f.Ex. i Kiel? – jeg
sveder ogsaa, skjønt her er surt og koldt; men jeg sveder Angst over mine Penge.
Hør nu kort og godt: jeg maa have 500 Kr. *strax* og 500 i August! – hvad synes
du? og hvad tror du, Enden skal blive?

Naar ikke dette Bryllup var, saa kunde alt være godt. Og samtidig glæder jeg
mig som et Barn til dette Bryllup i Stavanger, som ruinerer mig. O Reolander!
Wer erklärt mir diesen Zwiespalt der Natur?

Jeg formoder, du er erkelei af baade mig og mine penge; for jeg tror ikke, jeg
har underholdt dig om andet paa lange Tider. Men her er hellerikke stort at
underholde sig selv med paa dette overvurderede Sted, hvor jeg bitterligen
begynder at savne Stavanger. Men det er endnu mellem os. Jeg vil derfor heller
skrive til Fru Julie, saa kan hun, hvis hun vil, underholde dig, hvis det blir bedre i
hendes Brev; men ærligt talt tror jeg det ikke, for jeg er paa den ene Side saa
opptaget af Sommeren, saa ualmindeligt frisk og oplagt til at være ung, frivol og
snyd! og paa den anden Side – eller paa begge sveder jeg – ut supra. Læg altsaa
mine Sorger paa dit Hjerte og grib dig selv i Pungen, hvor du saa er paa Kloden –
jeg er fattig og forladt, og Else ser paa mig med store Øine, naar jeg allerede ved
Maanedens Begyndelse er uden Penge. Farvel – Kjære Ven! hils din seilende
Dreng –

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Elna Borch.

Molde den 3die Juli 1903.

Frøken Elna Borch, No. 17 Ohlsens Gade Kjøbenhavn.

Min Datter – Fru Krag – havde i Tide givet mig Besked om, at jeg ved Henvendelse til Dem kunde erholde en Afstøbning af den Buste af hende, som Frøkenen udstillede i Charlottenberg.

Dette glemte jeg – det kan ikke nytte at nægte det; men jeg kan endnu ikke forstaa, hvorledes jeg kunde glemme noget, der saa nær stod i Forbindelse med min elskede Datter!

Nu har jeg faaet Skjænd og kommer til Dem – Frøken! med mange Undskyldninger og Bøn om, at en Afstøbning maa blive sendt mig hertil, saasnart De faar Tid.

For Udgiften sender jeg Dem indlagte Anvisning paa Gyldendal, som De vil behage at udfylde for Beløbets vedkommende.

Deres ærbødigst forbundne *Alexander L. Kielland.*

Frederik Hansen.

Molde den 5te Juli 1903.

Det er Elses Fødselsdag og Søndag; vi er ganske alene og morer os med at sidde her i Kontoret og skrive Breve. Ude er der isende koldt Regn med lav Taage – ikke et Fjeld at se; saaledes har her været i 8 Maaneder; jeg har aldrig gjort mig Ide om et saadant Klima af Raahed og Fordummelse, af Haan mod alt fint og lyst – et forfærdeligt Sted!

Tak for dit lange Brev, som kun i Enden var lidt surere end nødvendigt. Hvad skal det være til at tage Sorgerne for min Gjæld paa Forskud? – du ved jo, at naar det trænges, indtræffer der altid noget; det er ikke pent af dig at tvivle; tvivlede jeg et Øieblik, vilde det være ude med mig!

Af dit Brev fæster jeg mig først ved den Mulighed, at du kunde komme herop. Det skulde være uhyre jilt, og enda er det, somom jeg synes, jeg trænger det

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
mindre nu netop, da jeg hver Dag føler, hvor jeg nærmer mig den Dag, da jeg skal fyge sydover; jeg har tænkt mig den 10de August – mellem os! Men du kan vide, det skulde blive forskrækkeligt jilt at se dig og for os begge bagefter, at du havde været her og kunde bedre forstaa, hvorledes jeg har det. Du maa i god Tid melde mig Skib og Afreise, saa vilde jeg prøve at møde dig i Aalesund, hvor jeg altid har noget at gjøre; og saa kunde vi snakke af os en Del paa Dampskibet hjemover hertil. I selve Molde blir du snart færdig; men vi maa prøve at gjøre en Reise i Amtet, som da kunde gaa sydover, saa du var paa Hjemvejen; – he? Her er saa vidunderligt smukt og længer inde i Fjordene er der ikke saa forfærdeligt som her med Havtaage og Kjøl. Men skynd dig – Tiden iler, saa fælt som her er. Tænk! nu er her saa koldt i Stuerne, at Gurine maa lægge i Ovnen; og Else og jeg gaar at tage en Galeas! – Dit Brev har jeg læst igjen. Jeg kan desværre ikke huske et eneste Ord af mit forrige Brev; men det glæder mig, at du lo, for det kan du trænge til i din sentimentale Surfittighed. Gaa paa Torvebryggen og græde! Herregud! om jeg bare var paa Torvebryggen, skulde jeg vist ikke græde for nogen Ting!

1.

Er det virkelig sandt, at Myggene i Haven sang? – at de gamle Kiellandsmyg vil synge for Berentsen sine – din gamle Skuffe! o temp-hora!

2.

Gühren skal jeg altsaa slaa mig til Ro med. Dersom Falch gaar ud af Ledelsen og ikke vil være Storthingsmand, kommer jeg til at ende som hans gode Ven.

3.

Jeg har en Frygt, som ikke lader mig Fred trods alle BBs dyre Forsikringer. Jeg tror, at Ministeriet – og særligt det grønne Salathoved Søren – er saa paa Potten, at hvis Odd. Vig siger til Søren: jeg svinger af, hvis du ikke strax gjør mig til Borgermester, saa seirer han. Det vil være en Tort – ja virkelig en smertelig Skam for mig og for dig, som er af de siste Idehavere af Stavangersk Familiestolthed, om dette blir Borgermester. Og dertil er der for mig noget ækelt ved, at han succederer mig, somom nogen pissede i min Seng – he?

4.

Ak – Kjære Ven! vær tryg! Livet har ikke for Intet forkjælet mig! – vær tryg

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
paa, at jeg kommer tilbage, og at vi atter tager Jæderen i Besiddelse, – ikke
som de unge Fiskere fra Napoli: "En nyfødt Sol i Øst opstiger, – forsamler
Jer – I Fiskermænd!" – men som vise Oldinge med hvide Stave, der stille og
sikre, vandre hen over det uforgjængelige Landskab, som al Skogplantning
og alt Østlandsk Overmod forgjæves skal søge at forskjønne, med Ansigtet
vendt mod det evige Hav med dets Lys og dets Lugt og med Vibens Skrig og
det hendøende Fløit af Spoven, naar den glider over Orrevandet mod
Rauhodelen, hvor han Østen gaar og jidder.

Hvad Waages Orden angaar er du absolut paa den gale Side. Jeg trækker
roligt fra: Pral og Overdrivelse; men tilbage blir der en Facit – et Fremskridt,
som betegner en Afstand fra før til nu, som vi ikke maa være blinde for. Ingen af
dine eller mine Forfædre vilde i Fiske – om de var der – gjort saa meget for
simple Almu-Fiskere. Lad saa være, at Forfængeligheden var vaagen hos
Waagen; men tror du ikke, at de, som red i den visse Død ved Somo-Sierra – tror
du ikke, at de tænkte paa Napoleons Øine, som fulgte dem? Hvad er Mandfolke-
Mod, hvis det skal blive Pakkets Ret at besudle det med Misundelsens feige
Valenhed: det var bare forat glimre! Mod – ser du – er Mandfolke-Extract og
Mandens Kvadratrod er Forfængelighed.

Men du hader Manden – se det er noget ganske uvedkommende.

Din Aristides, du ved, han er saa retfærdig.

Jacob Hegel.

Molde den 14de Juli 03.

Kjære Hegel! – jeg fik gjennem dine Bankierer 500 Kroner forleden – Mange
Tak' Men som du husker forberedte jeg dig lempeligen paa, at jeg til vor
Stavangertur maa have 500 til – Gud ved, om jeg klarer mig med det? Beate skal
ogsaa reise – forstaar du – fra Laurvig til Stavanger. Dette er til at blive gal over!
og alligevel! – du synes vel – vil jeg haabe? at vi *maatte* til dette Bryllup, . Naar
dette er over, skal jeg dog for Alvor prøve, om vi ikke kan slaa os gjennem med
Gagen, – den er da mellem 6 og 7 Tusinde! – og kan jeg ikke det, faar jeg heller
takke af og forsvinde fra Eder allesammen; thi det er naturligvis jeg selv, som er

den kostbareste Gjenstand, – skjønt jeg til min Dødedag neppe vil kunne forstaa det; for jeg synes dog, at de Andre faar det omtrent som de vil; og jeg gjør dog selv kun med lange Mellemrum et Spræl, – men saa er de jo temmeligt luftige – jeg mener Sprællene – he?

Hvor Faen er du henne? – jeg ser intet Spor af dig i Aviserne. Jeg gruer forresten mer end jeg glæder mig til dit første Brev; for jeg aner, at der staar noget om min conto lamentabile.

Alt kunde være anderledes, naar jeg bare fik se Solen! tænk dig, at vi lever endnu fra Dag til Dag, fra Maaned til Maaned i isende koldt Sne-Regn og Polar-Storm. Selv jeg har tabt Mod og Humør; og jeg forsikrer dig: det skal der meget til.

Da det gjælder om at være her tilbage saa fort som muligt efter Bryllupsdagen den 20de August, tænker Else og jeg at reise herfra omkring den 10de; vil du derfor være saa snil at sende mig Penge i de første Dage af August. Det er dog kjedeligt for dig, at mine Breve altid skal være fulde af Penge – ja du forstaar – af Snak om Penge. Hils alle dine hvis du da er sammen med dem? stundom tænker jeg, at du reiser omkring med en Liremadam – he?

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Andreas Sømme.

Molde den 27de Juli 1903.

Kjære Andreas! Tak for dit Brev, som jeg maa svare paa i al Hast; for nu er her igjen en raptus over Contoret, og jeg ved, hvorledes Dagene flyver, naar det lider indunder en Reise; og denne Reise optager nu alle mine Tanker.

Planen er at komme til Stavanger Onsdag den 12te August og forblive der til den 22de – det vil sige: jeg vil gjøre 2 Turer paa Jæderen: en med Baby og Else til Aarre og en med dig og Fredrik til Haar – jo! ikke noget Tøv! til Haar skal dere, om jeg saa skal hale dere med 4 Heste afsted! Du maa naturligvis være i Byen – Kjære! betænk, hvor det er længe, siden vi saaes, og hvor det atter kan blive længe til. Det gjør mig skrækkeligt ondt, at Maren er i Fjordene, og det kan – oprigtigt

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
talt – ikke falde mig ind at reise ind i Fjeld og Laulugt, som jeg her har i saa kollossale Portioner, hvor jeg snur mig. Men du maa absolut komme og være her. Formodentlig kommer vi til at leve i et Bøle i "Nordstjernen". Jeg er mest bekymret for Beate; hun kan ikke faa være med paa Jæderen; men vi faar se at finde nogen, som kan tage sig af hende; jeg haaber paa Søster Kitty. Havde vi nu bare Bodden og! men han kan først komme til næste Aar; det gaar ham fremdeles saa godt.

– Desværre ved jeg ikke, om der er nogen Mulighed for, at I kommer i Bryllupet? men omtfram den Dag er der mange, og jeg glæder mig som et Barn til atter at snakke med Mandfolk, som forstaar, og til at se de kjendte Steder igjen. Kun ved jeg ikke, hvorledes jeg skal komme forbi Fars Hus; men jeg lærer det vel; vi vil ikke lade os kue for det, – men – ja, det er jo ikke noget at snakke om; vi ved begge, hvad vi mener. Alt i alt glæder jeg mig og ikke minst til dig!

Din *Alexander*.

Sofie Eide.

Molde, den 1ste August 1903.

Kjære frue! Jeg fik ordre til at skrive og hilse fra de unge. Saavidt jeg kan mærke, har de det jilt, skjønt selve byen er liden og kjedelig. En ting er ialfald glædelig: de spiser og sover med udholdenhed. Især vækker kandidaten min beundring. Jeg er vant til Elses appetit. Men det er mig en glædelig overraskelse at kunne meddele Dem, at Deres lille kandidat er ingenlunde tabt bag et madfad.

I den alder, hvori de befinder sig – vore sammenbragte børn, er dette alt, hvad man kan forlange: visdommen maa komme senere.

Vi glæder os nu alle til at reise hjem – som jeg endnu siger om Stavanger, og vel kommer til at sige alle mine dage! og jeg haaber, at jeg skal bringe Dem Deres datter frisk og fornøiet tilbage. Saa skal De faa laane min en stund – Tak! Min hilsen til Deres mand og frøken Alida!

Deres ærbødigst forbundne *Alexander L. Kielland*.

Jacob Hegel.

Molde den 6te August 1903.

Kjære Hegel! – jeg vilde telegraferet til dig: du er en stor Violin! da jeg fik 500 Kr. igaar. Men nu er jeg aldeles overbevist om, at du reiser omkring med en Liremadam eller et anonymt Loppetheater. Thi ellers maatte jeg da, for den Pokker! høre andet fra dig end dette lakoniske: "500 Kroner sendes"! I og for sig er denne Lyd ikke ubehagelig; men i Længden bliver den noget foruroligende – for dig – forstaar du!

Jeg ser Skibe seile omkap og Lystkuttere strande i Flok – aldrig ser jeg dig! Paven dør, – der var du ikke; Salicath faar en Sten i Panden, – du var ikke den, som kastede; Turisterne strømmer gennem Romsdalen, – jeg ser dig ikke. Nu venter jeg at møde dig i Stavanger Domkirke den 20de August Kl. 5 til min ælste Søns Vielse. Hvem skal jeg vel bede dig hilse?

Din hengivne, men bekymrede *Alexander L. K.*

Andreas Sømme.

Molde den 7de August 1903.

Kjære Andreas! du kan vide, hvilken Sorg og Skuffelse du beredte mig ved dit Telegram. Men jeg kan ogsaa vide, at du har saadanne Arrangements paa Forhaand tagne, at du ikke kunde gjøre anderledes. Den lode er du min og den 20de – om Formiddagen, og er det mig muligt – ja naturligvis skal det være mig muligt at spise hos dig den 21 – der gaar jo saa mange Skibe; men du ved, jeg maa være snart igjen *herhjemme*, – jeg skriver dette Ord med stor Reservation og som du siger: under fire Fødder; thi jeg tør ikke tilstaa, at jeg aldrig blir hjemme andet Sted end midt i Bredevandet.

Hils Maren – og vel mødt den 19de; jeg skal tænke paa dig ved hver Sten paa Haarrvejen – og Enden er ikke endnu.

Din gode og evindelige Ven *Allik.*

Frederik Hansen.

Molde den 31. Aug. 1903.

Kifi: jeg har skrevet paa for Jacob; – det kan vist være ligesaa godt?

Dit Telegram om Valget fik jeg paa Reisen i Aalesund; du havde dæmpet din Glæde og meddelte mig den glædelige Efterretning ganske tørt – jeg tror virkelig af Mistillid til Telegraaffolkene? thi vi bør jo sørge som VenstreVeteraner! Men in petto qvinto! – i Enerum! og helst om Morgen, naar jeg vaagner, da tænker jeg med uskrømtet Fryd og Tak paa Oddmund Vik! og jeg nyder at forestille mig hans Qvaler med Q.! Jeg blir ganske en Djævel paa dette og glæder mig ved at blive det. Ogsaa Lasse Trædal er falden! Leve B. B. og S. B.

Foran mig har en Liste over 17 private Breve, som *maa* skrives; du vilde gyse, om du kunde se dette Spind af Rænker, Elskov. Troløshed og Venskab! – dertil Kurven fuld af Embedsstøv – men jeg liger mig godt i dette.

Din A. L. K.

Andreas Sømme.

Molde den 31te Aug. 1903.

Tak for sist! det var dog uhyre jilt at mødes igjen. Du skulde været med paa Jæderen, for det var egentlig Glanspunktet. Det føles nu for mig, somom jeg meget bedre kan slaa mig tilro her, efter at jeg har seet alt igjen derhjemme, det var jo altsammen paa sin rette Plads, og Venner og Veninder var som før; men alligevel vilde jeg ikke komme tilbage til Stavanger – kanske, naar jeg blir meget gammel, – da skal vi gaa til Ullenhoug – ved du!

Jeg glæder mig uskrømtet over Viks Fald og over Lasse Trædals. Kanske er vi allerede ved de Tider, da vort Parti kan skille sig ved denne Klasse af Leiesvende, som især Steen har opelsket. Men jeg tror nok, det er for tidligt. Man kan mærke, hvor Raaheden sidder dybt paa Tonen overfor B. B.

For et Par Aar siden kom der en Mand til mig, som kaldte sig E. Figved og boede i Paris – hans Adresse er: Bois Colombes pr. Paris.

sidder ved Siden af Bestemor; – det var hans Hensigt at forstørre det – hvorfor – kunde jeg aldrig begribe, og saa glemte jeg det hele.

Men forleden fik jeg Brev, hvori han melder, at Billedet er færdigt, og at han sender mig Originalen og det forstørrede Portræt af Bestefar alene – som en Foræring.

Da jeg aabnede Pakken, blev jeg slaaet af det smukke og udtryksfulde Familieansigt, og jeg tænkte strax paa Tante Hanna: at hun fremfor nogen bør se det. Der kunde vel være Anledning til at faa et Exemplar til fra Paris; men ikke ved jeg, hvad det koster, – og desuden, hvis det kunde glæde din Moder, er det ikke værdt at opsætte. Jeg sender derfor Billedet til dig idag paa den Maade, at du kan sende mig det tilbage, naar vi engang skal dele den tunge Sorg, at hun gaar bort. Tag altsaa Billedet og gaa til Fotograf Jacobsen; han har en udmærket Rammemand. Lad ham for min Regning (Fred. Hansen) lægge Glas og Ramme af Poleret Mahogny – saaledes som han ved, jeg bruger; reis saa over til Sølyst og giv Tante Portraitet og fortæl mig, om hun blev glad.

Hils Maren – jeg maa slutte; her er meget travelt og jeg reiser hver Uge 4–5 Dage – i dette herlige Amt! – nei du kan ikke begribe, hvor jeg vilde være lykkelig ved at følge dig en Taretur – eller hvor du vil. Jeg kan ikke forstaa, at du betænker dig, naar du har fri Reise! Efter 16de September har jeg ikke andet at gjøre end at reise, og jeg agter heller ikke at gjøre andet; du maa endelig komme – Kjære! det vilde jo blive næsten som en Jædertur med 66 og Illuminationer, Tyfus m.m.

Din hengivne *Alexander.*

Jacob Hegel.

Molde den 8de September 1903.

Kjære Ven! nu er det overstaaet. Jeg har været til min Søns Bryllup og udstyret ham anstændigt, bekostet vor Reise op og ned – og den er baade lang og kostbar, sendt Else med Baby til Christianssand og nu er jeg igjen ligesaa fattig som før. Jeg kan vistnok ikke se anden Extra-Udgift i Fremtiden end Elses Ophold i

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Christiansand, men jeg skylder allerede 3–400 Kroner her, dertil Skatten – kort at fortælle – uden en liden Støtte i en Bankbog kommer jeg atter til at gaa bagud, hvad jeg har en forfærdelig Angst for – her mellem lutter fremmede Mennesker, hvor jeg ikke kan faa laane noget i Farten. Du har aldrig fortalt mig, hvorledes jeg staar: om den nye Udgave er en ny Skuffelse og om jeg alt har fortæret min hele Gevinst? – ikke har jeg selv noget Regnskab, – kan du sende mig et Reserve-Grund-Fond paa 500 Kr. i denne Maaned?

Hvis du nu er hjemme igjen, maa du hilse din retmæssige Hustru og sige, at jeg vil skrive til hende, naar jeg faar fra mig en Valgforsamling, som jeg skal holde den 16de, og som allerede kaster sin Skygge forud over mig og mit Humør. Jeg havde saa mange besværlige Valg som Borgermester, at jeg gruer; skjønt Arbeidet er saa meget lettere og greiere som Amtmand.

Som du kan vide, var jeg glad ved at se Stavanger og Jæderen igjen; Slægt og Venner var ogsaa jille; men alligevel! – Jeg vendte tilbage uden Suk, jeg vil tilslut dog heller være her. Naturligvis vil jeg bestandig længte hjem og altid være lykkelig, naar jeg kan komme der; men tænk dig! vi boede i Hôtel – vi, som før var saa talrige og mægtige i Byen, – jeg husker fra min Opvæxt de 4–5 store Huse omkring Torvet, hvor der bare var Kiellands, og nu var vort eget gamle Hjem leiet bort til Fremmede; jeg maatte gaa forbi hver Dag. Desuden vilde jeg jo ikke bytte Stilling igjen. Den arme Borgermester i Stavanger syntes jeg Synd i; her lever jeg jo saa ganske uforstyrret og uafhængig, og det deilige Amt er udtømmeligt som Kilde til smaa Reiser, der altid har været mit Sværmeri. Det var dog det beste, B. B. har gjort mig; thi om han end ikke gjorde alt, saa var jeg dog aldrig kommen her uden hans Hjælp. Nu har han – som du ser – vendt vor Politik. Jeg for min Del syntes, der blev næsten vel meget af det; jeg har ikke den gode Tro til vort Høire endmindre til Svenskerne. Men B. B. har altid havt Ret, og han forstaar det saa meget bedre end jeg; derfor prøver jeg at være glad og tillidsfuld og tro paa denne "Samling" – som er mod Naturen. Det har dog været et stort Held for mig, at jeg er kommen saapas langt frem i Livet uden at have været nødt til at røre Politiken; den Smule Redacteur jeg var i 1889 har ikke forpligtet mig til nogen Kant, og intet Parti vilde kunne bruge en saa vild og uberegnelig Indianer. Desuden er jeg nu kommen saa ganske afsides, at jeg Intet hører eller forstaar af denne Verden. Men jeg har hidtil været saa heldig i Livet,

Skovgaard – uden andre Sorger end Hundene – og snakke om gamle Dage.

Du maa hilse alt og alle hjemme hos dig og lad mig nu endelig se, om det er dig muligt at skrive.

Din hengivne *Alexander L. K.*

Frederik Hansen.

Aalesund, den 27d Sept. 1903.

Kifi! nu er jeg saa yndigt drukken. Hovdenak – du husker, det er Amtsingenieurs Navn her – hos dig heder han Bassøe eller Ruder Knægt – nuvel – han er reist til Molde, fordi han har Confirmation idag.

Jeg blev tilbage og hørte igaar Brysseler-Kvartetten. Griegs Kvartet er pragtfuld, men dens hele moderne Fysionomi gjør, at skjønt den i mange Henseender er gjort paa den klassiske Quartet-Læst, er den dog – især i Rhytmen saa bevæget – saa overraskende stødvis bevæget, at man ved den mer end ellers ved den store Musik, maa bede om at høre Fortællingen mange Gange. Hvad der især blir tilbage er den Romance, som Violoncellen introducerer og som behandles paa den gamle Maade – omtrent som naar de varierede Motivet, og som indeholder de største Skjønheder. Men jeg tror nok, at ved nærmere Bekjendtskab vilde vi elske den vanskelige Indledning og den overlegne Finale ligesaa høit.

Anderledes med Bethoven: Der kjender vi Veiene; de gaar som forvovne Gjedestier opad de høieste Fjelde – ganske brat, men saa let, at du bæres paa den yderste fine Tone af en Qvint med Fingrene paa Hesten og er oppe over al anden Musik i denne Verden og ser med en Gang udover alle dit Hjertes Hemmeligheder og din Sjæls sorteste Misgjerninger; – og glæder dig – glæder dig med en Glæde *over* Elskovens Fryd *over* al Forstand – med en Glæde, som ikke kan lignes med noget andet, fordi den er saa absolut ensom, den fylder os uden Ansvar, uden Forpligtelse, der er ikke Børn med den, heller ikke Tømmermænd, der er ikke Krav af nogen Art, – der er endelig et Sted, hvor en Sjæl kan være for sig selv. Og samtidig – er det ikke mærkeligt? – samtidig

Altsaa reiste Hovdenak hjem til Molle ! – vi har siden Onsdag – idag er det Søndag den 27de og – saavidt jeg husker – er det idag netop et Aar siden, jeg kom til Romsdalen. Alle de Betragtninger, som derover kunde anstilles, springer vi let over. Altsaa: Onsdag begyndte vi at befare Veiene paa Flemsø, Haram, Lepsø og Vigra. Nu vil jeg paa egen Haand befare Valderø, det berømte Giskø og Godø – se paa Kortet! Imorgen vil jeg leie en Dampbaad eller en Motor-Dæksbaad og gaa tilsøs, her er et herligt Veir, og den Ting at være fuldstændig sin egen Herre og alligevel faa Pengene igjen – omtrent, er netop, hvad jeg ønskede og savnede hjemme.

Som jeg sagde før: jeg er netop saa yndigt drukken – som naar vi sidder efter Middagen ved Vinduet paa Aarre – Ak Lisa! min Barndoms Ven! hun var tilslut den, som bevarede Traditionen om min gode Fader, uden hvem jeg aldrig havde lært at elske Jæderen og alt det, som for dig og mig og os alle (som har denne Kjærlighed paa den rette Maade – ikke Buch! – ikke Berentsen – ikke Pak – ikke Vatne!) – det gamle Jæren, som vi har i Hjærtet, det var Lisa – furet veirbidt, flad og forsømt – der var et Blink i hendes Øine fra den gamle Tid, da hendes Moder – Lisbeth – kom klirrende med to Potter, naar vi skulde lægge os. Ak Froderick! hvad er Meningen – eller tror du, der er noget, man kunde kalde Mening med dette Liv? Jeg giver mig ikke over – langt fra! men jeg synes, det er saa sørgeligt.

Din K.

Jacob Hegel.

Molde den 30te September 1903.

Kjære Ven! – jeg fik dit Brev af 14de netop som jeg skulde paa en Amtsreise, og siden den Dag har jeg reist, hvilket endnu er og forhaabentlig længe vil blive mig en stor Fornøielse, – ligesaa meget paa Grund af Amtets Skjønhed som formedelst Befolkningens Elskværdighed. Jeg kan ikke tænke mig en behageligere Stilling, naar jeg nu først var færdig som Forfatter, for det var jo det jilleste af alt – saa længe det gik.

Om Forandringen i Forlaget havde jeg jo seet de første Efterretninger i Aviserne, og jeg blev som Alverden meget overrasket. Jeg kan nok se Fordelene og især den store Lettelse for dig; men du kan vel vide, at jeg som er en saavidt gammel Huskat paa Lofterne i Klareboderne, maa vende Klørene og gnistre mod de Fremmede. Det er ligesom med Margarinen, den trænger sig ind overalt – ialfald blander den sig i Smørret.

Men alle disse Hensyn maa vige – især naar Situationen var bleven saadan, at der ikke var nogen Glæde i Arbeidet. Forfatterne tænker jeg mindre paa; jeg kan ikke forstaa, at deres Stilling paa nogen Maade forandres – jeg mener de nye; de gamle gaar vel sin Gang som før, og kun at de længe og bestandig vil sige til sig selv: det er Hegel, vi er hos.

Jeg havde – endogsaa før du skrev det – tænkt mig de deilige gamle Stuer i Contorenes Vold; nu maa du vist bygge et Galeri paa Skovgaard; jeg husker, jeg talte over 80 Billeder, dengang vi boede i Klareboderne. Du og dine er vel nu saa glade i Skovgaard; men jeg skal love alligevel at det gaar dig til Hjerter, naar de gamle Stuer ganske skal miste sine Ansigter. Saaledes er det netop nu gaaet mig; og jeg ved, hvad det har kostet mig; det var næsten bedre, om alt var brændt op end at vide det i andres Haand. Imidlertid er det jo anderledes for dig: du er jo fremdeles Forretningens Hoved, og Stuerne er dog dine – selv med nye Ansigter.

Jeg tænker mig ogsaa, at Fredrik med en vis Lettelse ser det nye Arrangement. Han vil jo altid kunne tage sig en Plads, hvor han selv vil i Forretningen; men jeg vilde ialfald, om jeg havde været i hans Sted, gruet forfærdeligt, naar jeg i min Ungdom skulde gaa mod den Pligt at styre saa stort et Skib som Gyldendals gamle Galei. Altsaa er vi alle glade og vel fornøiede.

Personligen og i mine lønligste Tanker har jeg glædet mig over det lille Ord i dit Brev, at du tror, jeg vil blive glad over min Conto! – er det virkelig Alvor? er der endnu Liv i det sølle Dyr? – du begriber ikke, hvor angst jeg mange Gange har været for Efterretningen om, at det havde vendt Bugen iveiret for siste Gang! – det er dog en mageløs Opfindelse med en Conto!

– Derimod forstummer al min Spøg og jeg kan ikke glæde mig over nogenting, naar jeg tænker paa Fru Julie. Nu har hun skræmt Livet ganske af mig; og nu maa du i al Hemmelighed og Fortrolighed give mig lidt Besked. Lad hende dog endelig ikke reise til Middelfart. Som jeg skrev forleden til hende, vilde

jeg aldrig gjøre det; fordi jeg bagefter kunde blive gal af at se paa Medmenneskene, at de troede, jeg var gal, eller naar Nysgjerrighed eller Overbærenhed! eller Medlidenhed!! vilde behandle mig som en, der er paa Kanten, – jeg vilde ikke vove at sige et Ord, jeg vilde blive angst for enhver Tanke – nei nei! man maa ikke give sig over, ikke give sig nogen Blottelse, Menneskene kjender ikke Medlidenhed, – naar først en Arming har gjort den minste Indrømmelse da helmer de ikke, før de har plukket hver Fjær af ham.

Jeg kan nok forstaa, at du er for optaget til at passe alle Breve; jeg er bare saa glad, du ikke var ude med Loppetheateret; men nu maa du alligevel skrive mig nogle hemmelige Ord om Fru Julie – Hils hende og vore andre fælles Veninder og Venner – Larsen paa hans Fest, – og Nansen, som var saa elskværdig at skrive til mig; – dertil en venskabelig Hilsen til dig selv og Tak for alle Pengene – hvor var jeg uden dem?

Din A. L. K.

Frederik Hansen (bruddstykke).

Jeg takker dig for din Besked om Politiken, og hver Gang du skriver, maa du fortælle om Odm. Vik, hvorledes han vrider sig. Kan du huske den Filister paa Blochs Maleri, som stikker Samson i Ryggen? – som hans Ansigt er min Sjæl, naar den vender sig mod Vig.

Kan du virkelig taale Sigvald Jarl? – det kan ikke jeg – nei ingenlunde ikke!

Her har nu længe været et Veir over al Beskrivelse deiligt. Efterat jeg fik fra mig Valgmandstthinget, som gik godt for mit Vedkommende, har jeg gjort nogle Reiser i Amtet, som har været glimrende. Især er Øerne ude i Havet en Fryd – lidt af Jæderen og meget af Karmøen med rigtig Torvlugt og lange Dage i Baad og paa Skøite og Fyrtaarn og mange Søfugl og Strandfugl, – de siger, Viben har været her, men det tror jeg ikke.

Ja – visselig! det var godt, jeg kom hid! – hvor tror du, jeg havde været nu uden det og B. B.!

Taknemlig er jeg mod Skjæbnen, mod B. B. og mod dig – du som bærer min

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
halve Kummer og al Uleiligheden ved mit Liv. Hvorledes tror du, at Skjæbnen vil belønne dig? thi hvis jeg bare skal være Benjamin og du bare Nebukadnezar eller noget lignende, saa er der for det første ingen Retfærdighed, men det undrer mig nu ikke; men saa er der ikke nogen Glæde ved mine store Portioner, hvis du skal æde Græs!

Dog, lad os vente; det kan nok jævnes ud; se, selve Consul Otto i Farsund maatte dø, og Jonas Kielland blev gift og fik ondt i Halsen. – Jeg har sørget over Lisa Aarre! hun var den, som trofast mindedes Far og de allergodeste gamle Dage – ak! ak! skal ikke Livet herefterdags blive andet end et Suk, en smertefuld og bagvendt Længsel mod det, som ikke er mere; jeg stritter imod; men nu nærmer Slutten sig, og saa kan jeg endnu gaa og knytte nye Baand og trække fler med nedover. Mon jeg virkelig skulde være en forhærdet Egoist?

Din K.

Bergliot Ibsen.

Molde den 4de October 1903.

Jeg kan ikke begynde med Høistærede eller noget andet, fordi De er i min Erindring den underlige Datter af mit Forsyn – min uforskyldte Fader og Redningsmand, – og dette er og forbliver i min Taknemlighed Deres HædersTitel.

Jeg ved, at De har ogsaa slidt for mig, dengang det kneb som værst for mig. Og jeg kommer ikke nu saa sent, fordi min Tak har været sløv.

Men betænk, hvad det vil sige, at tage imod saa megen uforskyldt Godhed midt i Verdens Ligegyldighed; og De vil forstaa og føle, at Takken er ikke mindre værd, fordi den kommer saa sent.

Deres ærbødigst hengivne *Alexander L. Kielland.*

Baby Kielland.

Molde d. 14. October 1903.

Kjære Barn! – først og fremst: vil du være saa god strax at skaffe dig tykt hvidt Papir og sort Blæk; dernæst er du saa god at trykke paa Pennen, naar du vil skrive til mig, som du snart maa ville.

Dernæst: kan du huske, at du havde et Glas med Jordbær til mig; kan du huske, da du kom med det, var jeg optaget af noget andet, du gik bort med det og jeg saa – ja jeg ser endnu i onde Timer dit lille Ansigt med Skuffelsen – du havde glædet dig saa – du havde tænkt – jeg græder, mens jeg skriver – og jeg har grædt mange Gange; thi der kan vist ikke nogen være saa saar i Hjertet som jeg, naar nogen Liden faar en saadan Skuffelse; det vrider sig i mig; thi jeg ved, at denne lille Thing, som den grove Verden vilde le af, – den grov sig dybt ind i dig – jeg saa det, da du vendte dig om – jeg vilde givet – jeg ved ikke hvad for at gjøre dig glad igjen strax – og jeg bestemte jo, at det vilde jeg – og saa glemte jeg altsammen! – aldrig kan det tilgives; det er jo noget Tøv at tilgive den Sorg, som aldrig kan glemmes, den Bitterhed som er allerværst i den lille Skuffelse, i den lille Ømhed, som spildtes. Ak – ak! jeg vil aldrig faa Fred for de Jordbær, thi hør nu, hvorledes det gik.

Da min Samvittighed ikke lod mig i Ro, skrev jeg til Fredrik; men det var mig ikke klart, hvor jeg sad, da du kom fra venstre med Glasset. Han svarede, det fandtes hverken hjemme eller i Hotellet. Men jeg blev ved at spørge, og nu forleden meldte han, at en Pige i Hotellet med megen Beklagelse tilstod, at hun havde fundet et Glas Jordbær i Spisesalen og det havde hun troet hørte Huset til og slumpet det op i Krukken. Kjære Barn! jeg maatte fortælle dig dette, som er saa sørgeligt, at jeg aldrig tør fortælle mig det selv, men det kommer – det kommer over mig, og jeg ser dig fra du lavede Syltetøiet expres til mig og din Spænding og din Glæde, da jeg skulde smage – og min bundløse Hjerteløshed og dit lille fortvivlede Ansigt, da du vendte dig bort og var saa tynd og mishandlet – ak Gud! hvorledes kunde jeg være saadan mod dig!

Nei nu kan jeg ikke skrive mere. Hils Else og Vilhelm.

Din Pappa, som er saa fel.

Molde den 15de October 1903.

Kjære Mester! jeg husker, at jeg takkede dig i en Fart for dit gode Brev af 12te August – jeg var paa Reisen til Jensemands Bryllup, og siden skulde jeg skrive i en rigtig god Stund; men det er dumt: man skal svare strax – især paa et godt og kjærligt Brev som dit.

Du begynder med at mindes vort Møde i Veblungsnæs; – kan du huske, du var saa bekymret for mine Udgifter? – Dampskibet – det fik du af Parelius – ved du; og da jeg nu var inde hos din tapre Frænde – den gamle Onsum, vilde han aldeles ikke høre om noget Regnskab for den Middag, jeg havde beredt Eder; saaledes var du og dine og vi alle Gjæster hos den gamle elskværdige Mand. Du ser saaledes, at mine Foranstaltninger bekostedes af dine Venner og til din Ære, uden at du behøver at tænke paa min Økonomi – eller hvad jeg skal kalde dette Fantom!

Saa kommer det mørke Punkt! – ak, du er rørende! – du behøver slet ikke at være ræd; jeg er paa den gode Vei. Du kan vide det paa Vægten. Jeg kom hjem fra Bergen i April og med 123 Kilogram og nu 6 Maaneder efter paa egen Kur og Forpleining veier jeg 119. Men jeg er efterhaanden faldet meget mere sammen end Vægten angiver, fordi det tager Tid for Skindet at krympe sig sammen. Hver Dag gaar jeg en hel Lillerundt Klokken 8 om Morgen og en Dito igjen Kl. 1. Og mine Lillerundter gaar om Moldegaard og Fyrstikfabriken, øvre Veien forbi Kirken, Humlehaven, Reknæs, Bergstykket og derfra ned til Veien ved Søen og ind hele Molde og til Amtsgaarden, hvor jeg bor; – det er langt – to Gange om Dagen?

Og saa jilt som det er at gaa, naar man først er naaet saa vidt, at man befinder sig ilde, naar en Tur blir forhindret.

Dertil har jeg de deilige Reiser i den friske Høstluft; i Baad og Seilskib paa de herlige Øer, som ligner Jæderen og Karmøen, og lange Kjøreture gjennem Dalene helt op til Amtsgrænsen mod Søndre Trondhem og mod Nordre Bergenhus; jeg har gjort 20 Reiser i det Aar, jeg har været her, og har kostet Statskassen 1000 Kroner. Jeg er saa ræd, de skal synes, jeg reiser for meget; de forrige Amtmænd reiste ikke, fordi de var saa godt kjendt overalt, at de behøvede det ikke; jeg har været paa Steder, hvor Befolkningen paastod, at der aldrig nogensinde havde været en Amtmand.

Men jeg maa sandelig se at faa dette Amts vanskelige Geografi i Hovedet, om jeg skal gjøre noget Gavn; og det er ikke min Skyld, at disse Reiser blir udprægede Fornøielsesreiser baade formedelst Naturens Skjønhed og Folkets Elskværdighed. Mine værdige Collegaer spaar mig, at dette blir jeg snart lei af; og allesammen har de den Tone, somom den Skjæbne at have fri Reise og Mad i dette Amt var det værste Martyrium. Jeg tænker saa ofte, og jeg siger det vist ogsaa en Dag: Hvad Fanden vil I her? – og hvor er det I kommer fra? – mon I er Kongesønner fra de Saliges Øer?

Hvordan det ellers gaar mig blandt Folk? – ja, du – det ved jeg ikke; jeg har ingen fortrolig Ven, som kunde sige mig noget om den Ting.

Selv ser jeg Ingenting; men naar jeg undertiden tænker paa den Ting, kan jeg nok forstaa, at jeg har meget imod mig. Den uhørte Nederdrægtighed, hvormed Hagerup og især Dampmudderpramen Arctander mod al Skik og Orden og – efter mit Skjøn – uden Grund kastede sig over mig i Storthinget har naturligvis i høi Grad undergravet min Autoritet paa Forhaand, saa man maa ikke forundre sig, om de underordnede Embedsmænd vil indynde sig hos Ministeriet ved at understrege Kiellands Uduelighed. Jeg stoler paa mit Held, som allerede har endevendt den lille Mudderpram, vi har, idet Arctanders Brodersøn – min forrige Fuldmægtig, som aabenbart havde skrevet til sin Onkel de selvsamme Ord, som denne brugte om mig i Storthinget – han har i ubegribelig Grønhed som Sagfører foranlediget et Tab paa 1500 Kroner for en Bank her, – det er smaaligt at være skadefro – he?

Nu skulde jeg spurgt dig, om du ikke syntes, Nederlaget blev vel stort; og om du ikke er ræd for, at Høire er det samme Skadedyr som før. –

Vore Hilsener til Caroline.

Din hengivne Ven *Alexander L. K.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 17de October 1903.

Kjære Mester! det traf sig saa, at dit Brev af 13de (om Jens) laa her, da jeg kom

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
fra min første Lillerundt; og jeg havde ikke siden igaar og hele Turen imorges
tænkt paa andet end det Brev, jeg idag skulde skrive til dig.

Først maa jeg bare kortelig sige dig Tak, fordi dit gode Øie altid vaager over
mig og mine.

Men nu maa jeg gaa til min egen Elendighed: Du husker kanske, at jeg
engang havde den Plan at udgive mine Breve. Jeg tog dem ganske naivt
allesammen i kronologisk Orden, og der blev saa mange, at allerede 1879 til 1881
blev et tykt Bind. Men lykkeligvis lod jeg min Ven Fredrik Hansen læse, og han
sagde, det var noget af det kjedsommeligste, han havde læst. Jeg lagde da det
hele væk og blev tyk og ligegyldig.

Men nu, da jeg er saa fornyet til Sjæl og Legeme, tog jeg Bunken fat igjen.
Fredrik havde Ret. I de to–tre første Forfatteraar, før jeg fik fler at skrive til,
overdængede jeg Brødrene Brandes – især Edvard, som var min Raadgiver i alt
muligt vedrørende min Indtrædelse i Literaturen, – jeg skrev en saadan Masse
Breve til ham og Broderen om alverdens Smaating, at det ikke kan være Tale om
at bruge Tiendeparten til Offentliggjørelse. Jeg vilde jo ikke forlange, at
Menneskene skulde interessere sig for alle mine smaa BegynderSorger og
Glæder; endmindre vilde jeg udlevere mig selv og mine hemmelige eller intime
Domme om andre; jeg vilde give et Udvalg af en Mands Breve, som kan skrive
Breve og glæder sig derved.

Jeg begyndte altsaa atter at læse Brevene og begyndte med 1879 – altsaa da
jeg havde truffet dig i Paris 1878 og havde faaet Novellerne ud. I et Brev til
Edvard stødte jeg paa nogle Ord om Bjørnson af saadant Indhold: Jeg tror ikke
rigtig paa B.B., naar han nu i det religieuse synes at nærme sig til os Atheister;
han er saa religieus i Bunden, at hvis noget tilstødte ham, kunde man aldrig være
sikker paa, at han ikke tilslut faldt tilbage i Præsternes Arme. Det var baade
vigtigt og utækkeligt; men jeg tænkte, dette Brev springer jeg over, og skulde det
være nødvendigt, siger jeg bare til Edvard: de Ungdommeligheder vil jeg ikke
længer være bekjendt, og dermed er den Sag ude.

Men saa læste jeg videre og opdagede, at jeg havde sagt det samme til Georg
Brandes og paa en langt mere ondartet Maade. Det er det, som ligger
sammenfoldet inde i dette Brev og som du maa læse, hvis du vil.

Jeg kan forklare, hvorledes det er gaaet for sig, og jeg kjender mig igjen fra

den Tid, skjønt med Sorg og Skam. Fra min absolute Ensomhed i Stavanger kom jeg med en Gang i Hænderne paa disse to langt forudkomne gode Hoveder, som for saa usigeligt længe siden var aldeles færdige med alt, hvad der smagte af Religion. Som en taabelig Confirmand, der strax skal være voxen og vise sig fortrolig med alle den Voxnes Laster, saaledes gjaldt det for mig ikke at levne den minste Anledning til Tvivl om min fuldstændige Frihed for alt religieust, og i denne elendige Forfængelighed sank jeg ned til saadan Tale om dig.

Efterat jeg havde læst dette sørgelige Sted, lagde jeg det hele fra mig og opgav enhver Plan. Thi jeg ved – eller jeg er ikke sikker for, at Georg Brandes, som har de originale Breve, vil passe paa mig, og muligens i sin Lyst til at have sin Haand med i alt, hvad der sker i Literaturen ude og hjemme, kunde finde paa at offentliggjøre, hvad jeg "har stukket under Stol", – om saa ikke for andet, saa for at sætte os to op mod hinanden; og desuden blev det hele mig saa saart og udskjemt.

Og jeg fik hellerikke Fred ved den Tanke, at du muligens aldrig fik det at vide. Jeg blev efter en Timestid klar over, at du maatte vide det; og nu ved du det.

Jeg var oplært af min Far, hvem jeg skylder saa uendeligt meget godt og nogle af de retteste Linier i min Charakter, til at hade Bjørnson – kan jeg næsten sige; dine første Bøger havde gjort et saa ubeskriveligt voldsomt Indtryk paa mig, at jeg endnu den Dag i Dag ikke tør læse dem; jeg tør bogstaveligt talt ikke læse om et Slagsmaal, om en som hed Aslag – ude paa Gaarden, om den Far, som spænder Buggjorden for Lægen, mens han spør, om Gutten kan leve – jeg ved ikke, hvorfor disse Indtryk var saa altfor stærke for min Barndom; men sandt er det, og jeg har vist sagt det til mange: der er bestandig noget mellem Bjørnson og mig, om det er Skyggen af min Far eller om det er en stor Grundforskel; men endnu i dette Øieblik er den der, skjønt nu har Skyggen en anden Form nemlig den, at jeg aldrig kan forstaa, hvorfor du har været saa god mod mig, og skjønt jeg nu visseligen holder saa meget af dig, saa synes jeg endnu, det er ikke paa langt nær nok.

Jeg prøver at tænke: det er dog 3–24 Aar siden; vi har begge forandret os; ak! om du havde skrevet eller sagt noget rigtigt ondt om mig i den Tid! – det vilde ikke kunde kvitte af – aa langt fra! – du kunde have god Grund til at tvivle om mig, saaledes som jeg den Gang maatte tage mig ud; men at jeg gaar hen – o

Jeg kan ikke bede dig tilgive; der er ingen Mening i dette Tilgiveri blandt Menneskene. Hvad hjælper det mig, om du sagde: Jeg tilgiver dig, at du var et Asen! – der kan dog intet andet Menneske fratage mig, hvad der er mit – min Ære ligesaa lidt som min Skam. Men om du kunde sige: du var et Asen, jeg viste ikke hvor stort; men du har kommet dig, og som du nu er, gaar du an, – da vilde jeg være glad igjen.

Naar jeg nu sender dette, vil jeg være som den der har indsendt sine Examensopgaver og venter Dommen. Dersom du kunde telegrafere: Du bestod –; hvis ikke maa du skjænde, men ti ikke, jeg ber dig saa pent.

Din oprigtige Ven *Alexander L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Molde den 19de October 1903.

Kjære Ven! vil du sende mig for m/ R/ Blochs Bog om Døden, – her er saadan en elendig Boghandler – endnu værre end Floor i Stavanger. Saa var der en Bog til, jeg gjerne vilde have; men den har jeg glemt.

Jeg havde dannet et Fond og det gik udmærket; jeg ballancerede over Maanedsskiftet, enda jeg har Else hos Baby i Christiansand; men saa blev jeg uformodet slaaet til Jorden af min siste Skattetermin 160 Kroner, som jeg kunde betale og virkelig betalte uden at lade mig pante som i Stavanger; men her sagde min Kontormand, at det gik ikke an for Amtmanden. Nu lever jeg igjen af Ingenting – ja det vil sige: Beate faar hver Maaned 300 Kr til Husholdning og Toilette, saa er der 165 igjen til mig efterat Contor og Husleie er betalt; det er sandelig ikke meget for et saapas stort Embede – synes du vel? Nu er jeg vis paa at du i næste Maaned faar høre et nyt Skrig efter 500 Kroner.

Jeg vilde jo gjerne høre fra dig; men jeg gruer for nærmere Besked om Contoen; det kan aldrig i Verden staa godt med den? Derimod vilde jeg saa gjerne høre lidt om Fru Julie. Du husker, du bad mig engang skrive til hende af og til; da hun syntes, det var jilt, naar jeg skrev. Det har jeg ogsaa gjort, og søgt

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
etter beste Evne at muntre hendes Sind – paa min Maade. Men det er jo ikke godt
paa denne Afstand og med den utilstrækkelige Besked, jeg har. Sist raadede jeg
hende til et Ophold hos den svenske Nervelæge Westerlund. Naturligvis kjender I
ham, og har kanske liden Tillid?

Ja – du ved, der er jo altid ved saadanne Personer, som vader i Hysteri,
noget, som uvilkaarligt lugter lidt Humbug. Men jeg for min Del begynder at tro,
at der skal lidt Humbug til ved disse Sygdomme, fordi der er nogen Humbug i
dem. Ved Beate tror jeg ikke, der blev vundet andet, end at hun kjedede sig og
tiltrods for eller paa Grund af sin store Beundring for Manden alligevel tilslut
føjte sig skuffet, fordi der ikke blev gjort Væsen nok af hendes mærkelige
Tilfælde. Ialfald har jeg senere tænkt mig, at noget saadant kunde ligge til Grund
for, at hun aldrig ytrede Lyst til at komme igjen til Enköping.

Manden er forresten en klog Mand, som vil gjøre, det gode, han kan – uden
Blærieri og paa en fast og solid Maade, der er langt fra alt Charlataneri. Jeg tror
ikke, Fru Julie vilde angre paa at tilbringe Vinteren der. Hvis hun virkelig har
faaet den absolute Mangel paa Energi, som ogsaa Beate havde: at de absolut ikke
kan formaa sig til at tage Haand i nogetsomhelst, saa er – det er jeg vis paa –
Westerlund Manden. Men om han formaar at bryde den Kreds af triste Tanker,
disse ulykkelige fører med sig som en Rosenkrans, det er altid uvist; men
iethvertfald har alle de Patienter, jeg har truffet, været ham taknemlige.

I denne Tid, hvor jeg er bleven saa meget friskere til Sjæl og Legeme, har jeg
gjenoptaget Arbeidet med mine gamle Breve, men efter en fornuftigere Plan. Jeg
vil bare tage et Udvalg, som kan more Folk; men jeg vil skam ikke udlevere mig
og mine Venner – ikke engang mine Fiender. Hvad jeg mest er bange for er, at f.
Ex. Dr. Georg Brandes, som maa have en Finger med i alt, hvad der sker i
Literaturen, kunde rykke ud med det, som jeg "har stukket under Stol" – efter de
Originalbreve, han har. Hvis jeg faar noget ud af det, skal du se en Prøve, saa kan
vi jo tales ved; et lidet Bind morsomme Breve var ikke saa galt til Vaaren?

Hils Fruen og alle andre paa Skovgaard; din Søn reiste vel ikke helt til
Amerika igjen? – skriv snart – er du snil.

Din hengivne *Alexander L. K.*

Hvad Slags Titel har du nu under den nye Ordning?

Frederik Hansen.

Pas paa i Novemberheftet; jeg har skrevet et Brev til "Naturen".

Naar jeg er i Nød, faar jeg Penge fra Hegel; han siger, min Conto er god; men jeg faar aldrig Regnskab; hvad skal man tro om det? Lad os vente, til det er absolut nødvendigt, før vi atter taler om Penge. –

Jeg er saa forfærdeligt aandsfrisk, at jeg igjen har givet mig i Kast med Brevene. Naturligvis havde du Ret, da du i sin Tid sagde, at min naive Samling af Rub og Stub var umulig. Nu forkaster jeg i massevis. Men desværre! der er det, som værre er. Selv om jeg gaar ud fra, at jeg selv raader over den udgivne Samling, saa har jeg ialfald én Correspondent nemlig Dr. Georg Brandes, som vil raade med. Du kan vide han, som vil have al Literatur hjemme og ude i sin Haand, han vil fryde sig ved at komme frem med alt det, som jeg "stikker under Stol". Og nu viser det sig, at jeg i en uforklarlig Ungdommelighed har gjort Cour til disse to overlegne Evropæere og særligt paa en elendig pralerisk Maade har villet stille min Atheisme tilskue. Derved er jeg kommen til at sige de taabeligste og styggeste Ord om B. B. Jeg har lagt det hele hen i Fortvivelse. Men saa faldt det mig ind, at sent eller tidligt kan Ondskab eller Tilfældet spille B. B. mine Ord ihænde, – eller selv om han Intet fik vide, er det ækelt at have saadant paa Samvittigheden; – vistnok er her 24 Aar siden, og vistnok har jeg forandret mit Syn – men alligevel! Saa skrev jeg det værste af Brevene til Georg af, og sendte det lige til B. B.; – nu gaar jeg og venter. Der stod f.Ex.: "jeg har ikke nogen Tillid til hans gentlemanmæssige Paalidelighed" – jeg mente naturligvis i det religiøse, at han ikke alligevel tilslut vilde falde tilbage i Præsternes Arme; jeg husker, at jeg pleiede at sige det om ham før. Nu faar vi se. Det er dristigt, men jeg angrer ikke. Han har oplevet nok til at forstaa, at vi forandrer os, mens vi udvikles – ikke i Karakteren saaledes, at vi feigt lægger Skjul paa vor Dom, men saaledes at vi til enhver Tid bør vedstaa, at vor Dom er bleven og har været en anden. Gid han vilde forstaa.

Din hengivne *Alexander.*

Jacob Hegel.

Molde den 20de October 1903.

Kjære Ven! – jeg glemte noget igaar, som jeg ofte har tænkt paa at bede dig om. I mit Rige er der 3 Byer. Molde er et fredeligt Idyl med c. 2000 Mennesker; her er intet Spor af aandeligt Liv. Men Aalesund og Christiansund, som hver har c 12,000 Indbyggere, de har begyndt gennem Fisk og Fattigdom at skyde en spæd Spire af Kultur i Form af et Museum i hver By. De har vist ingen Verdens Ting, og de lægger uden Tvivl sin Grundvold saa bredt, at de tager med Tak mod Alt muligt fra den gamle Verden – fra Dyreliv til Menneskeredskaber, Rariteter og Bøger!

Jeg gav min gode Samling Flintesager til Christiansunds Museum, – jeg syntes nemlig ikke, det var noget at dele paa; men det var en Feil af mig; jeg ved nu, at begge Samlinger er saa smaa og fattige, at de med Glæde havde taget imod en Halvdel hver.

Altsaa vil jeg trække dig ind i Interessen for disse to spæde Kulturer med følgende 3 Bønner:

1.

Tror du, nogen gad rode gennem Forlagets udrangerede Beholdninger af naturvidenskabelige Bøger – om saa bare Skolebøger – hvadsomhelst, og helst i 2 Exemplarer – et til hver By?

2.

Du har samlet paa saa meget Skrab i dit lange Liv; har du ingen Pattedyr paa Loftet? – nu ryddes vel Klareboderne? er ikke der noget? – Mineralier eller Søpindsvin; du gav mig nogle smukke Flintestykker, som laa og flød etsteds; de er nu Christiansunds Pryd og Aalesunds guleste Misundelse. Vil du ikke se efter?

3.

Vil du opgive mig Navnene paa nogle snille Professorer ved Universitetets Samlinger eller andetsteds som jeg kunde falde over.

Ser du: der er naturligvis saa mangfoldige fra selve Danmark, som tigger. Det

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
maatte derfor være rent undtagelsesvis, om vi heroppe fik noget af dig eller andre
for gammelt Landsmandskabs Skyld og fordi en Forfatter, som blev Amtmand,
ogsaa maa ansees som en Raritet.

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Anders Stilloff.

Molde den 20de October 1903.

Jeg har netop læst Deres "Strid" og sender Dem min Tak og min Lykønskning.
Ganske vist forstaar jeg mig ikke saa godt paa det dramatiske, men det, som er
godt og ægte, tager jeg sjeldent Feil af.

Deres ærbødige *Alexander L. Kielland.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 26de October 1903.

Kjære Mester! lykkeligvis kan der ingen tvivle om, at du mente *tro mod Sagen*;
det er jeg vis paa, at alle forstaar, – ligesom jeg ogsaa selv forstod og aldrig
kunde tænke mig andet end, at det netop var, fordi jeg i alt det udvendige var en
saa sjelden Fugl paa den venstre Side, og fordi Skuffelserne og Forræderierne
netop var saa mange af den Slags Fugle baade her og overalt i Verden.

Jeg beder dig derfor saa mindeligen, om at huske, hvor lidet vi var kjendt i
1880, og at det er senere og efterhvert, at jeg har vundet mig frem til dit store
Venskab; husk at jeg ganske vist allerede den Gang burde havt andre Ord om dig;
men at det dog ikke var Utroskab, men Toskeskab og den overdrevne Lyst til at
være rigtig yderliggaaende. Dersom det gaar saaledes i dit Hjerte, at du føler, du
i disse 23 Aar har faaet fuld Tillid til mig – som du siger – saa bør – synes mig –
Skyggen svinde.

Men dit Brev har alligevel pint mig, siden jeg læste det, og det vil pine mig
altid, skjønt jeg ikke vil læse det omigjen. Ikke at du er for haard – jeg har Intet at
klage over; men bare Tanken om, at vi to kunde staa op imod hinanden foran

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Publikum og blotte vore personlige Forhold, har gjort mig saa angst for denne Plan med Brevene, at jeg aldrig mere vil røre ved den.

Og naar jeg ret har betragtet denne Plan, saa kan jeg ikke andet end tilstaa, at dens Tillokkelse for det første bestod i Udsigten til at tjene Penge og for det andet i Forfængelighed. Det kunde nu ikke skade, om jeg tjente Penge; men dette Stød, jeg allerede nu fik – jeg kunde nu forresten neppe faa noget værre, – det har lært mig, at Planen havde ikke noget indre Værd, og hvad gavner det saa et Menneske, om han vandt den ganske Verden.

Saa har jeg ogsaa tænkt paa, om det ikke havde været meget bedre, at jeg havde ladet det hele bero; muligens kunde vi begge været i Jorden, før mine dumme Ord var komne frem, kanske var de aldrig komne frem.

Jeg kan alligevel ikke angre saa meget paa, at jeg sagde dig det, som paa, at jeg engang skrev det; – det er ialfald en anden Art af Anger. Naturligvis vil jeg nu længe lytte spændt mod din Kant, om jeg atter kan fornemme Lyden fra før, og jeg vil ikke blive fuldt mig selv igjen, før jeg mærker, at du har taget mig igjen. Men jeg kan slet ikke tænke mig den anden Vei, at du skulde gaa fra mig.

– Jeg skal nok skrive snart igjen og holde mig oppe i din Erindring; men idag kan jeg ikke tænke paa andet end dette ene.

Din hengivne *Alexander L. Kielland*.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 4de November 1903.

Kjære Mester! – nei, jeg gjør det ikke; jeg tar ikke min Haand i de forbandede Breve mer; de kan ligge, til vi ere døde; og kommer der saa Penge af dem, er der nok dem efter mig, som trænger. Men det er ikke bare den Skræk, jeg fik ved Tilfældet med dig. Tror du ikke, den lunefulde Skjæbne, der er saa øm om sine forkjælede Børn, netop igaar, da jeg kom hjem fra en Reise, har sendt mig et nyt Vink i den samme Retning helt fra Syd-Africa.

Netop i Anledning af, at jeg i sin Tid bad mine Venner om at laane mig til Afskrift mine egne Breve, fremkom der en Misforstaaelse mellem mig og en af

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
mine beste Veninder; det blev nok klaret; men jeg tænkte altid, at jeg skulde skrive og helt bringe Skyggen til at svinde. Nu er hun død – hun er uigjenkaldelig død – Elisa Sundt – min Barndoms og Ungdoms første Danserinde! – hun fløi – forsikrer jeg dig! – henad Klubsalen, hvor baade hendes og mine Forfædre havde danset i fire–fem Generationer; hun var saa styg i Ansigtet, at jeg havde hende for mig selv, og Intet kunde skille os i Hjertet; saa kom hun ud som Gouvernante og havnede i Cap-Staden, hvor hun blev gift og lykkelig med en fin og velstaaende Englænder – og nu er hun død, og her sidder jeg, og naar jeg tænker paa Klubsalen og første Française med Elisa Sundt, saa er der en liden Skygge – en liden Skygge af disse forbandede Breve – nei, jeg gjør det ikke! – du skal ikke bede mig!

Tak skal du have, som midt i Stræv og Sorg fik Tid til at berolige mig for Jens; jeg skriver snart igjen, og da er alt dette glemt.

Jeg gaar og ser paa den Masse Blade, som falder stille ned det ene ovenpaa det andet; – de siste Minder dækker de gamle, og tilslut gaar man varsomt henover dem, for ikke at ophvirvle de underste, for der ligger de rødeste og de bitreste.

Din hengivne Ven *Alexander L. Kielland.*

Edvard Brandes.

Molde den 5te November 1903.

Kjære Ven! jeg sender dig mine Breve tilbage med Tak for Laanet. To Gange har jeg forsøgt at gjøre noget ud af dem. Første Gang tog jeg Rub og Stub; men min Ven Consul Hansen i Stavanger, som skulde læse Samling No 1, sagde ærligen, at det var umaadeligt kjedsommeligt. Saa prøvede jeg nu igjen her i Molde, efterat jeg er bleven saa forynget og aandsfrisk. Det var ganske utroligt, hvorledes jeg i 1880–81 overvældede dig med Breve om Alverdens Smaating i mit Forfatteris Begyndelse, – men rørende, hvor snil du var og hvor smukt og godt vort Venkab altid har været.

Men saa fandt jeg et Brev, hvori jeg taler om B. B. paa en Maade, som jeg skammer mig ved. Nuvel – tænkte jeg – det Brev putter jeg til Side og gjør *dig*

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
opmærksom paa, at jeg har gjort det. – Meningen var jo, at udgive en Samling Breve af Interesse, – ikke at blotte mig selv og endmindre at saare Vennerne. Men lidt efter fandt jeg et Brev til din Broder, hvori jeg paa en endnu mere ondartet Maade talte taabeligt om B. B. og da tænkte jeg jo: hvis jeg springer over dette, kunde det hænde, at din Broder fandt at maatte oplyse, hvad jeg stikker under Stol, og da var det galt. Saa valgte jeg at sende en Afskrift til B. B.; men det gik ikke godt – ikke helt godt; og nu har jeg lagt bort alle mine Planer; Tak for Laanet; hvis nogen af mine Efterkommere vil tage fat igjen, vil jeg haabe, de maa tjene godt paa det. –

– Jeg ser, det er over 5 Aar, siden jeg skrev til dig; og alligevel har jeg i dette Øieblik den samme lune Fornemmelse af at tale til En, som forstaar bedre end nogen anden, jeg har truffet, efterat jeg blev voxen. Nu er det i Sandhed paatide, at vi faar os en Samtale – alene vi to om alt det gamle og om alle de gamle, som dels ere døde dels mer eller mindre ramponerede. Kun vi to har holdt os! – jeg er vis paa, vi skulde le som før og glæde os og snakke frygteligt ondt om alle de andre. Tror du, vi er meget forandrede? Der er ganske vist ikke nogen nærliggende Sandsynlighed for, at jeg kan komme til Kjøbenhavn; men du kan da vide, jeg kommer – som Excellencen altid sagde: naturligvis kommer jeg engang til Paris; det gjør de jo alle! – ak! ak!

– Jeg saa bare saa flygtigt i de siste Breve af den Pakke, jeg sender dig; jeg tør næsten ikke tænke paa de onde Aar, jeg har levet. Men jeg maa vist være et sjeldent seigt Menneske først og fremst til Legemet, siden jeg ikke er værre faren end jeg er. Tænk, jeg har igjen været paa Gravens Rand med udvidet Hjerte, Vand i Underlivet, ingen Mulighed for at gaa 10 Skridt i Luften, Vægt 135 Kilogram; og nu løber jeg med Lethed op ad Trapperne, bestiger høie Fjelde og føler mig 20 Aar yngre; Vægten 119.

Og Børnene stakkar! som jeg var saa misfornøiet med! – du ved ikke, hvor det skjærer mig i Hjertet nu! Jens er godt gift med en Dame, der vil holde ham i Ørene og Alexander er Kasserer ved John Andersons publishing comp. i Chicago – Indehaver af "Skandinaven". Alexander havde nogle onde Aar, hvor også jeg var haard og ond; nu er alt saa godt; han kommer hjem paa Besøg til Sommeren.

Om dig ved jeg kun Besked gennem Baby, og daglig læser jeg din Avis, hvor formodentlig din Skygge gaar op og ned i Spalterne, uden at jeg kan se den

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
tydeligt. Jeg ved, du har bygget Hus og lever lykkeligt og roligt; og jeg kan ikke tænke mig noget jillere end endnu engang at sende mit Kort ind til dig og blive modtaget som den gamle Ven. Thi at du skulde komme her er vel tvivlsomt? – du er en altfor indædt Kongens Nytorver til at vove dig saa langt ud i Fjeldene, men du skulde forresten se mine Fjelde – ja det er sandt! du var vel ganske forskrækket, da de gjorde mig til Amtmand! – ak, hvor skulde vi le sammen over alt det, som kan hænde et Menneske her i Verden!

Lad mig se din kjære Haandskrift i et Par Linier som før, og lad os holde vort Venskabs Lamper tændte! Min ærbødige Compliment til Fruen.

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Molde den 6te November 1903.

Kjære Ven! Tak for dit Brev og for de gode Efterretninger om min Conto. Jeg gik en Dag og lavede noget morsomt om den gamle Conto; men det maa være til en anden Gang; jeg har ikke Humør til at være morsom, og jeg er bange, det vilde hellerikke more dig, ikke passe i din Stemning. Først syntes jeg – som jeg vist skrev –, at det var saa rent hen i Væggene, at Fru Julie vilde til Middelfart; men senere er jeg kommen i Tanker om, at det vist var et godt Tilflugtssted. Jeg kan ikke tro andet, end at jeg kan blive ved at skrive til hende? – jeg skal nok være forsigtig og bringe hendes triste Tanker saa langt bort som jeg kan, – og andet kan det ene Menneske ikke gjøre for det andet, hvor meget man saa holder af den Ulykkelige, der har sin Kummer i sig selv.

Jeg er for mit eget Vedkommende saa rent overnpaa nu imod dengang, da jeg var saa overvældet – altfor overvældet kanske – af Uregelmæssighederne ved mine Børn. Jeg var haard; og det var ondt; men det var alligevel godt; jeg gav mig aldrig over, men strittede imod – seigt og altid uden Brud, og tilslut vendte Sagerne sig baade for den ene og for den anden, uden at jeg mistede deres Kjærlighed. Omstændighederne kom mig tilhjælp – især med Jens, det indrømmer jeg; men Omstændighederne pleier at komme den til Hjælp, som holder fast paa sin bedre Forstaaelse af Livet overfor Børnenes patenterede

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Sikkerhed. Naar du hertil lægger, at jeg er frisk, og at jeg takket være B.B. og Gyldendal er forholdsvis udenfor den overhængende Ruins Skygger, saa vilde jeg netop saa gjerne, at du og dine – især Fru Julie – skulde være glade og sorgfri, – hun støttede mig, da jeg var paa det elendigste.

– Her faldt jeg i Tanker; – det er ellers ikke min Vane; men her er idag altfor trist med Regn og Storm og Mørke; – og saa er jeg saa ganske ensom; men jeg ved, det gaar over; hils Fru Julie og sig, at jeg skriver snart – bare ikke idag; – og lad mig høre lidt om hende.

Din hengivne Ven *Alexander L. K.*

Jacob Hegel.

Molde den 19de November 1903.

Kjære Ven! Tusind Tak for de mange Bøger. Jeg er endmere taknemlig end nogensinde før, – først fordi her jo er endnu ensommere end i Stavanger, men sandelig mest, fordi jeg efter den store Vending i min legemlige Forfatning er bleven saa ganske anderledes frisk i Aanden baade til at læse og til at arbeide.

En Ytring heraf var mit fornyede Forsøg paa at gjøre noget ud af mine gamle Breve – har jeg ikke fortalt dig det? Nuvel! det gik ikke godt. Jeg fandt noget meget taabeligt og stygt, som jeg havde skrevet til Doctor Georg Brandes om Bjørnson – jo vist har jeg fortalt dig det, – jeg sidder her alene og mister Hukommelsen; altsaa jeg sendte det til B. B., men det faldt ikke rigtig i god Jord; saa har jeg mismodig lagt det hele hen – for anden Gang.

Saa tog jeg fat paa en Masse Optegnelser, jeg har fra de Aar, jeg læste Napoleon. Men saa opdagede jeg, at alt var gjenomsyret af de allerværste og hadefuldeste Oplysninger om Bernadotte, saa sad jeg der med Amtmanden i Halsen. Mon jeg er bleven en Høne af at søbe hin Kaal, du ved?

Saa vilde jeg foreslaa min gode Ven – Udgiveren af Deutsche Rundschau – Gebrüder Paetel en tysk Udgave i 3 Bind I Novelletter, Sne og Else. II Garman III Abraham Løvdal (Gift-Fortuna-StHans) – jeg vilde selv gennemse de daarlige Oversættelser og finde en Oversætter til det, som endnu ikke er kommen paa tysk. Ved du en? – og ved du, hvor jeg skal faa vide Besked om, hvad og hvor der

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
er udkommet Oversættelser? Har du nogle Pattedyr paa Loftet? – du hører, jeg er fuld af Virkelyst, og kanske plager det dig at høre; – undskyld! du kan have nok at tænke paa. Men du maa alligevel høre lidt, da det gjælder om Penge igjen.

Ser Du, mine Døtre kommer meget tarveligt udrustede med Penge til Kjøbenhavn. Jeg har derfor sendt Baby idag en Anvisning paa Gyldendal s 500 Kr – du forstaar: derfor skal hun og Else reise hjem og desuden kjøbe for mig alle de Julegaver, jeg skal give Beate og Børnene. Det var altsaa 500.

Men saa maa jeg bede om 500 sendt mig selv i Anledning af den frembrydende December; og Gud ved, om du ikke før Jul faar nok et Bud. Else skal nemlig helt hjem hertil; Jens i Christiania maa ogsaa have en liden Julegave – kun den arme Alexander i Chicago – han maa klare sig paa egen Haand; han har det forresten godt; men det er saa trist at tænke paa ham ved Juletid.

– Jeg synes nu, det er længe siden jeg hørte noget fra eller om Fru Julie; jeg skal nok snart skrive til hende, men jeg er svært taknemlig for et Par Ord. Hils hende og Skovgaard.

Din hengivne *Alexander L. Kielland*.

Kitty L. Kielland.

Molde den 20de November 1903.

Kjære Kitty! nei dette blir galt, vi skriver jo aldrig mer; og med Skam at melde har jeg denne Gang en Commission at bede dig om. Men jeg vilde strax skrevet alligevel – som hin Mand, der blev kastet ud af Klubben, – han sagde: jeg vilde forresten strax gaaet alligevel!

Du ved, det er aldrig let at give Beate noget; men nu ønsker hun til Jul nogle saadanne Flaskebrikker som du engang skal have fundet til Jane. De er efter min Erindring omtrent saadanne:

– du forstaar vel? Gjennembrudt Plet i Figurer, de behøver ikke at være akkurat som paa min Tegning – forstaar du, men i samme Stil – saadan halvt maurisk, halvt etruskisk. Hvor mange – afhænger af Prisen; kunde du være saa snil at spørge efter?

20 Aar og dertil saa frisk og klar i Aanden, saa flink til at arbeide og interesseret. Det er ogsaa en mageløs Stilling, de har givet mig. Jeg fortrædiges ikke af nogen; og naar jeg ærgrer mig, er det paa den gode gamle Maade, som drev mig til Forfatteriet. Jeg kommer ikke til at skrive mer – det er ikke saa at forstaa; men jeg kan kjende selv, hvor det kribler. Det er en vanskelig Ting at blive gammel; for man maa være saa uhyre mistroisk mod sig selv. Jeg ser nogle – f. Ex. begge Brandes'erne – de spræller med og lader, somom intet nyt er dem for nyt. Men jeg gjennemskuer – ialfald Edvard; det er Angsten for ikke at blive gammel – jeg mener ikke bare for at "synes" gammel, men jeg mener den oprigtige Angst i sig selv for, at nu er man der, hvor de Gamle var, dengang man selv var ung.

Naar det kribler i mig, og naar jeg synes, at alt det i Literatur og i Politik, som blev friet ud af det forfærdelige Tryk af "Høire", dengang vi var unge, – naar jeg ser alt dette og synes, at det har vrænget sig om – i Politik kan jeg forklare mig med to Ord: Oddmund Vik; i Literaturen for Exempel i det uhyre Lobhudelei over Seeland, som jeg er vis paa er aldeles uden Talent; og jeg har dog ikke læst ham og vil for ingen Pris læse ham – ser du! akkurat som de Gamle sagde om mig og os andre for 30 Aar siden; maa man saa ikke være mistroisk?

Hvis jeg nu slap mig løs – forsyne mig! – jeg tror Ungdommen vilde stene mig som Reaktionær; – og hvor tydeligt kan jeg ikke mindes, at jeg altid har sagt: Ungdommen har bestandig Ret – og det tror jeg endnu; men det koster mig de største Anstrængelser.

Jeg vil haabe, at du har det godt – det vil for dig sige, at du er i Arbeide med Kunsten og at du føler dig i Sammenhæng med det, som der er Liv i. Du blir ikke gammel, du følger vist bedre med end jeg – baade fordi du er mer op i det, og fordi du bedre kan taale Menneskene. Det er yderst pudsigt; nu er jeg snart 55 Aar; og aldrig nogensinde har det hændt, at nogen har spurgt mig eller foreslaaet mig til nogetsomhelst Samarbeide – jeg mindes ikke andet end Brandes's mislykkede Forsøg paa at dramatisere Garman & Worse, som jeg vedtog par complaisance; – ellers aldrig. Og naar jeg paa embedsvegne har været i Commission eller sligt, føler jeg altid, at jeg flyder omkring som en fremmed Gjenstand – du holder vel ikke med Arctander? at jeg er uduelig – he? Nous sommes intraitables – du og – er du enig? Her er alt vel som i et Sygehus uden

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Fare; idag stor Scene med Chloroform og Tand-Udtrækning. Imorgen reiser
mine Døtre til Kjøbenhavn. Hils Dagmar, Tycho, Jens. Skriv nu trøstigt. –

Din hengivne Broder *Alexander*.

Frederik Hansen.

Jeg saa med Skræk, at der er gaaet et Skib paa Kolnæsholmen; er det ikke mærkeligt? – jeg troede, de kunde seile frit ind og ud med Feistein, Fladholmen, Tungenæs, Fjeldøen og Kvitsøinaa! Landkrabberne her fortalte naturligvis at Skibet var kapseist midt udfor Jæderen. Paa den Maaden gik her en liden Aalesundsdampbaad Terje Vigen; det var galt nok; men Herregud! vi har da endnu ikke seet store Skibe gaa rundt i Sjøen; men nu løber Landkrabberne omkring som Jens Siqveland, da han styrtede op til Capitainen og raabte: vi har vel Blykjøl?

Jeg maa slutte. Imorgen skal jeg med et lidet Skib over Hustadvigen; her er et Herrens Veir med Snestorm; og ved du hvor jeg skal hen fra Christiansund Fredag Morgen? – til Kanestrøm! – kan du huske, hvor vi lo af det navn paa en Præst?

Jacob Kielland.

Molde den 30te November 1903.

Kjære Jacob! – jeg vedlægger nogle Stumper Brev fra Andreas for at du kan vide, hvad jeg ved, om vore Affairer derhjemme. Jeg har aldrig troet paa nogen Handel med den lusede Kommune; og jeg er altid uvillig til Handel med det blandede Præg for Formaalets Skyld: Snot for sig og Knebelsbarter for sig. Desuden er det en udpræget Utid for Eiendomshandel; men jeg tror, Aaret blir godt – det næste; og at vi nærmer os et Opsving.

– Jeg lever godt selv, Børnene ligesaa; og Beate efter Omstændighederne noksaa godt; hun er ialfald mere fornøiet nu og her end nogetsteds før.

Mine Døtre er i Kjøbenhavn; og Else skal reise hjem over Christiania – Trondhjem. Hør! sig til Dagmar, at hun maa sætte sig i Forbindelse med Else,

Formodentlig kommer hun saa sent under Jul, at hun bare maa pile hjem uden Stans. Hendes Adresse er: Hr. Professor Feilberg No 46 Østerbrogade – Kjøbenhavn Ø.

Hils Dikka og Tak hende for Telegrammet, der under megen Spænding blev mig bragt af en Tjener, da jeg sad tilbords i Nicolai Knutzons gamle Hus i Christiansund, med Sølv og Krystal og Champagne og Husets gamle Madeira og de smukke Knutzons i gamle Pastelmalerier rundt Væggene – og rundt Bordet sad 9 Frøkner Werring, gamle Fru Werring, Hr. Werring – ikke en Draabe af det rigtige Blod; – omtrent somom Bestefar havde giftet sig med Frøken Ring, og at saa hun og alle hendes Søstre havde beværtet Amtmanden paa Ledaal – eller om Jensine og Bertha med Nakkakammen og de andre havde siddet – ja! de sad jo i Storstuen! nu havde jeg glemt det! – hvad kan der dog hænde i denne Verden med disse galne Mandfolk! – og vi slap endda taaligt fra det.

Men hvor forfærdeligt det var at se Huset i andre Hænder! – først bagefter er det kommet over mig med en saadan Magt, at jeg ikke tør tænke paa det; selv i dette Øieblik snakker jeg bare til dig og skriver – skriver – uden at stanse, uden at vove at gjøre mig det fuldt levende hvorledes det var, naar vi aabnede Døren til Gulstuen og Altanen var aaben – ak – gode Broder! – vi ere landflygtige og rodløse og fremmede Herrer i Skovene jage.

Din hengivne *Alexander.*

Andreas Sømme.

Molde d. 30te November 1903.

Kjære Andreas! Du maa hilse Maren, jeg har naturligvis som alle været klar over, at din Datter maa behandles med det Maal for Øie at blive Kunstnerinde; og jeg har altid syntes, at hun blev fornuftigt stillet, og at hun selv synes at være et fornuftigt Vidunderbarn. Der har vist ikke heller været et lykkeligere Tilknytningspunkt end Marens udmærkede Bekjendtskaber i Leipzig; bed hende hilse Geibels og lad mig snart høre, at det gaar hende godt og efter Ønske.

Nu har vi mod al Sædvane her en Sne saa umaadelig, at vi aldrig har set Magen i Stavanger. Jeg var paa en Tur – det var min Embedsreise No. 26 –, og

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
jeg kjørte i saa høi Sne og under et saa tæt Sneveir, at det var en Komædie. Min Plan var at kjøre to Dage over 50 Kilometer; men jeg gik ombord i et Dampskib til Christianssund – dels fordi det var saa tungt for Hesten og for Manden, som for det meste maatte gaa og støtte Slæden, og dels fordi jeg troede, der endelig var Sjø paa Hustadvigen; men det gaar mig her som før, naar jeg kommer er det forbi med Veiret.

Her er forresten almindelig Rædsel i Sindene efter Victoria; og det er en Uro, som man ikke paa lange Tider forvinder, selv om man ikke er ræd paa Søen; saa galt *kan* det altsaa gaa, om det end er sjældent; jeg gaar fra Skib til Skib, og mange Gange synes jeg, de ser mig ud som rigtige Landkrabber disse Kapteiner og Søfolk langt inde i Fjordene, som dog farer ud i de farligste Øer og Skjær .

Din heng. A. K.

Jacob Hegel.

Molde den 3die December 1903.

Kjære! nu er du vist snart lei af mig. Ser du: jeg saa en uanstændig Bog anmeldt i Det nye Aarhundrede, som jeg fik Lyst til at læse, det er saa længe siden, jeg saa den Art. Kan du skaffe mig L'arrivee af Félicien Champsaur – à propos om Tidsskriftet; er man ikke forskrækket over de modbydelige Erindringer af Georg Brandes? – han er naaet høiere end Tackeray , men ad en anden Vei; – og han! som ikke havde Ord nok til at blamere Fru Heiberg for hendes Selvgodhed! – jeg synes, han er latterligere end H. C. Andersen og dertil saa simpel. Tænk, om han havde taget den lille Jødedreng fra Baggaden og vist de gamle Baandjoder, – men saa slaar han dem op til Parisere og hvidhaarede Bank- og Pengefyrster! Der er et arabisk Ordsprog som siger: Din Fader var Løg, din Moder var Løg; – hvordan kommer du til denne Duft?

Saa var der endnu en Ting: Kan du paa min conto redivivo uden altfor stor Uleilighed besørge sendt, hvad der er udkommet og for Fremtiden de Hefter, som kommer, af Søren Kierkegaards samlede Værker til

Frøken Camilla Struwe – Oversøster ved Bergens Sygehus – Bergen;? – det vilde glæde mig.

Jeg kan ikke sige dig, hvor ganske anderledes Verden tager sig ud, efterat jeg er begyndt at tænke paa Muligheden af en Reise til Danmark og Skovgaard; det er som naar man kommer over det lange Hav og øiner det første Fyr paa Land.

Men forraad det ikke til nogen Moders Sjæl; thi da vil det flyde om i alle Aviserne og forspilde mig mer end den halve Glæde.

Hils Fru Julie og Frøken Oluffa – aldrig hører jeg noget om hende –

Din hengivne *Alexander L. K.*

Wilhelm Andreas Wexelsen.

Molde den 10d December 1903.

Kjære Ven! Præsten Thorsen fortalte mig, at du vil reise nordover ad Battenfjord-Eidet. Dersom det da falder sig saa, at du maa tiibringe nogen Ventetid her i Molde, vil du ikke da komme til mig, saa skal vi indbyde vor Studenterkammerat Provst Bang og drikke et lidet Glas for de gamle Dage?

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Julie Hegel.

Molde den 13de Dec. 1903.

Kjære Ven! – jeg har ventet Brev og formodentlig gaar det som saa ofte, at jeg faar imorgen, naar dette er gaaet; men det maa alligevel afsted, forat bringe dig en sørgelig Efterretning. Du synes, du har nok før? – ja det faar ikke hjælpe; du ved, vi maa dele vore Børnesorger. Nu har nemlig Lynilden ogsaa slaaet ned hos os. Baby har tilkjendegivet sin Mand, at hun ikke mere vil vende tilbage til ham.

Kanske har du alt rygtevis hørt dette i Kjøbenhavn? – eller du har vel ialfald kunnet se paa Baby, at der var noget i Veien med hende.

Om det bliver til en officiel Skilsmisse eller om der er Haab for en lempeligere Form, ved jeg ikke; men det er ogsaa mindre vigtigt; Hovedsagen er Sorgen over denne Ulykke, som bliver aabenbaret. Jeg har jo aldrig været tryk, og derfor har

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
jeg aldrig turdet granske. Som det nu er, tænker jeg ikke paa andet end i min store Kjærlighed til hende at hele det syge Sind saa godt jeg formaar. De kommer nu her hjem begge Søstrene sammen, og jeg forsikrer dig, jeg glæder mig dertil uden Sky. Jeg ser naturligvis for mig alle de bedagelige og bekymrede Ansigter, som sukker: og de arme smaa Børn! Mellom os – Kjære Ven! – det er en godtkjøbs Medlidenhed og paa Randen af Hykleri; de Smaa er ikke saa meget værdt som de Store; desuden er Baby mit Barn; de Smaa er Krag; og tilslut har jeg ikke saa meget tilovers for de smaa Børn; de er igrunden – nei, lad mig stanse itide! – de arme smaa Børn blir forfærdeligt haardt behandlet, naar Elskoven lider Nederlag. Der er forresten i Forholdet – saa vidt jeg ved – ingen Tale om nogen Tredieperson paa nogen af Siderne; – ved du noget?

Naar du altsaa tænker paa mig i Julen – og det gjør du vist? saa maa du forestille dig, at jeg er glad; for jeg er bedre og mere udrenset i min Kjærlighed til Børnene end dengang det gik saa paatvers med dem alle tre. Alting beskytter mig ogsaa bedre mod Verdens kolde Øine og mod den paatrængende Deltagelse. Jeg er blandt Fremmede, i en Stilling, som beskytter, og Baby kan her saa ganske anderledes faa Fred end i Stavanger. Altsaa holder jeg Hovedet oppe og bereder mig paa at hjælpe hende, som har havt det saa ondt. Det er ogsaa et stort Gode, at vi har med en Mand at gjøre som Krag, der i enhver Henseende er at lide paa; der tænker og føler som vi; som forstaar og med hvem man kan forhandle om den fælles Sorg.

Det har længe anet mig, at der hang noget over os; nu gaar jeg til Julen med lettere Sind end paa mange Aar – ja du undres; men saaledes er det.

Ak – det er vist anderledes med dig? – thi jeg kan vel tænke mig, at din store Sag endnu staar uafgjort; og da er det ikke godt at sætte sig ned og lade Julen komme med de gamle Tilbud om Fred og Glæde og Børnenes Glæde.

Men en Ting skal du med Tiden blive glad over: Din Bekymring for din Søn reddet dig ud af den Formørkelse, som var begyndt at sænke sig over dit Sind, og selv om det regner og pisker med Haggel og Storm, er det bedre at komme ud i den friske Luft end sidde i den kvalme Stue og pleie sin Hodepine. Skal vi kjøre alene i en stor Vogn i Skoven og spise Kalvekotelletter med Champagne i Raadvad? – det er mit allerhøieste Svimmel-Ønske! – Glædelig Jul i dit Sind og Mod for det nye Aar! Hils dine Folk allesammen.

Jacob Hegel.

Molde den 13de Dec. 1903.

Kjære Ven! jeg skrev netop til Fru Julie, og af hende vil du erfare, at der er noget i Veien med Baby, som vi forresten ikke behøver at omtale mer end mellem os; kanske gaar det bedre end det nu ser ud til.

Men jeg maa skrive til dig og give dig en af mine økonomiske Oversigter; jeg ved aldrig, om du sætter tilbørlig Pris paa disse smaa Mesterværker i den høiere Finants-Kunst? men du maa være overbevist om, at de er saa uhyre lærerige, og at du har saa forunderligt godt af dem, selv om du ikke mærker andet end et flygtigt Greb i Pungen.

Ser du – af den oven-allerøverst-nævnte Grund har formodentlig mine smukke Døtre brandskattet dig grueligt; nu skal de reise sammen helt hjem hertil. Og jeg selv har havt et vistnok forbigaaende, men heftigt Anfald af Grand-Seigneureri!

Jeg har givet Hustru, Børn og Børnebørn store Summer, betalt min Søn Jens's Natskjorter til svimlende Beløb; besørget Gaver til gode Venner i Stavanger samt til Bergens Sygehus – foruden Punch, Bishop, brændte Mandler til Huset og til flere andre – en Uddeling – forsikrer jeg dig, som minder om den 10de December i Stockholm, – à propos! var det ikke deiligt med B.B., som fik Prisen! – og hvilken god Tale! – hvor alting føiede sig smukt sammen, og hvor vort Land er lykkeligt, som kan samles i en saadan Mand; man kan næsten være ængstelig for de Dage, som kommer efter, – dog ikke med ham! – han stiger bestandig.

Det var altsaa – oprigtig talt – 500 Kroner, det gjalt.

Glædelig Jul og en god Vending med det nye Aar.

Din hengivne *Alexander L. K.*

Jacob Hegel.

Molde den 23de Dec. 1903.

Kjære Ven! Tak for dit gode Brev af 17de og for alle dine gode Tjenester og store Gaver, som hvert Aar udgydes rigeligere over mig.

Vi gaar nu til Julen imorgen, og saavel Contor som Hus er fuldt af Travelhed; men jeg vilde dog sende Eder en Julehilsen i en Fart. Om mit Hus er kun at sige, at baade Else og Baby er komne velbeholdne hjem; – Baby er ikke meget værdt, – men med Ro og Fredens Dage haaber jeg, at hun skal vinde sig op igjen; hun har ikke havt det godt i sit Ægteskab; men foreløbig skal vi være enige om, at hun kun er hos mig til et kortere Besøg. –

Jeg gaar over til dine Bekymringer. Gjennem mine Døtre viste jeg allerede, at Fru Julie var reist til Paris, og dermed viste jeg ogsaa, hvorledes det hele var gaaet og maatte gaa. Den vise Mand, som altid bør bære Kappen paa begge Skuldre, har aflagt sin profetiske Dragt og fremtræder som en almindelig deltagende Ven, der oprigtigt ønsker, at dette maa gaa godt. Naar man stiller sig for Øie, at den værdifulde Kjærlighed, som binder Menneskene sammen kjædevis opigjennem Tiden, det er den Kjærlighed, hvormed vi som Børn elsker opad mod Forældrene, og hvormed vi som Forældre elsker nedad mod Børnene, saa maa vi nok smile over, hvor bagvendt Menneskene har fordreiet Naturens gode og klare Love og sat alt dette paa Spil for Elskoven, som midt i den gode Sammenhæng faar Lov til at rumstere paa det grueligste. Men netop udaf denne aldeles meningsløse Vilkaarlighed lader der sig drage den Husvalse: man kan aldrig vide; det kan blive lige galt alt; du gifter dig med en Præstedatter fra Jylland og faar en vild Trapez-kunstnerinde; og du tager en vild Tiger fra Bengalen og du faar et Lam, – kun være det Vismanden tilladt – idet han nu forsvinder – at sige: det siste er det sjeldneste.

En glædelig Jul for hele Skovgaard; jeg kommer nok – skjønt dette med Tigeren var en complication! – nu faar jeg høre nærmere fra Eder, idet jeg bestandig forudsætter, at jeg beholdes inden den gode Fortrolighed.

Havde jeg ikke ogsaa nær glemt "Intendanten"! nei, det er paa Tide, at jeg kommer igjen; hils hende! og fremfor Alle Fruen. Din hengivne og taknemlige

Alexander L. Kielland.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 29d Dec. 1903.

Ak! – Kjære Mester! – jeg er nok ikke saa overhændigt glad – enda jeg burde være det, naar jeg ser efter i Almanaken, hvorledes jeg havde det i de tilsvarende Dage ifjor, – det var netop dengang, du spændte dig for mit væltede Læs og drog det opover Bakken. Siden kom min Helbredelse og dette deilige Sted med det sunde Liv og de friske Reiser, – alt dette har fornyet mig og løftet fra mig store Byrder, som i grunden var meget større end jeg kunde forstaa og føle, mens jeg var saa tyk og sløv og syg. Derfor er alting nu anderledes; og hvad jeg har at bære, lægger jeg ikke saaledes over mig; jeg har altid haft en lykkelig Evne til Taknemlighed, som du og andre har udviklet ved ihærdig Forkjælelse; jeg er glad – det har du Ret i – og der er ikke nogen Grund til at lade Hovedet hænge endmindre til at bøie Ryggen.

Naturligvis har vi alle – ialfald har jeg nogle lumske Steder i mine inderste Lader, hvor jeg forvarer nogle Partier muggent Hø, som Ingen ved om; – ikke at jeg nogensinde har gjort noget ondt mod nogen eller Uret eller noget stygt; men alligevel hulker det hist og her i Krogene i ethvert Menneskeliv og med fire Børn – ved du – er der altid Streng, som dirrer. Jeg har lært meget og glemt endnu mer; og kanske har jeg en altfor god og let Samvittighed; – men alt i alt har du Ret: jeg er glad; jeg er ialfald meget lykkeligere end jeg strængt taget fortjener det. –

Jeg husker, du sagde engang ved en af Festerne, da Theatret blev aabnet, – "du er ikke misundelig"! – og jeg husker, jeg nær havde svaret: nei, hvad skulde jeg vel misunde dig eller nogen; – og dog sad du just da i Kredsen af vellykkede Børn i Hæder og Glans, mens jeg havde Jensemands hele Elendighed i Hjertet; men saa meget syntes jeg da og nu, at Lykken har ødslet paa mig, at jeg mange Gange med Skam tænker paa, at der har været Aar, hvori jeg syntes, at de Sorger, mine Børn en Tid beredte mig, var tungere end jeg kunde bære. Nu har jeg lært bedre. Jeg har gjort Vejen gennem "Historien om en Moder" og Rottejomfruen og jeg har faaet bedre Forstand paa Kjærligheden til Børnene, – mere Mistro til

Forfængelighed og Selvkjærlighed.

Derfor har jeg det ogsaa bedre nu end før.

Til Italien maa du reise med god Samvittighed; du har vel fortjent lidt Solskin og Varme; men hvorledes det gaar med mig selv og Misundelsen, det ved jeg ikke; thi noget jillere end at kjende Solen igjen og se Italien for første Gang, kan jeg ikke tænke mig; Molde er herligt; men denne Blikpladen, de kalder for Sol og som nu om Dagen bare triller henover Fjeldtøppene, den er der ikke stor Stas ved. Men jeg skal nok klare mig og unde dig det af ganske Hjerter, naar du gaar og sveder Visdom og Flipperne smelter.

Vor Jul er gleden over som almindeligt. Baby kom her hjem til os sammen med Else fra et Besøg i Kjøbenhavn; hun er nerveus og medtaget og skal samle ny Kraft for Livet herhjemme i Fred – i den Fred, som Molde altid har for den, som er træt og oprevet af Livet.

– Du nævner Hegel og Bojesen. Jeg var saa vittig, da jeg hørte det, at jeg skrev til ham, at jeg vilde foretrukket en Sammensmeltning med Ny Carlsberg, og det er mit Alvor. Der er noget ildelugtende i det, naar den nøgne Geschäft ogsaa i disse Forhold stikker frem. Men det er naturligvis bare, fordi vi, som egentlig bekoster det hele, er af et saa langt finere Stof, at vort Arbeide kaster et vist ideelt Skjær over det hele, saa at de, som udsuger oss, i det længste holder den grove Maskine skjult; Vinpersen staar nu nøgen i al sin Hæslighed; Druer og Vinløv er kastet tilside og den ædle Saft rinder i de sammensmeltede Kar gjennem Patent-Rør – O – Gamle Hegel!

Din hengivne *Alexander L.K.*

Michaela Krohn.

Molde den 30te Decemb. 1903.

Kjære Lille Søster! – du var sød, som skrev til mig; ja nu maa jeg komme, det er jo altfor galt, og mangfoldige Gange har jeg tænkt paa dig i denne lange Tid, naar jeg gaar forbi dig i Stuen, og hver Gang har jeg sagt til mig selv: jeg er vis paa, hun er ganske anderledes end Edelfeldt tror. Nu ved jeg det efter dit Brev.

Men mit Hjerte snører sig sammen, naar jeg tænker paa al den Skygge af Sygdom og Bekymring; jeg glæder mig jo saa uhyre til at se igjen din Mor, som var saa klar og klog og din gode Fader, som Venskabet lyste ud af – jeg ved nu, at de er der begge paa sin Plads; men saa kommer jeg saa struttende sund og pærevigtig, og saa sidder de to gode ædle Mennesker der og har det saa ondt og er saa medtagne af Livet i Skygger af Sygdom og Bekymring.

Forat du kan se, hvor irriterende fornøiet jeg er med mig selv og Tilværelsen, sender jeg dig mit siste Billede, som du maa vise dine Forældre med en Undskyldning. Du selv maa ikke tro, at din store Bror er fuldt saa utækkelig; men jeg har ikke noget andet Billede, og jeg maatte jo skrive strax. Naar jeg kommer selv, skal vi snakke godt og alvorligt sammen, og det glæder jeg mig svært til.

Min Reiseplan er endnu en Hemmelighed, som jeg betror til dig; det er nemlig efter min Smag en stor Plage, naar Ens nærmeste spør og skriver: Amtmanden skal jo reise? – naar? – hvorhen? – tilslut staar det i Avisen, og da er halve Glæden spildt, og hele Fanden løs.

Ser du: Hegels har indbudt mig, saa jeg maa bo paa Skovgaard; men du kan vide, jeg vil komme ofte til dig og dine. Tiden har jeg ikke bestemt, men jeg tænker mig, at det blir omkring den 18de Februar – min 55de Fødselsdag – ak Lille Søster! din store Bror er en gammel Bror! Vist har du Ret – vær tryk paa det, at det er herligt at være ung, og at der er tusinde Ting at glæde sig ved i Verden, saa længe Ungdommen varer. Men nu skal jeg give dig et godt Raad.

Jeg mindes fra min Ungdom, at den store Fylde af Trang til at nyde Livet undertiden fyldte mig med en Frygt for, at jeg ikke fik nok; at jeg var født paa en gal Plads, at der var mer at henrykkes over andetsteds; – eller at mine Forhold ikke var saadanne, at de førte mig op i al den Lykke og Henrykkelse, som min Ungdoms Appetit attraaede; og jeg kunde stanse i min Fars Have og stirre udover med Taarer i Øinene – bitre Taarer, somom der langt borte ude i det Fjerne laa alt det, jeg trængte og længtede mod; medens min Faders gamle Have var rigtig trang og tarvelig. Lad dig ikke bedrage eller bedrøve Lille Søster! hvis det stundom gaar dig ligedan. Nu ved jeg, at min Fars gamle Have var det deiligste paa Jorden; thi ser du: den var selve Ungdommen.

Lær dig tidligt til at vandre stille og glad i din Ungdom; thi selve Længselen er

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Ungdommen; naar du kommer did, du længtede, og Længselen er forbi, da er det
forbi med Ungdommen, og Livet begynder; og naar det har varet en Stund,
vender du dig om og stirrer med bitre Taarer tilbage paa din Ungdoms Længsel.

—

Jeg er ikke saa glad som jeg ser ud til, og det har jeg vel aldrig været; men det
har nu faldt sig saa; – først og fremst, fordi jeg har haft denne Kjæmpekrop, som
trods alle mine Mishandlinger endnu ikke har gjort nogen Opstand – naar du
hører, jeg er syg, skal du bare le! – jeg har et ypperligt Hjertetilfælde, som ikke
gjør ondt. Nu maa du hilse vore kjære gode fælles Forældre, og ønske dem et godt
nyt Aar i Sundhed og Styrke – saa megen Fred og Frihed for Smerte og Sygdom
som vi kan ønske dem til Tak og Belønning. Hils ogsaa Broder Mario og dig selv!

—

Din hengivne Broder *Alexander L. Kielland*.

Anna Bissen.

Molde den 4de Dec. 1904.

Kjære Fru Bissen! mine Døtre har bragt med sig tilbage fra Kjøbenhavn saa
mange Erindringer og saa mange Hilsener fra vor danske Kreds, at nu maa jeg
afsted snart. Hegel har indbudt mig, og jeg glæder mig allerede ganske
barnagtigt til at se Danmark igjen og denne Gang alene – uden andre
Forpligtelser end at gjenfinde alt det kjæreste, som er tilbage af et kjært Afsnit i
mit Liv. Jeg ved vel, at meget eller rettere mange ikke er til at finde igjen; men
der er ingen, jeg har mistet, fordi Venskabet tog Ende, men mange, hvis
Trofasthed har bundet mit Hjerte fastere for hvert Aar, – jeg glæder mig til Dem
– Kjære Frue! til Bissen, til Fru Hanne, til Deres mange Trapper og de smaa
sjeldne Fiske.

Fra Beate skal jeg hilse Dem saa hjerteligt. Hun var saa rørt over det, De
sendte hende til Jul, og som jeg tror, hun endnu kun betragter gennem Glasset,
forat "spare", hvilket er en af hendes ophøiede Egenskaber; hun paalægger mig
at sige Dem, at hun har saa vanskeligt for at skrive, og det er desværre isandhed
sandt; hendes Fingre er daarlige og Benene ligervis; men ellers har hun det her

For mig selv skal jeg takke for en pragtfuldt decoreret Honningkage, som jeg ogsaa sparer paa – efter min Methode – saaledes, at jeg lurar mig til at spise den op alene – i tykke Skiver.

À propos om Decoration: Baby vrider sig af Hemmelighedsfuldhed, naar hun antyder, at Fru Bissen har spaaet, at der kommer noget til Jubilæet.

À propos om Baby; som De vel kan tænke Dem, er der noget iveien med Ægteskabet; men lykkeligvis er der ingen Tredieperson paa nogen af Siderne. Hun er gaaet træt i et byrdefuldt Hverdagsliv's Tarvelighed med en Mand, som kanske har havt nogle hensynsløse Mandfolkevaner – ikke i Retning af Utroskab, forstaar De! – men som Kammerat med andre Aftensværmere med Kortenspil og jævn Drik – uden egentlig Overmaal. Hun kom hertil meget nedbrudt og med en forhærdet Grund, som jeg kjender i hendes Væsen ved Siden af saa meget, der ikke blot er let og lystigt, men virkelig ogsaa blødt og godt. Nu skal vi prøve at faa denne værdifulde Side af hendes Væsen styrket, og det hele Menneske sat paa ret Kjø, hvis det er muligt; men jeg tror ikke, hun vender nogensinde tilbage til Manden, ja – jeg tror heller ikke, han vilde, og da bliver der jo evig og altid det store aabne Saar: de arme smaa Børn!

De ved jo ganske vist – Kjære Frue! hvor nær det gaar mig, naar der er noget iveien med mine Børn; thi jeg har ganske vist ogsaa beklaget mig for Dem; der var en Tid, da jeg beklagede mig altfor meget og det skammer jeg mig nu over. Jeg har faaet mig selv under en bedre Tugt, og jeg er fornøiet med mine Børn; deres Feil er mine, og deres Kjærlighed er større end jeg fortjener. Derfor er min Smerte over den elskede Babys Vanheld fri for Bitterhed; jeg har – rent ud sagt – ikke følt andet end Glæde ved at faa hende igjen.

Naar jeg skriver til Dem, tænker jeg ogsaa paa Krohns; min gode Lille Søster Camilla har skrevet til mig; det er dog godt, at jeg faar se dem; men jeg er altsaa forberedt paa, at de er meget forandrede. Dem derimod og Professoren venter jeg at se som altid – altid mangfoldige Trapper over Gaden, hvor de almindelige Mennesker gnider sig paa hinanden, og jeg føler mig glad og stolt over, at jeg ved, I begge vil kjendes ved mig og række mig Haanden.

Deres *Alexander L. K.*

Dersom De vilde skrive lidt til mig om Tilstanden i det Hegelske Hus efter Optagelsen af det fremmede Element – ? – eller bare et Par Ord om, hvorledes Begivenheden tager sig ud – seet ovenfra.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 13de Januar 1904.

Kjære Mester! – jeg tænker mig, at du gaar og ordner til Reisen; og jeg vilde gjerne, at du gik i Fred for Skraal og onde Ord. Du er jo vant til det, – men alligevel! –

Jeg skal blive glad, naar jeg hører, at du er vel afsted og helst uden nogen Afskeds- eller Opgjørs-Tale, for det behøves ikke. Du ved jo selv, og dine Trofaste ved det ogsaa, at en Mand af dine Dimensioner og som rører sig saa stærkt som du i et lidet Folk, han gjør det for trangt for de andre i det snevre Rum. Desuden elsker en liden Nation aldrig sine store Mænd, førend deres Navne kunne plukkes paa Kirkegaarden; men da gaar alle Mand med Blomsten i Knaphullet. Du ved alt dette, – og bedre end jeg; men alligevel! –

Solen skal gjøre dig godt – ikke sandt? – og Marmor og høie Sale; men helst Solen, som brænder bort lupus og andet stygt. Saa gaar Tiden – den velsignede Tid, der altid gaar som et Dampskib og fører os forbi den ene Odde efter den anden og udenom saa mange Skjær; og jeg ved, du kan glæde dig ved Livet og se lige imod Solen og glemme. Alligevel, naar jeg tænker paa dig, saa ved jeg ikke rigtig, hvorledes du har det i denne Tid, og derfor vilde jeg sende dig en Hilsen fra en af dine Urokkelige.

Jeg lever fremdeles glimrende og i Stigning. Da jeg i mine Betragtninger gjorde op Regnskabet med 1903 for mit eget private Vedkommende, var det et Vende-Aar til det gode for mig; jeg er ikke til at kjende igjen hverken udvendig eller indvendig; jeg mindes 13de Januar ifjor – da var jeg syg og laa tilsengs i Surendalen hos min Cousine, som er Præstekone der; den 13de er min 37te Forlovelsesdag! hvor umaadeligt længe den lever, som har Fantasi; og for hvem Livet staar som en Række dramatiske Optrin, hvori man med Overraskelse ser sig selv optræde i saa forskjellige Skikkelser. Jeg kan tydeligt se Akt-Inddelingen i

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
mit Liv, men der er stor Forskjel. Den siste Akt, som begyndte med, at du gjorde mig til Amtmand, er den fredeligste.

Amtet blir mig bestandig mere interessant og Molde mere kjær. Baby er kommen hjem – temmeligt medtaget af et Ægteskab, som har udslidt hende mere, end jeg viste; nu skal Molde-Freden bringe hendes syge Sind i Ro, og det gaar allerede saa godt fremad, – de er jo alle saa lette – alle mine, men især hun; det er ikke nogen solid Rustning for Livet, men, hvad der er indenfor, det er godt.

Jeg ved ikke, om du faar Tid til at skrive mig nogle Ord, før du farer. Det var især lidt om Krigen, jeg gjerne vilde vide. Du pleier altid at være saa tryg overfor Rusland; og jeg skjælver, bare det rører sig i Øst. Her paa Stedet er der ikke et Liv, som er til at tale med om den store Politik; Samtalen her gaar omtrent saaledes: "naar England faar Christiansand", siger Byfogden; – "og Rusland Grimstad", svarer Amtmanden, – ser du! det er Niveauet. Altsaa giv mig en liden Overhaling, før du farer.

Og reis grundigen og læg alle dine Forargelser ved den nordlige Fod af Alperne, – du finder dem nok atte – vær tryg paa det! for du kommer nok igjen med nyt Solskin til at tære paa. Hils Fru Caroline! Beate sender hende og dig sine beste Lykønskninger; og jeg selv vil følge dig og dine med gode Ønsker og Glæde over, at du er borte – for en Stund – forstaar du!

Din hengivne *Alexander L. K.*

Jacob Hegel.

Molde den 18de Januar 1904.

Kjære Ven! – nu har jeg faaet nye Skjælvninger over hele Kroppen for de Gylvendalske Casser! – ved du, at det er en forfærdeligt lang Reise og en ualmindeligt dyr Amtmand at flytte paa? Jeg har ikke dit letsindige Indbydelsesbrev, men jeg husker tydeligt, at der stod, at du vilde bære Udgifterne ved Reisen og Besøget og *Udrustningen*! – det er især det siste Ord, jeg har kastet mig over, idet jeg formoder, at du herved har tænkt paa Holmenkold-Rendet, som jeg aldrig har seet, men som jeg nu anser mig udrustet til at se med min Broder Tycho i en saadan Vogn – nei i Slæde, men med saadanne Heste, som du

husker vi havde, da du og Fru Julie var med os paa Holmenkollen. Du kan selv begribe, at denne Del af Udrustningen er forfærdeligt dyr med en Stans i Christiania; dernæst har jeg tænkt at reise hjem igjen rundt Vestkysten med et af de gamle Adolphs Enkes Skibe – du husker vist fra gamle Dage! – det tager en umaadelig lang Tid fra Kjøbenhavn til Molde i den mørke Vinter med Forsinkelser for Storm og Havari og megen Genever i Farens Stund og danske Frokoster med Sylteflesk og Øl – ser du, det ene med det andet løber op, det blir forfærdeligt dyrt – vil jeg sige dig; jeg har taget 4 a 5 Ugers Permission – Gud ved, hvordan det skal gaa! – men naar du absolut vil ruinere den hele Sammenslutning, saa har du fundet den rette. Præcis paa Slaget 5te Februar reiser jeg et Døgn nordover til Trondhjem – det er en herlig Begyndelse, naar man skal sydover! og til den Tid maa du være saa snil at sende mig nogen Udrustning – hvad tror du, jeg koster – bare til Kjøbenhavn f.Ex? – naar jeg faar fire–fem Hundrede Kroner, maa jeg dog komme langt – he? – som sagt, jeg skjælver over hele Kroppen, men jeg tror nok forresten, at der er en Del Reisefeber deri og en barnagtig Glæde over at slippe bort fra alle disse Fruentimmer af begge Kjøen, som omgiver mig her. Jeg vil gaa omkring paa mine kjendte Steder; jeg vil spasere med Carsten fra Frihavnen til Tivoli langs Kanten af Søen, og vi vil gaa og snakke om Gamle Kiellands Fartøier paa Kjøbenhavns Rhed og ende med Frokost i Vodroflund, saaledes som vi gjorde det i Lykkens Aar 1881. Jeg vil opsøge en Række Venner – bare de ikke spiser mig fordærvet med Middage! og vil se Malerier – det tørster jeg efter – næsten ligesaa meget som efter Musik – er Grieg der? Theateret bryder jeg mig igrunden minst om. Da vil jeg heller leve Fredens Dage paa Skovgaard, paa hvis Porte der skal opslaaes en Plakat saalydende: Her er Børnekopper.

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Andreas Sømme.

Molde den 22de Januar 1904.

Kjære Andreas! du maa undskylde, at jeg ikke har skrevet paa en Stund; jeg kan ikke sige, at jeg har saa travelt just; og hellerikke er her noget andet iveien; men

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
jeg tror nærmest, det kommer af Reisefeber. Hegel har indbudt mig til et Besøg, og jeg reiser herfra den 5te Februar over Trondhjem. Det er 5 Aar, siden jeg var i Kjøbenhavn, og jeg glæder mig umaadeligt. Derfor har jeg tidlang gaaet omkring og forsømt min private Correspondence og ordnet alle mine Reiser og Affairer, saa nu synes jeg, at jeg er ganske færdig, og jeg kunde for den Sags Skyld gjerne reise strax; men jeg vil se Holmenkol-Rendet, som jeg aldrig har seet og som foregaar Mandag den 8de.

Jeg har tænkt mange Gange paa Maren og din Lille, som færdes i Udlandet. Du maa lade mig vide, hvad de siger om det mærkelige Barn; dit siste Brev slutter just foran den afgjørende Prøve. Det er et uhyre Held, at hendes Forhold er saadanne, at hun kan gaa regelret af Stabelen som færdig Kunstnerinde, uden at forhutles af begjærlige Forældre som Vidunderbarn i korte Skjorter med Flettepisk. Det skal bli en Glæde at se hende komme frem, og det varer vist ikke længe, før hun gjør sig berømt. Det er ogsaa en Lykke, at hun er saa klog.

Se nu Thore! – den arme Troubadour! mit Hjærte vender sig, naar jeg tænker paa Aarre! – det er ligesom hele vor Ungdom og vore lykkeligste Dage – alt hvad jeg kan mindes af Solskin og ubeskrivelig Sorgløshed – alt blir overskygget og ødelagt for os, naar jeg nu tænker paa, hvad der er tilbage af altsammen! Jeg tror aldrig, vi To tør komme der mere; hver Sky paa Himmelen, hvert Straa i Sanden, hver Bølge, som ruller, hver Fugl, som skriger – det vil skrige mod os altsammen – sønderrivende og saart, – og vi har dog intet ondt gjort, vi er de samme, og selve det trofaste Landskab er det samme, hvorfor er det da alt saa forfærdeligt? hvorfor skal Livet ende saa ondt? –

Farvel saa længe! – jeg blir borte i en 5 Ugers Tid; du er snil, hvis du skriver til mig. Hils Tante hjærteligst fra mig.

Din hengivne *Alexander.*

Det kongelige Justits-Departement.

Det Nordenfjeldske Dampskibsselskab. Fra Dampskibet Aalesund den 25de Januar 1904.

Jeg tillader mig herved at indberette:

Lørdag den 23de Jan. om Morgen Kl. halv 10 fik jeg det første Bud om

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Branden i Aalesund. Bagerne fik Ordre til at sende alt færdigt Brød paa Bryggen samt bage videre uden Stans. Apothekeren pakkede ned Medicin. Smør, Melk og Uldvarer samledes – og hvad vi ellers kunde finde paa, og Kl. 1 forlod vi Molde. Rigstelegrafen sendte med Apparater.

Ved Ankomsten til Aalesund viste det sig, at alt var opbrændt uden Kajen med Havnevæsenets Skur og Expeditionsbygningerne.

Dette Sted var saaledes ganske afstænget fra Landsiden, idet det ikke var muligt at passere gennem Byen, som endnu brændte i Grunden. Der mødte os derfor forholdsvis faa Folk, og vi fik udlosset vore Varer og indrettet en Uddeling af Brød og Smør, som i Nattens Løb blev mer og mer søgt, efterhvert som det rygtedes paa den anden Side af Havnen, at her var Mad. Viceordføreren var her.

Jeg havde ventet at møde mange Husvilde, som vilde bort, og de to store Hoteller i Molde var derfor sat istand. Men efterhaanden forstod jeg, at Ilden under den rasende Storm har drevet hele Byens Befolkning indover Borgundsvejen og udover Distriktet, ind i Fjordene og indover Øerne – saavidt Stormen tillod. Da derfor Ragnvald Jarl, som paa sin nordgaaende Tur vendte om i Molde, meldte sig Lørdag Aften, lod jeg ham ligge over til Søndag Morgen, men da her hellerikke da var flere Mennesker, end vi kunde raade med, lod jeg det store Skib gaa videre.

Det viste sig ogsaa, at Rauma og Romsdal, som jeg havde til Disposition, med Lethed bortførte de Brandlidte, som vilde nordover, medens "Nordfjord", som jeg havde taget i Molde, gik sydover; Aalesunds Expedition overtog udpaa Dagen – Søndagen – Sendelsen til Fjordene, saa her har ikke været nogen Sammenstimling herude.

Søndag Morgen kunde Byen passeres, og efterhaanden kom Byens Autoriteter herud: Magistraten, Ordføreren, Politimesteren og Medlemmer af Formandskabet. Samtidig kom der ogsaa Skibe, der bragte Hjælp; og da tilslut udpaa Formiddagen Erling Jarl kom med Bergensernes storartede Gave, kunde Formandskabet i Extramøde opnævne Committeer til at organisere Uddelingen her paa Kajen, hvortil der i Søndagens Løb kom Mangfoldige fra Byen, samt begynde at sende Mad og Klær gennem den opbrændte By til den forjagede Befolkning.

der allerede nye forhaanden. Mine Apothekervarer overleverede jeg til den første Læge, som naaede herud – Hr. Doctor Solem, han havde oprettet et provisorisk Lazareth etsteds i et gjenstaaende Hus. Senere meddelte Hr. Apotheker Øvre mig, at han havde telegraferet efter et Feldtapothek, og nu kommer den tyske Keisers Læger og Barmhjertige Søstre; men vi maa vel efter disse Dage være forberedt paa Sygdomme. –

Lørdag Nat kom her til mig en flink ung Mand af Telegrafen; han tog med sig den Kasse, han forstod var den vigtigste, og gik tilfods indover; jeg fik senere høre, at han fandt Traaden og fik Forbindelse istand; alle mine Kasser fra Rigstelegrafen i Molde blev senere overladt denne Mand.

Saavidt jeg har kunnet bringe i Erfaring, har Aalesunds Indvaanere saavel under Branden som efterpaa vist en mønsterværdig Ro og Selvbeherskelse. Og med ligesaamegen Ros omtales Landbefolkningen, som til det yderste har vist sig opofrende og godhjertet mod de Brandlidte. Jeg tror derfor ikke, at der for Øieblikket bør tilkaldes nogen militair Hjælp, som her har været lidt Snak om. Vistnok berettes der, at der rodes i Gruset under Guldsmedbutikerne. Men paa den anden Side fortæller et Medlem af Formandskabet – det var Hr. Boghandler Aarflot –, at det var unødvendigt under selve Branden at sætte Vagt ved Vinlagerne; det blotte Forbud var tilstrækkeligt til, at man lod Drikkevarerne brænde op urørte.

Vistnok kan det hænde, at et Omslag kunde indtræde, naar den Stemning, som nu bæres oppe af den fælles Lidelse og af de storartede Tegn paa Medfølelse, viger Plads for den Enkeltes Udmaaling af sine egne Sorger og Tab. Men efter hvad jeg hidtil har seet og erfaret, skulde jeg tro, at de gode Forhold vil vare udover.

For den, som ikke er nøie kjendt, – og det var en vanskelig By at faa Greie paa, – ser det ud, somom altsammen er brændt op. Men Hr. Byfoged Rønneberg siger mig, at naar han slaar sammen alle de Bygninger, han ved ere skaanede hist og her, mener han, at de ni Tiendedele af Byen er ødelagt, og omtrent en Tiendedel staar igjen i spredte Levninger. Her brænder endnu i Grunden rundt hele Havnen; men det minker fra Dag til Dag; alene Kullagerne – især Rønnebergs – vil vel komme til at lyse som et luende Bjerg endnu i mange

Af de mange Telegrammer, som har passeret gennem mine Hænder, kan jeg slutte, at Det Kng. Departement kjender alle Detailler ved selve Ulykken og alle de Foranstaltninger og Tilsagn om Hjælp af enhver Art fra offentlig og privat Side, fra Indland og Udland, som strømmer ind til Aalesunds Autoriteter. Den ubetydelige Hjælp, som kunde bringes fra Molde, kom forsaavidt vel med, som vi kom først; efterhaanden som Forraadene nu øger, har de stedlige Myndigheder nu overtaget Organisation og Fordeling; men jeg forbliver alligevel herude paa Kaien – især for at være til Tjeneste, naar de tyske Skibe kommer – antagelig imorgen; den Udenlandsreise, jeg allerede har bedt om Permission til, er selvfølgelig opgivet.

Idag vil jeg gaa gennem Byen og gaa indover, saa langt jeg kan; og der faar jeg formodentlig se Ulykkens værste Følger; thi det kan jo aldrig feile, at disse Dage og Nætter har været fulde af Lidelser for Mangfoldige – store og smaa. Det blir nu Opgaven at bringe Mad, varme Klær, Tæpper og Telte langt ind i Landet og rundt omkring, hvor der har samlet sig Brandlidte.

Herom vil jeg berette imorgen.

á/á Distriktslægens Beretning vedlægges.

Kielland.

Det kongelige Justits-Departement.

Aalesund den 26de Januar 1904.

Beretning II.

Igaar gik jeg indover Borgundvejen saa langt som til Borgund Kirke. Der var adskillige Mennesker i Byen og paa Vejen, men jo længer jeg kom ud, desto færre blev der, og ved Borgund var Vejene næsten tomme.

Fra Buholm-Kajen, hvor der staar meget Indbo, gik der stadig Skibe ind i Fjordene. Langs Vejen stod smaa Samlinger af bjerget Indbo, som efterhaanden førtes bort. Foged Greve havde Brandnatten havt alle Rum fulde af Brandlidte,

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
men allerede igaar var de borte. I Borgund Kirke havde der været omtrent 200
Personer første Nat; meget færre den næste, og nu var der ikke flere end Provsten
kunde tage sig af. Kirken havde været opvarmet og Lysekronerne tændt;
Landbefolkningen var her som overalt mødt frem med Mad og Tilbud om Husly.

Indover mod Aalesund drog der en Strøm, men dog ikke saa stor som jeg
havde ventet. Der var ingen Vanskelighed ved at føre bort dem, som vilde reise
nord eller sør; og da det blev Aften, var der paa Kajen ikke mange Folk tilovers.

Uddelingen af Mad og Klær, som nu er paa en Maade organiseret, foregaar
fra forskellige Steder; man sender ogsaa større Portioner indover Distriktet. Det
ser jo stundom noget broget ud i Trængselen omkring Uddelingsstederne paa
Kajen; men hidtil er det ialfald gaaet for sig i god Orden; her er endnu Forraad,
og der ventes mere. Den Komite, som Formandskabet har dannet til at
varetage Omsorgen for Husrum, begynder idag at rydde Grunde, som kan passe
for provisoriske Kommunelokaler samt Arbejderbarakker. Jeg tillod mig i den
Anledning at anbefale et Andragende fra de stedlige Autoriteter om Dispensation
fra Reglerne om Bygningssagers formelle Behandling samt om Regler for Ildsted
m.v. Man haaber, at Tyskerne, som ventes udpaa Morgenens, strax vil landsætte
det Bygningsmateriale, man ved, de fører med sig; her er en i Tyskland uddannet
Architekt fra Bergen, hvis Bistand Formandskabet har sikret sig. En Officer, som
kom med Erling Jarl fra Bergen, reiste igaar nogle Telte, som ialfald vil være
gode til Beskyttelse for Tøi, som endnu ligger ude.

Her er lykkeligvis bleven godt Veir – forholdsvis stille og mildt.

En Kaptein, som kom imorges fra Battenfjord-Routen, berettede, at han
havde havt sit Skib fuldt af betænkelige Individer. Herved er Spørgsmaalet om
militær Hjælp atter vakt. Jeg vil nu for det første efter Samraad med
Politimesteren give og telegrafere Ordre til alle Kapteiner og Expeditioner
omkring i Nærheden, at de ikke maa føre andre Folk til Aalesund end saadanne,
som kan godtgjøre, at de har noget alvorligt her at gjøre. Det vilde være godt, om
der fra Departementet udgik en lignende Ordre eller Henstilling til
Politimyndighederne langs Kysten nordover og sydover. Imidlertid er nu
Heimdal underveis fra Horten, og fra de tyske Skibe kan vi vist faa Patrouille-
Vagter; men det kan muligens alligevel blive nødvendigt at bede om
Underofficersskolen fra Bergen. Jeg ser hist og her smaa Begyndelser til Uro;

Uforsigtighed var sat paa Kajen. Keiserens Skibe ventes hvert Øieblik.

Kielland.

Det kongelige Justits-Departement.

Aktieselskabet Søndmøre Dampskibsselskab. D/S Hjørungavaag Aalesund den 27de Januar Morgen.

III

Ved Printz Heinrichs Ankomst gik vi ombord. Commandanten Hrr. Capitaine Gühler stillede sig med den største Elskværdighed til Disposition, hvilket han udtrykkelig bemærkede var hans høie Herres Vilje og Ordre. Imidlertid fandt Byens Autoriteter, at det var for langt paa Dagen til at begynde Losning af Proviant og lignende, tildels ogsaa fordi der er nok paa Kaien og det begynder allerede at knibe for Plads til de Forraad, som strømmer til. Et Forslag om tyske Vagt-Patrouiller blev efter Politimesterens Raad opgivet, hvilket jeg anser for rigtigt; Aftenen og Natten forløb – efter hvad jeg erfarer – i Orden og Ro. Lægerne fra Byen confererede med de tyske Collegaer og aftalte for idag Anbringelse af de Syge og andre Spørgsmaal. I løbet af Aftenen sendtes Bud ombord om Mad og Tæpper for Told- og Postfolkene og hvem jeg ellers traf, hvilket alt ved Commandanten blev rigelig imødekommet. Øl frabad vi os ganske.

Idag er det store Skib smykket til Keiserens Fødselsdag. Et tysk Paketskib er kommet i Løbet af Natten; ligesaa "Michael Sars" med Eliezer.

Hr. Dr. Hiorth, som idetheletaget er til megen Nytte, fik igaar indrettet et temmeligt stort Folkekjøkken med Barak og Uddeling i en af Byens Udkanter; jeg tænker at finde Plads hos ham ombord paa Michael Sars for Hr. Expeditionschef Hallager, som ventes imorgen.

Hvad selve Tilstanden angaar er der den Fremgang, at Folket fordeler sig. Der er gaaet saa mange nordover, at jeg hører, Molde er overfyldt. Men den allerstørste Tyngde er uidentivl spredt indover Landet. Aalesunds Indvaanere var for største Delen Indflyttere, som nu søger hjem igjen hver til sin Grænd. Her kommer nok mange tilbage, men da mest Arbeidsfolk til Byens Rydning og

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Gjenreisning; men jeg tror ikke, her kommer Kvinder og Børn for at søge et midlertidigt Husly i saadanne fremmede Logisfartøier, som maatte blive os budt. Husnøden – den egentlige Husvildhed er – saavidt jeg kan forstaa – nærmest overvunden for de Smaa og Svage; men Barakker for Mandfolk og Logisskibe, som kan blive liggende her længe, vil her blive god Brug for.

De af Formandskabet dannede Committeer har allerede begyndt at sende Klær og Levnedsmidler i større Partier indover Landet til Steder, hvor der er let Adkomst og mange Folk. Herved vindes for det første, at Kajen, som jo i en ængstelig Grad overfyldes med Varer, ophører at være Uddelingssted i smaat for Madvarer og Klær. Og dernæst maa det komme Levnedsmidler saa langt ind i Landet som muligt, da jo Gaardbrugerne selv med den allerbeste Vilje ikke i Længden kan bespise de mange Brandlidte.

Den Sag, som nu med Rette vækker den største Bekymring og stiller de vanskeligste Krav til Organisationen er virkelig den Ophobning af Forraad, som nu hver Dag kan ventes. Jeg indser ikke andet, end at der bør gives Bifald til et Forslag, som jeg ved vil blive Repræsentantskabet forelagt i Formiddag: nemlig at en høi Officer kommer herop med en Stab, der kan forestaa og organisere Gavernes Modtagelse, Forvaring og Fordeling. Dette maa næsten gøres allerede af den Grund, at de brave Mænd, som med Opofrelse og Dygtighed har bestrebet dette øgende Stræv, de maa nødvendigvis faa Anledning jo før jo heller til at tage sig af sine egne ødelagte Affairer.

Der vil ogsaa blive sendt meget tilbage – saavidt jeg kan skjønne; især hvad der vedgaar Huslyet; men Mad er man enig om at modtage i Masser; thi her kommer onde Tider og lange onde Tider.

Kielland.

Det kongelige Justits-Departement.

Aktieselskabet Søndmøre Dampskibsselskab. D/S Hjørungavaag 27/1 Aften 1904.

Misfornøiede har ikke Ret til at klage; men jeg forudser, at de, som hidtil har ofret hele sin Tid, blir trætte i Længden.

Tyskernes Hjælp er uvurderlig. Allerede det, at Natten oplyses af de elektriske Refractorer fra Krigsskibet, svarer for Vagthold og Ordenshjælp; mere trænges her for Øieblikket ikke, og jeg har intetsteds herude paa Kajen eller inde i Byen seet eller erfaret nogen Uorden.

Prinz Heinrich sender Provisioner; til og fra Fønicia og Weimar gaar Barkasser med Kvinder og Børn til Bispising; Formandskabets Committe indretter sig til Logementer og Forpleining ombord i Eliezer; de Syge her er forresten ganske faa – de blir pleiet paa det beste.

Jeg har ikke før omtalt de Udgifter, jeg har tilladt mig at gjøre og vil nu saa godt jeg kan meddele de Poster, jeg kan erindre i Øieblikket.

Ved det første hastige Opbrud fra Molde forvirrede jeg nogle Dampskibes Router. Og i den første Nat, da jeg var alene, lod jeg Folk spise ombord i de Skibe, som laa ved Kaien, saa der kommer kanske et Par Regninger fra Restaurateurer.

Jeg har taget Brød fra Bagerne i Molde, en Masse Margarin fra et Stavanger-Lager sammesteds; Uldtøi, Olietøi, Tæpper, smaa Strømper og store, Melk, lidt Tobak og kanske endnu flere Ting fra Butikerne. Medicin og Apothekervarer.

Og her i Aalesund har jeg tilladt mig at garantere først for 1000 og siden for 1000 Kr. til – til Børnesko, Damestøvler og tildels Søstøvler fra et herværende Magazin, som jeg ikke ved Navnet paa. Men jeg har ladet Uddelingen besørge og Modtagernes Navne opskrive ved paalidelige Mænd, som jeg fik dels gjennem Formandskabets Beklædnings-Committe dels gjennem Fattigforstanderen.

Denne siste Udgift troede jeg at kunne forsvare, fordi der ikke var Skotøi blandt de ellers saa rige Gaver, – fandtes der, var det ialfald saa ganske utilstrækkeligt, at Magazinet var beleiret af Trængende. Og under den store Rigelighed, som bragtes af de Fremmede, mente jeg, at naar vi selv havde en saa vigtig Ting som Skotøi, maatte der ikke spares. Ogsaa iaften blev jeg stanset af Fiskere, som meldte, at de af mig garanterede Penge var opbrugte, men at der endnu trængtes nogle Søstøvler, forat de brandlidte Fiskere kunde komme ud paa Søen igjen.

det har sin Rigtighed med Fiskernes Trang, tænker jeg at strække mig endnu et
Par Hundrede Kroner.

Det vilde berolige mig at erfare, om disse Foranstaltninger godkjendes;
herefter kan jeg ikke tænke mig, at jeg behøver at bruge Penge.

Kielland.

Det kongelige Justits-Departement.

Aktieselskabet Søndmøre Dampskibsselskab. D/S Hjørungavaag 28/1 Aften 1904.

[V]

Dagen er gaaet som igaar; men her er nu Storm igjen med Regnbyger.

Ved Kajen, hvor der ikke længer foregaar Uddeling i smaat, er der forholdsvis
faa Folk; men Varerne ophobes.

Magistrat og Formandskab – støttet af Foged Greve har i en Skrivelse
indtrængende anmodet om militair Assistance. Jeg troede da at burde
telegrafere, skjønt jeg ikke i Mørket kunde finde Politimesteren. Min Mening er
fremdeles, at Befolkningens Holdning er mønsterværdig; men det er sandt, at de
rigelige Beholdninger, som nu hist og her oplægges indover mod Landsiden, nok
kan friste til Tyverier, og forsaavidt anbefaler jeg Foranstaltningen. Desuden kan
denne Tingenes Tilstand komme til at vare længe.

Fra Prinz Heinrich gik hele Dagen Provisioner iland. Jeg har hilst paa Chefen
for den svenske Kanonbaad; de losser sine Varer og vil blive færdige imorgen.
Chefen stiller sig til Disposition med sit Skib og al den Hjælp, han kan yde.
Forenede Dampskibsselskabs Cimbria skal losse sin Ladning, som modtages af
Formandskabets Committe.

Hr. Doctor Hiorth, hvis gode Hjælp Kommunestyret har sikret sig til
Overbestyrer, har lagt Eliezer ind i Havnen som Logifartøi, og er ved Hjælp af
tyske Matroser ifærd med at opføre en stor Barakke i Ruinerne.

Keiserens Fløiadjutant von Grumme arbejder sammen med Dr. Hiorth og

Ombord i det store Bremerskib Weimar foregaar en storartet Bespisning. Over 2000 Mennesker har været der idag; nogle af Byens Autoriteter var indbudne med Damer til Middag; og alle blev vi indbudne til at komme, naar vi vilde – særligt til Middag Kl. 5 hver Dag. Skibet er fuldt af Køier; tyske og 2 norske Søstre pleier de Syge og de Gamle fra Aalesunds Gamlethjem. Der er ingen Ende paa, hvad Norddeutscher Loyd byder os af Hjælp og Indredning ogsaa for længere Tid.

Jeg ved ikke, om Hr. Expeditionschef Hallager er kommen; det har været mig umuligt at finde ham.

Alt i alt mener jeg, at det hele skrider fremad bedre end man turde haabe efter en saa uhyre Ulykke. Byens Autoriteter under sig ingen Hvile; deres Iver og Selvopofrelse er hævet over enhver Ros. Men jeg forudser med øgende Sikkerhed, at her maa mere organiserende Hjælp til, fordi Trætheden maa jo indfinde sig.

Med Heimdals Ankomst imorges fik vi jo saadan Hjælp af vore egne Folk, at jeg efter Conference med Chefen mente, der var ikke nogen særs Trang til anden militair Hjælp. Naar jeg alligevel i Aften har telegraferet efter mere Assistance, var det væsentlig for ikke at give Byens og Landkommunens Vedkommende nogen Anledning til at tro, at jeg undervurderede de Farer, som jo selve Stedets Folk maa bedre kunne bedømme end jeg.

Kielland.

Det kongelige Justits-Departement.

Aktieselskabet Søndmøre Dampskibsselskab. D/S Hjørungavaag 29/1 Aften 1904.

[VI]

Idag var jeg ombord i Heimdal, Cimbria og Fönicia; imorgen vil jeg hilse paa Chefen paa et mindre dansk Marinefartøj, der forgjæves har søgt mig idag.

Cimbria gik, for at losse sin rigelige Ladning af Gaver ind paa Aspevaagen, hvor ogsaa de to tyske Skibe ligger: Weimar og Fönicia.

Hr. Kapitään von Grumme, Keiserens Fløi-Adjutant, der endogsaa har sin

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Frue med, udfolder en Virksomhed, som jeg ikke kan beskrive. Ikke blot at Hjælpen i Form af Bispisning er saa aldeles overvældende; men den praktiske Ordning og den Omtænksomhed og Deltagelse, hvormed denne høie Officer leder hver Dags Arbeide og søger at lette os Fremtiden, fortjener den allerstørste Ros.

Den svenske Kanonbaad, som fik sin gode og velkomne Ladning losset i Rønnebergs gamle Pakhus, der staar igjen, har jeg ikke seet idag; det kan hænde, den er gaaet, efterat have ydet os sin Hjælp og sine velkomne Gaver.

Idag har ogsaa DHrr. Expeditionschef Hallager, Hr. Kaptein Møller og Hr. Kaptein Nissen aflagt de officielle Visitter hos Keiserens Fløiadjutant, Hr. v. Grumme, Hrr. Kaptein Gyhler – Prinz Heinrich og paa de andre Fartøier som ligger her, – Visiter, som jeg vanskelig har kunnet give nogen officiel Karakter paa Grund af de Omstændigheder, hvorunder jeg i de siste Dages Travelhed har aflagt DHrr. mit Besøg.

De tyske Marinefolk opfører allerede store Barakker i Ruinerne og Hr. Kaptein v. Grumme meddelte mig, at han allerede imorgen tænkte at tage i Land. Han bemærkede nemlig at for Arbeidsfolk var det for meget Tidsspilde at gaa ombord og spise; Kvinder og Børn derimod kunde komme saa mange, som vilde. Fönicia vil ialfald ligge til Onsdag, og vist Weimar ogsaa.

Doctor Hiort har ved et opofrende Arbeide gennemført en Organisation i Bispisning, Beklædning, Barakbygning og meget andet, som fortjener den største Paaskjønnelse. Han mener at have sin Organisations-Plan og de øvrige Arbeider færdige paa Mandag, fra hvilken Tid Hr. Kaptein Nissen vil overtage Ledelsen.

Med Hensyn til Befolkningens Holdning maa jeg fremdeles fastholde, at den er gennemgaaende god. Der staar ganske vist mange med Hænderne i Lommen og ser paa Tyskerne, som stræver. Men det er ikke – efter mit Skjøn – saameget Vrangvillighed som det uvante Syn af Disciplin og det overvældende Indtryk af disse Dages sælsomme Begivenheder. Ellers kunde man ikke forklare sig den ganske uimodsigelige Sandhed, at Offervilligheden, Hjælpsomheden Mand og Mand imellem har været ganske overordentlig; jeg træffer bestandig Folk, som med Rørelse fortæller, hvorledes de mange Tusinder selve Brandnatten forlod sine ødelagte Hjem som et Sørgetog i Taushed uden Spor af Panik – endsige af Voldsomheder. Og alt, hvad jeg kan se og erfare – ogsaa hos de Fremmede,

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
bekræfter, at Folk er gode mod hinanden, inderlig taknemlige mod alle
Hjælperne, lydige og tilbageholdne, – men noget træge og ligesom lamslaede.

Der er naturligvis her som altid nogle, som er misfornøiede med alt og
mange, som kunde ordne det hele i en Haandevending, hvis man bare lod dem
raade. Af denne Stemning fødes de onde Rygter, som viser sig i Aviserne – som f.
Ex.: at vi skulde have brugt tyske Soldater som Ordenspoliti.

Jeg ved ikke, om der er telegraferet, at et Fartøi fuldt af stjaalne Sager var
confiskeret af Politiet, – jeg fik ialfald stoppet en Mand, der vilde bringe denne
Nyhed. Sagen forholdt sig saa, at der paa et Fartøi blev fundet flere Uldtæpper –
ikke mange, men dog flere end Folkene strængt taget trængte til; men de havde
faaet Varerne ved Uddelingen, de havde ikke taget eller stjaalet dem.

Men naturligvis noget stjæles her vel; og denne Omstændighed i Forbindelse
med en udbredt Bekymring for, at Nogen skal faa for meget, begynder at kaste en
altfor stærk Skygge over Forholdene her. Jeg er saa bange for, at man hjemme og
ude skal faa et Indtryk af, at Folket rives om Gaverne, gruser og stjæler. Dette er
aldeles ikke sandt.

En anden Ting er det, at disse Dage under Tyskernes Overflødighed kan gjøre
Overgangen vanskelig til de knappe Hverdagsdage, som kommer efterpaa.

Kielland.

Det kongelige Justits-Departement. Aktieselskabet Søndmøre Dampskibsselskab.

D/S Hjørungavaag 30/1 Aften 1904.

VII

Idag synes jeg overalt at kunne spore en stor Fremgang. Næsten alle de Varer,
som hører til Nødhjælpen, ere nu bortførte fra Kajen, hvorved de overbebyrdede
Dampskibsexpeditioner kan faa Orden paa sine Ting og betjene Dampskibene,
som passerer.

Der ryddes i Grundene og bygges hist og her. Besisningen foregaar

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
ustanselig fra de tyske Skibe i Aspevaagen, hvor efterhaanden alle Skibe samles
undtagen Prinz Heinrich, som ligger under Valderø.

Nordstjernen ligger færdig udfor Buvaag-Kajen. De Danske reiser vist herfra
iaften eller imorgen, efter at have losset saavel Regjeringens Skib "Grove" som
De forenede Dampskibsselskabers Cimbria. De danske Gaver skal være aldeles
storartede.

Som jeg tillod mig at telegrafere i Eftermiddag, er der fundet i en Husgrund
Levninger af et Menneske, som er indebrændt. Hr. Distriktslæge Lorenzen var
temmeligt sikker paa, at det var en 76 aarig Kvinde, som i Forvildelse er løbet ind
igjen i Huset efterat være reddet.

Fra Hans Majestæt Kongen modtog jeg i Eftermiddag følgende Telegram:

«Med Tak for dit Telegram og for dit og mange andres opofrende
Arbeide til Organisation af Nødhjælpen i Aalesund beder jeg dig udtale
til alle min Glæde over, at det nu Gudskelov begynder at se lysere ud.
Oscar.»

Dette Telegram overleverede jeg Byfoged-Contoret til Udbredelse saa hurtigt
som muligt, ligesom jeg ogsaa selv, skal bringe Hans Majestæts Hilsen til alle,
som jeg har seet arbeide ufortrødent i disse Dage til den første Hjælp.

Forøvrigt ved jeg ikke mere at berette om idag. Organisationen er nærmest at
betragte som fuldbyrdet, og et regelmæssigere Arbeide kan begynde.

31/1. Søndag Morgen.

Det franske Krigsskib er kommet inat. Chefens Visit ventes nu her – ombord i
Heimdal. Der tales om, at man vil bede det franske Skib losse i Molde, fordi her
er saa optaget og forat her kan være noget Pakhusrum, naar igjen Fiskeri-
Bedriften begynder at røre paa sig.

Dersom jeg synes at formærke, at dette Arrangement ikke rigtig huer de
Franske, har jeg tænkt at følge med Skipet op til Molde, om dette muligens kunde
bidrage til at give DHrr. Indtryk af, at Regjeringen i fuldt Maal vurderer Den
franske Republiks Deltagelse og de store Gaver, Skibet utvivlsomt bringer.
Herom vil jeg conferere med Hr. Expeditionschefen.

Saavidt jeg ved, er de Danske reist.

Det kongelige Justits-Departement.

Aktieselskabet Søndmøre Dampskibsselskab. D/S Hjørungavaag 31 Januar 1904.

VIII

Den franske Officer Mr. le capitaine de frégate Laurent, som med Krigsskibet "Cassini" kom herind inat efter en stormfuld Overreise, aflagde i Formiddags ledsaget af Hr. Consul Carl Rønneberg Visit ombord hos Chefen paa Heimdal. Msr. Laurent leverede paa Grund af Omstændighederne og formedelst Vanskeligheden ved at finde de forskjellige Herrer sammesteds sit Kort til DHrr. Expeditionschef Hallager, Capitaine Nissen og Aalesunds Magistrat og Ordfører.

Commandeur-Capitaine Møller og Amtmanden aflagde derpaa Visit ombord.

Cassini indeholder et Parti værdifulde Gaver af Levnedsmidler og Tepper, som vedkommende Kommitteer vil tage imod imorgen. Chefen tænker allerede Tirsdag Morgen at kunne retournere sydover.

Ombord i Weimar og Fönicia foregik Bespisningen uforandret, dog kunde Hr. Kaptein v. Grumme meddele, at Antallet gaar nedad, hvilket han tilskriver det Kjøkken, som allerede idag har fungeret i Land i et halvfærdigt Hus.

Det er af Betydning at Tallet paa dem, der søger ombord til Bespisning, gaar nedad – selv idag paa en Søndag; da man nok kunde nære nogen Frygt for, at den rigelige Beværtning ombord i de fremmede Skibe kunde trække formange Besøgende, der ikke strængt taget burde søge denne Nødhjælp.

Der var fremdeles intet andet at høre eller se, end at vore Folk opførte sig mønsterværdigt; de spiste godt og takkede for Maden og gik frem og tilbage fra Skibet og tillands efter den gode Orden, som er etableret.

Samme rosende Omtale af Befolkningen ydes af Hr. Politimester Kvam, som ingen Bekymring nærer for Forholdene i saa Maade, især efterat der nu er saa god Hjælp i Baghaand af vore egne Folk.

Saaledes forløb denne Søndag i den største Ro. Der var Gudstjeneste ombord

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
i Fönicia, hvor Pastor Wilhelm Gedde Dahl prædikede.

Sammen med Amtmanden var Kapteinen paa Skibet Hjørungavaag – Hr. Skjelbred indbudet til at overvære Gudstjenesten; men Indbydelsen fandt os ikke. Det havde været – som jeg senere erfarede – Capitaine v. Grummes Mening ved denne Leilighed at takke Kaptein Skjelbred, som var den, der forleden trak Fönicia af Grund. Jeg behøver vel ikke at tilføie, at det kun var et onskabsfuldt Rygte, naar der fortæltes, at Kapteinen eller Søndmøres Dampskibsselskab et Øieblik tænkte paa Betaling for Afslæbningen.

Kielland.

Det kongelige Justits-Departement.

Joach. Udtgaard. Agenturforretning. Aalesund den 1ste Februar Aften 1904.

IX

Det franske Skib fik sin Sending af Madvarer og gode Uldtæpper udlosset allerede ved Middagstider og gik strax sydover. Chefen traf jeg i Land og fik Anledning til at sige Farvel og Tak – saa godt jeg kunde.

Ombord paa Fönicia var der langt færre til Bispisning idag. Der taltes om, at Skibet vil afgaa paa Onsdag, og jeg hørte af Hr. Kaptein Nissen, som nu har overtaget det af Dr. Hiorth organiserede Arbeide, at de Gaver, som endnu er ombord i Fönicia – der nævnes især en stor Mængde fortrinligt Brød – samt Mel – ville blive udlossede idag og imorgen. Dermed er fra dette Skib og fra Bremernes Weimar ydet en Hjælp, hvis Omfang ikke endnu kan beskrives, men uden hvilken jeg neppe forstaar, hvorledes vi skulde klaret os saa godt som det gik. Hr. Fløiadjutant von Grumme er som Keiserens specielle Udsending og paa Grund af sin personlige Elskværdighed Gjenstand for alles Beundring og Taknemlighed. Fru von Grumme har den hele Tid arbeidet som en barmhjertig Søster. Jeg sagde idag Farvel ombord til Hr. v. Grumme og til Capitaine v. Holzhofen (?) og fik ved samme Leilighed taget Afsked med Kommandanten paa Prinz Heinrich, som var der paa Visit; Prinz Heinrich afgik efter Middag.

Naar Tyskerne har forladt os, vil det videre Arbeide falde paa os selv; men saa vidt jeg kan forstaa, vil Overgangen nu lade sig iværksætte uden særlige Ulemper. De Fremmede har efterladt sig saa mange gode Ting og bidraget saa meget til Ordningen i Land med Barakker og Kjøkkener, at jeg tror, DHrr. som hernæst faar Arbeidet, er uden Bekymring.

Der er ogsaa et paafaldende Opsving i Stemningen efter Lørdag; hertil bidrager ogsaa det gode Veir med Solskin om Dagen og Fuldmaane om Aftenen. Det er hellerikke saa meget at undres over, at saa mange ArbeidsFolk drev omkring i den første Uge uden at tage fat og tilsyneladende udeltagende. De fleste havde jo mistet alt sit og havde ikke egentlig nogen direkte Interesse i at gribe an. Men allerede idag, efterat Tomteejere og Forretningsfolk begynder at røre paa sig, sees flittige Hænder overalt i Byen. Dette har ogsaa lykkeligvis de Fremmede faaet anledning til at se, og der tales overalt med Anerkjendelse om Befolkningen.

Kielland.

Det kongelige Justits-Departement.

Aktieselskabet Søndmøre Dampskibsselskab. D/S Hjørungavaag 5te Februar 1904.

Jeg holdt op med de daglige Beretninger, fordi alting var kommet i saa god Gjænge med jævn Fremgang fra Dag til Dag.

I Onsdags kjørte jeg indover Borgundsvejen saa langt som til Nedregaard. Jeg talte med Lensmanden og med Pastor Dietrichson; med Hensyn til Ro og Orden var der Intet at bemærke. Og hvad Klær og Mad angaar stod Præsten i Forbindelse med Kommitteerne i Byen. Der var endnu en Del Brandlidte paa Gaarden, men de fordelte sig efterhaanden. Ingen Folk paa Vejene, kun en liden Flok drog mod Aalesund, for at spise hos Tyskerne.

Fönicia og Weimar reiste Torsdag, men Savnet af dem synes ikke at faa nogen alvorlig Betydning; det er altsammen saa vel ordnet og blir saa godt stillet af vore Egne, at Overgangen ikke vil føles saa stærkt. Vistnok kom der efter de første Lidelser et Sving af Overflødighed og overvældende Gavmildhed, som jo nu

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
maa skrues tilbage til Hverdagslivet og som kanske for mange vil føles haardt nok; men det maa jo til. Der er lagt Bro ud til Nordstjernen og saavel der som paa Eliezer er der godt Husly og udmærket Skibskost.

Boder reiser sig overalt af Pindeværk med Paptag og Bølgeblik, og Handelen gaar sin Gang. En Masse Varer strømmer til Kajen.

Jeg er i dette Øieblik ude i Flaavær efter en Rundreise omkring til Stoppestederne. Der er Kommissionairer for Hjælpekommitteerne og ikke nogen overdreven Ansamling af Brandlidte – mest Slægtninge. Her fiskes godt.

Min Garanti for Skotøi er overtaget af det kommunale Hjælpefond.

Kielland.

Frederik Hansen.

Molde den 9d Februar 1904.

Kifi! Tak for dit Brev; Forretninger først: Kronenwerth er betalt – du kan brænde den; det har jeg skrevet til dig 7 Gange før; dine Suk over Mismodet i Stavanger maa oppfattes som almindelig Surhed, som ialfald ikke i vor Tid vil ophøre at være Byens Pryd og dens Borgeres Smykke. Tiderne er gode og blir bedre – særligt for Skibsfarten, men Surfittigheden den trives trods alt i vort kjære mishandlede Stavanger, som engang sad bag Glasset saa lystigt og brølede med røde Pander!

Ja du kan nok sige, jeg er heldig! – tænk om jeg alt var reist til Kjøbenhavn! – jeg havde aldrig forvundet det; det havde været aldeles ude med mig som Embedsmand! og saa falder det altsammen saa glimrende; det var – som du siger – netop noget for mig; jeg vilde ellers kunde siddet her i Kontoret i aarevis uden nogen Anledning til at udmærke mig; og med en Gang kom det af sig selv og netop i en branche, som ligger for mig. Ja, vi har mange Gange leet over Aladdin; men jeg synes, dette er det mest forunderlige som har hændt mig. De sendte op Expeditionschef Hallager – en af Medansøgerne til Embedet, – det viste jeg ikke noget om, og vi blev Perlevenner; han havde en høi Hat, som var den eneste, og med den gjorde han officielle Visitter ombord, hvor jeg havde været i Faarepelsen

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
og Sælhundshuen; men jeg maatte jævnlig forklare de Fremmede, at han med Hatten var en fin Udsending fra Departementet. Han var mageløst snil og lærte mig meget; og jeg var glad, fordi han syntes, han saa snart kunde reise hjem igjen. Jeg var der 14 Dage og kunde vanskelig løsrive mig; men jeg mærkede, at det efterhaanden gik saaledes som jeg saa vel kunde forstaa efter mine egne Erfaringer: Magistrat og Ordfører begyndte at synes, de kunde klare sig selv, hvad de ogsaa kunde, – ganske som Falck og jeg vilde sagt: hvad Fanden skal vi med Sprøitetuden?

Desuden var der jo ikke Plads, efterat jeg ikke længer kunde gaa ombord i et Dampskib – det gamle "Christiansund" – som laa og lossede Kul. Naturligvis var der Plads for Amtmanden paa Heimdal og Nordstjernen; men saa skulde der rømmes og flyttes ud og saa videre; og saa skulde jeg hver Aften siddet og hørt al den Dagens Snak omigjen – og du kan begribe, hvad her blev snakket!

Nei! ser du! jeg havde det glimrende! Hele Dagen og de første Nætter gik jeg rundt paa Kajen og i Byen og lod mig gjennembore af Spørgsmaal og fik ordnet og hjulpet og forligt Embedsmændene, som naturligvis lavede Competencestrid midt i Alvoret; saa spiste jeg en Bif paa et Dampskib, som laa en Stund, eller drak lidt Caffé; men naar det blev saa mørkt, at de ikke længer kjendte mig, lod jeg mig ro ud af Havnen og klatrede ombord paa mit Skib, hvor jeg havde min hemmelige Kahyt; saa kunde jeg gaa op og ned paa Dækket og tie stille og tygge Tobak og af og til en Galeas og se paa Byen, som længe lyste i Tomterne og paa Prinz Heinrichs elektriske Lys og paa den Masse Dampskibe, som altid kommer og gaar i Aalesund nu som før – mellem os: det var herlige Dage. Paa de tyske Skibe holdt jeg smaa Taler – for Keiseren paa hans Fødselsdag! – alt i Høistøvler og Hverdagsklær; jeg gik fra Frokostbordet hjemme Lørdag Kl. halv 10 efter min Morgentur og naaede frem til Aalesund med Varer for 12,000 Kroner Klokken 4.

Som du ser, er det en Comedie, naar der siges, at Amtmanden var opofrende!

Beate lever sit eget Liv vel fornøiet; mine Døtre er mig til uhyre Glæde; jeg har opgivet Reisen uden Suk. Hils Kitty og gode Venner.

Din hengivne A. L. K.

Molde den 9de Januar 1904.

Kjære Lille Søster! – det var Synd for os begge, at vort Møde brændte op. Nu kan det vare længe, før jeg faar se dig, for nu kommer her et langt Arbeide med den opbrændte By. Kanske kunde jeg prøve til Høsten; jeg skal ialfald prøve.

Alligevel – kan du vel nok tænke dig? – er jeg lykkelig over, at denne Ulykke ikke indtraf, mens jeg var ude paa en Fornøielses-Reise; det vilde ganske have ødelagt mig som Amtmand. Nu maa du af og til skrive lidt, saa vi kan holde godt sammen; og du behøver ikke at være saa beskeden at give Afkald paa Svar; en Broder er dog altid bare en Broder, selv om han er noget stor; men idag – ser du, jeg er netop kommen hjem fra Aalesund – idag maa jeg bare sende dig en venlig Hilsen.

Din hengivne Broder *Alexander L. K.*

Jacob Hegel.

Molde den 14d Februar 1904.

Kjære Ven! – jeg har netop skrevet til Fru Julie, at det var leit, men godt aligevel, at ikke Branden i Aalesund kom, efterat jeg var gaaet paa Lystreise; dernæst var det jo ogsaa godt – foreløbig – for de truede Gyldendalske Casser, – jeg siger foreløbig som du ser, fordi jeg engang, naar jeg faar Tid, vil minde dig om Indbydelsen. Imidlertid maa jeg idag igjen forespørge, om min conto kan sende mig 500 Kr., som jeg behøver til de Aarsregninger, som mit Hus har samlet i Molde og som netop nu ere indløbne; tænk dig, jeg betaler over 700 Kroner i Skat – i denne By, hvor der ikke findes nogetsomhelst af det, som der ellers betales Skat for; jeg tænker alvorligt paa at flytte ud paa Landet, blandt andet ogsaa af den Grund, at jeg er bleven endnu ræddere for Brand end før.

For mig var de fjorten Branddage en ligefrem – ja jeg tør jo ikke sige Festtid, men sandelig: det var akkurat noget for mig. Ser du, at gaa den hele Dag omkring og ordne, forlige Folk, hjælpe dem, som ikke kom frem, dæmpe dem, som var sinte, faa nogle til at le og henrette en Reporter i Forbigaaende – altsammen i Storm og Mørke og Brandrøg og fremmede Skibe og Champagne og

tyske Taler, som jeg holdt i Høistøvler og blaa Flip, og ikke anden Mad end Rugkavring dyppet i Øl, og sove paa en Bænk i Havnebetjentenes Venteværelse og tilslut om Aftenen, naar det blev saa mørkt, at ingen kjendte mig – da at lure sig ud fra Kajen med en Baad og ro ud til et Skib, jeg havde liggende; der havde jeg en liden Kahyt, som stod til Amtmandens Raadighed, der kunde jeg sidde og tie ganske stille og tygge Tobak og drikke Genever og Øl og sove uforstyrret til næste Morgenstund, – hørtes det ikke jilt?

Jeg spiste to *mageløse* Frokoster ombord hos din Svigersøn – af den *mageløse* danske Mad, som vi herhjemme aldrig faar *Mage* til – det er sjældent, Sproget spiller mig et saadant Puds! men der kan du selv se, hvorledes de Frokoster var. Og hvad de Danske ellers bragte af Gaver, roses endnu i høie Toner, efterhvert som det kommer for Dagen. Men min Tro er, at de nede i Aalesund endnu ikke paa langt nær ved, hvad de har faaet; her blir en Overflødighed for flere Aar; men saa er ogsaa Taknemligheden stor og hjertelig. Ingen maa tro andet. Det er især ved Leiligheder som denne, at man bittert maa beklage, at gode og brave Mennesker til en vis Grad ere forsvarsløst i Hænderne paa den forskjelligartede Skare der møder som Reportere. Det kan ikke nytte at bande; men jeg gjør det nu aligevel; – det er ligesom det linder lidt.

Jeg kan ikke nok prise, at jeg ikke alt var kommen afsted paa min Udenlandsreise! nu kom jeg først til Brandstedet og havde i de Par Timer vi ventede paa Dampskib, samlet Varer fra Moldes Butiker for over 14,000 Kroner – var ikke det ligt mig? og jeg tror ikke, jeg faar Skjænd, fordi man netop har bebreidet vor Regjering, at der fra dens Side blev gjort saa lidet; – nu faar vi se!

Aalesunds Brand kommer – som du kan vide – til at fængsle mig langt ud over Aaret; jeg har allerede været dernede for 2den Gang. Men jeg er glad, fordi jeg er frisk og forholdsvis fri for andre Sorger. At jeg ikke kom til Skovgaard var en stor Sorg og jeg synes saa Synd i Fru Julie og i Eder alle, fordi jeg nok kan tænke mig at selv om – hvad jeg haaber – den store Sag gaar i Orden, saa er der mange Pinagtigheder som beredes Huset af Verden og Ondskab.

Din hengivne *Alexander L. K.*

Molde den 3die Marts 1904.

Kjære Jensemand! du holdt mig i nogen Angst ved at opsætte det Brev, du havde forudsagt, saa at ogsaa jeg næsten nu føler Lettelse, saa trist det var.

Jeg var ikke uforberedt paa dine Meddelelser. Jeg ved ikke, om jeg har sagt dig det; men jeg har ialfald altid vidst, at en Pære-Vigtighed som din maatte faa paa Snuden. Men dit Liv har jo hidtil været en Kalvedans; at du strax maatte tørne mod, hvad du kalder Intriger og Jalousi, og blive Gjenstand for hadefulde Angreb, var givet med et Væsen som dit; og at du nu hænger som en usselig Flue i det Rænkespind, du havde indbildt dig at kunne hugge dig igjennem, er Livets bitre Lære – kanske den første rigtig bitre, du faar, og der er ikke mere at sige om den Ting, – kun at dette maa blive anvendt til noget nyttigt.

Det er meget godt Stof i dit Brev og i dig; du giver dig ikke over, du er ordentlig, og du ser dig om. Selv maa du raade. Jeg vil ikke sige noget om Gyldendal, forsaavidt angaar Pengene derifra; i saa Maade har jeg altid holdt mig til det tyrkiske Bibelsted: Sultanens Rigdom er et Hav; hvo, som ikke drikker deraf, er et Svin. – Og hvis du skulde gjøre Alvor af Aftenposten, kan jeg komme dig tilhjælp baade hos Schibsted og hos Bätzmann. Men jeg liker ingen af de Veie.

Min Far sagde altid: bliv paa Vraget! – han mente derved, som jeg senere har forstaaet, at hvad det saa er, man er i – et Skib, et Ægteskab, en Forretning – overalt skal vi føle os forpligtede til at forblive, om det er aldrig saa surt. Derfor skal du ikke sidde og bide i Pennen og sørge over, at du ikke kom til Aalesund; men du skal tage fat fra imorgen – helt nedenifra. Du skal være den første i Contoret; du maa ikke undse dig for at fylde din værste Modstanders Blækhus og lægge Pennene tilrette for ham; du maa ikke vente paa værdige Opgaver, men slide med det laveste Arbeide, skrive det navnløse Fyld, alt med den gladeste Mine – og med Glæde i Hjertet. Thi dette er Arbeidet, saaledes som det skal være; det andet – at være Fluen i Spindet – er egentlig Ydmygelsen. Du har ingen Ide om, hvor vigtig jeg kunde være bleven; min Opvæxt i hine Dage under vor Slægts Glans var noget ganske andet end din. Men Kiellands var ikke vigtige – allerminst Far, og Langene har været omtrent som Collinerne i den Henseende, at de ikke har gjort Forskjel og været lige glade. Ser du mig – et daarligt og farligt Exempel i visse Maader, men du ser, at jeg har været fast og stadig i alt det, som

jeg var i; og at jeg ikke har holdt mig for god og aldrig har trængt mig en eneste Tomme frem foran nogen anden – endsige at jeg har villet vippe nogen for at faa Plads; og dog er alting faldet i min Turban. Begynd nedenfra rolig og taalmodig; vær ganske sikker, at den, som ikke gjør sig vigtig, han faar tilslut det, han fortjener, og vær altid kun en Ting ad Gangen. Nedenfra har de arbeidet sig op – alle de, som har været i en Avis – særligt i det Arbeide er der en Masse foragtet Negerarbeide; men det skal gøres; og blir det gjort en Tid med seig Udholdenhed af en overlegen Dygtighed, falder det snarere i Øinene end en enkelt Udmærkelse. Jeg mener, der maa holdes ud i alting. Husk, at det var et stort Maal at komme ind i Verdens Gang, saaledes som du kom; har du forspildt Chancen, saa er det i Verdens Gang, du skal arbeide din Stilling op igjen; det kan ikke hjælpe at gaa udenom – selv om der aabner sig den letvinteste Omvei; det bliver Omvei paa Omvei og ingen Vei. Men kan du tvinge dig op igjen til Trods for Had og Modgang, saa faar du Menneskene i din Haand og kan naa Magten med Livet, – ellers blir du bare en misfornøiet Ulykkelig; – og saa endnu et – naturligvis! hvis du vil faa Børn, er der jo intetsomhelst Haab – jeg mener – forstaar du! mange Børn, flere Børn, uafladeligt Børn paa Børn! – ikke saadan en liden første – den skal være velkommen! hils Hilda! det blir ogsaa bedre i hendes Ensomhed. Hovedsagen er, at I holder sammen; og især, at ikke hun taber Taalmodigheden; det er jo en haard Overgang. Læs mit Brev igjen og læs det for hende, at I kan føle, hvor jeg er med og hvor jeg lider, naar I ikke har det godt. Men husk, at dette er ikke af det værste, og tro ikke, at nu skal der viges bort til afsides Steder i Fred. Nu skal der strides – mener jeg; endelig engang strides paa Livet og ikke opgives og bøies af, stoles paa andre og paa dette Something, som dog ikke altid dukker op. Du ved, at jeg er her, og at jeg er din sikre Ven og Fader i ondt og godt; lad mig høre fra Eder og bed Hilda være forvisset om, at vi alle her følger Eder. Mamma hilser og de to Smaa! her er ikke andet end Solskin hver evige Dag, og da ved du, hvor deiligt her er. Else trives og Baby ogsaa.

Gurine beder dig hilset.

Din hengivne *Pappa*.

Molde den 5te Marts 1904.

Kjære Andreas! vil du sende mig to Bind af Deutsche Rundschau – nemlig Bd. XXXV og Bd. XXXVI, i hvilke "Gift" indeholdes. Jeg vil prøve, om der lader sig noget gjøre af en Samling.

Den 10de Marts. Du behøver ikke at sende mig Bindene, hvis der bliver noget af min Plan, vil jeg først henvende mig til Gebrüder Paetel.

Jeg er kommen i en Stemning, der gjør mig Brevskrivning vanskelig – noget, som sjeldent hænder mig, thi jeg skriver ellers gjerne Breve, og dig har jeg nu ikke skrevet til paa lang Tid. Der er hellerikke noget iveien med mig; jeg svinder ind, spaserer Kl. 8 og Kl. 1 – hver Gang i halvanden Time, spiser og sover og drikker lidet, Vægten er nede i 118 Kilo.

Her har nu lige siden i Høst været klart og skyfrit hver eneste Dag med Frost; og jeg maa forundre mig, hvergang vi faar Breve hjemmefra, hvor meget I er syge allesammen i Stavanger. Jeg husker, at jeg selv gik og klattede med Bronchit og Gigt; her feiler vi aldrig et Gran. Jeg reiser i 10–12 Graders Kulde – paa Dampskib, i Seilebaad og i Slæder – aldrig Snue engang. Det er et mageløst Embede, jeg kan ikke tænke mig noget jillere og mere avvexlende. A propos! – jeg skulde gjerne ville vide, om ikke heroppe paa denne Aarstid er meget lysere end i Stavanger; Klokken er i dette Øieblik halv syv og her er fuldstændig dagslyst i Kontorerne; der er ingen hverken oppe eller nede, som endnu har tændt; men jeg tænker dog kanske, at vi tænder Lamperne heroppe i mit Kontor, før vi slutter Kl. 7. Se nu efter paa dit Uhr og beret mig, om der er lyst nok Kl. halv syv i Kontoret hos dig?

Jeg glæder mig paa dine Vegne til din Reise, som jeg foreløbig beholder ganske for mig selv; der er ikke noget værre, end naar Alverden bemægtiger sig Ens Reiseplaner! Min Drøm i ledige Stunder har ellers altid været, at vi To skulde reise en Tur sammen til Dresden – Paris – og London, hvor vi skulde finde den Restauration, hvor de serverer den Labscouse, du har fortalt mig om, og som jeg saa gjerne vilde smagt, før jeg dør; jeg har ikke helt opgivet Haabet; men foreløbig ser det knage ud.

Du nævner de kostbare Børn. Ja jo ældre jeg blir, desmere forbauses jeg over,

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
at det kan gaa saaledes for sig Generation efter Generation i dette Land, at Folk
ubekymret avler Børn – især i de Samfundslag, som vi hører til – eller noget
lavere. Det er jo umuligt, at Damer og Herrer kan leve af de begyndende
Embedsgager, naar de vil sætte paa med 4–5 Børn! – jeg ser dem jo her for mig;
men jeg begriber det ikke. Nu er her jo ingen, som er saaledes vant som du og jeg
– lykkeligvis! men alligevel! hvilken evindelig Pinagtighed og Angst! og saa den
Masse uduelige og halvt duelige Børn, vi lader efter os! Du kan enda være glad, at
din Datter er noget saa usædvanligt, at hun er vel værdt Omkostningerne. Jeg er
jo færdig – paa en Maade, og jeg klager ikke over mine; men der var jo haarde
Tider. – Jeg kan ikke begribe, at du ikke kommer til Aalesund og sælger
Mursten; Stadt ligger i Maanedsviis blankt som et Speil – Kjære! kan du ikke
komme? Hils Maren og Tante. –

Din hengivne *Alexander.*

Jens Z. Kielland.

Christiansund den 16de Marts 1904.

Kjære Jensemand! – jeg blev saa glad, da jeg saa dig igjen i V. G. med en
Slumsøster; der skal du netop begynde; med godt Humør og en klar, ukuelig Stil.
Det er denne Stil, som skal seire. Og aldrig prøve paa at give Hib eller maale de
Andre Skjæppen fuld. Man lader, som om det ikke falder En ind, at der er andre,
som skriver. Tager du Hensyn til noget andet, som er skrevet eller sagt, saa maa
det helst være anerkjendende; at polemisere er Ruin for al Stil, og den, som
mister sin Stil, er evigt fortabt.

Og du – stakkels Dreng! du faar slaa dig igjennem de trange Aar saa godt du
kan; der er ingen anden Vei. Du ved, jeg kan ikke hjælpe dig stort; men forresten,
saa kan du best hjælpe dig selv; du ved – og det maa du ogsaa sige til Hilda, at
jeg altid er der, naar I vil mig noget, samt at I maa holde godt sammen.

Din hengivne *Pappa.*

Molde den 22de Marts 1904.

Kjære Ven! Fru Julie siger, du ønsker at bruge Garman & Worse i det Gyldendalske Bibliothek paa samme Betingelser som i sin Tid Skipper Worse – værsgod! med Fornøielse!

Du ved ikke, hvilken Betydning det har havt for mig, at der kom nyt Liv i min Conto, da jeg blev Amtmand. Endnu hænger jo min Gjæld i Stavanger over mig som en Tordensky og koster aarlig et Par Tusinde Kroner, indtil jeg/vi endelig engang faar solgt vore Familie-Ejendomme, som ingen af os længer sætter nogen Pris paa, efterat jeg har forladt Stavanger; men endnu er Tiderne ikke til Salg. Det er dog ikke min Mening at tale om denne store Elendighed idag; men hvis jeg kommer til Skovgaard til Høsten, skal jeg tage med mig noget, vi ville kalde en "status", og den skal du faa se til Opbyggelse! Idag skal du kun omkredses af de smaa Fluer, som skulle svirre om dit plagede Hoved og synge de gamle Smaa-sange – for Exempel den: "Har du ingen Pattedyr paa Loftet?"

Det var forresten heldigt, at du ikke havde foretaget dig nogen Verdens Ting til Romsdals Amts Oplysning og Fremskridt i Naturvidenskaberne. Thi saa vilde nu dine Pattedyr været brændt i Aalesund. Men opmuntret af dette Held tager vi nu fat igjen paa den gamle Sang, og jeg forventer fremdeles din fremragende Bistand – den bestaar – som du husker – først i Gaver af Bøger, Rariteter, Stene, udstoppede Fugle, smaa Børn paa Spiritus, Patter og andre Dyr. Dernæst af Opgaver over saadanne Personer og Professorer, som jeg kunde plage i samme Øiemed; – m.m.

Næste Flue! Maa jeg tillade mig at forespørge, hvorledes det har sig med følgende lille delicate Anliggende: Dengang jeg var grand seigneur og holdt mine to Døtre fyrsteligt i Kjøbenhavn før Jul – du ved? – havde jeg ogsaa givet dem i Commission at søge hos gamle Antikvitets-Handlere efter gamle Uhrnøgler, som er mit Sværmeri. De kom tilbage uden Nøgler, men med den Besked, at du vilde se efter hos dine Raritets-Handlere – hvorledes gik det med den Ting? – ser man det! – det har du vist glemt? – jeg mener saadanne Nøgler – du forstaar? med en Agat eller lignende Sten i Midten og forskellige Indfatninger – i Almindelighed af Tambak eller høist Sølv, saa de er ikke meget kostbare, men interessante og varierede.

Siste Flue er 500 Kroner, som jeg gjerne vilde have strax efter Paaskedagene. Alexander kommer fra America i April. Saa du af Aviserne at han i det Firma, hvor han er Secretair – John Andersons Chicago-Forlagsforretning? – havde til Arbeide i disse Dage at modtage og afsende vore amerikanske Landsmænds Gaver til Aalesund? – Jeg glæder mig uhyre til at se ham igjen; det var mer end ventende, at det tog en saa god Vending med ham.

Desværre ved jeg, at du har det ikke godt. Uventede og uanede Complicationer har forvirret den for mine Øine saa speilglatte Flade, som du og dine roede henover, da vi først mødtes for 25 Aar siden. Der er noget forunderligt bagvendt i dette, at Livet kan – før man ved Ord af det og uden at man selv har gjort noget ondt – forme sig til en Angst en Kamp, som overvælder; og saa er der dog ingen Fiender! – man ser sig om, og saa er det Ens Egne fra hvem og omkring hvem de spindes alle de fortærende Lidelser for vor Sjæl, som tilslut synes at gjøre os Livet værdiløst. Jeg har sagt til mig selv at der er kun en Ting, som er absolut den værste: og det er at give sig over. Jeg mindes Tider, hvor jeg syntes: nei, nu kan jeg ikke taale mere! jeg var paa Randen til at bryde ud, eller blive ond, eller selv gjøre ondt; men saa hørte jeg en gammel Onkel, som havde det meget værre end jeg, han sagde: Min Ven! du maa gaa paa Jorden, selv om den er gloende; og jeg gik og var saa snil som jeg kunde, og Jorden kjølnede.

Din hengivne *Alexander L. Kielland*

William Bloch.

Molde den 24d Marts 1904.

Kjære Ven! hvis der blir noget af at opføre "Tre Par", vilde jeg gjerne gjøre nogle Forkortelser. Olaf Poulsen maatte ikke være med denne Gang. Du, som ved Besked om Norge, maa sørge for, at der spilles som i det beste Selskab herhjemme – ikke med Christiania-Bohème-Slæng; men som blandt solide gamle sikre Familier.

Desværre brændte min Kjøbenhavner-Tur op i Aalesund; ellers skulde du seet, hvor tynd jeg er blevet; Gud ved, hvordan jeg ser ud, naar vi nu igjen mødes! Vil du hilse din Frue og gode Venner, du træffer – jeg længter efter at se

Danmark igjen, idetheletaget efter at komme ud! – jeg har ikke været ude om en Dør, siden vi saaes i Karlsbad; kan du huske, hvor Wied og du lo af mig, da jeg sagde "Kur ist aus!" og var forelsket?

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Jens Z. Kielland.

Molde den 24de Marts 1904.

Jeg har læst dit Brev omigjen idag. Det er ialfald en Lykke, at I er enige og ved godt Mod, og jeg vil slaa mig ganske til Ro og indskrænke mig til at give gode Raad, naar du ber om dem, og lidt Hjælp, naar jeg kan finde paa noget overkommeligt.

Du skulde vogte dig for Hvidingsø, fordi der er – for mig ialfald – noget irriterende ved en Ø, noget, som frister til at komme væk og iland. Er man derimod paa Continentet, slaar man sig mere tilro; derfor er Englænderne de uforbederlige Risserumper og Colonisatorer; de Franske ved, at de er paa Jordens beste Plads og sidder der; – derfor er Jæderen best – helst langt syd: Ogne – Kvalbei – Varhoug – he? – Vi talte sammen idag – Baby og jeg – og vi tænkte paa, hvor godt vi kunde forestille os, at et lidet Bondehus med Eders fine Ting i Udvalg kunde være fristende nu til Vaaren. –

Bare du nu kan faa det literære Arbeide til at gaa; det kan godt hænde, at du har Evner; og at du nu kan have noget at fortælle; i den siste Bog var der igrunden bare den Ting at klage over, at Rædslerne ophobede sig paa Slutten uden rigtig Overgang og Consekvents.

Mamma og Smaapigerne hilser dig.

Din hengivne *Pappa.*

Anna Bissen.

Molde den 26 Marts 1904.

Kjære Fru Bissen! – her ligger for mig et Brev fra Dem af 11te Januar; dertilmed faar jeg af Beate med lange Mellemrum en Ske af Deres Syltetøi, saa De kan vide, De er næsten ikke ude af mine Tanker. Hvad angaar det siste – nu mener jeg Syltetøiet, saa kan ingen af os begribe, hvad det er for en Frugt; Beate foreslaar Kvæder; men jeg tror at spore Plommer, som har været i den Grad kogt sammen, at de har faaet en liden fin Sviskesmag? – ialfald har jeg aldrig kjendt noget saa fuldendt Syltetøi; det er saa haardt, at man kan tygge det og saa seigt som Elskov.

Ak! jeg ser ved første Øiekast i Deres Brev: rød Chianti og Bissens store Foglietter!

Det var en Skuffelse! nu var jeg netop saa vel forberedt og oplagt og havde forestillet mig alting saa nøiagtigt; nu kan det igjen vare længe; men lad Vinen ligge; det har den godt af.

De har erfaret den arme lille Babys Nederlag. Det vil glæde Deres kjærlige Hjerter, at hun har det taaleligt. Om hun for Børnenes Skyld skulde holdt længere ud eller om hun – eller om hun – ja, hvem kan vide? – og hvem kan raade? hvad kan det nytte, naar Glasset er knust, at kives om, hvem der havde Skylden? Men ondt har de det – alle Parter, og ikke minst den stakkels unge Moder. Jeg er bare glad, at dette gik uden Skandale, og dertil er jeg i mit stille Sind glad over at have det kjære Barn igjen efter syv Aar, hvor hun led ondt.

Jeg har nu læst Deres Brev omigjen, og enten maa jeg have mistet en Del af det, eller ogsaa maa De have glemt at sende mig et Ark. Der staar nemlig paa fjerde Side nederst ved Omtalen af affairen Hegel: "I Politiken stod der iforgaars": – men intetsteds findes der noget Spor af Fortsættelse, derimod staar der inde i Brevet paatvers Deres Navn og Slutningshilsen. Hvis jeg paa denne Maade er gaaet glip af nogen Besked om Forholdene hos Hegel, vilde jeg bede Dem erstatte mig Tabet. Jeg er vistnok ved directe Forbindelse med Huset saavidt à jour, at jeg ved om den Fremmedes Nærværelse paa Skovgaard, og at Fru Hegel i sin Kjærlighed til Sønnen anskuer Damen og det hele Forhold paa det gunstigste. Men netop dette ængster mig; thi jeg kan aldrig tro andet end at dette maa ende galt. Ganske vist har Hegels mere end sædvanligt ved Folk i deres Stilling holdt sig saa meget for sig selv, at de kanske mindre end andre lider under Verdens Dom og Omgangskredsens Kulde. Men jeg kan jo tænke mig de

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
pinlige Complicationer, og Verden er ikke naadig – ikke Kjøbenhavn heller. Og det værste er næsten, at Verden har Ret. Det gaar ikke an, at alle vi andre skal give slip paa vor Skat af Erfaring og Verdenskundskab, fordi en Dreng finder paa at forelske sig, – og dertil med et ungt Menneske, som aldrig før havde været i Hænderne paa et rigtig fint Fruentimmer, hvad Garanti er der i hans Garanti? – det gaar heller ikke an at sige: det kommer ikke Verden ved; thi det kommer os alle ved, for saa vidt som vi ikke ønsker at faa Stolen trukket under os og sidde paa Gulvet i vor høie Alder og Visdom. Det er en ganske anden Ting dette: at man lader dem være i Fred, omgaaes dem uden Fordom og Snerperi; men erkjende, at den forelskede Mand har Ret – aldrig! Selv ikke, om dette ene Tilfælde gaar godt, vil jeg indrømme det unge Menneskes Ret til at føre en saadan Fremmed ind i Forældrenes Kreds; jeg henregner det under det, jeg kalder: Børnenes Overgreb.

Det er underligt og pinligt for mig, som holder saa meget af Huset – især af Fru Hegel og som lige fra den Gamles Dage skylder dem saa meget – à propos! nu glemte jeg alt af Raseri! tænk Dem! ved min siste Subscriptions-Udgave har jeg betalt al min Gjæld til Gyldendal! har De hørt noget saa forargeligt! mens jeg har fuldt op af rigtig Ulveskinds-Gjæld med lange Renter paa, gaar jeg hen af Vanvare og betaler disse Millionairer – disse *Blodsugere*! Efter denne Subscriptions-Udgave vantrives jeg; ingen Gjæld til Gyldendal er som, naar man uforsigtigen kaster Uldtrøien; havde jeg ikke Ulveskindspelsen, vilde jeg føle mig nøgen.

Nu kan det ikke nytte at skrive længer pent til Dem Frue! for nu blev jeg saa sint. Farvel! og hils min Hæders Ven med Foglietterne og sig til Fru Hanne, at jeg havde længtet saa meget efter at høre hende le og se paa hendes Mund, mens hun gjør det. Til Dem selv – Frue! sender jeg al min Tak, fordi De er mod mig som de gode fine Damer hjemme i Slægten var mod mig, dengang jeg var ung og sikker og tryk i gode bløde Hænder.

Deres hengivne *Alexander L. Kielland.*

Molde den 26de Marts 1904.

Kjære Fru Eyde! lad mig faa bringe Dem min bedrøvede Hilsen i Deres Sorg, som De ved, jeg ogsaa bærer en Del af, fordi han var min gode Ven – ikke blot en god og hjælpsom Ven, men en Kammerat fra Ungdommen, som jeg havde gjenfundet og havde lært at skatte endnu høiere og omfatte med mere end Studenterdagens Flygtighed.

De var altid lukket og trofast, saaledes som Deres Sind er, og saaledes som han vilde have det; men jeg kunde dog føle, at De tilslut vandt saa megen Tillid til mig, at De lod mig ane, hvor meget den stakkels Mand i Grunden led – legemligt og sjæleligt. Han døde som han havde levet: midt i sine Pligter – æret og afholdt; men jeg tror aldrig, han glemte sine Rosentrær i Stavanger, – *der* vil jeg mindes ham. Beate sender Dem en deltagende Hilsen.

Deres hengivne *Alexander L. Kielland.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 6te April 1904.

Kjære Mester! jeg har ikke kunnet skrive til dig før, fordi jeg har havt saa meget paa mig; men lad mig allerede strax sige dig, at den Stilling, du har hjulpet mig ind i, og den økonomiske Frelse, jeg fik, har gjort mig saa ganske anderledes skikket til at tage imod Stød end jeg før var. Men ellers kan du vide, det var haardt, at Baby ikke kunde holde ud hos Krag og maatte forlade de smaa Børn. Netop idag fik hun Documentet paa den foreløbige 3-Aars Separation. Dertil har Jens maattet forlade Verdens Gang paa en saadan Maade, at det er et aabenbart Nederlag. Jeg viste nok, at han maatte faa et ordentligt Snudeslag for sin grænseløse Vigtighed, og at dette kanske er Vejen fremad; men det tror jeg igrunden ikke – ialfald er jeg ikke istand til at tro det med nogen Sikkerhed. Sørgeligt er det iethvertfald.

Men saa har jeg den Glæde at vente min vellykkede Søn Alexander paa Besøg fra America i denne Maaned. Bare han nu ikke kommer med nogle Ideer om at blive her og omkalfatre det gamle Land! – de blir forfærdeligt vigtige vore Folk af at være derover; – formodentlig især, fordi de aldrig kommer synderligt høiere

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
op i de sociale Lag i America end til de Halvdannedes; Hjalmar Boyesen var den eneste, jeg har truffet, som viste Besked om det America, som er vort.

Jeg sidder og tænker paa, hvor det er forskjelligt, hvad du og jeg nu ser foran vore Øine. Jeg ser din egen Moldefjord – saa blank, at Baaden lægger efter sig to lange Ruller, Fjeldene saa mørkeblaa og kridhvide, Apothekeren, Byfogden og Rector Bødker. Og du ser alt det, jeg aldrig har seet, men som de pinte mig med, da jeg var liden: forum Romanum, curuler, ædiler, nive candidum Soracte, populusque og Overlærer Borch! – dersom vi kunde bytte for en Stund!

Ellers lever jeg for min Del bare godt; holder mig slank og spaserer; jeg savner kun en Ting, og det er rigtige Mandfolk; de findes ikke. Beate lever godt i sin Kreds og i sine Bekymringer for sig selv. Alle hilser.

Jeg skal nok snart igjen skrive til dig – jillere end det blev idag. Hils Fru Caroline!

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Molde den 8de April 1904.

Kjære Hegel! – jeg skrev en Dag til Gebrüder Paetel – jeg kjender E. Paetel fra Karlsbad og foreslog ham at udgive Gift – Fortuna – St. Hansfest som en samlet Roman under Titel: Abraham Løwdahl; jeg vilde da gennemgaa Oversættelserne, som foreligger trykte i forskjellige tyske Hefter. Firmaet svarede, at de gav sig ikke af med at udgive Oversættelser, – det var vist dumt af mig at komme til et saa fint Firma? men kunde ikke du være saa snil at give mig Anslag paa et Firma, som passede; Planen er god; jeg er sikker paa en succes. Vil du ogsaa sende mig Professor Langes Bog? – altid Fluor – som du ser. Hilsen til alle dine; vi har det godt.

Din hengivne *Alexander L. K.*

Jens Z. Kielland.

Molde den 11te April 1904.

Kjære Jensemand! du maa ikke blive skuffet, fordi her ikke er Penge. Jeg har telegraferet til Hegel, at han skal sende dig 100 Kroner for min Regning, som jeg haaber, du faar snart, og som vil komme vel med, naar I skal flytte. Jeg vilde bare ønske, at I ere ved godt Mod og lettede ved at afryste Christiania; hils din tapre Madame!

Det ser isandhed ikke ud til, at jeg skal holde noget overhændigt Jubilæum den 1ste Mai; dertil er det Søndag, saa jeg faar ikke engang saa mange Telegrammer, som jeg ellers kanske vilde faaet. Men det samme kan det være; jeg har aldrig yndet Fest af den Art, og der er ingen Aviser, som elsker mig; vi kommer alligevel til at have en glad Dag med Bodden, og jeg skal lade Fred. Hansen sende Eder en Flaske Champagne. Lad mig snart høre fra Eder. Alle her hilser; Mamma græd, fordi hun syntes, det var saa jilt, at vi kunde sende Eder de 100 Kroner; jeg skulde sige, de var ogsaa fra hende. Godt Mod beggeto!

Din hengivne *Pappa*.

Jacob Hegel.

Molde den 19d April 1904.

Kjære Ven! husker du Pecksniff? – han er i Martin Chuzzlewith; han har to Døtre, som hænger om Halsen paa ham; han er en modbydelig, pengegridsk, skamløs Hykler og Snyltegjæst – dertil er han af og til fuld, – jeg læser netop Bogen, og Dag for Dag gaar det mere op for mig, at det er jeg, som er Pecksniff – aldeles paa et Haar lig ham. Se, nu for Exempel Glastøiet! en ærlig Mand vilde enten sendt Bestillingen til Glasmagasinet eller bedet dig, som har givet mig saa mange Ting. Men nei! midt imellem! I din salig Fars Tid var jeg endnu Mr. Micawber; nu er jeg Pecksniff – Pecksniff for ever!

Bjørnstjerne Bjørnson.

Stange Præstegaard den 8de Mai 1904.

Kjære Mester! de andre er i Kirken og jeg sidder her i den lune Præstegaard; det knitrer i Ovnene og ude ligger ny Sne og det sner og sner Nat og Dag. Jeg fulgte med Jacob herop igaar, efter at vi havde begravet Tycho. For 3 Uger siden fik jeg et alarmerende Brev fra ham, men det var mest om Penge. Alligevel fik jeg Angsten i mig, og da jeg paa samme Tid fik lidt Gigt i Brystkassen, slog det sig sammen saa jeg troede, Hjertet var galt igjen og reiste til Sygehuset i Bergen. Men Klaus Hansen sagde, det var bare Tøv og depression, og saa reiste jeg hjem igjen med Alexander, som kom lykkelig og forsulten fra Chicago – det var paa min Jubilæumsdag, og alt var godt. Selve Jubilæet bestod i 32 Telegrammer, 1 Kalkun fra Fru Hegel og et indbundet Exemplar af mine Værker, som bekostedes af den Gyldendalske Boghandel i Forening med det nordiske Forlag. Men den hele Tid laa Tycho over mig; allerede i Bergen var der kommet mig noget for Øre om en Skandale, saa da jeg fik Telegrammet den 3die Mai, at han var død, reiste jeg mig strax op med den eneste Tanke, at nu maatte vi til Christiania strax: Jacob og jeg, og værne om den stakkels lille Broder, som var saa snil mod alle og værst mod sig selv.

Det gik ogsaa godt; Jacob begrov ham igaar, vi var der alle undtagen Jane i Bergen; en Masse Blomster, mange Venner – din Søn var der, – et forfærdeligt Sneveir – du kan ikke tænke dig en rædsommere Dag.

Jeg har grædt saa forunderligt lidet, og jeg er i en Ligevægt og i et Velbefindende, som jeg ikke forstaar og som jeg skammer mig ved. Det er, somom jeg virkelig har gravet den kjære Broder saa vel ned i Jorden, at han er vække. Det maa vel være, fordi jeg ikke tør tage ham frem endnu; han kommer nok – ak nei! han kommer jo aldrig mer imod mig – udtilbens og henrykt –

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Molde den 20de Mai 1904.

Tør jeg bede dig bringe min Tak til de to Forlag – det gamle og det nye – for Telegrammet til mit Jubilæum og for Pragt-Udgaven af mine Værker. Desværre har jeg ikke mer at byde det samlede Forlag; men skulde der nogensinde falde

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
mig noget ind, saa ved jeg nu, at jeg fremdeles kan gaa ud og ind i Huset som den mest Forkjælede.

Vil du hilse de gode Herrer og selv modtage min hjertelige Tak for de 25 Aar.

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Jens Z. Kielland.

Molde den 24de Mai 1904.

Kjære Jensemand! Tak for dit Brev af 18de, vi vidste jo ikke engang, hvor du boede. Per Gunnarson – det er han, som er overgroet med Haar; men han har et prægtigt Ansigt, naar man faar se det, og er vist grei og jild; men husk paa, at det ender næsten altid saa med Bønder, at man blir lei af dem, fordi de igunden foragter vor Elskværdighed, naar de tilslut ser, at den virkelig var oprigtig, og at der ikke stak noget underfundigt, ingen Beregning under; thi dette er det eneste, de har Agtelse for: at nogen vinder Fordel ved klog Færd.

Du kan tro, jeg misunder dig de Tagsten, som fyger forbi Vinduet. Her ligger Fjorden som Olie foran det evindelige Panorama.

Alle vare henrykte over din Beskrivelse af Hus og Stel; og jeg var særligt glad over, at Hilda er saadan en god og forstandig Tilhænger af Jæderen; det giver ogsaa Else hende Attest for; alle hilser hende og sender gode Ønsker; jeg haaber, at naar du læser dette, har jeg allerede faaet dit Telegram, at I har faaet en ganske liden Datter, som skal døbes: Cathrine Punktum! – jeg kan ikke tænke mig noget jillere end at leve som I nu, – og Framtiden – den kommer nok alligevel.

Din hengivne *Pappa.*

Jacob Hegel.

Molde den 25de Mai 1904.

Kjære! der var en Ting, jeg skulde bede dig om. Ser du, vi har ingen Have, og

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Beate kan ikke gaa ti Skridt. Saa har vi anekteret et Stykke af Gaden foran Huset, hvor vi har Blomster og Stole og Bord, – Byen er ikke større, end at dette gaar an for Amtmanden. Der tilbringer Beate det meste af Dagene, som nu begynder at blive varme; men Lokalteterne tillader ikke nogen Markise eller Foranstaltning mod Solen.

Saa er jeg kommen til at tænke paa, om jeg ikke kunde skaffe hende nogen Skygge ved en af de store chinesiske Parasoller paa lange Skaft til at stikke i Jorden, – de var engang saa moderne i Haver; den maatte ikke være for stor, for der er ikke megen Plads og ikke for kostbar – kunde du hjælpe mig?

Din A. L. K.

Jacob Hegel.

Molde den 30te Mai 1904.

Kjære Ven! jeg har meget længe vist, at der maatte skrives et langt Brev til dig om Penge; og efterat jeg har seet Tycho og hans Skjæbne, har jeg faaet en Angst i mig, som ikke levner mig Ro. Naturligvis, han havde det saa meget værre end jeg i alle Maader; men vi var alligevel saa lige hinanden.

Vil du høre taalmodigt paa en fuldstændig Udredning af min Stilling. Den deler sig i to: 1. Mit Liv herhjemme. Af de 859 Kroner, jeg faar hver Maaned, gaar 254 til Kontoret, 82 til Husleie og 350 til Beate som Husholdningspenge og Garderobe for hende. Saa er der 160 Kroner igjen, og med dem skal jeg klare *alt* udenoms. Else tjener 30 Kr om Maaneden – som 4de Contorist i mit Contor; men nu har jeg altsaa Baby fuldt ud; dertil er Alexander ogsaa hjemme i Sommer; han har Penge selv; men du ved: det ene med andet forøger Husstanden; her er om Sommeren mange Fremmede, her seiles og kjøres – det er umuligt at klare sig. Derfor har jeg ogsaa trukket saa stærkt paa min conto, – jeg ved aldeles ikke, hvorledes jeg skulde levet uden dig, siden jeg kom hid! men en Gang maa det sige stop; og hvad saa?

I Stavanger Privatbank har jeg en Gjæld paa 30,000 Kr., som i sin Tid skal blive betalt med vore faste Eiendomme efter Far. For Gjælden har Banken første Klasses Panteobligation i Byhuset stor 20,000 Kroner samt min Søster Kittys

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Caution for de 10,000. Desforuden skylder jeg nogle Tusinde i en anden Stavanger-Bank – jeg tror omtrent 10,000; – men ogsaa disse ville blive dækkede af min Andel i vore Eiendomme. Men at sælge i disse Tider er absolut Ruin; og det var derfor for min Broder Jacob og mig en stor Lettelse, da vi erfarede, at Tychos Enke ved sin Fars Hjælp var i en saadan Stilling, at vor Broders Bo ikke var Concours; thi i dette Tilfælde havde man maaske nødt os til at sælge de faste Eiendomme i Utide og med stort Tab. Men – som du vil indse – det ødelægger mig ganske – som det har gjort i mange Aar, ja! jeg undrer mig paa, at det ikke staar endnu værre til med mig! – at forrente disse Penge i alle disse Aar, hvori jeg bestandig har laant og øget Gjælden. Det var B. B.s store Hjælp: 10,000 Kr. som blev Frelsen, da jeg flyttede fra Stavanger. Med disse Penge fik min gode Ven og Hjælpermand Frederik Hansen – dansk Consul – klaret min betydelige By-gjæld, og indtil idag har han haft saa meget, at han har kunnet betale Renter og hist og her, naar Bankerne er altfor sure, et knebent Afdrag; – hvad den Ven slider og lider for min Skyld er ganske ufatteligt!

Men netop idag, da jeg for tyvende Gang skulde skrive til dig, melder han i et langt Brev, at nu er min Conto hos ham over paa debet; og han kan ikke skaffe Penge til at balancere Gjælden videre; selv har han det ikke godt. Hans Fader blev sendt herop fra Kjøbenhavn af L. N. Hvidt, forat styre Contoret for Firmaet Ploug & Sundt i Stavanger; den unge danske Mand blev gift i Firmaet og døde som Stadthauptmann og rig Mand; men hans ælste Søn – min Vens Broder – ødelagde altsammen. Altsaa: Frederik skriver: han kunde klare mine Papirer, om jeg sendte 200 hver Maaned regelmæssigen eller om nogen vilde overtage Obligationen paa 20,000 Kroner, som er i Privatbanken og frigjøre ham for den kostbare Vexel-gjæld, som han maa slide med for mig. Det er saa forfærdeligt for mig at tænke paa ham, som foruden sine egne Sorger har alt dette, og endnu øines her bare Nedgang i de faste Eiendomme. Saaledes er min Stilling; den er ikke saa indviklet; men den er fortvivlet nok; og nu ved jeg slet ikke mere Valuta at stille dig i Udsigt – det var endda godt, at vi fik saapas meget af Subscriptions-Udgaven! men den Samling Breve, jeg saa ofte tænker paa, er saa vanskelig at faa istand; jeg er bange, det maa ligge til efter min Død. Hvad jeg forresten har, som trykker mig i det daglige, det klager jeg ikke over; Børnene kunde ikke være sødere; men naar jeg tænker paa, i hvilken Grad de endnu – ja jeg kan gjerne

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
sige: alle fire! er afhængige af mig, da ser jeg med Gru, hvorledes jeg økonomisk
bliver ved med at gaa nedad – ikke saa haabløst og ikke saa fort som til andre
Tider i mit Liv, men alligevel nedover og midt imod uoverstigelige
Vanskeligheder. Nu maa du sætte dig hen, hvis du har Tid og se paa denne
saakaldte: status, som er skrevet forat bede dig hjælpe mig paa en eller anden
Maade.

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 3die Juni 1904.

Kjære Mester! det er altid et daarligt Tegn, naar jeg ikke kan skrive Breve. Tak
for dit af 14de Mai. Ak, jeg ved nok, du er Mand for at føre mig gennem Luften
gratis til Rom; men jeg kan ikke, jeg vilde betragte det som en Troløshed, om jeg
forlod mine nu. Siden min Tur til Kjøbenhavn i Vaar blev forhindret ved
Branden, har jeg altid holdt Liv i mig ved at forespeile mig et kort Besøg hos
Hegel til Høsten; men jeg tror hellerikke noget paa det. Tycho ligger paa mig –
uhævnnet synes jeg. – Du spørger om mine Børn; de 3 er her, og Jens er paa
Jæderen, for at skrive en Bog; det mislykkedes for ham i Avisen; en anden Gang
skal jeg skrive mere. Jeg er stærk og frisk – det er sikkert; jeg holder Amtstthing i
disse Dage med 55 Ordførere! Hils alle dine og gode Venner.

Din hengivne *A. L. K.*

Jacob Hegel.

Molde den 3die Juni 1904.

Kjære Ven! da jeg skrev sist, husker jeg, at jeg sluttede min Beskrivelse af min
Angst og Nød med at bede dig i sin Almindelighed tænke over, om der var nogen
Mulighed for Hjælp. Men siden har jeg ikke haft Fred; det voxer mig alt over
Hovedet; saa for jeg iveiret for et Øieblik siden: der bankedes haardt paa Døren,
og Byens eneste Politibetjent kom og pantede mig for Byskat – 600 Kr! – jeg blev

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
bestandig pantet for Skat i Stavanger; men der var jeg Søn til Consul Jens, alle viste, jeg betalte nok; men her, hvor jeg ikke kan løbe nogetsteds hen og laane i en Fart, og hvor jeg er Amtmand! – jeg forstaar ikke, hvorledes det skal ende! – hvis jeg kunde faa et maanedligt Tilskud paa 200 Kroner, saa gled det kanske; men det minste Stød kaster mig overende; Beate er bleven ligegyldig for alle andre end sig selv og sine egne Bekvemmeligheder; jeg kan ikke holde igjen – disse store Børn, som jeg selv har vænnet til at faa alt – det er jo min egen Skyld – hvad siger du?

K.

Jacob Hegel.

Molde den 16de Juni 1904.

Kjære Ven! jeg kan strax se paa et Brev, at det er fra Huset; men jeg skjelner aldrig i Farten, om det er din Haandskrift eller Fru Julies; og naar jeg ser, Brevet er hendes, aander jeg ud! – thi jeg gruer for den Dag, da du maa tage Pennen, fordi jeg synes, mine Sager staar saa slet.

I – jeg kan ikke sige: Julie's – i hendes siste Brev var der forresten Forretninger; jeg maa tage fat igjen, jeg maa plage dig, saa haardt det er; for nu fik jeg Brev fra Fredrik Hansen af 6te dns, hvori han melder, at han om en Maaned er ganske tør for resourcer til mit Brug og beklager, at han ingen Udvej længer ser; ikke saa, at han slipper mig; men Udsigterne er desperate. Nu var der i Julies! velsignede Brev en Antydning af, at jeg kunde muligens opnaa af Forlaget 200 Kr pr Md. foreløbig eller ialfald for en Tid. Men nu *kan* jeg ikke sende disse 200, som du kanske vilde indrømme mig à conto! – dem kan jeg ikke sende til Fredrik, for det viser sig umuligt at klare Huset her saa stort som mit nu er uden et saadant Tilskud. Fik jeg 2 og Fredrik 2, saa var der Haab; men jeg ser jo godt, at dette for Forlaget er en mørk Tale og en trist Udsigt. Saaledes er der ingen Fred hverken for dig eller mig; og nu faar du nok tilslut tage Pennen. Jeg kan desværre ikke tænke mig, at der er mere at presse ud af mig som Forfatter – ialfald ikke før jeg er død og borte, – og det kan sandelig tage Tid, for nu feiler jeg ingenting – undtagen dette ene: at jeg ser mig suse afsted mod uovervindelige

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Jens Z. Kielland.

Molde den 16de Juni 1904.

Kjære Jensemand! nu har vi ventet Telegram fra dig hver Dag; jeg vil dog haabe, at der ikke er noget iveien? Vi var alle 5 en vellykket Tur i Romsdalen i et deiligt Veir, og Bodde er meget lykkelig.

Tak for det Billede af Napoleon, du sendte mig uden Ord; jeg kjendte dig kun paa Signetet. Skriv nu snart, er du snil. Fra Jo Haar har jeg havt Brev, og naar vi hører noget hjemmefra, meldes der, at Hilda og du har det saa pent og godt; naar hun nu bare var færdig. Baby og Bodden staar her og beder dig hilset. Hils din Kone fra dem og fra mig og sig, hun maa være flink Pige!

Lad os snart faa høre fra dig.

Din hengivne *Pappa.*

Anna Bissen.

Molde den 18de Juni 1904.

Kjære Fru Bissen! De ved, jeg har altid – halvt i Spøg forlangt en Decoration ved Deres Bistand, og da Baby kom hjem, hilste hun hemmelighedsfuldt fra Dem: at Sagen gik i Orden. Men nu maa De forklare mig – hvis De vil være saa snil? – forklare mig, hvad der er kommet iveien; jeg har nemlig faaet en Frygt for, at der er indtraadt en Complication; – hør nu:

Hegels Svigersøn Kammerjunker Ibsen var oppe i Aalesund med den danske Hjælp til de Brandlidte, og bagefter corresponderede han og jeg om forskjelligt – især var han stærkt interesseret i Spørgsmaalet om, hvilke Decorationer der kunde ventes fra vor Regjering til de danske Herrer. Indtil der kom et Brev fra ham, hvori han meddelte mig, at han havde talt med Excellencen Deuntzer, der havde fortalt, at der den 1ste Mai paa mit Jubilæum som Forfatter vilde blive mig

Brevskriveren udtalte dernæst Ønsket om, at jeg i et Brev til ham vilde give ham Besked om, hvorvidt jeg ønskede at modtage en saadan Udmærkelse – noget, som han da vilde bringe til Conseilspræsidenten? Som De kan vide, svarede jeg aldrig paa dette Brev, da jeg jo ikke i fjerneste Maade vilde eller kunde indblande Kammerjunker Ibsen i mine Sager. Jeg vilde opfattet Decorationen som en literair Anerkjendelse fra Danmark, hvor jeg jo hører saa meget hjemme; og jeg vilde sat stor Pris paa den – især saa fin som i et Commandeurkors; jeg tror ikke, Danebrog har været i vor Familie siden min Oldefader. Men da jeg nu Ingenting fik den 1ste Mai, saa er jeg begyndt at tænke, mon nogen har havt sine Fingre i dette? Jeg læste netop i Avisen, at her kommer en stor tysk Eskadre i mine Farvande, og her gaar jeg med mit fattige Ridderkors af St. Olaf! Kjære! De har altid været saa snil med mig! – kan De ikke kjøre hen til Excellencen og ordne dette saaledes, at han forstaar, jeg vil være glad og taknemlig, men dobbelt, naar De er min Talsmand, – han, den anden! han passer ikke for mig – vel?

Jeg længes nu i al Sandhed efter at fare herfra i Fred – jeg mener fra Molde, og jeg mener kun for en Tid og jeg mener ikke at fare længer heden end til Kjøbenhavn. Vistnok har B. B. indbudt mig til Rom; men – kan De ikke godt forstaa? – jeg kan ikke forlige mig med den Tanke, at jeg skulde faa min Drøm opfyldt: at se Italien – sammen med alle de store og smaa B'er, for de er der alle; – ja selv den rigtige store B. B. vilde være mig altfor robust og sværlemmet, naar mit Sind endelig engang skulde aabnes. Jeg synes, jeg ser mig selv slæbes om forat beskue, for at belæres – De misforstaar mig ikke! naar man er saa vel forberedt som den er, der fra Barndommen har færdedes i Latin og vist langt bedre Besked om populus Romanus, om Roms Storhed, Romernes Embedsværk, Krigsvæsen – mer end om norsk Administration, naar man senere har læst og hørt og længtet efter alt dette, som man synes, man allerede ejer, ja da er man lidet oplagt til at føres af nogen anden; man maatte helst være ganske alene. Saaledes er ialfald jeg, og med al min Taknemlighed overfor B. B. som aldrig aflader med at forkjæle mig, saa havde jeg ikke rigtig Lyst til at se Italien netop i hans Kreds. Men til Kjøbenhavn vilde jeg nu uhyre gjerne. Jeg siger foreløbig til mig selv: i August/September. Og ved De, hvad jeg glæder mig mest til? – til den

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
lange Søreise ned og op; jeg vil nemlig reise Søvejen; siden jeg saa sørgeligen mistede min gode Broder, har jeg ikke Lyst til at passere Christiania – ja det var en stor Sorg – kan De tro; og jeg begriber ikke, hvorledes jeg saa forunderligt koldt og roligt gik det hele igjennem. Ser De, jeg viste jo noget paa Forhaand; han havde skrevet et Brev til mig, men det var mest om Pengene . Saa blev jeg angst, og saa troede vi her, at Hjertet var galt igjen, og jeg blev sendt til Sygehuset i Bergen; men Klaus Hansen sagde, det var bare depression og Nerveusitet. Saa kom jeg hjem og saa fik jeg Telegrammet, saa reiste jeg til Begravelsen i Christiania med min andre store Broder, som er Præst. , – vi var saa lige hinanden og vi var saa glade i hinanden, han var kommen saa skjævt at staa –

Deres hengivne *Alex. L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Molde den 2den Juli 1904.

Kjære Ven! – du kan nok blive træt af mig; men jeg faar ingen Fred og du ikke heller, før her blir en Ende paa min Angst og Uvished. Jeg maa bede dig idag om 300 Kr. Her er virkelig, hvordan jeg saa steller mig, flere Udgifter om Sommeren; Touristlivet og Strømmen af de Fremmede fører det med sig; til imorgen har Fru v. Grumme annonceret sit Besøg – alt saadant sætter mig i den største Forlegenhed, – ikke blot fordi jeg har en saa besværlig Husholdning paa Grund af den syge Frue, men først og fremst for Pengene.

Alligevel er dette Intet imod min Bekymring for Fred. Hansen. Dersom jeg ikke er istand til at skaffe ham 200 Kroner om Maaneden, er jeg ligefrem bange, at han maa give mig op. Paa den anden Side indser jeg jo nok, at det ikke er et lysteligt Perspektiv for Forlaget at tænke sig fremover med et "Forskud" af 6000 Kr pr Aar! men vi skulde jo sælge Eiendommene; Thyco's Enke vil formodentlig snart kræve, at vi sælger – og iethvertfald maa nogen komme mig tilhjælp, hvis det ikke skal gaa rent galt. Det er jo ogsaa den værste Tid, mens jeg har alle de 3 store Børn igjen hjemme.

Jeg ved, du har nok at tænke paa foruden mig, saa jeg venter ikke, at du skal indlade dig i nogen Diskussion eller Forklaring; jeg har modtaget saa mange

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
sikre Tegn paa Husets Velvilje, at jeg ved, du strækker dig, saa langt du kan. Her er Sommer og Sol og vi er alle friske, men hvad hjælper det? – jeg haaber, at I seiler og har det godt; vi kunde trænge til en lang Samtale som gamle Fædre! – ja til Høsten kaster jeg Lænkerne.

Din A. L. K.

Andreas Sømme.

Molde den 9de Juli 1904.

Kjære Andreas! ja, du har Ret, og jeg føler det selv: jeg skriver saa altfor lidet til dig – ogsaa til Fredrik Hansen.

Men jeg undrer mig selv over, at jeg saa lidet holder Forbindelsen frisk med dig og Hjemmet, og der gaar dog neppe nogen Dag, uden at jeg er der i Tankerne. Det er akkurat, som om jeg lever for anden Gang og i en Verden jeg aldrig vil komme til at forstaa. Mangen Gang, naar jeg gaar her for mig selv, maa jeg stanse og spørge: er dette virkelig dig selv? – eller naar jeg reiser i dagevis paa Dampskib eller i Vogn som Amtmand overalt – da maa jeg le! men det er ikke, fordi det er saa morsomt; det er helst bagvendt.

Det nydelige Prospekt-Kort af det gamle Hus og Bryllupshestene vakte alle Minder tillive, jeg følte Nordenvinden flyge opover Torvbakken og hørte de forpiskede Grene i Alleen – at de har holdt ud, fra vi var smaa! men dengang var Nordenvinden om Sommeren mild og varm, naar Rosenkildes Seilebaad med to Master krydsede ud Vaagen og Gabrielsen og Friis! Her er ogsaa Nordenvind – isende kold og fæl, men her er Regn og Taage med. Igaar tørnede et Uhyre: "Blücher" op foran vore Vinduer; nogle Slægtninge af Fru Klein var her; idag er de i Romsdalen, og Beate, som ligger derinde for en 14 Dage, telefonerer netop, at der foran Haven passerer 400 Tourister, som Vandet siler af; der er Taage helt ned til Søen, saa de Fremmede kunde ligesaa godt siddet hjemme hver hos sig og stirret op i deres egne Paraplyer.

Ak! – jeg kan nok ikke komme til Eders Sølvbryllup. Men jeg har alligevel en Plan – det har jeg forresten næsten altid. Du husker kanske, jeg skulde været i Kjøbenhavn, da Aalesund brændte. Den Tur har jeg fremdeles paa Haanden og

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
tænker at gjøre den i October, naar Alexander reiser tilbage til Amerika. Jeg vil da reise baade ned og op ad Søveien; jeg glæder mig næsten mest til de to Reiser; Christiania har jeg ikke Lyst til at se mere. Da vil jeg altsaa komme indom; og hvis det ikke blir for sent i Maaneden, vilde jeg saa gjerne gjøre en Hausttur til Aarre med dig og F. H. Lad det foreløbig være en Aftale.

– Jeg blev saa forskrækket over, at din lille Dreng har Tyfus! hvor faar dog et lidet Barn saadant fra? de spiser jo bare, hvad de faar inde i selve Huset, og ingen andre feiler noget? det var da godt, at det er over, og naar den Sygdom først er over, saa er der ikke mer at frygte for; men det maa være en forfærdelig Plage med den Afspærring. Hils Maren fra mig. Og Tante Hanna og andre gode Venner og Slægtninge. Contoret gaar og den Yngste staar og venter paa Brevet; her er fygende Nordvest med iskoldt Regn; inde i Stuerne har de lagt i Ovn; det trænges vel til; – det er virkelig underligt, hvorledes alting er gaaet tilbage, siden vi var smaa – he?

Din hengivne *Alexander.*

Jacob Hegel.

Molde den 16de Juli 1904.

Kjære Ven! Tak for dit Brev af 9de og for den gode Hjælp, ved hvilken jeg nu maa kunne klare mig *her*, hvis der ellers skal være nogen Mening i det hele. Vil du ved Leilighed bringe DHrr. af Directionen min Tak for god Behandling!

Men ak! samtidig med denne Lettelse fik jeg Brev fra Consul Hansen, han er allerede i 8–900 Kroners Forskud for mig og melder desuden, – hvad vi jo kunde vide –, at vore faste Eiendomme i Stavanger ikke kunde sælges nu uden til en ruinerende Spotpris. Jeg har nu i Maaneder speculeret over dette; hvis Fredrik maa stoppe, fordi han ikke længer kan slæbe min Gjæld, er jeg ganske om en Hals. Han har beregnet, at om jeg kunde sende ham 200 Kr pr. Maaned i nogen Tid, vilde det kunne gaa. Naar nu jeg har faaet 3, kunde jeg muligens afgive 100, – men ikke for det første, mens jeg har disse Børn hjemme; – nu ligger den tyske Keiser her, alting og det ene med det andet giver Sommerlivet et Sving, som koster, hvorledes man saa stiller sig; Børnene er paa en billig Landtur, Beate i

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Romsdalen, og jeg sidder her saa dødeligt ræd for Keiseren eller nogen Befatning med hans Folk, blandt hvilke jeg kjender nogle; og ikke tør jeg reise bort heller, da Regjeringen forudsætter, at jeg er her, om han skulde trænge til noget. Under disse Omstændigheder maa jeg bide Hovedet af al Skam og bede dig, om du for nogen Tid kunde lade 200 Kroner pr Maaned sende til Fred. Hansen i Stavanger? – jeg har ikke andet activum end den Reise til Kjøbenhavn, du har budt mig; jeg vil under disse Omstændigheder give Afkald paa den og være glad, at jeg kan sidde hjemme i Fred uden at ødelægge min Ven og uden denne Angst hver Morgen, naar jeg staar op. Jeg kan ikke tro andet, end at det maa blive bedre for mig, hvis jeg kan komme over denne Nedgangens Tid, saaat Fars gamle Eiendomme kan komme i Pris og frelse os alle, og nu synes jeg, vi snart maa være paa Bunden af denne Periode med "onde Tider". Nu maa du overveie igjen; jeg telegraferer til Frederik: "hold dig paa Pumperne" –

Din hengivne A. L. K.

Jeg gratulerer dig med den nye Decoration fra Norge; al Ære, som kommer fra os til Gyldendal, er ogsaa en Ære for os Forfatterne. Hils Fru Julie – det er mig umuligt at skrive bare Julie til dig; – jeg ved ikke hvorfor; men det er nu saa; hils hende hjerteligst alligevel og sig, jeg skriver snart. Hils ogsaa fra mig Frøken Oluffa, som jeg aldrig hører noget om.

Frederik Hansen.

Molde den 25/7 1904.

Jeg bad dig sende Blomster til Onkel Emil. Hvilken god Mand han var. og dertil et Mandfolk frit for Cynisme indtil Blufærdighed, aldrig egentlig haard i sin Praxis, men gruelig kort for Hovedet, Men naar En tænker paa, hvor ren og pletfri han gik gennem den urenselige Verden i de mange Aar! hvor de elskede ham alle: fra Mor og opover hele Slægten fra femti-aarene og lige indtil vi Unge blev hans Omgang; og døde var Byfuden, Stadthauptmanden, Kæmneren og de gamle Jagtkammerater, Thesene, Zetlitz, Onkel Axel, , Vilhelm Sundt, Søren Schiøtz, Kaurin, Onkel Gabriel – alle maatte de have Lange med; og hvilken

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Selskabsmand var han ikke, skjønt han egentlig hverken kunde tale eller fortælle;
men aldrig har jeg seet den gode Vin stige et Menneske smukkere til Hovedet,
end naar hans Ansigt straaledede rødt og Aarerne svulmede i hans Pande og han lo
– ja saadan en Latter faar vi ikke høre mere; Verden er for trist, siden
Margarinen kom ind, der lees ikke saaledes mere ved Glasset og det dækkede
Bord; han var den siste – den næstsiste: Tante Hanna er den siste! det var jo ikke
nogen stor Tid; men for os var det stort – og han var den skjønneste af dem alle!

Din A. L. K.

Jens Z. Kielland.

Molde den 1ste August 1904.

Kjære Jensemand! Igaar, da I døbte den liden Gabriel, holdt vi Fest for Boddes
30 Aar. Her var Stuevold-Hansens, Statsadvokatens og Doctor Heitmanns. Vi
spiste udmærket godt og drak Eders Skaal. Her er for første Gang i min
Regjeringstid begende varmt Nat og Dag. Paa Havnen ligger den tyske Eskadre;
det myldrer af Tyskere paa Havnen og langt op i Skovene. Keiseren kom forleden
selv herind i Spidsen for de 8 svære Krigsskibe, og idag reiste han igjen med
Hohenzollern, Hamburg og Sleipner under en Salut fra alle de 8, som var
uforlignelig pragtfulde paa den blanke, blikstille Fjord – du ved, hvor vakkert her
da kan være.

Saa skulde jeg og hilse fra Mamma. Hun faar nu ingen Tid til at skrive; thi
saasnat hun er klædt, gaar hun ned i den store Liggestol i vor "Have", hvor hele
Huset holder til i disse livlige Dage, hvor vor Boulevard jævnlig passeres af
Søfolk, Officerer, høie Reisende, Prinser og Keiseren; – han gik forbi igaar –
skjæv og skjødesløs i fæle Klær; Else neiede for ham; jeg var saa optaget med at
hilse paa v. Grumme.

Du fortæller mig aldrig, hvad du arbeider paa; men det kan ogsaa være det
samme; det forstyrrer igrunden, at andre ved noget paa Forhaand; jeg nøier mig
med, at I ere unge, friske og glade i hinanden og har Mad – for I har vel Mad?
Alle hilser Hilda og dig – er der nogen, som er sint paa mig?

Din hengivne Pappa.

Jacob Hegel.

Molde den 12te August 1904.

Kjære Hegel! – jeg forfølger dig, og jeg kan ikke slippe dig. Fra Fred. Hansen har jeg atter faaet et Brev, hvori han siger, at han holder det gaaende, men under de største Anstrængelser og med den daglige Udsigt for Øinene, at Bankerne i et ondt Øieblik sætter ham Stolen for Døren; han spinker og sparer i sit Hus – vist mere end jeg; hvis jeg skulde være Aarsag i hans Fald, vilde jeg aldrig mere faa en rolig Time, foruden at tale om, at jeg, hvis det hele stanser, vilde være under en Concurs, som formodentlig vilde gjøre mig umulig som Embedsmand og stanse det altsammen.

Jeg har været paa Embedsreiser og kommer hjem – lige raadløs og fortvivlet, dersom du kjendte min Tilstand og min Sindstilstand, vilde du synes Synd i mig; lad mig snart høre fra dig – din hengivne

Alexander L. K.

Frederik Hansen.

Molde den 22de August 1904.

Kjære Ven! da jeg skrev – nei telegraferede: atter frelst, var det i Øieblikkets Lettelse. Som du ser af vedlagte, var Hjælpen kun liden og Lettelsen for dig saagodtsom ingen; jeg er lige bekymret og ulykkelig over alt det, jeg vælter over dig. Alligevel synes det mig som et Lyspunkt, at Hegel vil forhandle med dig – jeg haaber, at du er villig? læg alting frem og læg ikke Fingrene imellem, naar du skildrer min Umulighed. Jeg er nu rede til alt; lad os gruse Fars gamle Eiendomme; mit 20,000 Kr.s Forskud vil ialfald dækkes af min samlede Part i Byhuset og Vaaland; jeg tror, ogsaa de andre er saa lei af at vente; men saart blir det; især at Byhuset skal gaa billigt.

Vil du være saa snil at skrive til Hegel en aaben og skaanselløs status? og disponer strax over de 900 Kr.

Din A. L. K.

Jacob Hegel.

Molde den 22d August 1904.

Kjære Ven! Tak for din gode Hjælp og din gode Vilje. Jeg har henvendt mig til Frederik Hansen – Dansk Vice-Consul i Stavanger og Ridder af Danebrog –, og han vil vist strax sende dig en Beskrivelse af mig og mit Stel, som vil bringe Haarene til at reise sig paa dit Hoved. Alligevel føler jeg det som en stor Lettelse at I To vil tage mig under Behandling; men med Humøret er det ude; jeg synes, det er en stor Skam at consumere saa megen Hjælp i min Alder, og jeg ser ikke andet omkring mig end Nedgang og Hjælpeløshed, saa nu maa det snart være nok; min venstre Haand er lam efter Gigt, og min Contorist No. II er bleven blind. –

Din hengivne *Alexander L. K.*

Guthorm Hallager.

Molde den 6te September 1904.

Kjære Herre! – jeg tillader mig at benytte denne confidentielle Vei forat antyde, at Aalesunds Kommunestyre kunde have godt af en Advarsel mod den overhaandstagende Pining paa Skillingen. Aanden er der – med Rønneberg i Spidsen –: Politimesteren duer ikke, hans Svende ere upaalidelige, faar vi ikke Militair i Vinter, saa fralægger vi os alt Ansvar, og saa toer de sig og tvætter sine Hænder. Men Sagen er et simpelt Pengespørgsmaal. Lad Kvam faa Penge at raade med, saa er der ingenting iveien for at skaffe fuldgodt Politi; men se: det vil Styret ikke – af bare Sneversyn og den Art Pining, som er egen for de ukultiverede Opkomlingsbyer. Det oprører mig derfor, at de tror, de kan toe sig for Ansvaret, medens det ene og alene er den gennemgaaende lusede Behandling, som fremkaldte Striden og vedligeholder den sure Stemning. Men gratis Militair! – det vil de ha.

– Nu skulde jeg endelig reise; alt er bestemt paa Dagen; alle Venner varslet langs Kysten; paa Jæderen flytter de Sengene som de stod i min Fars Tid; og hos Hegel sliber de Knivene til den fede Kalv! – saa kommer dette Aalesund! – sig mig: synes De ikke, jeg kan reise den 1ste Oktober? – og Hole! – Lensmand Hole, han maa jeg ogsaa faa et Ord om? – synes De, det er rent galt at søge Permission nu, saa faar jeg holde mig i Ro en Gang til. Jeg selv synes oprigtig talt, de er nogle Høns i Aalesund; Kvam er s'gu den beste af dem, for han er et Mandfolk af faa Ord og et gjenstridigt Sind. Lad mig høre et Par Ord fra Dem – er De snil.

Deres ærbødigt forbundne *Alexander L. Kielland.*

Sina Aarre.

Molde den 8. September 1904.

Vil du ta Almanaken og sætte en Kryds for Tirsdag den 4de Oktober. Den Dag vil jeg komme til Aarre hvis alt gaar godt og bo hos dig et par Dage hvis du vil have mig. Sundt-Hansen er med mig, men Andreas Sømme er desværre ude paa Reise. Nu maa du være saa snild at sætte Sengene som de stod i gamle Dage! Hansen i Stuen og jeg i Kammerset; saa maa du gemme alle dine Blomster-Stativer og fine Sager for du ved hvordan vi er! Og saa maa du have Mælkekolle og Smør og Flæsk som i din gode Moders Tid – men fremfor alt maa du have et venligt Ansigt til mig. Jeg glæder mig mere end du tror til at se Aarre igjen. Hils din Far og sig at han maa jage alslags Fant or Aanaa!

Din gamle gode Ven *Alexander L. Kielland.*

Jens Z. Kielland.

Molde den 12te September 1904.

Kjære Jensemand! – da jeg skrev forleden til Hilda, havde jeg saa mange Ærgrelser og Afbrydelser, at jeg husker, Brevet gik istykker for mig. Nu er jeg i bedre Humør; jeg har faaet Fred i min Sjæl for Kjøbenhavn, som er opgivet, og jeg klamrer mig nu til Jæderen, – Jæderen, som jeg maa se i Høst; ellers dør jeg

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Døden. Mange Ting skal blæse af mig, og mange Bylder med Sorg skal jeg lægge fra mig langs Veiene; og meget skal jeg betro til de lange trofaste Brændinger paa Aarre. Thi tiltrods for Alt: Thores Fald og Berentsens Opreisning – alt slettes efterhaanden ud, og jeg ser Aarre frit for Kvinder, Børn og Familie, saaledes som det var, naar Far hentede mig paa Skolen – uformodet midt i Timen – og den lave Vogn stod færdigpakket ved Stalden.

Jeg vil ønske dig tillykke med Bogen. Det skulde gaa underligt til, om man ikke nu skulde trænge til et sundt Stykke Literatur, desværre er du befængt med saa mange Fiender i Kritiken; de elskede ikke mig heller; men jeg var dem for stærk; saa stærk er jo ikke du; men jeg har god Tro til dig denne Gang; man skriver bedre, naar man er gift – ialfald en Stund.

Det synes mig jo noget fantastisk, at du bor paa Haar – ligesom paa Kanten af Tilværelsen; men jeg værner mig vel til det. Gaar du af og til nord – over Broen og til vest aad den spisse Steidn! der har jeg staaet og tænkt mange jille Tanker lænet med Maven mod Stenen; nu lugter Havren – ikke sandt? den søde Høstlugt, som minder om Kadladur og Havremel, naar vi kom hjem i Halvmørke paa Aarre – Aarre er dog alt!

Jeg glæder mig forfærdeligt til at se alt igjen – alt uden selve Stavanger; jeg kan ikke taale at se Huset; gid det var solgt eller nedbrændt – helst det siste!

Din hengivne *Pappa*.

Bodde og jeg lovpriste din Artikel om de skikkelige Dyr; "skikkelige" var godt.

Andreas Sømme.

Molde den 2ode September 1904.

Kjære Andreas! det er en Ulykke, som er over os, at vi ikke træffes, naar jeg kommer til Stavanger. Min Kjøbenhavnertur har været opgivet, men nu er den istand igjen saaledes, at jeg følger Hegels paa en Tur sydover i Europa. Men lad os nu prøve, om vi alligevel kunde træffes i Kjøbenhavn, – jeg kan ikke tænke mig noget jillere. Min Reiseplan er fast nok: 30te September herfra; 2 og 3 Oct. paa Haar med Jens og Alexander, 4 – 5 – 6 – paa Aarre med Fredrik, 7 til 14 i

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Stavanger; den 16de October kommer jeg altsaa til Kjøbenhavn; – Kjære! kan du ikke drile saa meget paa din Reise, at du kunde være sammen med mig bare et Par Dage der! prøv og skriv mig til; nu ved du, hvor jeg er til enhver Tid. Kan vi ikke træffes, er der lidet Haab paa Hjemturen i Slutten af November, du ved, da har man altid saadan Hast; men kan jeg stoppe, vil jeg stoppe hos dig lidegran – Tak! Gjør nu, hvad du kan forat være i Kjøbenhavn et Par Dage efter den 16de Oct. – husk: Livet er saa kort; kom lige i Hegels Telefon, saa kan vi tale af. –

Din hengivne *Alexander.*

Frederik Hansen.

Molde den 22d September 1904.

Kifi! Tak for et lidet Brev af 19d. Du har nok med at huse mig – hør nu, hvorledes alt er bestemt: Søndag Morgen meget tidlig kommer vi fra Bergen. Send os en Mand med en Nøgle, saavidt vi kan faa vort store Gepäck ind paa dit Søhus eller hvor du vil, saa gaar vi selv – uden at berøre noget Hus eller Hotel til Jernbanen – det er vel omkring halv 9? og reiser til Jens. Jeg beder dig indstændig ikke alene ikke at staa op selv; men lad ogsaa den arme Lauritz sove, send bare en Mand – en Flytmand med en Haandkjerre og Søhusnøglen. Mandag Aften kommer jeg alene til Byen – til dig; da skal vi sidde *alene* hjemme og "ordne vor Fluer" – det vil sige: du skal plyndres og ribbest! Tirsdag Onsdag og Torsdag er vi to – du og jeg – paa Aarre. Fredag og Lørdag er jeg i Ro i Byen.

Guthorm Hallager.

Molde den 28de September 1904.

De var saa snil at paaskynde for mig Sagen: Lensmand Hole i FinantsDepartementet. Der kom en Skrivelse, som stillede Holes Sag meget godt – saa godt, at jeg ikke vilde lade Holes Søn, som er paa Amtscontoret, se den og bedre end Hole efter min Mening fortjener det. Jeg vilde holde Lensmanden, som har let for at blive obsternasig, under det Tryk, som han bør være under i Forhold

Statsadvokaten se Departementets Skrivelse, for ikke altformet at paavirke ham.

Men min Møie var omsonst, idet Expeditionschef? Bødtker sendte Afskrift af Skrivelserne til Advokat Hertzberg, som er Bestyrer i Holes Bo og hans gode Medarbejder i Politik. Dette kan jeg ikke lige, fordi Hole derved slipper ud af min Haand; og jeg mener, at det er Departementet og jeg, som skal arbeide sammen. Gjør mig – jeg beder Dem – ikke det minste Væsen af dette; men lad mig bare høre underhaanden, om jeg tager ganske feil i min Opfatning?

Saa gaar jeg gladelig til Paris paa Deres An- og Tilsvær; og naar jeg erfarer, at Blodet flyder i Aalesund, og at Kvam bærer sin Næse i en Klud, vil jeg uden Sky og Samvittighed betragte de store Slagmalerier i Versailles.

Min Adresse er altid Gyldendal.

Farvel – og Tak for Deres Elskværdighed!

Deres hengivne *Alexander L. Kielland.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Stavanger den 7de October 1904.

Du er god og trofast i det Store som i det Smaa. Din nye Bog er kommen til mig i Correctur-Ark: jeg synes, det er en stor Hæder og en stor Glæde. Først læste jeg og fordybede mig i de Veje, jeg gaar saa ofte – nemlig i Forholdene mellem Forældre og Børn; og jeg sad og ventede paa, hvad der vel skulde vederfares denne Fader, som ikke havde Kjærlighed. Ved Slutten vendte jeg mig om og forstod ikke. Saa læste jeg "i din dybeste Discretion" Bogen høit for mine to Sønner. Alexander var den Klogeste: Fader og Søn blir staaende, som naar man trykker sine to knyttede Næver mod hinanden, fordi de er lige, og ingen skal have Overtag, de vil bare sig selv – hver paa sin Maade og hver til sin Tid.

Vi sad og læste ude paa Haar – det sorteste af Jæderen i et lidet Bondehus, som Jens har indrettet til et Dukkehus for sin smukke Kone og en liden Søn, – det er nu hans Bravour at indrette; men da jeg kom i Lensmandens gamle Stuer, hvor jeg skulde ligge om Natten, og hvor vi saa mangfoldige Gange i

Ungdommen har læst og snakket udover Natten, blev jeg med en Gang klog og jeg sagde uvilkaarligt: Stykket har dobbelt Bund; det er ikke, hvad jeg troede, idet jeg søgte Forældre-Kjærligheden og de voxne Børns Løn for den; men her er noget om Livet i den store Stats-Familie – dette er vist Politik? Og siden – ser du! er Fanden løs; nu ved jeg ikke hverken op eller ned, indtil jeg faar fat paa en af de Kloge – for Exempel Edvard Brandes; men til dig vilde jeg jo fortælle, for jeg maatte, hvorledes det gik mig, og hvis du synes, jeg er dum, saa husk paa, jeg var saa længe alene.

Nu løses alle Gaader, thi jeg er paa Vejen til Kjøbenhavn og Paris. Det er den Kjøbenhavner-Tur, som jeg var indbudet til, da Aalesund brændte; og nu har Hegels, efterat være færdige med de Unges Bryllup, indbudt mig til at være med til Paris. Meningen er at være her til Tirsdag den 11te, da reiser den brave Alexander tilbage til America, til en god Post i Minnesota, og jeg reiser til Kjøbenhavn, hvorfra vi sandsynligvis omkring den 18de tager til Paris. Først nu, da jeg har revet mig løs, kan jeg begynde at se, hvorledes Livet – et tilsyneladende Hverdagsliv har slidt paa mig. Babys pinlige Prøvelsesaar fra hun forlod sin Mand og vendte hjem til en Moder, som saa lidet forstaar hende, har været for mig en vanskelig Tid; og naar ogsaa dette nu har vendt sig til det Gode, saa ser jeg deri et nyt Tegn paa, at det kun er Kjærligheden – ikke Elskoven – mellem Menneskene, som bærer over. Fra dette Øieblik er alt forandret; hun er som ny med Haab for Fremtiden for sig og for Børnene og for Manden. Han bliver nu det næste Capitel; lykkes det, saa er jeg glad igjen. Farvel saalænge, jeg skriver snart igjen.

Din hengivne *Alexander L. K.*

Fredrik Hansen, som jeg bor hos, beder mig sende dig en varm Hilsen.

Mathilde Schjøtt.

Stavanger den 9de October 1904.

Kjære Frue! – jeg er paa Reise til Paris; der er atter faldet en Apelsin i min

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
gamle Turban. Og her i Stavanger har jeg faaet Deres Bog om mig; jeg har læst om min Slægt og mig selv og sagt: dernede gik jeg som en liden Dreng, – ak Frue! her er ikke meget tilbage fra den Tid.

Jeg begynder mit Brev til Dem under Følelsen af, at det blir langt; men De maa jo kunne taale noget af mig – De, som har læst alt mit; kun beklager jeg, at jeg har fremmede Skrivesager og Papir uden Linier.

Da vi var unge, gik vi forbi hinanden paa Carl Johan; vi Studenter viste godt, at De var Datter af Advokat Dunker, hvis Vittigheder vi citerede; og naar De gik forbi, brugte De at sætte Deres store klare Øine saa kvast i mine, at jeg allerede da tænkte: det var Fanden til Fruentimmer! Siden ved jeg ikke af, at jeg har seet Dem?

Jeg kan mærke, at De har faaet Oplysninger fra Søster Kitty; jeg har sat en Streg hist og her i Deres Bog. Men først maa jeg spørge, om jeg virkelig engang har skrevet noget til "Anmelderen" om Sne? det har jeg aldeles glemt, og det synes mig saa uligt mig selv. Det samme gjælder forresten saa meget af, hvad der citeres efter mig: jeg synes ikke, det er muligt, at jeg har sagt alt det; men den Dame, som havde været i Stavanger i min Ungdom, havde kanske alligevel Ret; jeg har aldrig baaret min Tunge i Lommen; hvem var forresten den Dame – Frue? – jeg tænkte paa en Frøken Skjærden, som engang optog mig i min mest forvildrede Overgang.

Der staar en Streg pag.21 ved Ordene: Har han i Abraham seet som i et Speil, hvordan det kunde gaaet ham selv?

De ved ikke – Høistærede Frue! hvor De har glædet mig ved disse Ord, og hvor dybt De der har sat Deres kvasse Øine i mig.

Mangfoldige Gange har jeg tænkt: mon der ikke vil komme En, som ser, at Abraham Knorr Løwdahl er min ulykkelige Dobbeltgjænger, fra hvem jeg kun med store Anstrængelser og ved mange Lykketræf har holdt mig klar; han har indtil mine tre Forbogstaver. Nu, da De *har* skrevet og ikke vil gjøre det mer – vel? nu kan jeg betro Dem, hvad der hændte mig paa Skolen. Vi var i øverste Klasse – altsaa 18 Aar. En Morgen stod vi og sang – pent og sotto voce moderato i Klassen, før vor Lærer kom. Imidlertid var, uden at vi mærkede det, Undervisningen begyndt inde hos nogle Stinkdyr i Sideklassen. Pludselig kom Læreren derfra – det var Blindtarmen – farende ind til os og spurgte hvem var

det, som sang? min bedste Ven Doctor Birch i Holmestrand meldte sig, og i sit blinde Raseri slog Blindtarmen ham paa Øret; jeg stod stille og iskold og meldte mig ikke. Bagefter – ja bagefter – hele mit Liv og i denne Stund skammer jeg mig, skammer mig som den Hund, jeg var, og nær var bleven for hele Livet.

Bagefter har jeg arbeidet mod Feigheden, og naar jeg har bragt det saa vidt, at jeg er en paalidelig Ven og Fiende og ikke er ræd Menneskene, saa er det næsteften den store Benjamins-Portion, jeg fik i Fødselen baade af legemlige og indvortes gode Betingelser – det var hin Begivenhed i Skolen, som først frelste mig; derfor maatte jeg skrive om Abraham, som fulgte mig lige ved Siden. En Ting vil interessere Dem, som et psykologisk Træk, der viser noget underligt Grums i Bunden; jeg kan efter hin Skolehistorie ikke lige min Ven Birch, og jeg har ikke Lyst til at møde ham igjen. Det er ogsaa en Art Feighed. – Der staar ogsaa en Streg pag. 23 ved Bemærkningen om Fru Sømme. Jeg kommer netop i dette Øieblik tilbage fra Sølyst, hvor jeg gjensaa den gamle gode Tante Hanna; hun var som en Moder for mig paa mange Maader – det har sin Rigtighed, – misforstaa mig ikke. Men naar det netop er i en Bog om Forfatteren, saa har Onkel Axel en ganske anden Adkomst. Tante Hanna kan nok nu glæde sig ved de mange Billeder fra hendes Ungdom; men mine egentlige Ideer har hun aldrig forstaaet, og slap der i Ungdommen et Ord ud af mig, saa korsede hun sig kun over Ugudeligheden og revsede mig med sine egne Sønner halvt i Spøg og lidt mer i Alvor.

Onkel Axel derimod har hverken Kitty eller de andre forstaaet sig paa, – hovedsagelig fordi han led af den Familie-Svagthed, som ogsaa jeg har kjæmpet med i hele mit Liv og med afvexlende Held – nemlig Drikkelysten. Onkel Axel var den yngste og kanske minst begavede af Bestefars Børn; han udtrykte sig ikke klart, hans Ideer vare confuse, hans Kunstsans taaget og usikker; – De kan tænke Dem, naar Kitty, som bestandig har elsket Penselen, saaledes som Krigeren elsker sit Sværd, – naar hun satte sine knoglede Axiomer i Onkel Axels svømmende Kunst- og Skjønhedfornemmelser, saa føltes han for hende som løst Vrøvl ved Glasset. Men det var en stor Feil. Det er Onkel Axel, som for en stor Del gjorde mig til det, jeg blev og hjalp mig over de værste Aar, saaledes at jeg kom ud af min Gjæring fin og pen saaledes som han var det. Thi han kunde høre paa mig. Far gik og sippede og græd, naar der undslap mig Ord, som gik over

Capteinlieutenanten – han bandte og skreg op; begge var paa mange Maader langt bedre udrustede end Onkel Axel, men de viste ingenting; de havde en liden Klat forstokkede Kundskaber – ja – saadan som De vist ogsaa husker de var – de skrækkelige Høirefolk, vi sled med i 60–70-Aarene.

Men Onkel Axel – han anede, at der var noget udenfor Hønsegaarden, og han lod mig suse med mine unge Vinger og naar det blev altfor galt og jeg fik hele Samfundet til at hvirvle forbi ham som flygende Fjær, – da lo han ganske forskrækket og raabte: du er gal – du er Degeren gale mig forrykt! Men han hørte paa mig – Frue! han var den eneste; han troede paa mig; det er hans Navn, som hører sammen med mit.

Jeg kan ikke tænke mig andet, end at dette interesserer Dem? – jeg fortsætter derfor uden Undskyldning og tryk, fordi De *har* skrevet og ikke vil gjøre det mere.

Streg ved pagina 25. Mine Venner i Kristiania. Nei, jeg geraadede ikke op i det med dem, der plukkede Fjær; jeg foragtede Samfundskoryfæerne, Digtere, Maalstrævere og Talerne. Selv gjorde jeg som Taler en fiasco, som paa det Punkt helbredede mig for Livet. Og mine Omgangsvener maa Ingen stikke Fingeren paa. De forstod ikke et Gran af mig, og ingen af dem havde Gnist af noget henimod Digteri og sligt. Vi var 6: En Fætter: Jacob Kielland – aldeles tør i Aanden, men fugtig i sine Tilbøieligheder; Hagelsteen – Læge i Bergen – en fuldstændig Tørfisk; Ivar Blix følsom, fin og fugtig, men gruelig dum; Fredrik Salicath og Georg Jensen – de prægtigste Kammerater, nogen har havt; Jensen var Bandens Fører; han har endnu et stort Overtag over mig, – nei, min Omgang var netop som jeg vilde have den, – ganske ligefremme Folk uden Spor af Affectation eller Skaberi – flade og glade; og hvis der kunde komme lidt ind i vore Samtaler af, hvad jeg læste for mig selv og paa egen Haand, var Jensen strax over mig med en kold Afrivning. Tænk, det umodne Sludder jeg kunde have skrevet i den Tid, om jeg ikke havde havt disse Venner!

Nu er jeg kommen til min Tak til Dem – Frue! det er ialfald første Gang, jeg takker en Anmelder. Men De har ogsaa for mig været noget ganske andet; jeg synes, De har behandlet mig som en god Veninde, hvis Haand jeg gjerne vilde trykke.

Jeg vilde være glad, om De endnu engang kom til at gaa mig forbi i Livet; jeg skal nok kjende de kvasse Øine igjen.

Deres ærbødigt forbundne *Alexander L. Kielland.*

Guthorm Hallager.

Hotels St. James & d'Albany. Paris den 24de October 1904.

Gode Herre og Ven! – tror De, jeg kunde gjøre Regning paa en 14 Dages Forlængelse af Permissionen? Jeg tror nemlig, at jeg maa stanse lidt i Bergen paa Sygehuset, hvis Klaus Hansen vil have mig. Jeg kjender, at jeg er bleven gammel, og Livet i Paris er anstrængende. Diæten med det uimodstaaelige Brød og den megen Fugtighed er netop imod mit regime, og jeg føler allerede nu, at jeg gaar nedad. Men De maa være saa snil – saaledes som De nu engang har paataget Dem det! at give mig et Vink, saa jeg ikke skal komme med en Ansøgning, som vilde blive ilde seet.

I Tillid til Deres sædvanlige Elskværdighed forbliver jeg

Deres ærbødigt forbundne *Alexander L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Hotels St. James & d'Albany. Paris 28d October 1904.

Det er om Morgenens, jeg er paa det snedigste.

Hør denne Plan:

Jensen – var det ikke saa, han hed? – han laver hele Bogen om din Fader efter det Materiale, du stiller til hans Raadighed.

Men som Anhang følger: "Nogle Breve om min Fader" – fra gamle Venner blandt Forfattere og Forretningsfolk. Paa den Maade faar vi alle være med, som du indbyder privat til at udtale sig om den Gamle. Hvad synes du om det?

Godmorgen til Fruen!

Din *A. L. K.*

Peter Nansen (?).

Hotels St. James & d'Albany. Paris den 29d October 1904.

Kjære Herre! – jeg fandt alligevel ikke frem til Dem i de siste travle Dage – undskyld – jeg kommer nok.

Tør jeg bede Dem om et Par Tjenester: Der er spurgt fra Kjøbenhavn, hvad der skal gøres med en Frak og en Bog til mig, – Tak! vil De lade begge Dele komme til Skovgaard.

Saa vilde jeg gjerne have mine egne Novelletter herved, samt Fru Schiøtt's Bog om A. L. K., – bed Brandes anmelde den – som De ser: Forfængeligheden er ialfald tilbage af Forfatteren.

Deres forbundne *Alexander L. Kielland.*

Edvard Brandes.

Hotels St. James & d'Albany. Paris 2. November 1904.

Kjære Ven! Hermed sender jeg dig til *Politiken* et lidet og uskyldigt Brev; men du maa være saa snil at lade et Aftryk itide afgaa til Dagbladet i Christiania. Det vilde være saa morsomt om de fik – efter 28 Aar – Fortsættelse af de Breve, jeg sendte i 1878; det forekommer mig, at Tonen og Stilen er akkurat den samme. Mit Honorar maa du Contant lade mig sende hertil i Postanvisning.

Det er ganske forunderligt at gaa her igjen, og med en Følelse, som noget ligner den første Gang, da jeg havde kastet alting af mig og var fri Mand.

Det har sig nemlig ikke saaledes som du sagde, at det er Flid og Vilje; men det beror altsammen paa at jeg maa være løs Hest uden Seletøj; jeg kan ellers ogsaa trække Læs, som er tungere end du ved; men kun en Ting ad Gangen. Derfor – saasnart de et Øjeblik tager Selen af mig, slaar jeg op med Bagbenene – svagt, ganske vist, men du vil dog se lidt af de gamle Hop.

Ellers er alt vel. Hils din Frue ærbødigt.

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Edvard Brandes.

Hotels St. James & d'Albany. Paris 6. November 1904.

Kjære Ven! – jeg vil gjerne, du skal sende mig 100 Kroner strax, saa skal jeg se at lave dig et lidet Brev til; jeg skulde kjøbe nogle Smaating til mine mange Damer hjemme. Lad dem ogsaa sende mig 2–3 Nummere af Bladet.

Jeg hører med Rædsel om den parlamentariske og om B. B. og din Bror. Du kan vel vide, at ingen Magt i Verden skal kunne holde mig fast her, til de kommer. Sig mig derfor, naar Congressen er; jeg læser ikke Aviserne her: de norske ere gamle og de franske forstaar jeg ikke; du vilde le, om du saa mig og havde Rede paa, hvad jeg fornøier mig med; men jeg morer mig aldeles fortræffeligt. Hils Fruen! – vi kommer hjem over Midten af Maaneden.

Din hengivne *Alexander L. K.*

Alexandra Thaulow.

Hotels St. James & d'Albany. Paris 6. Nov. 1904.

Kjære Fru Thaulow! – jeg kom saa sent hjem igaar, at vi desværre ikke fik Anledning til at benytte de Kort, De saa elskværdigen havde sendt mig, – mange Tak! – Mine Venner begynder – tror jeg – at længe hjemover; men jeg glæder mig endnu over hver Dag, som gaar – skjønt hvis De viste, hvad jeg gjør, vilde de kanske synes, det var tarvelige Glæder. Eller tror De, at det vilde more Dem at fare i Metropolitain til Sacre cour, derfra til Vincennes, gennem Jardin des plantes, Frokost ved Bal Bullier – bag Marechal Ney's flagrende Uniformsskjøder, gennem Luxembourg, Absinth paa St. Michel, Pantheon, Sorbonnen og hjem – det gjorde jeg igaar før Middag.

Deres ærbødigt forbundne *Alexander L. Kielland.*

Skovgaard den 18de November 1904.

Kjære Andreas! jeg kan umuligt reise forbi Stavanger uden at stanse hos dig, hvis du har Plads, hvis ikke kan jeg godt bo i Haaves Hotel, saa er vi nærmere hinanden. Mit høieste Ønske var en Tur udover Jæderen *alene* med dig – for Exempel til Cornelius Reve og ligge der en Nat, spasere paa Sanden, Udrustning fra Schou, Blomkaal – ved du! og endelig efter saa mange Aars Forløb faa snakke os ud sammen. Jeg opgiver dig ingen Ankomstdag, for jeg ved ikke selv, hvad Vei jeg tager eller naar, men det kan være det samme; jeg stanser iethvertfald i Stavanger, saa kan vi se, hvorledes det falder sig. Hils Maren.

Din hengivne *Alexander.*

Jacob Hegel.

Den første Gang jeg saa din Fader, var i 1878, da jeg kom tilbage fra Paris og reiste hjem til Stavanger med Halen mellem Benene. Mit hele Udbytte af den store Opstandelse, hvormed jeg havde forladt Teglværket og Forretningen, Kone og tre Børn, var tre eller fire Smaastykker indskrevne i en fransk Stilebog.

Vistnok havde jeg læst et Par af dem for Bjørnson, og han havde sagt, at han vilde anbefale mig hos Gyldendal. Men først længe bagefter fik jeg vide, hvor eftertrykkeligt han havde gjort det, og hvor meget bedre han ligte mine Smaastykker end jeg anede hin Aften hos Fritz Thaulow.

Georg Brandes, som jeg i mit Hjertes Taknemlighed og Beundring vilde have opsøgt, han var ikke i Byen; til Edvard Brandes havde jeg endnu ikke vovet mig op – det blev først en af de siste Dage, før jeg rejste hjem. Gamle Delbanco, som havde lært min Onkel Axel at spille Fløite, han gjorde mig den Tort at afslaa Novellerterne, som jeg bød "Illustreret Tidende"; og jeg mindes, han skrev, at Ideen til "Slaget ved Waterloo" var allerede kjendt og brugt i den danske Literatur i "Revuen" af Fritz Holst.

Saa du kan vide, jeg var ikke meget værd, da jeg fremstillede mig for din Far i det bittelille Kontor, hvor vi siden skulde sidde og le saa mangan Gang – han og Jeg.

Jeg var jo 30 Aar, havde været gift og Forretningsmand i 6 Aar og kom lige fra et langt Ophold i Paris, saa jeg har vel ikke netop seet ud som de Forfattere, der i Almindelighed kom luskende ind i Klareboderne med tre–fire Smaastykker i en Stilebog.

Den Gamle gjorde ogsaa store Øine; men da han hørte, at jeg aldeles ikke bragte noget Manuscript, men bare kom indom for at melde, at jeg muligens snart kom til at sende ham noget, da smilede Justitsraaden og sagde meget venligt, at Bjørnson havde anbefalet mig, og at det skulde være ham en Glæde, – naar jeg engang havde noget – en stor Fornøielse – han haabede – o.s.v.; dermed skiltes vi for dengang.

Næste Aar kom jeg tilbage for at leie Bekvemmelighed i Kjøbenhavn; og fra det Øieblik aabnede sig din Faders Hus for mig og blev staaende aabent til idag.

Det forekommer mig, at du eller en anden har fortalt mig, at Justitsraaden under vor Correspondence i det første Aar følte sig noget uvis i sin Dom om den nye Forfatters Person.

Det har været Forretningsmanden – er jeg vis paa. Jeg mindes udmærket vel, at jeg, lige fra det begyndte at gaa godt for mig, holdt fast paa, at Forlæggerne ere arge Blodsugere og at Forfatterne blir udplyndrede – en Theori, som du ved, jeg trofast har holdt paa til denne Time. Det var ganske vist noget uvant for Gamle Hegel at støde paa en Forfatter, som ikke blot forlangte fint Papir og sit eget Udstyr, men som talte Ord og Bogstaver og førte lange og bitre Feider om en eller to Linier mindre paa Siden. Nu bagefter maa jeg le; men dengang tog jeg det meget alvorligt.

Alligevel blev din Far vist snart beroliget, da han saa mig igjen; thi han lærte mig snart at føle og forstaa, at jeg var kommen i Hænderne paa en god og faderlig Ven, der var overlegen nok til at le af Smaatingene. Og ikke en eneste Gang er der faldet et koldt Ord mellem os; men naar jeg skrev, var jeg paa min høie Hest.

Min første og bestemteste Iagttagelse ved Justitsraad Hegel er overhovedet den, at han lo af os.

Jeg tror, at han syntes, Forfatterne var den snurrigste Bande i Verden; og naar han gik imellem os, tror jeg, han havde en liden Spænding som en

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Dyretæmmer. Men naar vi passerede Stolen i det lille Kontor – hver efter sin Tur, er jeg vis paa, han mange Gange gned sine Hænder og lo – inderligt og stille med sig selv, – saaledes som han kunde le.

Jeg mindes en Gang af de mangfoldige, naar jeg kom ind til Byen fra Østerbro og skulde have Penge. Vi sad og snakkede fortroligt i Kontoret om Bøger og Forfattere. Saa trak Justitsraaden ud en vel tillaaset Skuffe, hvoraf han udtog et allerede dengang gammelt Nummer af "Punch".

Gjellerup havde skrevet noget om Georg Brandes – omtrent saaledes: Du har draget den første Plougfure, i hvilken Danmarks Digtere gaar syngende bagefter. Herover havde "Punch" lavet en Karikatur, der forresten var saa glimrende gjort, at vist mange husker den endnu, – især var Schandorph ubetalelig som en liden rundbenet Bondemand, der gaar saa fornøiet i Plougfuren med et Trækspil og synger i vilden Sky.

Det var en Fornøielse bare at se, hvor Gamle Hegel frydede sig over dette Billede, medens han aabenbart var saa bange for, at nogen skulde vide, han gjemte det, at jeg følte hans Fortrolighed som en Hæder. Men da jeg gik ud gjennem Gaarden og endnu lo af Karikaturen, sagde jeg til mig selv: mon vi ikke er der allesammen i den Gamles Skuffe?

Jeg mener i Sandhed ikke, at han lo af noget, der kunde ligne Ondskab; men han var med sit blide Væsen aligevel en skarp og overlegen Menneskekjender; og naar han lo af mig, fordi han syntes, jeg var morsom, saa tror jeg nok, han lo endnu bedre af "Forretningsmanden", naar han var alene med sig selv.

Den næste Egenskab, jeg lagde Mærke til ved Justitsraad Hegel, var hans for alle iøinefaldende Beskedenhed. Jeg har hørt, at han aldrig lod sig melde som Justitsraad, men bestandig bare som Boghandler Hegel; og jeg har seet ham mangfoldige Gange hjemme ved hans eget rige Bord vende sig rundt paa Stolen og sige: mange Tak! til Tjeneren, som skjænkede Vin.

Det var næsten for meget af det gode. Ganske vist var hans Natur og derfor ogsaa hans Væsen saa fjærnt som vel muligt fra alle de Hensynsløsheder, som gjerne følger Rigdommen – især hos den selvgjorte Mand. Men han var alligevel et altfor betydeligt Menneske til at blive saa ganske borte – selv blandt sine egne Gjæster; han udslettede sig selv næsten mere end det var klædeligt.

Deraf den almindelige Vildfarelse, at Chefen for Gyldendal var en ængstelig

Mand. Ja – der var én Ting, som han var ræd for, og det var for alt, hvad der grænsede til det Frivole. Men det var ingeniunde Forlæggerens Ængstelighed; det var en rent personlig – næsten legemlig Fornemmelse af, at det var ham ækelt.

Nei – Fredrik Hegel var modig som en Løve. Jeg gad vide, hvorledes Nordens Literatur skulde seet ud uden ham. Hvem vilde trykket og betalt og sat det fineste Forlæggernavn paa Bjørnson og Ibsen, dengang det norske Morgenblad med Monrad, Lochman og de andre Mørkets Leietjenere skjærmede for Lyset herhjemme? – mangfoldige Værker, hvor Forlagets Tab var øiensynligt, vilde Nordens Videnskabelighed og Almenkundskab have maattet savne endnu i mange Aar – kanske bestandig, om ikke Gyldendal – ført af Fredrik Hegel – havde lagt sin Glans dertil.

Det var en Gang – formodentlig da "Arbeidsfolk" kom ud, at Hegel med sin poliske og hemmelighedsfulde Mine viste mig noget i det lille Kontor. Det var Bestillingen paa den nye Bog fra en af de allerførste Boghandlere i Christiania. Den lød paa 60 Exemplarer i fast Regning, – "hvis Bogen intet Anstød giver".

Lykken vilde, at da jeg kort Tid efter kom til Christiania, indfandt sig den samme norske Forlagsboghandler hos mig og holdt Talen om Patriotisme. Jeg fortalte ham da om hans egen Bestillings-Ordre, hvorefter han gik.

Det har aldrig faldt mig ind, at nogen kunde anse mig for en daarlig Nordmand; men jeg vilde gjerne, at vi herhjemme alle skulde indse, hvor langt vi vilde ligget agterud uden denne danske Mand; og naar vi nu er saa langt fremme, skylder vi stor Tak til denne ene Mands hensynsløse Mod.

Thi Justitsraad Hegel, som gik paa Gymnastik-Parti med selve Bispen, havde mere at udstaa, end vi kanske ved, for de Bøger, han udgav; og det netop i de Kredse, hvor han havde sin Æresfølelse, og som han for sit personlige Vedkommende langt mindre kunde undvære end Forfatternes brogede Skare. Han var jo i mange Stykker, hvad de Danske kalder en Besteborger, og naar han forlagde Bøger, som han meget vel viste vilde "vække Anstød", saa maa Ingen tro, det var bare for Gevinstens Skyld.

Han havde først en blandt Boghandlere yderst sjelden Følelse af Forpligtelse overfor Literatur. Det er jeg vis paa, at alle de vilde bevidne, som gennem Aarene hjalp ham med at bedømme, hvad der kom ind af Manuscript. For denne

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Forpligtelse strakte han sig langt forbi den forsigtige og beregnende Forlægger, og mangengang endnu er lidet Stykke til af pure Godhjertethed og Medlidenhed med Forfatteren. Men endnu var der noget bagved, som jeg tror, kanske de færreste har faaet Øie paa.

Jeg havde skrevet etsteds – jeg ved nu ikke hvor – noget, som han syntes var for dristigt; – ikke i Retning af det Frivole – det hændte aldrig; med der stod noget, som ialfald dengang syntes svært nærgaaende mod Bispen og det øvrige Gymnastik-Parti.

Justitsraaden gned sig i Hænderne og antydede lempeligt, om der ikke kunde være Mulighed for at faa formildet et Par Steder i Manuscriptet. Men jeg holdt mig naturligvis stiv; og saa slog han det hen.

Men bagefter – da vi havde faaet vor Overhaling baade Forfatteren og Forlæggeren og vi sad i Kontoret og lo og talte om Bogen og Forargelsen og nyt Oplag, spurgte jeg: Men hvad sagde Bispen?

Aa – de har i Grunden saa inderlig godt af det! svarede Justitsraaden; og i det samme gik der over det gode venlige Ansigt et Glimt, som var af en anden Verden.

Det var et Glimt fra Bunden af den lille fattige Drengs Sjæl, som forsigtig og beskeden, men aldrig ræd var steget op bag Ryggen af de Store og som kjendte dem nedefra og bagfra.

Inderst inde var han sig vel bevist sin Overlegenhed – ikke bare Pengenes, men sin Klogskabs og sin Karakters Overlegenhed; og naar en af os – hans Forfattere slog et Slag, som han følte traf, flammede det op, som af en Ild, der er omhyggeligt overdækket. Derfor var der stundom noget underfundigt ved hans Beskedenhed; og naar jeg saa, hvor mange der var, som tog Feil af ham, tænkte jeg mange Gange: Ja! I skulde bare vide!

Alt dette var omsluttet af et stille og stormfrit Liv, pletfrit og rent indtil Blufærdighed, men med kloge Øine, der saa mere end nogen anede; dertil et Hjerte saa følsomt som nogen Kvindes og et Mod saa uforstyrreligt som faa Mænds. – Saaledes synes jeg, din Fader var.

Jacob Hegel.

Bergens Sygehus den 1ste December 1904.

Kjære Ven! et Par Ord bare for at sige Tak for sist og for de mange gode og rige Stunder. Det gaar mig altid saa, at efter hvert Afsnit i mit Liv falder der et tykt Tæppe ned, og jeg lever med en Gang udelukkende paa den nye Scene. Nu er jeg fra Morgen til Aften den lydige Patient – kun optaget af mine Sygehus-Pligter, som ikke er store; jeg spiser lidet og drikker aldeles ikke. De beskæftiger sig denne Gang næsten bare med den døde Haand, og jeg maa lade mig pine, knibe og electricere mange Gange om Dagen af forskjellige Specialister; men – ærligt talt – jeg synes at se paa alle de lærde Mænd, at der er lidet Haab om Gjenoplivelse af de lammede Muskler. Hjertet derimod er ligesaa patent som nogle Lægger, jeg saa i Paris.

Sammen med disse sistnævnte er jeg ogsaa vis paa at alle de andre Minder igjen vil vise sig, naar jeg kommer hjem; og da skal jeg skrive fornuftigere. Hils alle!

Din hengivne *Alexander L. K.*

Guthorm Hallager.

Molde den 8de December 1904.

Kjære Herre! hvad skal jeg gjøre med et Andragende – eller hvad jeg skal kalde det – fra Aalesunds Handelsforening om, at Consul Joachim Andersen maa faa St. Olafs-Ordenen? Magistraten – den constituerede Sagfører Bull – er enig, men han kan ikke faa nogen Anbefaling over sine Læber, fordi Consul Andersen er hans Onkel!

Kan jeg ikke bare sende det hele tilbage? og sige, at disse Ting foregaar ikke paa denne Maade; – eller skal jeg uden at blinke sende "Andragendet" til Deres Departement?

Tak for Permissionen; jeg har havt det udmærket jilt; alligevel var det godt at komme hjem; tænk! Stavanger begynder alt at blive mig fremmed; De skal se, jeg ender som en rigtig Moldebo. Kontoret var i den skønneste Orden, – det er en flink Mand, jeg har – ikke sandt? – jeg mener Lars Tokle; StuevoldHansen har – haaber jeg – ikke havt megen Uleilighed; men *han* er nu forresten ogsaa en ualmindelig flink og elskværdig ung Mand, som jeg spaar en stor Fremtid.

Nu sidder jeg altsaa her igjen og knytter de utallige Traader sammen igjen; thi paa Reisen havde jeg ikke en eneste Tanke for Amtet. Det gaar mig altid saaledes: for hvert Afsnit i mit Liv falder der et tykt Teppe ned; én Ting ad Gangen, og hver Ting for sig, – Snot for sig og Knebelsbarter for sig – siger de Danske og for én Gangs Skyld har de Ret.

– Har De Tid til at sende mig et lidet Ord om dette Ordens-Andragende?

Deres ærbødigt forbundne *Alexander L. Kielland.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 12te December 1904.

Kjære Mester! – nu er jeg hjemme igjen efter en vellykket Reise; jeg var indom hos din Datter i Paris; hun laa rigtignok i Sengen; men det var bare for at blive fed; og hun saa ikke ud til at lide Nød; smuk var hun ogsaa. Jeg troede dengang saa halvt om halvt, at du vilde komme til Paris med Storthingsmændene; men din Datter fortalte mig, at det tænkte du slet ikke paa; du burde været med, saa de havde faat se dig! Jeg vilde saa gjerne høre et Par Ord fra dig, at du fremdeles lader Solen skinne paa dig uden Skygger hjemmefra. Det er mig altid en Beroligelse at tænke paa, at sligt har du oplevet før, – ikke saa at forstaa, at jeg undervurderer Forargelsen i Øieblikket; men du ved, det gaar over, og at det alle Dage har været de Stores Skjæbne og vil forblive at være det, saa længe her findes Snavs paa Jorden.

Som du kan tænke dig, var Reisen til Kjøbenhavn og Paris en Forfriskelse, jeg kan leve længe paa; og allerede udøver Molde sit Trylleri – tænk! jeg syntes, jeg begyndte allerede at blive lidt fremmed i Stavanger. Men den Frihed for Dagens Sæletøi og Gjensynet af Paris, gjorde mig igjen saa ung, at jeg skrev

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
"Correspondencer" – akkurat som den Gang for 26 Aar siden, da du traf mig hos Fritz Thaulow.

Nu har jeg sat mig til Ro igjen og ladet mig gribe af "Hverdagslivets Dæmonik" – som Nordal Rolfsen engang sagde; dengang lo vi, men nu finder jeg noget i det. Der havde kanske endnu været et Stump Liv for mig, om jeg havde sluppet noget lettere fra Ægteskabet. Jeg klager ikke; der er altid nok for et Menneske at gjøre; og jeg tror, at tilslut vil det passe godt for mig, at være Amtmand i dit Amt; jeg har ikke mødt andet end Elskværdighed, siden jeg kom hid. Det var en liden Skygge, at Doctor Eng forleden blev Ordfører; du husker vist hans ufordragelige Maade at debattere paa i Storthinget; nu skal jeg have ham i Amtstthinget, hvor der hidtil har været Fred og Enighed.

Det er en stor Lykke at være skabt saaledes, at man er ubrugelig til politisk Anvendelse, og det er en Forkjælelse af Skjæbnen og gode Venner, at jeg alligevel er kommen saa langt frem i Verden. Men dermed er ogsaa fulgt etslags Tyndhudethed, som gjør, at jeg paa en Maade skammer mig, naar jeg f. Ex. ser den tapre Grieg rykke ud til dit Forsvar. Saadant kunde jeg ikke, fordi det ikke falder mig ind; jeg ved ikke hvorfor; men jeg vilde føle mig latterlig, om jeg rykkede ud til dit Forsvar; samtidig som jeg er saa enig med Grieg i, at han gjør det. Men paa samme Tid som jeg tænker, at det kanske glæder dig at se Grieg ude, synes jeg alligevel, at Grieg er lidt pudsigt. Kan du huske den Gang, du skrev til mig fra Aulestad, at du trængte til at se mig? – vi satte os til at le af Kong David og Gunnar Heiberg og hele Banden, og naar vi saa os om, var vi alene i en ren høi Luft, hvor der slet ikke var Plads for Ondskab og Nid og hellerikke nogen Nødvendighed for Kamp imod det, som var lavt og ondt. Jeg ved ikke, hvor jeg skulde fatte an, om jeg vilde "forsvare" dig. Har jeg ikke seet Gang paa Gang, at du har seet ret i Politiken.

Jeg vilde saa gjerne høre et Ord fra dig, at du har det godt, og at Solen skinner. Her er nu høi Sne og en Kulde, som ubegribeligt nok ikke virker mer en 5 Grader paa Thermometeret, medens jeg synes, her er fortærenes kalt, naar jeg i Mørke Kl. 8 om Morgen stamper forbi Moldegaard, – kan du huske den Isvind som staar ud af Fanestrands-fjorden?

I Huset har vi det middels godt; Beates Sind blir mer og mer vanskeligt, og den arme Baby fortæres af Længsel efter Børnene – især nu mod Julen. Hun har

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
forandret sig til sin Fordel, har vendt sig til Total-Afhold – uden at miste det gode Humør – eller rettere den springende Lystighed, som endnu – men sørgeligt sjeldent – kan gjøre hende til en Solstraale – eller til en Dans henover Gulvet! – mit Haab om, at Ægteskabet igjen skulle gaa i Orden, har jeg opgivet; han vil ikke – saavidt jeg kan forstaa; ialfald maatte hun vende tilbage som den, der var angergiven og knust, og det gjør hun aldrig, har hellerikke nogen Grund til at gjøre det. Men ondt er det for os alle.

Din A.L.K.

Glædelig Jul for dig og alle dine. Hils Caroline fra Beate og mig.

Jacob Hegel.

Molde den 16de December 1904.

Kjære Ven! lad mig endnu engang, efterat jeg er kommen hjem, takke dig for Reisen. Jeg haaber, du saa, hvor jeg glædede mig og hvor jeg var taknemlig. Desværre saa jeg jo ogsaa andre Ting, som ikke glædede mig og som var værre end jeg havde tænkt mig. Jeg vilde saa gjerne – kan du vide – gjøre nogen Nytte; men jeg tror, det er umuligt for en anden at give Raad, som duer. For mit eget Vedkommende fastholder jeg, at Patienten skal behandles fast – ja paa en vis Maade haardt; saaledes gjør jeg; – om det lykkes? nei! ialfald ikke for saa vidt, at det vender Strømmen til Helbredelse, jeg tror ikke Lægerne anser Sygdommen for helbredelig – netop af den Grund, at det er ikke nogen reel Sygdom, men en ond Sindsbeskaaffenhed, som kun deri ligner Sygdom, at den fordærver Livet uden at hidføre Døden. Men om det end ser haabløst ud for den ulykkelige Patient, saa er min Metode bedre for Omgivelserne saa længe som man overhovedet kan holde det ud; giver man sig over eller gaar til Discussion, er Helvede complet.

– Det var mig en Fornøielse at sætte mig tilrette igjen i Amtet, skjønt her er saa koldt og saa megen Sne i Molde, at det halve kunde være nok, og dertil saa forbistret glat, at jeg ikke faar gjort mine lange Spaserture. Naar nu bare Julen er over, skal jeg ud og reise paa Embedsreiser i Slæde og Masser af Sne, saa haaber

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
jeg, at Kulden igjen skal gjøre mig mager. Men først maa man bestaa den lille og den store Æde- og Drikke-Examen i Julen! – det gaar nok med en god Vilje; og det blir ikke længer som før, for nu er jeg ganske alene; jeg havde en Oberst her – en fjern Slægtning – han var lærvillig og udholdende ved Glasset; men ham har de taget fra mig; man kan ganske vist drikke alene – og det er hellerikke saa galt; men man kan ikke klinke med sig selv, og det blir et Savn, naar man ældes. Da gjælder det at have sin Fantasi i Behold, saa man kan samle de Gamle, man skimtede i Barndommen, og de unge, som efterhaanden blev gamle, og sætte dem rundt det store Bord i Salen paa Ledaal og høre dem sjunge i Tobaksrøg og dunkle Talglys – du maa læse i Slutten af "Familien Kielland", som jeg haaber, de sender dig fra Jacob Dybwad?

En glædelig Jul for det store Hus og de smaa Huse, for Fru Julie, som jeg skrev til forleden Dag og som du maa hilse paa det hjerteligste; hils ogsaa Frøken Oluffa og tak hende for Reisen, – samt glædelig Jul til Krathuset, Glenloe og Ibsens – jeg formoder, at Julen hos Jer grupperer sig om Herbert – hils ogsaa ham. Vi gruer lidt for Babys Skyld, men vi er forberedt, jeg stoler paa Else og paa de gamle sikre Familietraditioner, hvorefter Juleaften gaar aldeles som en Opera fra Kl. 6 til 12 – vil du høre Programmet:

Klokken sex samles vi i fuld Galla, jeg har den Aften rød Kjole. Vore 3 Gjæster bringer 2 Smaabørn med. Saa drikkes der The under Spænding. Jeg gaar da ind i næste Værelse og tænder Juletræet, som er fuldt af gammel Pynt fra Juletræer i Kjøbenhavn, Frankrig og Stavanger og alt nyt med Presenter – takket være god Hjælp fra dine Damer fik jeg meget med fra Reisen. Saa gaar vi om Træet, men vi "plyndrer" det aldrig, som jeg har hørt, nogle forfærdelige Mennesker gjør, hver faar sine Gaver, og saa gaar de lykkelige Børn hjem og vi Voxne til Aftensbordet Klokken 8. Der spises en stor Pragttosk, som længe forud er bestilt hos Fiskeren og blir bragt spillevende om Formiddagen, derefter en Steg med Rødvin etc.

Saa gaar vi ind igjen i Salonen og spiller Gnav med et ældgammelt Spil fra Fars Tid og Gevinsterne er større og mindre Gjenstande af Marzipan, Chokolade og sligt, hvortil drikkes ivrigt Biskop og Punch, som jeg selv har lavet. Den som "dør" i Spillet, sætter sig hen i "Gosen", hvor der er alt, hvad Julen kan opfinde af Kager, Frugt, Syltetøi o.s.v. – saa blir Klokken let 12 og vi gaar iseng. Saaledes

Folk!

Farvel for idag

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Kitty L. Kielland.

Molde den 20de December 1904.

Kjære Kitty! du er altid lige rørende med Pakken til Jul; jeg faar ingenting hele Aaret, som jeg er saa glad ved at pakke op. Først fordi Ingen i Verden kan pakke saaledes ind, at hver Traad og Trevle blir Portrait; jeg ser dig for mig i de forkrøllede Aviser, de usandsynlige Tougstumper og disse Rabelsknuder, som evig trodse Tidens Tand; og i hele Gavens Kjærlighed og Omtanke og i de forskjellige Smaatings Fantasi. Presenterne har jeg redelig lagt hen til Juleaften, jeg saa kun Beates Kurv, som jeg virkelig tror, hun vil være glad over, men ogsaa der pleier du at være heldig; saa opdagede jeg et Glimt af et Par Naale til Baby, som netop er Magen til – men noget finere end – nogle, hun har kjøbt her hos Antikvitetshandlerne og som hun har i Kjolen, – der var du ogsaa heldig. Og blandt Smaatingene slog jeg strax Kloen i en Hund af Bronze, som nu staar foran mig paa Kontorbordet. Din ypperlige Tigger fra ifjor, som stod her før paa en stor Agatplade, gav jeg tilligemed Agaten til Klaus Hansen, sist jeg var syg; det er netop saa vidt, at jeg ikke træger.

Saa kan du vel vide, vi faldt alle i stor Forbauselse over, at du saa resolut reiste saa langt bort. Jeg tvivler ikke paa, at du har godt af det; bare at komme bort fra Kristiania som det nu er, maa være en Lindring. Naar du nu vilde lade den evige Stads Ro trænge gennem dig og give dig Fred til rolig Nydelse og en lang Række Cigaretter i den varme Vintersol.

Vi gaar mod Julen – ak! lad os aldrig tale derom. Jeg er ikke bleven gammel; men alt er kommen saa paatvers; jeg skulde endnu med Glæde tage det gamle Hus og tænde Juletræ i Storstuen, saa skulde du komme og nogle andre, og nogle andre skulde ikke komme.

Vi har lavet Bisp og Punch, brændt Mandler og bagt alle de gamle Kager, saa nu er vi færdige – men faa. Alle her hilser og ønsker dig en glædelig Jul, og at du maa have det godt; og især maa du huske paa mig og alle vore fælles Minder og vor gode Kjærlighed.

Du maa hilse Bjørnsons.

Din hengivne Broder *Allik*.

Frederik Hansen.

Molde den 21 December 1904.

Kjære Ven! vi skammede os nok – Else og jeg – især Else, da vi bad om de 72 til Kassefabriken; men du skal faa dem igjen over Jul. Vi kniber sammen – hun er bleven min private Casserer –, forat glide over Julen her, hvor jeg ikke engang kan faa laant i en Knibe og du ved, hvordan det gaar i Juledagene, – undskyld mig – Kjære Ven! vi skal betale af, saasnart her blir Raad.

Glædelig Jul og gid du maatte sælge godt. Jeg skrev en liden Karakteristik af Gamle Hegel, som skulde anvendes i en Bog, som Gyldendal vil udgive om ham. Jeg syntes, Arbeidet lykkedes saa godt for mig, at jeg haaber, Hegel blir stemt gunstigt for mine propos; men du har vel travelt. Du ligger paa mig Nat og Dag; jeg er saa ræd, at jeg bare har gjort dig Skade og Fortræd til Tak for dit opofrende Venskab. Hils Kitty og Lauritz – en glædelig og travel Jul for Eder alle. Mine Folk hilser.

Din hengivne *Alexander*.

Andreas Sømme.

Molde den 30te December 1904.

Kjære Andreas! imorgen gaar Aaret ud; nu synes jeg, vi har levet længe. Især har mine to siste Aar været saa fremmede, at det forekommer mig som et helt Liv for sig. Tak for det gamle Aar og for Dagene i Stavanger; det var ikke meget, vi saa af hinanden i disse to Aar – vi som har været sammen fra vi var Smaa. Det

ene med det andet gjør, at jeg føler, hvor Stavanger og dermed hele mit Liv svinder ind og gaar mod Slutningen. Hvis jeg mod al Formodning skulde blive rigtig gammel, vilde jeg bo i Tananger.

Desværre er den Lammelse, du ved jeg har i Fingrene, mere alvorlig end jeg anede og det er nok et Bud om, at det endelig for Alvor gaar nedover; og det var hellerikke at undres paa.

– Vil du hilse Maren og takke for et Brev om Spisestellet. Jeg telegraferede forleden til Gitlesen, at hun bare maatte sende Stellet som det var; de manglende Stykker kan jo eftersendes; jeg kjender Kjøbmændene i Stavanger, naar de i aarevis gaar og venter paa en liden Ting, som de aldrig faar; bed hende skynde paa Afsendelsen – Tak!

Vor Jul gik i vor Ensomhed med fremmede og nye Venner; her var ogsaa et Par Smaabørn, og jeg havde takket være mine to Pariserbreve kunnet kjøbe saa meget pent til mine Damer, at alt var jilt; men det er jo best, naar det er overstaaet, og det er jo ikke synderligt ligt en Jul, saaledes som du endnu er saa lykkelig at have den. Hils Tante paa det hjerteligste fra mig.

Fra dig har jeg to Breve: et af 30/11 med min lange Frak, som jeg havde glemt i Entréen hos dig – Tak! og som jeg fik paa Sygehuset i Bergen, og endelig: dit Brev af 21de November, som vist har været i Paris?

Vi har Intet hørt om Berners store Fest; og nu er det vel for sent at bede om en Beskrivelse. At han sad og spiste Natmad Kl. 4 var netop, hvad jeg ventede mig af ham, og alene for at have seet det, kunde jeg ønsket at have været med. Du maa hilse ham og Fruen, naar du ser dem. Alligevel træger jeg ikke; jeg var træt og trængte til at komme hjem – eller ialfald paa Sygehuset; *der* blev jeg strax noget lettere; men saa har vi havt denne slemme Julefest, og den gjør mig altid Fortræd. Saa er her og saa mørkt – meget mørkere end hjemme. Naar jeg kommer ud Kl. 8–halv ni, er der ikke Tale om at kjende Folk paa Veien; og selv Kl. halv ti kan jeg ikke se Uhret paa Kirken. Det er saavidt Solen kommer opfor Fjeldene, og saa gaar den et Par Timer henover Toppene; vi spiser Frokost Kl. 10 og Middag Kl. 3 med tændte Lamper; det er nu ogsaa, fordi her er et forfærdeligt mørkt Veir med Regn og tykke Skyer – et afskyeligt Veir her i Molde. Men inde i Fjeldene, hvor jeg nu snart skal begynde at reise, er der vist Masser af Sne og

Tak for det gamle Aar og godt Nytaar for dig og dine; hils din Datter og Axel og Maren hjærteligt. Vi sees vel ikke i næste Aar, medmindre du vil komme til mig.

Din *Allik*.

Michaela Krohn.

Onsdag.

Tak for din kjærlige Lap og modtag Magen til samme, som er forarbejdet her i Contoret efter din med megen Omhu, men vi har ikke Oblater. Du maa tro, jeg har ogsaa haft Influenza i min tykke Krop, og den har yttret sig helst med saadanne Følelser mod mine Nærmeste, der vilde været en Pryd for en rigtig Menneskeæder. Kun du har været undtaget fra mit Raseri – formodentlig fordi du er saa langt borte og skrev saa pent til mig. Hvis jeg nogensinde bliver from og snil mere, skal du strax faa vide det. Glem mig ikke i Mellemtiden.

Din *Alexander*.

Michaela Krohn.

Molde den 9de Januar 1905.

Du gode Lille Søster, som har skrevet et sødt Brev til mig og ikke faaet Svar, – Kjære! lad dig ikke forvirre af din store Broders slette Opførsel; han er ikke anderledes. Jeg har haft dit Brev liggende for mig hele Tiden og skrevet mangfoldige i hyt og Veir, men jeg kunde ikke tage fat paa dit; det maa komme af sig selv, naar det er rigtige Breve, ganske som dengang jeg var Forfatter og skrev Bøger. Men nu var det alligevel endt med, at det blev altfor længe, og nu synes jeg, at jeg saa dig sist i min Ungdom.

Du husker vel de gamle Damer, som stansede paa Fortouget og greb sig om Hjertet: Gud! var det ikke Conferentsraad Øhlenschläger! hvad den Mand dog holder sig godt! – ja nu skulde du se mig! et ildrødt Øie, et Saar paa Næsen, to

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
løse Fortænder, tre lamme Fingre og en ond Taa! – du kan tro, din gamle
Conferentseraad er yndig nu! men det fik enda være det samme med
Yndigheden, naar han bare var snil og god; men det er en rigtig gammel Sattan –
kan du tro!

Jeg skal sige dig det, siden du er min gode Lille Søster, at naar saa forkjælede
og forfængelige Mandspersoner som din Conferentseraad endelig for Alvor blir
gamle, vil de lettelig komme paa to Afveje: enten tilvenstre som Abekatter og
modbydelige Courtiseurer eller som rigtig onde misundelige Høirefolk, der gjør
Livet surt omkring sig.

Hør nu, hvorledes det er gaaet mig og med hvilken sjelden Visdom jeg har
ordnet mit Liv i den allersiste Tid: To Nætter i Træk har jeg danset til Klokken
fire og drukket dertil. Du mener kanske Francaiser? – nei! min Pige! – jeg er en
renommeret Valsemester paa Molde, og tilslut for jeg afsted i en vild Galopade
med Præstens Datter, som har lysegult krøllet Haar over hele Kroppen ligesom
Rebekka – eller var det Esau? Bagefter har jeg sat mig hen som Hiob paa Potten
og skrabt mig med Askeskaar; thi du kan vel begribe, jeg blev syg. Der laa saa
høi Sne i Gaderne de to Nætter, som du aldrig i dit Liv har seet; og jeg løb paa
tynde Strømper og Laksko frem og tilbage som en Spirrevip! oh! hvor fik jeg da
Krampe i Læggerne! Gigt baade for og bag, Hoste og ondt overalt. Saa slog jeg
mig paa at foragte Verden og aflagde mange Eder, og nu har jeg drevet det til at
blive en rigtig ond indædt gammel Sattan!

Men du danser vel ikke – he? det bliver ialfald ikke med mig; men kjøre
sammen – det vil vi; og da skal der være Solskin, og vi skal lade Rørby kjøre os i
Skoven under Bøgetrær først; men saa skal vi paa Strøget – naturligvis! Jeg er
bange, Rørby har kridhvide Barter til den Tid; de var allerede begyndt at graane;
og det varer længe, før jeg kommer igjen.

Men hvis du vil være snil og skrive til mig, vil vi holde fast paa hinanden, og
enten vi mødes eller ikke, holde af hverandre som vi begge følte, at vi gjorde, de
faa Stunder, vi var sammen.

Men nu kommer Turen til dig at opleve, hvad du skimtede i Fredriksberg
Have, og det blir mange Bekymringer for den Store Broder. Jeg vilde saa gjerne
give dig et godt Raad og et godt Vaaben i din Haand. Men jeg ved saa vel, at alt,
hvad jeg kunde sige, er spildt, naar først Fanden er løs. Men der er dog en Ting,

som du gjerne kan høre paa, fordi det er saa sandt, saa sandt: tag dig ivare for at binde din Skjæbne til nogen, som staar under dig i den huslige Opdragelse og Tone. Unge dannede Mennesker synes omtrent lige alle. Men efterhaanden udover Livet kommer der tilsyne Revner, som blir til Kløfter, hvor den ene ikke er med i det Frimureri, som binder alle os, der fra Barndommen har indaandet den fælles Luft af fin Hensynsfuldhed og sikker Forstaaelse. Ser du: derfor blev jeg Søn i dine Forældres Hus; efter meget kort Prøvelse satte din fine og kloge Moder sig ned og talte til mig som til en Fætter fra Norge, og din Far har været mod mig som en Broder, – fordi vi kjendte den absolute Sikkerhed i Niveauet; vi kom fra det samme tæppelagte Stuegulv. Hvis du overhovedet beholder en sund Sands, naar du skal vælge, saa lad dig ikke blænde af nogen høi Begavelse eller noget sligt; men se om du kan faa vide, hvor – i hvilken Stue han blev opdraget; – dette er et udmærket godt Patent-Raad til at hænge paa Loftet.

– Hils nu din stakkels gode Moder og tak hende for al hendes Godhed mod mig, og ligervis din Fader, – sig ham, at hin Frokost i Bristol vil jeg aldrig glemme, – noget saa lunt og hjemligt som at sidde der med ham alene – ganske som vi saa ofte har talt sammen i en ubegrænset Fortrolighed og Sikkerhed; hils ogsaa Broder Mario venskabeligen fra mig og giv gamle Frøken Zahle et Knips paa Næsen fra mig!

Din hengivne Broder *Alexander*.

Harriet Backer.

Molde den 2den Februar 1905.

Kjære Frøken Backer! efter mange svære Storme og halvmørke Dage skinner Solen idag ind gennem alle Vinduerne – akkurat som i Stavanger. Og det stærke gyldne Lys faldt paa et lidet Billede, De engang forærede mig, da vi var i Paris. Jeg ved ikke, om De kan huske det? – en Gut og en Kone sidder ved et af et samvittighedsfuldt Perspectiv ilde medtaget Bord – men Lyset – Lyset Kjære Frøken! det strømmer saaledes ind af Vinduet, at jeg mangfoldige Gange i disse mange Aar har stanset og tænkt paa Frankriges Sol og den Lugt, der kommer af alt, som er solmættet, – og idag, da den Blikplade, vi her har til Sol, kastede sin

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
spæde Glans over Deres Billede, fyldtes mit Sind atter med Sol og Glans og
Varme og den fine Glæde, som alene følger Kunst; – dertil ogsaa med
Taknemlighed mod Dem og gode Minder.

Deres ærbødigst forbundne *Alexander L. Kielland.*

Andreas Sømme.

Molde den 3die Februar 1905.

Kjære Andreas! Tak for dit Brev af 25 f. m. Saadant et Brev maa du skrive af og til – ikke sjeldnere end en Gang om Maaneden, med en orienterende Oversigt over vore fælles Venner; ellers gaar jeg hen og glemmer – nei jeg glemmer jo ikke Slægt og Venner; men man kommer ikke til at tænke paa dem, naar de ikke nævnes i det daglige Livs smaa Gjentagelser. Saa maa du og fare udover Jæren og rundt Byen, indom Børsen; du maa nævne Jonas – ja du ved selv alle de, vi sammen interesserer os for. Det er utroligt og fast unaturligt, at jeg skulde komme saa langt bort.

Du snakker om Veir – du skulde se her! –

Først blir vi pakket saa fulde af Sne, at vi ikke kan se Dagen lysne, og saa render det væk paa en Dag og efterlader en Holke, som jeg ialfald ikke kan gaa paa, og alt imens blaaser det, saa Fjorden foran vore Vinduer ryger.

Men nu har jeg seet i Avisen, at I Lykkelige! har havt en Nordenstorm igjen – saadan som den, der blæste da din Broder Johannes blev født i 1868. Ingen af dem fik jeg se! Tænk Lindholmen paatvers foran Rosenkilde! du var vel ude og passede paa, at der ikke blæste Tagsten i Hovedet paa de snottede Unger – he? Lige fra Barndommen var det det jilleste vi viste, naar noget drev løs på Sjøen – ikke sandt? og saa til og med et stort fint Dampskib, – hvor Fanden havde han sine Ankere? hvor stod du henne? – Fredriks Brygge maa have været udmærket, mens de balede med Trosserne; men Jernbanetomten var best, – den gamle "Grunden", hvor vi oplevede Spændingen med "Talisman"! Men dette maa jo have været i timevis? – hvis du ikke nu er altfor lei af at snakke om det, maa du give mig en liden Beskrivelse.

Tak for dine gode Ønsker og tag mine igjen. Vi har igrunden ikke saa meget at

grue for i vor Alder, naar det ikke var Børnenes uformodede Ballader. Jeg har tre visne Fingre, og du siger, du har noget ondt i Maven, som jeg aldrig har troet saa svært paa – vi kunde saamænd, hvad os selv angaar, sidde rolige ved vore Kort udover den lange Nat, – à propos om Kort! – jeg har bagefter faaet en ubehagelig Fornemmelse af, at jeg ikke var rigtig snil, naar vi spillede? – jeg ved, du blir aldrig sint paa mig for Alvor, men jeg har en Følelse af, at jeg var altfor ivrig; jeg syntes, det var forfærdeligt jilt, men alligevel – nu bagefter – he?

Heroppe maa jeg jo lægge mere Baand paa mig mellem de Fremmede; men jeg kan nok forstaa, de synes, det er en snurrig Amtmand til at drive Whisten en Aften. I Klubben har jeg nu mit Parti, og det er ubetinget det lystigste. Vi spiser først en duelig varm Aftens med Øl og Drammer 3; – især en yndet Ret, som vist vilde lægge dig paa Dødsleiet; det er den spanske baccalao – Klipfisk, Poteter, spansk Peber, Smør, Olie i massevis og endnu nogle fremmede Krydderier, som river lige i Sjælen – gloende varmt!

Du taler om Kredsen i Stavanger, som svinder ind. Her er Omgangen rigelig nok for mig ialfald; og Beate og Else er endogsaa meget optagne – dog mest af mindre The'er og Foreninger. Iaften skal vi forresten i stort Selskab – jeg tror med Dans – til Doctor Parelius, som er gift med en Søster af Tante Emilie. Men jeg savner forfærdeligt et Mandfolk, bare en eneste Duskammerat! – her findes bare en Tremænning – en Oberst Berg, og han skal snart flytte. Ellers er det Embedsmænd, og blandt dem trives ikke vi – jeg mener du og jeg og vort Slag – vi trives ikke mellem disse Sagførere og Dommere, som fører hele sit Fags Kjedsommelighed med sig i Selskabslivet. Kommer de sammen, saa fortæller de de dummeste Historier fra Retten eller lange Reiser eller Embeds-Forfremmelser; – det gjør aldrig andre Gentlemen; Læger, Kjøbmænd, Kunstnere gjør aldrig det; de ryster Fagmanden af sig, naar de gaar i Selskab; alene Juristerne sidder og røger sin evindelige Pibelort.

Hils Maren og Axel og Tante Hanna og alle de andre. Jeg vil dog haabe, at I kommer til Scotland!

Beate hilser.

Din hengivne *Alexander.*

Anna Bissen.

Molde den 23de Februar 1905.

Ja – kan De forstaa – Kjære Frue! hvorledes saadant noget gaar for sig? – nu kom jeg her hjem fra Reisen saa opfyldt af Taknemlighed og Glæde – specielt fra mine fornyede Tilknytninger til Dem og Deres, lige fra Hannes – jeg mener Fru Hannes glimrende Selskab; og saa kan jeg Dag efter Dag sidde her uden at skrive; indtil det uskyldige Marmorstykke, som De puttede til mig ude i Gangen, og som staar her midt for mig, bliver til en hel ond Samvittighed! – jeg forstaar det ikke, og lykkeligvis hænder det mig sjældent. Men naar jeg nu kommer, maa De først og fremst prøve at slette ud og rykke op, om der var nogle Spirer begyndt at gro i Deres gode Hjerte af Forundring eller vel endog af Misstemning mod mig; og naar der ikke findes Spor af noget saadant hos Dem selv eller hos Deres Mand, maa De gaa til Hanne og foretage den samme Rydning der, og sige hende, at jeg er ganske forskrækket over mig selv, men ellers som før og for ever hendes hengivne Beundrer. Først naar alt dette er bragt i Rigtighed, begynder Verden igjen at komme i Fugerne, og vore gode venlige Tanker og Følelser griber atter ind i hverandre som Tandhjul i en nøiagtig og ubeskadiget Maskine. Men skamme mig maa jeg, og det gjør jeg – rigtig grundigen gjør jeg det.

Thi her er endnu lidt til: alt længe har her ligget foran mig et Brevkort fra Dem med en Udsigt fra Deres Vinduer, som jeg aldeles ikke kan forstaa. Jeg mindes, at jeg saa Bissens nøgne Dreng paa Hesten, naar jeg færdedes paa Deres Kanter; men jeg kan umuligt orientere mig efter Billedet paa Brevkortet; hvad er det for en stor Bygning, vi ser imod? Har De altsaa ikke længer Deres Trapper og Søen og den nye Bro? ak! – nu varer det vist længe, før jeg kommer der igjen. Der staar altid en Række smaa og større Sorger rede, naar jeg kommer hjem fra mine sorgløse Fraværelser. Mine Børn har Pech; det vil ligesom aldrig lykkes for dem at faa Fodfæste; ret som det er, naar jeg tror, at nu er de endelig gaaet af Stabelen og seiler sin egen Sø, – saa ved jeg ikke Ord af, før de ligger igjen ved Bryggen og hele Udrustningen for Livet maa begynde omigjen. Tilslut blir man Egoist – jeg tror ikke, jeg var det i Ungdommen; – men tilslut samler der sig et stort Suk efter at faa være i Fred for sig selv med sit eget Liv, sine egne Bekymringer, uden at læsse dem paa andre, men ogsaa fri for de urimelige Læs,

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
som de andre læsser paa En. Jeg grunder saa ofte over, om jeg er bleven slet. Ser De: jeg har jo altid haft saa mange Begavelser i Retning af at blive vel behandlet og forkjælet af Menneskene. Naar jeg nu føler hint Suk stige i mig, saa spørger jeg: er ikke dette Feighed? du vil stryge af dig alle dine Pligter og smutte glat som en Fisk ud iblandt de Fremmede, hvor du blir beundret for dine blanke Skjæl?

Saaledes er det – Frue! De behøver ikke at hjælpe mig med Svaret; men det var alligevel godt, at jeg spurgte. For nu blev det mig med en Gang saa klart: jeg kan meget lettelig blive slet paa denne Maade, og det gjælder for mig at se dette klart. Jeg fik nemlig netop nu, mens jeg skrev til Dem, en yderst pinlig Efterretning fra min ælste Broder om vore fælles Pengesager. Meget af det er min Skyld; men se, om jeg ikke begyndte at sukke over alle de Bekymringer, som vælter over mig fra de andre.

Hele mit Liv, siden Far døde, har været en langsom Nedgang i Penge; men det har jo været min egen Skyld. Børnene er ogsaa min egen Skyld, og naar jeg ser, hvad det er, som mangler dem, er det netop det samme, som altid har manglet mig. Og skjønt jeg ikke har lært dem godt op, saa elsker de mig ganske uforskyldt alle fire, og vilde saa gjerne være mig til Glæde.

Og aligevel – aligevel gaar det op som en stor Bølge: ak! den som kunde blive kastet op paa en Ø for sig selv!

Men ellers maa jeg jo sige, at alle Ens egne Sorger svinder ind i disse Dage. Det er for mig og mange andre en stor Beroligelse at se, hvorledes endelig det gamle falske Høire maatte erkjende, at vi havde Ret, som holdt Hadet varmt til det forbandede Sverige, – dette Folk som ikke har Spor af Lighed med det, som duer noget, i Dansk og Norsk. Saa vidt kom vi endelig og Ære være B. B. for dette som for saa meget andet. Thi havde han ikke faaet istand SamlingsMinisteriet, vilde vort Høire, naar Svenskerne kom med sin Falskhed og sit latterlige Overmod, vort Høire vilde da bare sagt som før: ja mod et VenstreMinisterium vil det ædle Sverige ikke vise nogen Imødekommenhed. Nu var Høire selv med og fik Pludderet lige i Øinene. Det var godt. Resten giver sig nok; her har aldrig været nogen Nordmand ræd for Svenskerne i Sverige – dem skal vi nok varme som vi har gjort det før – Hils Bissen –.

Deres A. L. K.

Jacob Kielland.

Molde den 28de Februar 1905.

Kjære Jacob; – jeg blev dybt rystet og skamfuld over dit Brev, fordi jeg – ligesom naar Hundehvalpene har nisset paa Gulvet og faar sin Næse trykket ned deri – for første Gang blev tvungen til at se og indrømme, at jeg var langt borte i svimlende Fantasier, da jeg var saa vis paa, at Huset ved Torvet skulde komme op i 120,000 Kr. Min Letsindighed var brødefuld derved, at jeg tog en saa altfor stor Part ud til mig selv; men at vi ikke dengang solgte for 60,000, som vi kanske kunde faaet, skjønt det aldrig er bleven os budt, det kan jeg umuligt angre saa meget paa. Hvis Forholdene nu nøder os ogsaa til at tabe paa de kostbare Familieeiendomme omkring Torvet, saa er det forfærdeligt haardt, men dog kun delvis min Skyld. Derimod har jeg allerede været Eder en kostbar Broder, fordi jeg fik bo der saa længe. Men det ved jeg, I alle af Hjertet under mig, saa jeg nævner det bare, paa det at du kan vide, at jeg ved det, og aldrig vil glemme Eders Godhed.

Nu vil jeg ingenting spaa, men gaa saa langt ned som du antyder; men alligevel maa dog min Andel i vore fælles Eiendomme paa Land og i By være 20,000 – tror du ikke det? og iethvertfald skal jeg ved Hjælp af Hegel og ved alle Midler ikke forringe Eders Parter, saa faar vi – saa trist som det er – tabe allesammen ligt paa denne kostbare Drøm; min Skyld blir stor nok alligevel, fordi jeg altid – opmuntret ved Hannasdal-Handelen – har villet vente og vente. Og lad mig endnu engang spaa: der vil blive tjent flere Penge paa Fars Gods end der allerede er tjent paa Sømmes og Onkel Axels.

Nu skriver jeg til Andreas og Fredrik Hansen, at de for Alvor og med nedstemte Fordringer lader Agenterne prøve sig – med begge Eiendommene. Naar der paa vor lille Klode er aabnet et Svælg, hvori daglig Millioner fortæres, maa der efter mit Skjøn opstaa en Stigning i Priser paa alt, indtil Hullet udfyldes; men det gaar ikke saa fort som vi haster til. –

Derimod – sondern Lieber Wilhelm! – som Far pleiede at sige, naar han var paa godt Humør, hvad jeg i Sandhed ikke er! – derimod blev jeg aldeles ikke saa særdeles dybt rystet over, at Holm døde.

Men derfor behøver ikke du at skræmme Livet af mig med sorte Tanker, Kjære Broder! du maa sandelig ikke dø; saa lidet som vi tilsyneladende har af hinanden mellem Aar og Dag, saa kan jeg dog føle, bare jeg tenker paa det, hvor isende kold og ensom jeg vilde blive i Ryggen, om jeg ikke mere havde dig gaaende dernede; galt var det med Tycho; men værre var det, om du skulde dø snart. Der er mange Ting, jeg ogsaa gjerne skulde gaa bort fra; men jeg vil saa nødig indrømme, at Slaget er tabt; lad os holde os staaende – Gode Broder! og ikke gaa fra hinanden.

Din hengivne *Alexander.*

Jacob Hegel.

Molde den 4de Marts 1905.

Kjære Hegel! – jeg fik følgende Telegram fra Fredrik Hansen igaar:

«Brev sendt til Hegel idag. Tilskriv ham, at du ikke kjender mit Brevs Indhold, men at jeg er paalidelig og forsigtig og vil med den ombedte Hjælp vinde Tid og afværge Ulykker uden Resico for Hegel. Afslaar han, ser det mørkt ud.

«Fredrik.»

Jeg har ikke havt Fred siden; thi naar han siger, at det ser mørkt ud, maa jeg forstaa, at Vægten af min Gjæld vil vælte ogsaa ham overende, og da faar jeg aldrig en glad Stund mere. Men foruden dette vil jeg være fallit, og det gaar vist ikke an for en Amtmand – jeg har ialfald aldrig seet det; og skulde noget saadant tilstøde mig, var det ude med en Gang. Jeg ved ikke, hvorledes Fredrik har tænkt sig Hjælpen; men jeg ved, at han nu tilslut som den yderste Udvej til min Frelse har gjort sig den største Flid med at afdække Situationen, og du kan stole paa hvert Ord, han siger. Jeg ved ogsaa selv med Vished, at min Andel i de fælles Eiendomme, vi Søskende har, fuldstændig skal dække min Gjæld selv under middels gode Tider, saa det vilde være ogsaa i den Retning en Elendighed, om jeg nu skulde blive ødelagt.

Men jeg ved ogsaa, at der skal meget Venskab og megen Godhed fra din Side til at hjælpe mig hen over Afgrundene. –

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Molde den 13de Marts 1905.

Kjære Hegel! Fredrik telegraferer: Hegel skriver nedslaaende. Jeg kom just fra en Embedsreise og skal ud igjen imorgen; den alvorlige Fare, hvori jeg er, gjør mig nerveus og urolig; det var dog Synd, om jeg nu skulde falde overende. Hvad vilde du sige, om jeg kunde love dig et Manuscript til en populair Bog: "Omkring Napoleon" af A. L. K. – jeg havde tænkt den udkommende heftevis og med mange Billeder – eller uden, som du vil. Men jeg har ikke før idag i min store Fortvivlelse taget Beslutningen; men for at redde mig, *vil* jeg nu prøve, saa skal jeg – saasnart en Indledning og nogle Ark ere skrevne, sende det til dig. Thi denne Gang maa det prøves af andre; jeg er jo ikke saa sikker som jeg var før, naar det altsammen var mit eget. Hvad vilde du sige, hvis jeg kunde endnu engang frelse min Conto op? vilde du da ikke strække dig langt for at give min Sjæl Fred til at arbeide? – jeg skulde vist kunne blive færdig paa et Aar og morsom vil Bogen blive; men Ingen maa vide om det undtagen de Nærmeste. Lad mig høre et Ord.

K.

Jacob Hegel.

Molde den 9de April 1905.

Kjære Hegel! – jeg fik netop som jeg skulde paa en Embedsreise, høre fra Fredrik Hansen, at du vilde hjælpe mig over denne pinlige Situation, indtil vi faar solgt; nu vil jeg rigtig haabe, at de Penge, du er saa snil at forstrække mig med, maa vare, til vi faar ordnet os. Og med hvilken Glæde skal jeg ikke se den Gjæld svinde, som jeg var nødt til at samle i de Aar, hvor jeg tjente minst, og hvor Udgifterne til Børnene var størst; jeg tænker, det gaar de fleste Embedsmænd saa. Imidlertid staar alting nu saa meget haabefuldere for mig, end sist jeg skrev. Thi efterat jeg halvt i Fortvivlelse havde lovet dig en Bog om Napoleon, har jeg

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
arbeidet paa Bogen og skrevet med Liv og Lyst – næsten som i de gamle gode Dage. Jeg synes allerede nu at være sikker paa, at vi kan have et Hefte færdigt til Jul; men jeg maatte høre Forlagets Mening og gode Raad med Hensyn til Udstyr, Tegninger o.s.v.; og skjønt jeg yderst nødig vilde, at Folk skulde faa vide, at jeg skriver, har jeg dog tænkt at sætte mig i Forbindelse med Hr. Nansen eller Hr. Boyesen – hvad synes du om det? Vistnok er jeg nok meget usikrere i Bedømmelsen end dengang, jeg skrev ud af mit eget Hoved alene; og jeg vilde nok gjerne, at du i sin Tid lader læse eller læser selv de første Ark til Prøve. Men saa siger jeg til mig selv, naar jeg selv arbejder med saadan Lyst, kan det ikke være helt daarligt; og desuden: mit Navn – saa længe og saa bitterlig savnet – he? – og Napoleon det er ogsaa et godt Navn; tror du ikke, det vil trække sammen til et godt Salg? Naar jeg mindes, at der af den siste Subscriptions-Udgave faldt saa meget paa min Part, at jeg kunde betale Forlaget alle Forskud til Beløb af 15,000 Kr. saa synes det mig ikke umuligt, at denne nye Bog, som vist blir større end G. & W., kunde dække meget af mine Forpligtelser, og stort over sexti Aar blir vi sjældent i vor Slægt, saa var den Sorg slukt. Jeg har indrettet mig et Værelse oppe paa Loftet, hvor jeg har det som i gamle Dage; og jeg maa le af mig selv over den barnagtige Glæde, jeg føler, – ved igjen at være etslags Forfatter. Det meste er jo andenhaands Arbeide – Citater og Oversættelser; men jeg maa jo selv finde paa, hvorledes det hele bindes sammen; og det spændende er, om jeg kan faa frem baade "omkring" og "Napoleon". Det fornemmes akkurat som i gamle Dage med Romanerne, naar det former sig fremover og krepper sammen mod Slutten. Stundom er jeg saa bange, at det skal blive altfor kort; men det tror jeg er unødigt Ængstelse; hvis jeg faar Illustrationer, kan Bogen blive tyk nok.

Lad mig faa vide snart, hvem af Directeurerne jeg skal sætte mig i Forbindelse med; eller vil du selv? – jeg havde den Plan at udkomme heftevis og med rigtig mange simple Træsnit inde i selve Texten. Der er en "Histoire de Napoleon" af Norvins fra 1839, hvor der er fuldt af Billeder, som vilde passe for mig. Jeg har den Bog, og naar I havde en dernede, kunde jeg bare ved at angive pagina betegne, hvilken Illustration jeg vilde have paa hvert Sted i min Text.

Desuden kunde man naturligvis i Kjøbenhavn skaffe alle Portraiterne: Napoleon, Familien og Generalerne, Slagbillederne o.s.v.

Jeg har ingen Forstand paa, hvorledes Forholdet er mellem Illustrationer og

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Text; er det saa, at der ved mange Billeder gaar noget af paa Forfatterhonoraret, saa skal der ikke være et eneste Billede; Foretagendet er fra min Side udelukkende et økonomisk – et Forsøg paa at komme ud af mine Forpligtelser; Ære har jeg nok af; og selv om jeg skulde sætte mit Forfatter-Navn paa Spil, vil jeg være glad, om bare Pengene kommer. Det værste er sandelig, at jeg kan resikere mit Embede, thi jeg har – formodentlig som den første herhjemme – samlet alt det Onde, jeg har kunnet finde om Bernadotte, – lad endelig ingen vide dette og komme mig i Forkjøbet.

Jeg saa til min store Glæde forleden, at Fru Julie havde været med Nansen i Norge; saa haaber jeg, det gaar saa slideligt – som I siger – med Humøret; hils hende hjerteligt fra mig; jeg skriver ganske vist snart til hende for nu er det længe siden.

Jeg gad vide, om der blev lagt Mærke til, at der slet ikke var et Ord fra mig til Bjørn? Det var galt, og jeg vil en af Dagene skrive til ham, vi er jo gode Venner. Men her er kommen en afskyelig Skik, hvorved ganske almindelige fremmede Personer ved at slaa sig sammen tilpaver sig etslags Ret – ja et ligefrem Tyranni over den Enkelte. Jeg faar f.Ex. en vakker Dag – jeg ved ikke fra hvem, for jeg kaster det strax i Papirkurven – en Ordre faar jeg, ja for det kan neppe kaldes andet – til at skrive noget om B. B.: det maa være saa og saa langt, indeholde noget, Bjørnen kan lide, sødt og ikke haardt, præcis inden den og den Tid – akkurat som et Julebrød! – du kan vel begribe, hvor jeg raser, naar de byder mig sligt; desværre blev jeg saa sint denne Gang, at jeg ganske udeblev fra Festen og det var nu ikke Meningen.

Hils Frøken Oluffa og de Unge af Huset, og lad mig snart høre fra dig.

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Frederik Hansen.

Molde den 10d April 1905.

Kifi! jeg sender dig til Gjennemlæsning og videre Expedition min Skrivelse af D.D. til Hegel, saa slipper jeg at forklare en hel Del. Det er best saaledes. Det kommer vel den Dag, da jeg tager Bladet helt fra Munden; men indtil videre kan

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
det være nok. Men sig mig disse 700! jeg kan ikke forstaa andet end, at det var de syv du engang fik – som en Nødhjælp til Vexlerne; jeg husker endda, at det netop dækkede det contante Forskud, du da var i; formodentlig var det ved min Afreise sist fra Stavanger, andre 700 har jeg aldrig vist om.

Saa Hegel var bitter og ondartet – ; det viste jeg ikke. Det vilde gjøre mig ondt, om der tilstødte vort Venskab noget – især nu; fordi det muligens kunde komme til at se ud som om vi blev Uvenner efter Reisen. Han var saa pinen, at det rent ud sagt var en Pine – især naar dette Fedteri giver sig en Mine og tænker ligesaa stygt som Millionairer af ondt Slag –, og jeg synes, jeg har holdt mig moderat i mine Udtryk. Alligevel – ved du, mine Ord og især *mine* Ord kunde nok laves saaledes til, at jeg bagefter i Utaknemlighed havde talt ondt om Hegels, som tog mig med som Gjæst; og det var langt fra Meningen; jeg viste, hvorledes det var – omtrent, og jeg er fuldt taknemlig.

Jeg farer gjennem dit Brev som en Hare saa ræd. Er der nu nogen Lindelse i disse 3000? – hvad tror du om min Bog? – tror du ikke, at det kan blive en 10,000 Kroner? Eiendomssalgene tror jeg lidet paa; men hvad angaar Landejendommen, saa er Andreas igang; og du maa vogte dig for at lade ham faa Følelse af, at vi nu har bedt dig om at prøve Salg; men bare sælg og grus; nu har jeg nok af det; jeg kommer aldrig mer paa Torvet. Skal vi mødes – og det har jeg da endnu et svagt Haab om – kan du ikke komme her til Paaske? – Kjære! lad Vaabnene hvile og kom i en Fart; nu har jeg Gjæsteværelse ovenpaa, hvor jeg laver paa Napoleon, saa kunde jeg faa læse for dig – ja! det er sandt! det vilde for mig være Penge værdt; thi af din Dom vilde jeg ialfald faa vide Skidt eller Kanel; Kjære! for min og vor fælles Frelse maa du komme; at det ikke er faldet mig ind før! – saa behøver jeg ikke at skrive mer, saa behøver jeg ikke at læse dit Brev en Gang til, vi kan jo snakkes ved; – jeg læser ikke et Ord; men jeg betaler dig 100 Kr. af mine 3000, forat du for min Regning kan komme hid; jeg møder dig i Aalesund; dette er afgjort; mine Damer ere henrykte; velkommen!

Din A. L. K.

Bjørn Bjørnson.

Kjære Ven! der kom til mig et skrækkeligt Bud, at jeg skulde skrive noget til Bjørn Bjørnson akkurat en halv Alen langt, uden bitre Mandler men lystigt og blødt i begge Ender, – du kan vel begribe, at jeg blev rasende! Men desværre reiste jeg bort og glemte at forberede et Telegram til Jubilæumsdagen, og det var ikke pent, men hellerikke ondt ment; jeg er ikke flink ved festlige Leiligheder. Saaat, hvis nogen Skygge fra min Kant er gledet hen over din velfortjente Fest, maa den nu forsvinde, og du maa være overbevist om, at jeg glæder mig over, at du fik Fest, paaskjønner dit Arbeide og er glad over dit gode Venskab.

Naar du skriver mig til, at Skyen er bortdraget – om den har været der? – fortæl mig da om din Fader, hvor han er og om han kommer snart? – jeg glæder mig og gruer, thi hvis de ikke er snille mod ham – og det er de neppe nu, saa er det saa forargeligt, og han ærgrer sig. Jeg vilde skrevet til ham mange Gange; men saa hed det sig bestandig, at nu kom han strax; – jeg gad vide, naar han kan ventes? – de vil vel bo paa Aulestad?

Jeg lever godt; men føler pinligt Ensomheden i denne bevægede Tid, som ikke formaar at ryste Molde. Der er vistnok ikke noget, jeg ved, jeg kunde bruges til; men alligevel synes det mig saa underligt, at jeg ikke har noget at gjøre, naar vi nu endelig ere komne i Haarene paa Svensken; – kan du foreslaa mig noget?

Beate sender sin Hilsen til din Frue og dig – jeg for min egen Del beder Fruen modtage min venskabelige Compliment – og du maa altsaa ikke være sint paa mig.

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Guthorm Hallager.

Molde den 15de April 1905.

Kjære Herre! – jeg saa en Dag, at selv i disse Tider – litis pendente – om jeg saa maa sige, havde man fundet Anledning til at give en Mand Medaille for Borgerdaad. Dette vakte min Ærgjerrighed. Husker De min Protégé – Fænomenet Onsum i Veblungsnæs, som er opimod 100 Aar og har været Forligelsescommissair fra Istiden; jeg var saa vis paa, at han skulde faa noget i

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Januar, at jeg gik og pralede paa Forhaand; nu tør jeg lidet komme til
Veblungsnæs. Var det ikke muligt at faa noget til den Gamle? han lever neppe
længe, saa hans Opløsning kommer sandsynligvis før Unionens. Kunde De ikke
sætte denne Sag i Sving?

Jeg har ubegribeligvis ingenting at spørge Dem om; men jeg tror, at alene
Bevistheden om, at jeg kan spørge, er mig en Støtte. Ah! nu skulde De se
Aalesund! som opbrændt var den en smuk By imod nu, saa kan De tænke Dem, –
nei De kan ikke tænke Dem noget saa rædsomt.

Deres ærbødigst forbundne *Alexander L. Kiellend.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 26de April 1905.

Kjære Mester! nu har jeg spurgt mig for med al Discretion, og hvad jeg har
erfaret samstemmigen fra 2 Kilder er følgende:

Broder Gerhard tog, dengang han solgte Opdøl til sin Brodersøn Kaptein
Høstmark – gift med Datter til Amtmand Holst – da tog han af for sig selv det
beste Stykke af Gaarden, byggede sig Huser og lever nu i godt VelstandsBonde-
Stel. Hos ham bor de to Søstre, og disse sammen med Gerhard ejer den Gaard i
Molde By, hvor Havnefoged Høstmark bor, – det er ikke meget; men der er
formodentlig Leie-Indtægt, siden de ikke sælger. Desuden har Frøken Marie
nogle Penge i Banken, som hun af og til gaar og tar lidt af; det er nok ikke mange;
men blottet er hun ikke, og Familiens daglige Liv er som de velstillede Bønders
paa disse Kanter.

Derimod mente Apotheker Petersen, at Frøken Marie kanske med Aarene
kunde være bleven lidt tutlen i Hovedet; Søsteren er og blir den stakkels vanføre
Skabning, hun altid har været.

Under disse Omstændigheder tror jeg sikkert, du kan slaa dig til Ro; de gamle
Folk har ingen Nød, og hvis din Veninde alligevel har Sorg, saa er det Sorger,
som du alligevel ikke kan afværge, thi det er Alder og et tomt Liv, der paa Slutten
føles som Bekymring og Forladthed. –

troet, du laa paa Hjemreise. Det var mig derfor en Glæde at høre, at du sidder fast i en Fortælling, og forbliver dernede endnu en Stund; det samme havde jeg forresten hørt fra din Søn Bjørn forleden; jeg skrev til ham og forklarede, at jeg ikke havde kunnet bekvemme mig til at møde til den officielle Festsilsen, som jeg fik etslags Ordre til at tiltræde fra – jeg tror Forfatterens Forening. Det glæder mig – baade, at du er i Arbejde og at du ikke kommer hjem nu, hvor Utaknemligheden fører Ordet. Du ved, jeg holder altid fast som en Kulsvier ved din Politik og paastaar altid, at du faar Ret. Jeg har faaet dem til at indrømme, at dette latterlige Omsving i det gamle Høires Syn paa Svenskerne, var aldrig kommet uden Bjørnsons Sammenslutning af fine Folk fra begge Leire. Thi havde vi mødt frem til dette siste Nappetag med Svenskerne ført af et ublandet Venstre-Ministerium, havde vort Høire bare sagt som før: Naturligvis! det ædle Sverige lægger Baand paa sin Ædelhed overfor dette Venstre-Rak! – – men nu fik selve Høire Slaget midt i Snuden, og da først fik de Øinene op. I Molde gik de ælste og mest prøvede Idioter omkring med en Sax og klippede de siste klippefaste Unioner ud af Flagene.

Men var det ikke for den kjære Enighed, skulde en af os faaet Lov til at slippe løs al den glødende Harm over dette samme Høire, som i 30 Aar har ladet sig spytte i Snuden og paastaaet, at de kunde ikke mærke det ringeste til nogen Fugthighed. Thi det er Løgn. De allerfleste har vist det og følt det, at vi har været forhaanede og mishandlede den hele Tid; men mest og infamest under den siste Konge; han havde hele den Smaalighed, som viste, hvor der skulde anbringes en Knappenaal: han begyndte med at sætte sig i svensk Uniform paa de norske Frimærker; han sendte de hvide Faner til Gardemoen, han sendte St. Olaf til Molbech, da "Leonarda" blev forkastet, han valgte 17 Mai til Dato for Beslutninger, som særligt kunde krænke os, – som den Regisseur, han var paa Tronen, løb han hele Tiden omkring i Coulisserne med sine Naale; – men han havde lykkeligvis en uheldig Haand!

Personlig har jeg lidt mer end nogen tror over den Comedie med Broderskabet, som vi alle skulde spille; og mit Had til Sverige og til hver eneste Svenske er derfor blevet en Forbitrelse, som jeg vanskelig kan holde itømme; skulde her endelig blive Krig, vil det være mig umuligt at holde mig hjemme. Alt

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
– ubetinget alt, hvad der er sagt om, at vi Norske er uenige og splidagtige – er
Svenskens Skyld – ikke Unionens; – med et hvilket som helst andet Folk – sort
eller hvidt – skulde vi levet i Union som Brødre, kun ikke med dette bundforlorne
– lad mig nu stoppe itide; Ord hjælper jo ikke; og desuden behøves det ikke
længer: alle ser det nu; men jeg tilstaar, det harmer mig, naar jeg tænker paa alle
de Afskum, som slap i Jorden uden af faa høre Besked Monrad, Friele,
Lochmann – og de, som lever, og som man kunde give Besked, hvis man slap sig
løs! men lad os heller være enige og forfriske os i Hadet – et uforsonligt
blodtørstigt Had.

Ellers alt vel. Jeg befinder mig bedre og bedre paa Molde – især efterat jeg –
mellem os – har begyndt at tænke paa at samle min Napoleons-Læsning til en
Bog; hidtil morer det mig ialfald og det er jo et godt Tegn. Hils nu Caroline
venligen fra os; Beate er med det samme; vi venter Eders Besøg i Molde til
Sommeren – ? hils Kitty.

Din hengivne *Alexander.*

Jens Z. Kielland.

Molde den 27de April 1905.

Kjære Jensemand! – jeg har idag bestilt Amtstidende, hvad jeg neppe vilde
troet, om en anden havde fortalt mig det. Det er, fordi Fred. Hansen fortalte mig,
at der kommer et Par Kapitler af din Bog; jeg skal være glad, naar jeg ser Enden
paa den. Selv har jeg under Trykket af Gjæld og Fattigdom taget fat paa mine
gamle Optegnelser om Napoleon, som nu skal blive til en Bog. Det er uhyre
morsomt atter at føle sig som den Skrivende; men jeg er mer end før usikker paa,
hvad det blir til. Jeg vilde helst, Ingen skulde vide det, men jeg er bange, det
kommer snart nok ud; du kan jo sige, du ved ikke stort om det. Nu *skal* du snart
skrive et par Ord til mig.

Din hengivne *Pappa.*

Molde den 28d April 1905.

Kjære Lille Søster! – det hændte mig – hvad der er yderst sjældent –, at jeg skrev et mislykket Brev til dig. Jeg havde sat mig til som en rigtig stor Broder at skjænde paa dig, og det kan du vel vide saa grueligt fjollet ud. Jeg skjændte paa dig, fordi du paa dansk Maner lader, somom du med Sikkerhed og fuld Fortrøstning gaar imod Ulykker og Skuffelser – i Kjærlighed som i andet. Nu skal jeg ikke begynde igjen; men lad mig bede dig være alvorlig; og hvis en Klodrian har holdt dig for Nar eller selv været en plump Nar, saa lov dig selv, at saadant skal ikke ske mere. Kjærligheden er altfor meget værd til at jaskes af paa den moderne Maade, – jeg mener uden Alvor og Synd. Da jeg selv er et gammelt Afskum, sømmer det sig lidet at tale videre; men tro for Alt i Verden ikke: at det er din visse Lod : at vælge noget Skidt! for saa gør du det; og hvorfor? – er det da ikke langt bedre, at være Alvorsmand og lade de andre grine?

Jeg har læst dit gode Brev omigjen, og jeg er saa enig med dig i, at den, som virkelig gider undervise snottede Unger, han er paa en vis Maade lykkelig, og den Plan skal du holde fast, saa klarer det sig nok med Religionen. Men hvad jeg tror, du nu vilde have best af, er at komme ud af Skolen og Skoletankerne og tumle dig frit – ikke i Vellysternes Hvirvel i den store By; men i en dyb Kjedsommelighed i en Verdens Afkrog – f. Ex. Molde.

Kom herop til Pintse og vær her saa længe du vil. Alting er her saa anderledes, end hvad du hidtil har seet, Livet er saa sundt og Naturen saa overvældende; Else vilde blive henrykt; min Kone skulde jeg lære dig at omgaaes, og jeg selv vilde være saa glad ved at have den Lille Søster gaaende i Huset ud og ind og blive rød og tyk – saaledes som vi alle er det paa Molde.

Du er vel ikke ræd for en lang Reise? – jeg skulde give dig en Route og opstille Folk langs din Vei, som skulde tage sig af dig paa alle Maader. Gaa nu lige til din Far og bed ham om Lov; jeg er vis paa, at han vil indse, hvor godt Norge vilde gjøre dig just nu; og din gode Moder vil vist ogsaa slippe dig ud en Stund, naar vi passer godt paa dig. Lad mig snart høre et fornuftigt Svar.

Din Alexander.

Peter Nansen.

Molde den 8de Mai 1905.

Kjære Hr. Nansen! Tak for Deres Brev af 2d/5. Jeg har allerede opgivet Billederne og tænker mig nu en pen Bog som mine gamle – men tykkere.

Naar jeg siger mine gamle, mener jeg Udstyr og Linietaal som OriginalUdgaverne og ingenlunde i den sammentrængte Subscriptions-Udgaves Billede, – altsaa Arkene beregnet efter 24 Linier paa Siden og ikke efter 36! – og altsaa 50 Kr. pr. saadanne Ark à 1000 Exempl. Det er mig en Fornøjelse atter at føle Shylocks Blod røres i mig; men jeg skammer mig lidt over at tage fuld Betaling for den Mængde Citater og Oversættelser og Ord, som ikke er af mig. Og hvorledes tror De, denne Bog vil se ud! – jeg har med Vilje ikke læst Taine! det blir en Guldgrube for Unøiagtigheder! – men det er ikke saa farligt, det er godt, at der er noget for Kritikerne; bare den blir morsom, letlæst og frimodig; jeg tror nok, at naar Afsnittet om Bernadotte er færdigt, vil der ikke være meget tilbage af Amtmanden, – men lad os alle tie forsigtigt.

Saasntart jeg bare kan, vil jeg sende Dem de første Ark – ikke til Trykning, men bare til Gjennemlæsning; jeg er jo denne Gang ikke saa sikker som, naar alt er mit eget. Jeg forstaar, at skal vi komme heftevis, maa Størrelsen være sikret paa Forhaand. Naar jeg først kommer i Arbeide, gaar det uhyre fort for mig; og var jeg fri som i gamle Dage, skulde Bogen ligge færdig til Jul. Men Amtmanderiet afbryder mig saa ofte og tager især Formiddagen, som altid var min beste Tid. Imidlertid synes det mig dog sikkert, at der maa være en trykt Begyndelse til Jul – det er dog altid den beste Tid.

Naar jeg faar Deres Papir og hvis jeg liger det, skal jeg prøve at sende Dem nogle Prøve-Ark.

Baby er reist til Christiania for at se sine Børn – hun fortæredes af Længsel; Vilhelm Krag kommer ogsaa did; jeg tænker med Bekymring paa et berømt Vers af Ploug. Hilsen til Fruen!

Deres ærbødigst forbundne *Alexander L. Kielland.*

Peter Nansen.

Molde den 12 Mai 1905.

Kjære Hr. Nansen! – jeg sender Dem Indledningen, forat De skal vide omtrent, hvorledes Melodien er. Af saadanne Ark har jeg 35; med dem kommer jeg til Keiserdømmet; men jeg tror ikke, at dette – de 35 Ark – er mere end en sjettepart af Bogen. Saasnart jeg faar skrevet omigjen dette første Afsnit til Keiserdømmet, vil jeg sende Dem det. Men nu skal jeg have noget, som heder Amts-Thing, og det optager mig en Maanedes Tid.

Foruden Embedet har jeg ogsaa Bekymring, som forstyrrer mig. Vor fælles Veninde – den arme Baby er i Christiania forat se sine Børn; hun sønderrives dagligen; men beder alligevel om at faa være der i 3 Maaneder.

Undskyld! Deres forbundne *Alexander L. Kielland.*

Peter Nansen.

Molde den 25d Mai 1905.

Hr. Peter Nansen! jeg sender Dem herved Ark 6–38 – af mine Ark – til Gjennemlæsning og Retour; jeg vil gjerne høre, hvorledes det tager sig ud; men jeg maa have hele Manuscriptet i mit Værge, mens jeg skriver.

Saa vilde jeg ogsaa gjerne have en Beregning af, hvad disse 39 Sider udgjør i Tryksider som Siderne i mine første Bøger med c 24 Linier.

Det gaar fort og morer mig ganske umaadeligt – akkurat som i fordums Dage.

Jeg er længst kommen bort fra Billeder og Hefter. Nu tænker jeg paa 1 Bind til Jul paa c 20–25 Ark og nogle Maaneder senere IId Bind – med Udstyr og Format som mine tidligere Bøger i 1ste Oplag. Vi er jo med i Bernerconventionen?

Deres forbundne *A. L. K.*

Molde den 2den Juni 1905.

Kjære Jensemand! Tak for dit Brev, som jeg besvarer strax, før Kontoret begynder; vi har Amtstthing og travelt.

Du skal ikke være saa betynget, fordi du ikke skriver, saa længe du bare har det godt, og I ere lykkelige. Else var henrykt – hun kom igaar – over Opholdet og Eder og altsammen.

Du behøver slet ikke at være ræd for Krig, og det blir hellerikke dit Korps, som nu skal mobiliseres. Men sker det, skal du strax faa den franske Kappen; jeg vilde misunde dig af mit inderste Hjerte, om du fik være med til endelig at slaa dem i Snuden.

Jeg vilde umuligt kunne sidde her i Ro, om der virkelig brød Krig ud; – skjønt jeg er saa sørgeligen ubrugelig, vilde jeg dog ile saa langt øst, at jeg fik kjende Krudtlugten. Men desværre! – her blir ingen Krig – som vel er. Det gaar forresten bare godt. Jeg begriber ikke, hvad Fanden Folk er saa bekymrede for! – her er dog vel Ingen, som er ræd Svensken?

Det var en sød Dreng; han er som du var ved Munden; men ovenfor er han mere fast, og det kan trænges!

Altsaa: Drengen er sød, Helbredden er god, Kjærligheden i Orden, ingen Krig, vi ere alle gode Venner – kun Bogen – Bogen! vil du ikke lade mig prøve at finde en Udgang? – nu er jeg saa oplagt; jeg sidder nemlig selv i en stor Bog; der er alt sendt Manuscript til Gyldendal. Det er de gamle Notater om Napoleon, som i et betrængt Øieblik af Gjæld og onde Ord fra Hegel samlede sig i mig til en dristig Beslutning, og efterat jeg begyndte Arbeidet, er det akkurat som i gamle Dage, og deraf slutter jeg, at det blir godt; – ialfald blir det ikke saa faa Penge, og nu saa det atter haabløst ud i saa Maade.

Men din Bog ængster mig. Det er mig umuligt at forstaa, hvorledes nogen Forfatter kan mangle Slutten; thi da maa han jo efter min Opfatning ikke have noget at sige. Eller har du mistet Modet? tør du ikke føre helt ud, hvad der laa i Planen? – jeg kan tænke mig noget i den Retning, siden Stoffet er saa intimt; bryd dig ikke om mig; det er værre med Moderen; lad mig høre, om jeg ikke kunde være til nogen Nytte. Mamma hilser og Smaapigerne og Gurine. Hils Hilda

Din hengivne *Pappa*.

Jens Z. Kielland.

Molde .

Kjære Jens! det gik saa fort imorges, at jeg glemte det vigtigste – vigtigere end selve Bogen! – du var en Helt, som blev good-templar! Jeg kjender dem ogsaa – de brave Mænd og Damer, som tager imod os og hjælper saa godt – især i det første. Der var en, som sagde til mig: det blir værst om 3 Maaneder. Han mente med Rette, at den første Tids festivitas i Kampen holder Beslutningen frisk; senere er Hverdagslivet uden Opstivere vanskeligere at bære. Jeg husker ikke længer, hvorledes det gik mig i saa Maade; det staar for mig, somom der aldrig var nogen Fristelse, for det var nu engang besluttet; og at jeg ved Overflytningen til Frankrige "meldte mig ut" (*som man ikke kan*), var mere grundet i, at vi dengang tænkte at forlade Fædrelandet for lange Tider, end fordi jeg længtede mod den sure Rødvin. Gid jeg var forblevet i "Dovre". Hils dine Venner!

Molde den samme Dag.

Kjære Jens! endnu en Ting idag. Lav dig 2 eller tre – nei bare 2 Foredrag om Fugle, tag med dig eller laan, hvor du kommer hen, udstoppede Fugle af de almindelige, Plancher, Fjær, alt muligt og reis omkring i Byerne og prøv, om du kunde sætte en Dæmper for Ødelæggelsen. Du ved, jeg har engang skrevet, at jeg vilde søge Storthinget om at blive Fugle-Inspecteur. Forsøg at slaa dig op til noget af en: "Autoritet paa Frednings-omraadet"! – jaja! der ligger muligens en Stilling bagom disse Tanker; det vilde passe for dine Kundskaber; men jeg ved ikke sikkert, om du kunde holde morsomme Foredrag? Emnet kjender desværre de fleste – saaledes som det hidtil er fremført; der maatte findes en ny Stil; men jeg synes, det er utroligt, hvor taalmodigt Folk gaar til Foredrag. Sig intet om min Napoleon. –

Din *Pappa*.

Frederik Hansen.

Det er en gjensidig Glæde, at du har været her; alting kan nu forstaaes bedre, naar vi skriver.

Politiken gaar godt. Jeg forstaar ikke, at Kongen kan være saa blind; thi det maa jo nu være klart, at Sverige ikke vil hjælpe ham til at bevare Kronen. B. B. er vendt tilbage; alt er godt. Kun sidder jeg noget afsides; dog sker mig kun min Ret; denne Tid er Politikernes; hvilken Lykke, at ikke Odd. Vik er med! det skylder vi B. B.

din A. K.

Christian Michelsen.

Molde 9. Juni 1905.

Det har været haardt at sidde her saa langt borte i disse Dage. Men jeg har sagt til mig selv, at der sker mig min Ret; den, som aldrig har været med i Politiken, maa ogsaa staa udenfor, naar de store Knuder løses.

Men da jeg vaagnede imorges tidligt inde paa Veblungsnæs og spurgte mig selv, inden jeg blev klar, hvorfor jeg kjendte mig saa glad og let, saa lykkelig og fri, og da jeg saa sansede, hvorfor det var, da undredes jeg over, at jeg ikke før har bragt Dem og de andre min Tak.

Thi der er vel ingen af os, som ikke i disse Dage har følt sig lykkelig og fri, – i disse forunderlige Dage, der har givet os Friheden saaledes, som den var ment i 1814.

Bestandig – hvor vi gik og stod, naar vi tænkte og naar vi talte og naar vi sang – bestandig var der en Skygge. Vi saa den i de hovmodige Øine hos det andet Folk, hvor vi saa traf dem – hjemme og ude, selv de, som troede, de skjulte den – Skyggen var der alligevel.

Vi saa den i vore Børns Øine, naar vi lærte dem og forsikrede, at alt var i Orden – sandelig i Orden – alligevel – alligevel.

elskede saa brændende; der var denne Skygge, som nu er borte.

Og for første Gang aander de Norske fuldt ud, der gaar gennem os den uhyre Lettelse efter Tvivlen, som svandt, Tvistepunkter, som ikke længer behøver at forklares, Indskrænkninger, Hensyn og klamme Fremmedhænder i vore intimeste og saareste Følelser. Endelig har vi alt vort for os selv og lukker Gadedøren med noget af den Triumf hvormed vi forfremmes fra Elsker til virkelig Egtemand.

Og hver eneste norsk Mand, naar han herefter vaagner og kjender, hvor glad og let han er, – han vil vende sig med Tak mod Dem, Hr. Statsminister, og mod de andre gode norske Mænd.

Thi ingen maa tro, at jeg kommer alene, – alle er vi med, selv de, som idag ikke er fuldt frimodige, de vil ogsaa komme en Morgen, naar de vaagner og bringe Eder det enige Folks inderlige Tak for den Frihed, som nu er frelst klar og skinnende ud af alle Omsvøb og Skygger.

Deres ærbødigt forbundne *Alexander L. Kielland.*

Kitty L. Kielland.

Molde den 28de Juni 1905.

Kjære Søster! her var en, som havde seet dig i Christiania – Frøken Roll var det, du var saa lykkelig og saa angst for, at noget nu skulde formørke vor Lykke, at du havde sagt, at hvis vi nu bøier af denne Gang, saa tror jeg, at jeg dør! Det var saa ligt dig, at jeg strax trev Pennen til en gjensidig Lykønskning – og endda synes jeg aldrig, du har været fuldt saa hakkende gal paa Svensken som jeg. Det er det heldige med mig, at jeg aldrig har truffet andre Svensker end modbydelige – jo jeg har en og han var tilogmed Legationssecretair i Constantinopel, – men ellers og som Folk betragtede var Svensken mig det ækleste jeg viste – ganske legemligt ækle at tænke paa, saaledes som de klængede sig paa os samtidig med den kolde Haan i deres Blik.

Jeg glæder mig til at træffe DeHerrer Friherreerne til och af Cederpunch igjen, ligesaameget som jeg før gruede. Og herefter er der Ingen i Verden, som vil

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
nævne Sveriges Navn. Det vilde hellerikke været nævnt siden 1814, hvis de ikke havde klint sig op til os og faaet sig tilsnydt noget af vor Glans, hvergang en af Vore tiltrak sig Europas Opmærksomhed i Spidsen for noget stort. Thi hvad har Sverige gjort? – ikke et Gran; der er ikke nogen – og allermindst vi, som har Sverige at takke for nogetsomhelst.

Det er vort tre Gange forbandede Høire, som har bildt os ind, at det svenske Folk var saa ædelt og høisindet. Derom findes der intet Ord i Historien og intet Spor i Nutiden. Men lad mig komme bort herfra. Thi naar jeg tænker paa vort Høire, da tilstaar jeg, at jeg glemmer Glæden over idag, forat mindes, hvad vi har lidt af Høire, og jeg skjælver efter Hævn og Opgjør! Men nu skal vi alle være enige, og jeg skal nok tie. Saa meget mere end jeg i al Hemmelighed arbejder alle mine Optegnelser sammen til en Bog om Napoleon. Det er en uhyre Fornøielse og smager næsten som før; skjønt det jo ikke er det ægte førstehaands Forfatteri. Men der vil alligevel komme mange Læsere, og selve Bogen er saa langt borte fra almindelig Historie, at jeg tror, den vil først og fremst være som en Bog af A. L. K.

Her er endelig – for første Gang siden jeg kom hertil – varme Dage og lune Nætter, og da er her saa vakkert, at jeg tror, alle Mennesker maatte blive glade ved at færdes i denne Omegn.

Skriv snart – din hengivne Broder *Alexander*.

Michaela Krohn.

Molde den 1ste Juli 1905.

Kjære Lille Søster! – jeg lagde dit Brev hen og tænkte, det er langt til Sommerferien. Men nu er vi der vist snart? – du er inderlig velkommen, og med det Veir, vi nu har, er her saa smukt, at jeg er vis paa, du vil trives. Men saa har vi og Taage og Kulde. Men alt det er ingenting; jeg er vis paa, at du vil finde dig tilrette bare fordi alt her er saa aldeles forskjelligt fra dit hidtidige Liv og fordi du af Naturen er sød og let at gjøre glad. Nei – det værste ser Du! eller det egentlig betænkelige er Fru Amtmandinden; men naar du nu ved det paa Forhånd, klarer du nok det ogsaa.

Vi andre skal tage os af dig – altsaa velkommen!

Din *Alexander*.

Guthorm Hallager.

Molde den 2den Juli 1905.

Her er vist mange af os i Landest Udkanter, som kan skrive, men som holder os i Skindet, fordi Hovedstadens Presse holder saa godt sammen, og fordi alt er godt, som hidtil er gjort. Men naar det nu ser ud som, at vi atter skal vente paa Sverige, før vi faar Svar paa et Spørgsmaal, som alene angaar os, da begynder det at krible mig i Fingrene.

At Regjering og Storthing tilbød Kongen at give Norge en Konge af sine Sønner, opfattede jeg som et Hensyn til Arveligheds-Momentet; og jeg tror, Regjering og Storthing havde Ret til det. Men jeg tror ingenlunde, at de nu raadende Statsmagter har Ret til at byde os ud til andre fremmede Fyrstesønner. Naar Afgjørelsen er falden – og den skulde vi kræve strax! –: at vi ingen af Oscar den 2dens Arvinger faar, saa maa Landet absolut spørges om, hvilken Forfatning det vil have. Bliver der gaaet frem under en anden Forudsætning, forbeholder jeg mig at opløfte et forfærdeligt Skraal.

Ulykken vil være stor, om vi fik en Bernadotte, som atter vilde samle om sig vore halv-adelige Slægter: Løvenskjold, Morgenstjerne, Vedel – og fortsætte Hovedstadens Forsnobbelse. Ulykken vilde stige, om vi fik en dansk Prins, som ikke vilde kunne aabne sin Mund, uden at hele Landet brast i Latter. Men Ulykken vilde være fuldkommen, om vi fik en Prins fra Kontinentet, som ikke har andet i Hovedet end pene Soldater.

Jeg vilde være Dem usigeligt taknemmelig, om De kunde sige mig lidt Besked: om det ikke er Meningen: at Landet skal adspørges, om det vil tage fat paa den fordærlige Daarskab igjen med Fyrstesønner, eller om det vil fortsætte den mange hundrede-aarige Republik, som dette Folk i Virkeligheden har levet, og hvis Former det nu endelig har udviklet fuldt og naturligt indenifra. Hvis vi ikke blir spurgt, vil der bryde ud et stort Raseri.

Andreas Sømme.

Molde den 29de Juli 1905.

Kjære Andreas! Dersom jeg ikke var saa optaget, skulde jeg en Gang have Lyst til at slagte alle de politiske Hanekyllinger, du altid har gaaende i Steens gamle Hønsegaard. Sagen er den: efterat vort Parti var blevet baade stærkt og fint behøvede vi ikke de Steenske Leiesvende, som bare drev Valgpolitik – tænk paa en Mand som Od. Vik; kan du ikke se, at han aldrig driver det videre end til Valgpolitik; aldrig nogen anden Ide end sig selv og sit Parti; dette ser ud som Politik, men i Landets Historie er det bare Ugræs.

Saa fik B. B. og de andre – Høire med. Tænk dig nu, at vi var gaaet til Konsulat-Opgjør med Trædal og Vik –, saa havde Sverige budt os, hvad de bød og kanske værre, og vort Høire vilde have gjentaget, hvad de har sagt saa mange Gange før: ja mod Venstrepakket vil ikke det ædle Sverige vise sin Ædelhed! Men nu fik de selv Slaget midt i Snuden og paa faa Uger vendte Morgenbladet sig, saa det knagede i alle gamle Præstegaarde, og hele Hykleriet med Sverige for op af Piben som en Djævel.

Saaledes gik det for sig; da vi endelig blev kvit det gamle sure Skolefis-Parti fra Rector Steens Snakke-Skole, blev Norge Perlen i Europa – tiltrods for Kleiberg, Øzeback og Maler Bøe! – de er al Ære værd – forstaar du, men de maatte ikke raade et Øieblik længer.

Igaar blev jeg saa bedrøvet, fordi jeg syntes, det var saa usselt, at vi skulde holde Folkeafstemning, fordi Sverige forlangte det; og jeg synes endnu, det er en brændende Skam. Men da jeg telegraferede ind, svarede baade Kildal og Klaus Hansen, at jeg kunde være ganske rolig. Og inat kom der Ordre fra Justits-Departementet om at sætte Afstemningen igang for Amtet. Min Contorist er til alt Uheld borte, saa jeg har forfærdeligt travelt.

Ellers alt vel og Tak for dit jille Brev, som du maa gjentage – det vil sige du maa give mig en saadan fortløbende Besked om alt og alle hjemme; herfra kan jeg jo ikke fortælle dig noget, hvor alt er dig fremmed; her foregaar heller ikke

Din A. L. K.

Frederik Hansen.

Tilly skal nu gjøre et Tilbagetog, som skal maale sig med Moreaus Tilbagetog i Holland.

Men se det var den spøgefulde Side af Sagen. Min Gjæld ligger for mig; jeg kræves daglig; man byder mig Acceper – d. e. at jeg skal acceptere! Ingensomhelst Udsigt! Det er for tidligt til at tale om Selvmord, – jeg mener for tidligt paa Dagen, ellers kunde det passe vel; og naar man siger til sig selv, at det vilde være feigt at forlade de andre med saa megen Gjæld og saa haabløse Tilstande, saa er det ikke andet end det skjære Hykleri; man bliver i Livet, fordi man altid tror, at det staar Champagne og Østers bag det næste Hjørne og fordi man ved, at Solen skinner over Aarrestranden.

Din K.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 4d August 1905.

Kjære Mester! hvor skal jeg vel begynde? du aner neppe, at i alt dette, som har foregaaet, har jeg hele Tiden været opi noget andet. Det gik mig nemlig som du har forudsagt, at alt det Stof, jeg for nogle Aar siden slugte om Napoleon, det blev fra en Klump til en skikkelse; og alle de brogede Smaatræk, jeg havde noteret, flød efterhaanden sammen til et Maleri med Skikkelsen i Midten, og nu er jeg kommen til det sachsiske Feldttog i 1813 – 1ste Gangs Skrivning – glødende varm, somom det var en af mine egne gamle Bøger. Jeg haaber at være færdig til Jul; Bogen blir over 20 Ark; – du kan tro, jeg er glad. Og Arbeidet har faldt saa let og ligesom i Takt med Begivenhederne herhjemme. Jeg kan aldrig tro andet end, at det blir en morsom Bog og temmeligt giftig tillige.

Vi har ventet, at du skulde taget din Landauer og vist dig i Veblungsnæs? – nu

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
kunde jeg have godt af en stor Overhaling i Politik. Det har været saa ondt at staa saa ganske udenfor; og det har ikke været saa let som ellers at henfly til dig. Thi jeg har jo havt Følelsen af, at al denne Glæde har ikke kunnet drage frit og umiddelbart ind i dig, fordi Maaden var gal; det er – om jeg saa maa sige – et personligt Uheld, og jeg vilde være dig uhyre taknemlig for et lidet Brev som kunde angive mig Accorden, hvori du nu er stemt.

Min Bog har holdt mig saaledes oppe, Tankerne har fløiet saa let frem og tilbage, at jeg neppe har mærket hvad der var den norske Revolution og hvad der var Napoleons uærbødige Dans med de kronede Hoveder; men beggesteds er det gaaet ud over Bernadotterne. Skriv snart.

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Peter Nansen.

Molde den 12te August 1905.

Kjære Hr. Nansen! – jeg haaber, det vil glæde Dem at erfare, at mit Manuscript nu er paa 170 saadanne store Sider, som De sendte. Jeg har tilbage at skrive: Feldttoget i Frankrige 1814 med Abdicationen; Tilstanden under Bourbonerne i 1815; de 100 Dage, St. Helena og Slutning; 1ste Skrivning skal være endt i August. Saa begynder jeg strax 2den Skrivning og til Jul skal Bogen foreligge.

Ikke blot til Glæde fortæller jeg dette, men ogsaa for at pumpe Forlaget. Beate – min Kone –, som blir altmere vanskelig, vil bo borte fra Hjemmet et halvt Aars Tid. Dette har jeg hidtil *ikke* kunnet bestride; men denne nye Bog skal jo opfylde alle Ønsker. Altsaa vilde jeg spørge, om jeg til September – eller helst før – kunde faa 1000 Kroner istedetfor de 300? Naar min Kone er kommen tilro – antagelig paa Diakonisse-Anstalten i Kristiania, kan vi aftale, hvorledes jeg skal kunne holde hende der.

En Bog paa c 25 Ark maa jo give noget af sig; men det er ikke den lystigste Anvendelse for Forfatteren.

Alle mine første Antydninger af Planer ere opgivne. Bogen skal være saa lig som muligt mine gamle Romaner i alt Udstyr; fremfor alt maa der ikke findes Anmærkninger, Tegn eller Henvisninger. Men lad mig ikke begynde at tale, før

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Arbeidet er gjort; det er en forstyrrende Tid, jeg skriver i; men den passer alligevel godt til Bogen.

I September kunde der komme de første Ark – er det tidsnok?

Deres forbundne *Alexander L. Kielland.*

Peter Nansen.

Molde den 3die September 1905.

Kjære Hr. Nansen! jeg sender imorgen >idag< Manuscript til Trykning og beder om et Telegram, naar det er kommet Dem ihænde i god Behold.

Efter min Beregning vil disse afsendte 143 Sider med Titelblade og Omsvøb udgjøre 12 – 13 Ark, – tvær ud – kjære Venner! og det er netop Halvdelen af Bogen; – hør nu, hvorledes jeg vil have det: En fjorten Dage – eller 3–4-Uger før Jul udkommer dette Halvbind, som gaar til 1812 – Anábasis; og i selve Jule-Ugen 2det Halvbind – fra Toget til Rusland – Katábasis. Hele Bogen paa en Gang blir nemlig for stor og for dyr – især for Norge. Ved denne Udgivelse, som er en Levning af min Plan om den heftevise Fremkomst, vil Salget blive større fra først af; senere kan begge Halvbind sælges >bindes< sammen. Jeg ser nok, at det blir lidt dyrere for Forlaget med de to Indbindinger; men det bryder jeg mig ikke noget om; nu er det min Tur; og min Pengegriskhed er flammende.

2det Halvbind skal De faa Manuscript til i god Tid; det trykkes med fortløbende pagina fra det første.

Pragtbindene til den hele Bog kan først foreligge til Jul med 2det Halvbinds Udgivelse; jeg vilde gjerne have dem *alle* grønne med rødt Snit og den bekjendte Statuette af Napoleon presset i Guld paa Forsiden, – han maa ikke være for stor; – skulde der flyve en Ørn henover ham?

Der maa En se over mine franske Ord og Navne, som bestandig er gale. Og findes der en altfor stor historisk Feil, vil jeg være forbunden for et Vink.

Ligesaa, om noget skulde forekomme i ordret Gjentakelse; det er nemlig ikke saa godt, at holde Rede paa alle disse Optegnelser – især, da jeg jo skriver i saa korte Sammenhæng formedelst Amtmanderiet.

Men der maa selvfølgelig Ingen stikke Fingeren paa Manuscriptet; og der maa ikke findes Spor af det, som heder Noter, Anmærkninger eller Henvisninger eller Berigtigelser, – jeg har lært af Søren Kierkegaard, at en Forfatter fremfor alt bør vogte sig for at blive Publikums Opvarter.

Saa vilde jeg bede om, at et Correctur-Aftryk (efter min Læsning) sendes til: Hrrn Georg Merseburger – Verlags-Buchhändler, No. 27 Queerstrasse – Leipzig, samt et heftet Correctur-Aftryk til Bjørnson.

Jeg faar vel selv Correcturen i doublet?

Der kan blive Tale om en Dedication – det er ikke til B. B. – Husk paa at lade mig vide, naar det er kommet saa langt, at De maa have Dedicationen forat faa den med.

De brave danske Sættere har altid saa megen Bekymring for mig og med Rette. Undertiden skriver jeg marchen uden s; det er galt – det mener jeg ikke, maa jeg bede om at faa s.

Saa skriver jeg gjerne kommandere med k, og senere med c; lad os være enige om c over det hele i størst mulig Udstrækning – dog ikke Canoner; men – ikke sandt? – c er langt mere militair end k –, k ligner en lang Adjunkt.

Ja – saa ved jeg ikke mere for idag om Bogen, men saa var det Pengene.

Herom udbedes en Udtalelse fuld af Haab og Trøst og rigelige Udsigter til et sorgfrit Intermezzo i mit Livs Aften!

Deres ærbødigt forbundne *Alexander L. Kielland.*

Andreas Sømme.

Molde den 12. September 1905.

Kjære Andreas! jeg kommer netop fra en længere Embedsreise – de er altid lige jille; ak! om du bare kunde være med engang; kjøre i dagevis – akkurat som paa Jæderen, i de skønneste Egne – enten du vil høit oppe i Fjeldene eller langs med Havet i Torvrøg og vide Sletter! – kan du ikke prøve at komme her; jeg skal møde dig i Aalesund og kjøre dig hjem.

Jeg har vist aldrig fortalt dig, at jeg har samlet mine Napoleons-Optegnelser til en sammenhængende Bog, som jeg lover mig mange Hug og mange Penge for.

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Nu er Jeg saa langt kommen, at første Halvdel – to Gange skreven som jeg pleier
– er i Kjøbenhavn til Trykning, og jeg skriver hver Dag paa Resten. Det blir alt i
alt ca. 23 Ark. Mit Navn er bleven saa sjeldent, at jeg venter stort Oplag. –

Vi maa ikke give Wyller noget Løfte om Varigheden af Leien ud over det til
enhver Tid løbende Aar, og vi vil heller ikke male, før vi er sikre paa, at de
gjenoptagne Forhandlinger med Poststyrelsen ere definitivt afbrudte.

Tilslut vender jeg tilbage til min Længsel efter dig. Saa længe har vi aldrig
været fra hinanden. Du har jo desuden Taren at se efter; vi kunde reise op langs
Kysten, men Landvejen forstaar du; det er netop Landvejen langs Hustad-vigen,
som er det deiligste, her er; der er saagar en liden Ørret-Elv, som jeg havde tænkt
at prøve iaar; men jeg har næsten ikke Mod paa nogetslags Fiskeri uden du er
med – Kjære! kan du ikke komme.

Hils Maren og alle gode Venner! Tante Hanna ikke at forglemme.

Din hengivne A. L. K.

Jacob Hegel.

Molde den 14d Sept. 1905.

Kjære Ven! jeg har netop skrevet til Nansen og beklaget mig over, at der kun
bydes mig 4000 Exempl.'s Oplag – jeg var dog før i 6000, og nu efter saa lang
Tid ikke naa høiere end 4000! Desuden er Bogen som Revolutionsbog saa aktuel,
at alene Norge vil tage de 4000 – Hvad tror du, det er for et Blæk, de har givet
Amtmanden idag?

Jeg blev saa flau, for jeg havde tænkt at faa betalt dine 3,700 Kroner med en
Gang; nu faar vi vente paa 2d Oplag.

Havde ikke Blækket været som det er og alle Contorfolkene hjemme til
Middag, skulde jeg skrevet et ordentligt Brev – nu raaber jeg paa Else efter nyt
Blæk – ser du det?

Jeg har den hele Tid fastholdt, at Svenskerne i siste Øieblik ikke vaager at slaa
til; og det tror jeg den Dag idag – støttet endmere ved Englands Holdning.
Imidlertid ringer de idag fra alle Kirker paa Østlandet, forat indkalde

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Landstormen; Hær og Flaade mobiliseres, og her voxer endelig hos alle de andre det Raseri mod Svensken, som jeg lærte hjemme fra ganske liden. Lad dem bare komme. De har aldrig faaet andet end Bank her tillands, og det skal de faa prompte igjen. Men – som sagt – det bliver med de store Ord, saa gjør de en ny Volte og skjælder os ud i al Evighed. Det er forfærdeligt at være bleven en tyk ubrugelig Gamling nu, da vi endelig fik Lov til at slaa dem aabent i Snuden! Jens – den Lykkelige! – han faar være med, for det kan jo endnu hænde!

Baby havde tænkt at komme til Kjøbenhavn og synge; jeg er vis paa, at du og Julie vil huske paa hende med en Invitation en Søndag eller naar I holder Selskab; jeg maa herefter forestille mig Eder i en By-Menage.

Min Bog er endnu ikke færdig i 2d Skrivning; det er ubegribeligt, at jeg overhovedet har faaet en saa stor Bog færdig samtidig med det daglige ContorArbeide; – den er vel derefter – synes Nansen at mene? hvor jeg skulde være glad om det viste sig at være en rigtig Brand-bog, som vi længe har trængt til.

Ialfald har den glædet mig uhyre under Arbeidet og jeg har arbeidet let og fort, og jeg er selv fornøiet, – og da kan det neppe være helt daarligt – men 4000! det var en Skuffelse. Hils Julie og de Unge.

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Jens Z. Kielland.

Molde den 14de September 1905.

Kjære Jensemand! – jeg glemte igaar at rose dig for goodtemplaren; akkurat saaledes gik det mig ogsaa; men hold fast. Morgenen og hele Dagen – hele Hverdagen er saa god; Festen og Aftenen lider; men hold fast; – især nu, hvis du blir mobiliseret, jeg misunder dig; men du faar desværre ikke slaaes; strax før det yderste kommer Svenskerne til at gjøre en uformodet falsk Volte, hvorved de slipper de Bank, de saa redeligen har fortjent.

Mamma reiser idag; jeg følger til Kristiansund; her er Uveir; og jeg vil gjerne snakke med Folk om Krigen.

Din *Pappa.*

Skulde du mod al Formodning komme i Krigen, maa du gjøre vort Navn Ære –
det ved jeg, du vil!

Anna Bissen.

Molde den 29de September 1905.

Kjære Fru Bissen! De er god og trofast. Tusind Tak for Deres siste Brev, som var saa fuldt af Fortrolighed og Venskab. Jeg har netop læst det igjen – var der en gammel Græker, som ikke kunde fatte sig i Korthed? – ham har jeg aldrig hørt om, og De behøver sletikke Kjære Frue! at søge Forbilleder i den Retning; jo mer De vil skrive til mig om Dem og Deres og Vort fælles, des varmere blir jeg om Hjertet.

Af Deres Brev blev der en enkelt lang Solstraale tilbage – nemlig den, som følger Deres Søn til Italien. Tænk, at jeg skal gaa i den kolde Jord uden at have overskredet Alperne!

I min Ungdom gjorde jeg Reisen tilvogns med Heine og nu har jeg netop ført Napoleon over med Kanoner og det hele; – men selv skal jeg sidde her i styrtende Regn. Frue! – nu blev jeg med en Gang saa forfærdeligt sint! Tænk aldrig at være en Time fri for Gjæld og Pinagtighed; alt opsluges og forsvinder; selv nu, da jeg uformodet paa mine gamle Dage har skrevet en Bog paa 30 Ark, saa faar jeg lumpne 6000 Kroner, – netop saa meget, at Beate kan faa komme til Christiania og Baby til Kjøbenhavn. Og saa er jeg vis paa, at naar jeg engang er død, vil man sige: At han dog aldrig kunde slæbe sig ned til Italien – det tykke Svin! – ja de skulde bare vide! Nei! at være Forfatter i et lidet Sprog, er ikke stort bedre end at være Adjunkt. Man har ikke stort andet forud for almindelige Adjunkter, end at der er frit Slag for Enhver, som har Lyst til at skjælde En ud; og nu maa jeg rigtig le, for jeg ved saa vel, hvad der skal siges og skjældes for denne Gang.

De kan tro, det er dejligt at være tom i Hovedet efter en Bog, som er gaaet til Ende. Det maa ligne Glæden, naar Barnet er godt og vel lagt ved Brystet. Denne Gang er det jo ikke fuldt saa festligt som før med de Bøger, som helt ud var mine egne. Men alligevel! De skal se, at der er kommet meget af mig med. Jeg vil

Denne Bog har været min Trøst og Frelse under vor Revolution, som jeg ikke har havt nogen Andel i. Jeg har hele mit Liv holdt mig borte fra Politiken og rost mig selv for det. Skulde jeg nu forsøge at trænge mig ind og give mit Besyv med, saa vilde det for det første været Brud paa mit Princip og for det andet, vilde det neppe have gavnet.

I ethvert Fald tilkom det de Mænd, som havde begyndt, at fuldføre Arbeidet. Vi kan være fornøiet hidtil; og det er jeg for min Part.

Men jeg lever i en gruelig Uro for den Tid, som nu kommer. Det ser saa uroligt ud i Folket, at alt det vundne staar paa Spil. Det har aldrig før været saa ondt som nu at bo saa langt borte og saa ensomt. Jeg ved Ingenting – ialfald ikke stort mere end alle de andre. Næste Uge vil atter være skjæbnesvanger – hvor mange Gange har vi ikke sagt: næste Uge! og stadig har det paa en vis Maade gaaet nedad fra 7 Juni. Jeg føler, hvor det brænder mig som Ild, hvad de Svenske har forbrudt mod os; men jeg prøver at bide det i mig, fordi vi endelig er af med dem; men hvis der blir Tale om en svensk Prins, da tror jeg, at vi før maa gaa tilgrunde i Kamp end tage den Haan.

At staa saa ganske udenfor Spillet som jeg i Tider som disse er en haard Prøvelse; og jeg føler det meget værre i de totre siste Dage, efterat Manuscriptet er sendt. Thi saa længe der var et saadant krigersk Mylder i mit Hoved, optog det mig saa meget, at jeg syntes, jeg havde min Andel i Dagens Strid, og Bogen var hellerikke blevet saadan som den er uden Revolutionen. Men nu, naar jeg er ganske færdig og tom og ser Befolkningen i mit eget Amts Byer afholde enstemmige Protest-Møder, Adresser gaar daglig til Stortinget, at vi for Guds Skyld ikke maa antage Overenskomsten og dertil denne pinlige Uvished, om vi endnu staar ved vort Tilbud til Kong Oscar om at tage en af hans Sønner til Konge – sæt, at det endnu er Meningen! – sæt at vi efter alt faar en svensk Konge igjen! – da kan jeg ikke længer tie. Kjære Frue! det er ondt at være saa gammel, at man ikke længer tæller med, naar det til Slutnings gjælder. Hvor ganske anderledes frit skulde jeg have talt, om jeg selv fik være med i Opgjøret med disse syv Gange forbandede Svensker, som jeg har hadet saa længe jeg kan huske tilbage. Ak! nu blev jeg saa modløs – Godnat! hils Bissen og Fru Hanna.

Deres A. L. K.

Peter Nansen.

Molde den 29de September 1905.

Kjære Nansen! De kan tro, jeg har det godt med tømt Hoved efter al den Larm af Krig og Kanoner. De ved, hvor deiligt det er, naar en Bog gaar tilende, og man endelig er bleven alene igjen, – ganske som, naar man tænder sin Cigar, efterat de siste Gjæster har forladt Stuerne.

Vil De hilse og takke den mageløse Gustav Philipsen – mon jeg kjender ham? Sig ham, at nu føler jeg mig, somom jeg svømmer i Sele; og jeg boltrer mig trygt i min Overfladiskhed – sikker paa, at han vil hale mig op af Vildfarelsernes farlige Dybder. Bed ham skrive directe til mig næste Gang.

Skaal!

Deres *Alexander L. K.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 2d October 1905.

Kjære Mester! nu maa du skrive mig et lidet Hyrdebrev til Beroligelse.

Der er vel ikke nogen Mulighed for, at Svenskerne sender os en Bernadotte?

Hvis der er nogen Mulighed for dette, vil jeg reise til Christiania og raabe i Gaderne.

Ikke en af os kan tjene under en Svenske. Giv mig nogle af dine gamle sikre Ord; jeg er aldeles om en Hals og faar ikke Fred hverken Dag eller Nat.

Saalænge jeg skrev, gik det an; jeg var tilslut saa brændende optaget, at det kjendtes for mig, somom ogsaa jeg var med. Men nu – med tomt Hoved – synes jeg, det er saa elendigt at sidde udenfor. Sig mig, hvad jeg skal gjøre? – eller skal jeg bare virke ved Bogen. –

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 9d October 1905.

Kjære Mester! Tak for dit Brev! Nu vil jeg slaa mig ganske til Ro; thi jeg er sikker paa, at hvis Svenskerne endnu skulde vaage at føie denne Forsmædelse til, – hvad der godt kunde ligne dem! saa vilde Landet reise en saadan Børst og opløfte et saadant Skraal, at de trak Fingrene til sig i en Fart.

Det er en umaadelig Lettelse for hver Dag, som gaar, at være bleven af med Svensken; kun fik de desværre ikke fuld Besked, før vi skiltes; det maa komme efterhvert.

Min nye Bog skal være min Andel i Revolutionen.

Naar det nu engang var absolut nødvendigt – og det maa jeg overlade til Eder af Politiken, saa ved jeg ikke nogen fremmed, jeg heller vil tjene sammen med end med en dansk Mand som Konge.

Det er underligt, hvor kort igrunnen dette naturstridige Maskepi med Svensker og Bernadotter har været.

I min Slægt blir der ikke mere end én Mand – nemlig Far, som al sin Tid havde en Svenske til Konge. Thi min Bestefar forgudede sin Arvekonge Fredrik den 6te, og jeg faar altsaa i mine siste Leveaar atter en dansk Mand til Overhoved.

Thi nu oplever jeg desværre ikke Republiken. Jeg indser, at det nyttede ikke nu; thi selv bortset fra, at det var farligt i Øieblikket, saa viste det sig, at da det kom til Stykket, var vi ikke saa mange, der virkelig vilde Republiken. Og nærmere end vi nu var, kommer vi vel ikke paa hundrede Aar.

Jeg haaber, at det er, for at ærte mig, du truer med dansk-engelsk Sommerslot paa Molde i Millionair-Stil. Nogen større Ulykke kan jeg ikke tænke mig for Molde, som isandhed er snobbet nok bare af Tourist-Væsenet; men helst for mig; det vilde være at faa mit mageløse Embede udskjæmt paa den ynkeligste Maade.

Men jeg tænker, de tar sig ivare for at bygge Sommerslot her efter det nederdrægtige Veir, som nu synes at have sat sig fast for mange Aar langs Kysten her; og som alle er enige om, er ganske forandret fra den Tid, du var liden.

Men hvor de saa fører sit Konge-Stel hen, blir det en Ulykke for Landet; og skjønt jo Danske og Englændere er ganske anderledes Mennesker end Svenskerne, saa gruer jeg dog for de Danskes taabelige Vigtighed og for den Tilvæxt af Hovmod, hvormed Englænderne vil oversvømme deres Kongedatters tarvelige lille Farm; – o Kjære Mester! for en stor Ulykke dette var! – naturligvis – naturligvis – jeg ved det, – alting var bedre end den Skjændsel, vi levede i; men alligevel – alligevel!

Din hengivne Ven *Alexander L. Kielland.*

Jacob Kielland.

Molde den 10d October .

TRor du nu, vi kan mødes – kan mødes vi To?

Kunde du ikke proppe en Halvdeling af Veien og mødes i Slæde? Husk, jeg reiser paa Statens Bekostning helt til Stueflaaden, saa jeg kan komme dig langt imøde nedover mod Otta. Nu læser jeg Correctur en Stund, men først i December? – og senere?

– Jeg havde nogle Dage en fæl Anfægtelse. Jeg havde sat mig i Hovedet, at de Svenske tænkte paa at antage Karlstad med Betingelse eller ialfald ledsaget af Kongens naadige Samtykke til en Bernadotte-Konge.

Jeg skrev en rasende Artikel, som vilde kostet mig mit Embede. Den ligger hos Kitty. Thi efterhaanden fik jeg saa mange Forsikringer, at jeg blev beroliget. Den danske Prins faar komme; men han maa ikke forlange nogen Afstemning. Thi mange af os, som vil Republiken, vil gjerne tage ham, fordi han er Øieblikkets Mand; men vi vilde *stemme* for den republikanske Statsform.

Det er en ubeskrivelig Lettelse at være bleven af med den malproppe Sengekammerat.

Har du lagt Mærke til, at det i vor Slægt alene blir et Led – vor Far og hans Brødre – som hele Livet havde svensk Konge; ja hvis Tante Hanna lever nogle Uger til, vil alle Slægtled hos os have levet nogen Tid under dansk Overhoved. Saa kort har dette modbydelige Maskepi været. Jeg ærgrer mig bare over de gamle

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Afskum af Høire, som hver Gang vi blev spyttet i Ansigtet, gik og forsikrede, at de ikke kunde formærke nogensomhelst Fugtighed, at de slap i Jorden før dette; dernæst ærgrer jeg mig over, at Svenskerne ikke fik fuld Besked, førend vi skiltes; men det kan komme efterhvert; min nye Bog er et lidet Afdrag paa det, vi skylder dem.

Beate er i Christiania; du kunde vel ikke komme helt herop til mig? – over Trondhjem er det fort og billigt; – ak! om du kunde!

Hils Dikka og Dine.

Din hengivne Broder *Alexander.*

J. E. Sars.

Molde den 14d October 1905.

Kjære Hr. Professor Sars! De maa ikke bryde Dem om, at der ikke var nogen Lyd fra mig eller noget Tegn ved Deres Fest, som kunde bringe Dem min Taknemlighed og Hengivenhed i Erindring.

Jeg er saa daarlig til at passe paa de festlige Leiligheder; og her er Ingen omkring mig, som kan paamine mig; men var der nogen, jeg gjerne vilde baaret en Fakkell for, saa var det sandelig Dem.

De var den første Mand med Navn, der behandlede mig, somom jeg ogsaa havde et; og jeg glemmer aldrig den underlige Følelse, som boblede op i mig, da De sad ved vort Bord i "Forberedelsen" og i al Selvfølgelighed lukkede mig ind blandt dem, som skulde nævnes.

Og siden har De overvældet mig med Elskværdighed, hver Gang vi mødtes. Tusind Tak! og gid De maa leve os Alle sønder og sammen!

Deres ærbødigst hengivne *Alexander L. Kielland.*

Peter Nansen.

Molde den 16d October 1905.

Kjære Nansen! Jeg har tilladt mig at telegrafere en Anmodning til Dem om at sende Blomster til Pietro Krohn og føre Beløbet paa min uovervindelige Conto.

Jeg er meget bedrøvet. Krohn hørte til i den allerførste Række af vore danske Venner; og vi var rigtig gode Venner; et stort Stykke Kjøbenhavn gaar bort for mig med ham.

– Samtidig med dette Brev sender jeg en af mine Napoleonere, som jeg allerhelst vil have paa Bogen. Naar jeg ikke sendte ham før, var det, fordi jeg syntes eller troede, at det var saa meget greiere i Kjøbenhavn at finde en god; men det blev jo bare op i Vidløftigheder og Vrøvl med Trier. Det kan forresten gjerne være det samme med hele Figuren, hvis det er for sent eller besværligt. Tag en flyvendes Ørn, – men ikke begge Dele.

Jeg vilde gjerne have Dedicationen udstyret litografisk med forskjellig Slags Skriveskrift, – men ikke Farver –, Kruseduller og Sving – som de brugte i 1820 –30 – udover Siden.

Jeg gaar ud fra, at Dedicationen holdes ganske hemmelig; jeg har Excellensens Tilladelse.

– Jeg formoder, at begge Halvbind gaar samtidig til Norge; thi ellers kan vi heroppe med det Veir, vi pleier at have før Jul, blive siddende i ugevis med den halve Bog.

Der er kanske Ulemper ved min Tvedeling; men jeg anser det fremdeles for et Gode, at Bogen ialfald fra først af kan kjøbes i to Portioner, – især efterat jeg har seet, hvor stor den sandsynligvis blir – henad 30 Ark – he?

Det er jo tidligt at tale om Fri-Exemplarerne; men da jeg nu er i Farten, og da De med en saa rørende Nøiagtighed opfylder mine Ønsker, vil jeg allerede nu fremkomme med mit Forslag.

Et helt indbundet Exemplar sendes til Excellencen Michelsen og et til Bjørnson – saa fort som muligt og helst før alle andre.

Mine Fri-Exemplarer turde jeg bede sendt saaledes 1 Oversøsteren Frøken Camilla Struwe 1 Overlæge Klaus Hansen – begge i Bergen. 1 Alexander Kielland Esq. No 415 Milwaukee Avenue – Chicago, – han maa faa et indbundet Exemplar – Stakkar! men Jens – jo han maa ogsaa faa indbundet; saa kan jeg ikke finde paa flere idag. Jo Fru Drewsen maa der sendes til.

Jeg haaber, at De sender corrigerede Ark til Merseburger? Han har fablet om at komme ud før Jul med den tyske Udgave; men det blir naturligvis umuligt.

Hvis jeg ikke havde faaet det sørgelige Bud om Krohn, vilde jeg været helt og holdent let og glad idag. Thi nu har jeg forsonet mig med Grænsefæstningerne og den fremmede Prins og er bare lykkelig over at være ganske færdig med de Svenske. Der kan ingen forstaa, hvad vi har lidt; og vort Regnskab med dem kan først opgjøres efterhvert og lidt efter lidt. Thi endnu ved ikke de fleste blandt os, hvad dette forlorne Folk har skadet os – ikke minst derved, at der er noget ved Svenskerne, som vi saa ganske mangler og som, hvis vi havde det, vilde gjøre os endnu fuldkommnere end vi ere! –

Deres A. L. K.

Peter Nansen.

Molde den 22d October 1905.

Kjære Nansen! nu gaar det godt! Brevene flyger som mellem Forlovede!

De er meget klog paa den ene Side. De siger ikke imod fra først af; derved svækkes Forfatterens barokke Ønsker, indtil han selv opgiver, hvad der er til Besvær. Jeg synes selv nu, at Halvbinds-Ideen ikke længer er saa glimrende. Hvad koster hele Bogen? – Er det over fem Kroner, tror jeg dog fremdeles, at der i de første Dage skulde foreligge – især i Norge nogle Halvbind, men samtidig ogsaa hele – au choix – forstaar De.

Paa den anden Side haaber jeg, at De er grueligt dum med de 4000 Exemplarer! Husk paa, det er Revolutionens Bog!

Jeg paastaar fremdeles, at Norge maa have 4000 Exemplarer for sin Del. Selv Else, som er bare en Pige, paastaar, at Bogen er saa morsom, at hun glemmer at corrigere Feilene. Og hvad siger den vise Mand? – Philipsen? Gustav?

Men tænk Dem! først for et Par Dage siden kom jeg til at tænke paa, at den danske Prins er jo ogsaa etslags Bernadotte. Men han kan dog ikke forlange alle sine 16 Tipoldeforældre beskyttede mod Sandhedens usminkede Røst i Historiens Tempel! – jeg glæder mig som et Barn til atter at overhales ligesom i min Ungdom.

Thi se! alt det giver ogsaa Penge.

Mange Tak for de besørgede Blomster. Det var begge Mænd af Værd for mig; ulige – ganske vist – og af forskjelligt Værd. Krohn var en af mine nærmest og fortroligste Venner. Den anden ligte jeg godt for hans Lastefuldhed. Hans Type er altfor sjelden mellem danske Mandfolk. Engang troede jeg, der var lidt hos Skram; der *var* lidt hos Eckmann, men I viste det ikke; intet Fnug hos Rist – for nu ikke at tale om Drachmann!

Jeg er henrykt over at høre, at min tarvelige Napoleon kom til Ære og Værdighed.

De maa endelig bede Tegner om at lave Snirklerne til Dedicationen med Sving og Cruzeduller. Naar jeg engang møder Hans Tegner, har jeg noget at bede ham om – nemlig Tegning over Døren til det Hus, som jeg aldrig faar. Se 4.

Deres *A. L. K.*

Peter Nansen.

Molde den 25d October 1905.

Kjære Nansen! nogle Smaating: 1. Jeg haaber, der sendes corrigerede Ark til Merseburger? 2. Kan jeg sende et færdigt Correctur-Exemplar til min Søn i America, før den 1ste December? 3. Jeg sender Dem idag færdiglæst Correctur paa 1ste Bind. 4. Herre Jesus! hvad skal Enden blive paa vor Krise? 5. Jeg saa – for sent –, at der var Auktion efter min Ven Niss. Tror De ikke, at man for 50 Kroner kunde erhvervet en Skitse af et Bøgetræ – enten grønt eller rødt? Er der Tid endnu? – jeg vilde strakt mig til 100 Kroner for en liden Ting af Niss, – det er saa uendeligt længe, siden jeg fik et nyt Billede; De kunde vel ikke se Dem lidt om?

forbindtligst *A. L. K.*

Frederik Hansen.

Molde den 26d October 1905.

Kifi! naar man i disse Tider vil skrive til sine Venner, maa man begynde med at springe over Politiken, ellers kan man slutte strax. Nu er jeg ganske syg af at vente paa den gamle Rocamboles siste Ord; og jeg er bedrøvet over Afstemningen. Naturligvis vil jeg stemme for Republiken; men jeg tror, vi havde havt bedre af Kongen, siden her er saa faa Republikanere blandt os. Dermed forlader vi Politiken.

Jeg skulde bede dig om Cigarer – *strax* – Tak!

Forleden var jeg i mine Tanker hjemme i Stavanger, og som jeg gik i Klubhaven, snublede jeg over en Vittighed: jeg kom med en Gang til at kalde Ole Ingebret for Ole Toddybræt – at Ingen har fundet paa det før! Du maa forære Jonas denne Vits.

Peter Nansen.

Molde den 31te October 1905.

Efterat jeg hører, at hele Bogens Pris bliver 7 Kroner, maa jeg fastholde Delingen: Begge Halvbind udkommer samtidig, saaledes at Værket allerede foreligger sub utraqve specie den 1ste December – særligt mange tvedelte i Norge; efterhaanden vinder de samlede Exemplarer, saa Delingen faar mindre Betydning; men syv Kroner er en Helvedes Pris for et ungt Menneske paa en Gang for en Bog, som han om kort Tid kan laane gratis; Tvedelingen skal lette det første Salg. Falder Bogen til Jorden, er det hele jo alligevel ligegyldigt.

Det var mig i saa Henseende lidt betænkeligt, at Hr. Philipsen ikke vilde sende sin gode Hjælp til mig directe, og ikke med et eneste Ord antydede, hvad han syntes om Bogen. Jeg har aldrig været ængstelig før, naar jeg har skrevet noget; og er det heller ikke nu; det synes mig umuligt, at jeg kan tage rent feil selv; men jeg er jo saa alene, og jeg har været saa længe fra det.

Jeg telegraferede idag, at jeg ikke behøver 2det Correctur; det forsinker mer end det nytter; og jeg fik det vist ikke før, da jeg var i Stavanger. Men der maa En eftergaa Rettelserne fra 1ste Læsning; for jeg kan se, at de bruger i Trykkeriet

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
unge Folk til at rette efter Correcturen; og de retter den ene Bogstav, saaat hele
Omegnen staar paa Hovedet og ligger overende efter deres Fingre. Der maa en
fare det hele over med Sans for Mening og Sammenhæng.

Deres *A. L. Kielland*.

Hils Baby, naar hun viser sig. Min Compliment til Fru Nansen.

Andreas Sømme.

Molde den 31. October 1905.

Kjære Andreas! jeg er ganske ulykkelig over denne Pante-Obligation, som synes at falde mig til Ansvar. Nu har jeg ransaget og endevendt alle mine Skuffer og Kasser forgjæves; men du ved, et Stykke Papir kan finde paa at skjule sig længe. Nu har jeg af det Slags Papirer saa at sige ingen; men jeg har forholdsvis god Orden, saa jeg ved, hvor det kunde nytte at søge. I min Hukommelse findes ikke andet Spor end, at jeg holdt mig den hele Affaire saa langt paa Afstand som muligt, og derfor er det over al Beskrivelse barokt, at jeg skulde have modtaget og beholdt et Document, som retteligen skulde ligget hos dig, der fik med Betaling og Regnskab at gjøre.

Jeg indrømmer, at det ser galt ud, at Documenterne i sin Tid blev hentet af min Contorist – men hvor er Skjødet? – jeg er saa sikker paa, at jeg Intet har beholdt; thi Intet kunde være mig mere fjernt. Længer kan jeg ikke komme – Amen!

– Jeg har havt en jild Opsvings-Tid som Forfatter. Foruden Napoleon i Kjøbenhavn har jeg i Leipzig hos Georg Merseburger min Sämtliche Werke under Trykning og dertil "Rings um Napoleon". I Sommer var mine Oversættere her, Doctor (Læge) Leskien og Frue – Datter af vor store Mathematiker Sophus Lie, der nylig døde som Professor i Leipzig. De talte om din lille Datter, hvor flink hun var og hvilken Opsigt hun vakte.

Kan du huske en Vinter, mens vi var saa smaa, at vi ikke var begyndt paa Skolen – eller kanske var det i Juleferien. Da var der en Tid deiligt Frostveir, og hver Dag gikk vi til Moder – til min rigtige Moder og fik Skilling til hver sit

Med disse, som kjøbtes hos Lunde paa Torvet, løb vi op i vor Have og krøb op paa Hvælvet af Fars Baad, som laa langs Hækken mod Vandet. Der sad vi og lavede "Skraa" af det varme Sirupsbrød, – vi æltede Indmaden sammen – den blev næsten sort, og Skindet paa Brødet rullede vi omkring; dette blev da spist paatvers og forestillede Skraa. Solen skinnede saa varmt – det var vist helst paa Vaarsiden, Klokkerne ringede til Begravelse, alt var saa fredeligt; vi sad trygge og vel passede i vort eget Kongerige.

Tænk om der var kommet en gammel Spaaqvinde og sagt til mig: du skal komme til at sidde paa Molde, og fremmede Folk skal komme og fortælle om Andreas's Datter i Leipzig! – tror du ikke, vi var løbet hjem hver til sig!

Jeg synes alt i alt, at Politiken har været godt ført, efterat vi fik sat de graadigste Bonde-Ulve i Stald. Men jeg synes, at der bør siges Kongen, som gik, et Alvorsord. A propos! vil du læse første Del af Napoleon, saa gaa til Fredrik; han har et Correctur-Exemplar; men du skal ikke lade nogen anden se det.

Else og jeg er alene og har det saa fortræffeligt.

Hils Maren og Tante fra mig, og alle gode Venner. Jeg glemmer Ingen og Intet; men jeg længter ikke efter andre end efter dig; du maa bestandig have for Øie, at du skylder mig et Besøg; ligesom jeg bestandig holder Øie med den gamle Consul Hansen i Aalesund.

Skriv snart.

Din hengivne *Alexander*.

Michaela Krohn.

Molde den 1ste November 1905.

Kjære Lille Søster! jeg har havt saa ondt for at skrive til dig; jeg har mod Sædvane prøvet forgjæves flere Gange. Og imens har du trofast skrevet til mig, indtil jeg igaar fik dit søde Brev med din Faders Portrait. Tak!

Jeg har tænkt saa mange Gange paa, hvor ganske forfærdeligt I to Unge maa have havt det i den øde Leilighed, saa stappende fuld af levende Gjenstande, der

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
alle saa paa Eder med den Bortgangnes Øine; og for hver Dag blir det værre – jeg ved det –, naar man har sagt til sig selv aldrig, aldrig, aldrig mere kommer han ind ad Døren, da er det, som om Ens Hjerter skulde briste, og somom der aldrig kan blive Glæde mer.

Der kommer nok Glæde igjen; vi er saa nøie naglet til Tiden, som gaar, at vi føres med; og det slibes af; og hvad vi syntes ikke var til at bære, det lægger sig tilslut fredeligt paa Bunden af vor Sjæl og bliver os noget kjært og helligt, som vi tager frem i vore beste Stunder.

Du kan ikke sørge for meget over din Fader; og du skal ikke lytte til dem, der bringer Trøst. Tiden trøster kun altfor fort, og det tomme Rum efter den, som syntes saa uundværlig, fyldes hurtigere til igjen, end vor Kjærlighed vil være ved. Det gjælder at bevare Sorgen over dem, man elskede og mistede.

Desuden skal jeg sige dig en Ting, som Livet har lært mig: Forældre og Børn skal ikke være altfor længe sammen. Forældrene – naar de ældes, faar en stor Trang til at være i Fred og for sig selv; naar Børnene blir til unge Mennesker, er de for mange af os Gamle et yderst plagesomt Selskab til daglig; især fordi det ikke *maa* føles saa, endsige siges; Børnene anser sig altid for at være ligesaa uimodstaaeligt søde, som dengang de virkelig var det.

Og for Børnene selv er det ligesaa ofte til Skade som til Gavn at beholde Forældrene langt op i deres egen modne Alder. Jeg tror, at det meste af det, vi kalder Vrøvl, er en usund Dunst, der stiger op af de store Familie-Moser, hvor der er et Par deilige Besteforældre, en Oldemor, Svigersønner, Tanter, Labaner, Skinsyge og Patteflasker.

Men Kjærligheden mellem Forældre og Børn – og kanskje endnu mere mellem Søskende er alligevel Husets Støtter og det brandfrie Rum i et Menneskeliv. Jeg er vis paa, at du og Mario beholder i Eders sjeldne Forældre en Skat, hvoraf Eders Karakter vil ernære sig længe efter, at begge ere borte. Din stakkels Moder forestiller jeg mig altid som halvveis bortdraget, somom hun vinker til Eder i Tusmørke.

Men jeg synes, jeg ser for mig dig og Mario fast forbundne for Livet i Kjærlighed og Taknemlighed mod de to ædle Mennesker, som var Eders Forældre og trofaste Venner.

Naar vi engang træffes, skal vi tale om din Far, som jeg holdt saa meget af og

som var mig saa nær som en lidt ældre Fætter; – hils din Moder fra mig og sig hende saadanne gode Ord, som hun kan forstaa, om min kjærlige Deltagelse. Hils ogsaa den Lille Broder, som nu maa være stor og klog og bære sin Sorg som en Mand og bære sin ædle Faders Navn med Ære.

Din hengivne Store Bror *Alexander*.

Peter Nansen.

Molde den 4de November 1905.

Naar Forlaget ikke har mere Tillid til en saa gammel Berømthed som jeg, saa maa Forlaget have Ret til at være forsigtigt ved Ansættelsen af det første Oplags Størrelse.

Og naar Forlaget ikke tror paa en større Afsætning, sætter det Prisen derefter – alt sammen i Orden!

Men naar de fire Tusinde i faa Dage rives bort for 28 000 Kroner contant, og Forlaget telegraferer, vi har Satsen staaende og foreslaar fordoblet Oplag, saa vil Undertegnede ikke vide noget af den Metode længer; nu skal det være Alvor med de 4,000 for 50 Kroner Arket; der skal ikke trykkes mere hos Gyldendal end dette Oplag, som jeg antager vil omtrent saldere min Conto.

Saa udbyder jeg Napoleon 2det Oplag til Forlæggerne herhjemme og i Danmark, og derved tænker jeg at bryde dette Spilfægteri med denne elendige Arkebetaling, som omtrent er den samme for de daarlige Forfattere som for de gode. Jeg begyndte med 40 for 25 Aar siden.

De maa gjerne le af mig, hvis Bogen falder til Jorden; men det har nu sjældent hændt meg. Men gaar den, vilde jeg ikke længer holdes udelukket fra den forøgede Gevinst, som følger med i mange Aar at have erhvervet et godt Navn og yderligt faa Skillinger.

Altsaa vor Aftale gjælder 4000 Exemplarer og ikke mere. Ny Kontrakt for nyt Oplag. Vil Gyldendal, Nordisk være med, hvad jeg jo selvfølgelig helst ønsker, maa der nyt Anbud til med høiere Arkepris – jeg har tænkt mig 75 Kr. pr. Ark; og jeg vilde gjerne høre deres Bud strax, saa jeg kan faa budt 2d Oplag tilsalgs, hvis

Deres Svar imødeses.

venskabeligst *Alexander L. Kielland.*

Frederik Hansen.

Molde den 8d Novbr. 1905.

Kifi! Tak – mens jeg husker det! for et udmærket Billede af Napoleon; Tak! ogsaa for et langt Brev af 27d f.M.

Jeg skal bede Forlaget om et – kanske to Tusinde til dig – ialfald før Jul; men jeg vil gjerne vente, indtil succes'en er mere sikker. Jeg kan aldrig tænke mig andet end, at de 4,000 rives bort – he?

Iforgaars blev jeg saa sint over dette lusede Oplag og denne evigt uforanderlige Pris af 50 pr. Ark –, at jeg skrev til Nansen, at denne Gang skulde det være Alvor med Aftalen: 4,000 Exempl. skal Forlaget trykke til den aftalte Pris – ikke en Bog mere; saa sælger jeg Retten til 2det Oplag for 75 Kr. pr. Ark. Jeg har forlangt Deres Anbud strax.

De sidder med Satsen færdig staaende og prøver sig bare frem med det lille Oplag; og naar de saa telegraferer: Kan Oplaget fordobles? er de vant til, at den naive Forfatter er ellevild af Taknemlighed; medens han jo blir evig snydt paa den lille Forsøgspris for de første 4000.

Nu faar vi se. Det er en mægtig Bande; men det er kanske siste Gang, jeg har Anledning til at slaaes med dem; og nu er alt, hvad der heder "Hegel" ude af Spillet og paa sin egen Conto.

Det blir vel med en Udvexling af skarpe Noter; men allerede det er mig en Veder og muligens kunde jeg tappe lidt Zinnober af Nakken paa dem. De var det inderligt vel værdt – de danske Iglar!

Skit i Posthuset! jeg er lei af det hele. – Jeg er ikke utaknemlig – Kjære Ven! bare uforfølelig og vanskelig at stille tilfreds; dertil lidt vigtig af Bogen, som kanske alligevel blir en Skuffelse. Ja – den blir ganske *sikkert* en Skuffelse i Forhold til det Las, som jeg nu har læsset og stillet færdigt, og som denne Bog

forstaar jeg allerede ved Betragtningen af Læsset!

A propos! – jeg laante en Kasse af dine Cigarer hos Oberst Spørck, – glem ikke at sende mig en snarest.

Han har en musikalsk Dame, og hans hele Hus er en Akquisition; men jeg tror, han lurder paa Avancement ad de nye Hofveje; han lægger en altfor svulmende Sikkerhed i den Tone, hvormed han ofte gjentager: vi har nu indrettet os for Livet her i Molde. Det har han ikke; han narrer ikke mig.

Herman Schwanenflügel.

Molde den 8d Nov. 1905.

Kjære Ven! du skal have evindelig Tak for dit Brev! Jeg har i al den lange Tid fra hin Aften følt en Sky eller Skygge mellem os, som har gjort mig saa ondt. Du ved derfor ikke, hvilken Glæde du nu har gjort mig. Jeg var ikke sikker paa at finde dig igjen, da jeg skrev; men du stod i Døren – akkurat som før, som den trofaste gamle Ven, du er; jeg er glad og rørt over dig; og nu skal jeg aldrig gjøre dig nogen Uret i mine Tanker.

Tak ogsaa for Bogen – din mandige og retfærdige Bog. Du tilgiver mig, at jeg kjeder mig fordærvet over Baggesen, Baggesens Feide! og alt det elendige Literatur-Bavl omkring Heiberg. Det hører nu engang til Danmark, og den arme Andersen fik døie sin Portion.

Hellerikke tager du mig ilde op, at jeg foreslaar, vi lægger det Religieuse tilside mellem os.

Men hvad der blir tilbage vil bestandig forbinde os: Kjærligheden til Mandfolket Andersen; den overlegne ukuelige Helt, som var saa uheldigt udstyret til Heltefaget, at Heltemodet hos ham maa have været af en ganske særegen ædel Glød og Gehalt.

Nu har jeg skrevet en Bog om Helte og Forfængelighed – Gid du fik halvt saa megen Glæde af min som jeg fik af din! – og gid vi engang fik snakke længe sammen om det, vi har fælles, og om det, vi naar ad delte Veje.

Hils hjerteligt din gode Frue.

Peter Nansen.

Molde den 12te November 1905.

Kjære Nansen! løft dit Hoved – du raske Gut! Uveiret er over!

Jeg fastholder, at Forfatterne viser sig nedigjennem Kulturens Historie som en hvid Stribe af uskyldige Lam borderet med Forlæggere som blodige Ulve.

Men jeg fastholder ogsaa Deres Tilbud om Extra-Honorar, hvis der er solgt 8000 Exemplarer et Aar fra Dato – Deres Brevs Dato den 9de eller, hvis det kan indrømmes mig? – fra Dags Dato som er lettere at huske.

Vi har nemlig idag stemt over dansk Prins eller Republik; og intet Menneske skal nogensinde faa vide, hvad jeg stemte for – det er svoret!

Nu er der noget andet iveien.

Det er som med Napoleon: Krig afløser Krig.

Jeg gav Afkald paa at læse 2det Correctur, for ikke at sinke. Men Sætterne, som jeg i Almindelighed beundrer – hils dem fra mig! de er alligevel de mest uformodede Mennesker!

Vil De se paa de allersiste Ord i min Praktbog. Der skal staa: "Nat efter Nat!" – det er min Stolthed – dette: efter!

Og saa sætter den Sattans Sætter bare Nat – aldrig Pinedød Bitten mer!

Kan man da ikke blive angst? Tænk om Bogen var endt med dette fjollede: Nat! –

Hvad skal jeg nu gjøre? – jeg tror, De faar alligevel sende mig to Exemplarer af 2det Correctur – jeg vil desuden gjerne have et, som jeg vil indbinde til mig selv med Billeder –, saa kan jeg telegrafere, om jeg ser noget altfor rystende, og dertil er her vel endnu Tid?

– Endnu en liden Ting: I den Bog, jeg har fulgt: Norvins Napoleon, staar der, at Gardens Fører ved Afskeden i Fontainebleau i 1814 var General Petit, medens

Deres ærbødigt hengivne *Alexander L. Kielland.*

Peter Nansen.

Molde den 24d Novbr. 1905.

Kjære Nansen! – jeg har havt megen Fortræd af et Par Fortænder og forresten af min tykke Krop, som atter trænger til en Overhaling af Sult og Tørke. Saa skal jeg og med to Fortænder i Vestelommen holde Tale for den nye Konge imorgen og iovermorgen. Det er al den Fest, som falder paa mig.

Vil ikke De under disse triste Omstændigheder komme mig lidt til Hjælp? – se efterstaaende Ønskeseddel:

1. Tør jeg bede om 500 istedetfor 300 Kroner i December Maaned.
2. Vil De lade mig tilsende Arkene 26–30 – begge inclusive af 2det Correctur; jeg vil lave mig et privat Bind med indklæbede Illustrationer.
3. Vil De sende et Exemplar til: Chicago. Mr. H. Steensland No 215 Milwaukee Avenue med det indlagte Kort.
4. Da jeg ser, at min Bog skal udkomme ganske uanmeldt som en Atrap, vilde jeg bede om, at en liden Lap paategnet "Napoleon-Kielland" maa faa Lov til at hænge bagom Faraos Seng, naar Digterkongens Solvogn kører frem!
5. Det var nok engang, jeg ymtede noget om et dansk Maleri; det var overmodigt Pral, glem det.

Tør jeg bede Dem hilse Deres Frue og min Datter.

Deres ærbødigt forbundne

Haakon VII (telegram).

Molde, 25de November 1905.

Fra Romsdals Amt, hvor Vinterdønningerne langt ude i Vest atter ruller det

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
gamle stolte Kongenavn om de skummende Skjær, medens inde mellem Fjeldene
dybt under Sneen de utaalmodige Blomster drømmer om at drysse over den unge
Dronning; fra Mænd og Kvinder, stor og liden, strømmer der et Væld af
Taknemlighed, Haab og Hengivenhed mod det ædle Fyrstepar, som vil komme til
os for at dele vore Vinterstorme og vore Sommerblomster, vore jevne Kaar og vor
stolte, gyldne Frihed – fra Romsdals skønne Amt ved tusind Hjerters Slag –

Velkommen! *Amtmand Kielland.*

Jens Z. Kielland.

Bergen den 2den December 1905.

Kjære Jens! jeg er her for at faa mine Tænder istand.

– Jeg forstaar ikke, hvor der bliver af Napoleon. Hertil er den endnu ikke
kommen. Som du har seet, har jeg vakt en vis Opsigt.

Men min Tale – den var god – ikke sandt? – tænk, at det endte med, at
Morgenbladet tog mig paa første Spalte i Opgjør med Sverige; – det er uden
Sammenligning det underligste, som har hændt mig. Naar nu Bogen kommer, vil
her blive stor Comedie. Der skal komme Exemplar til dig; men jeg er ganske
nerveus, for Mamma telegraferer idag og spørger efter sit Exemplar; – jeg
forstaar det ikke. Jeg venter ogsaa endelig din Bog med Spænding, – det er altid
en Spænding; og jeg ved, der er gode Partier hos dig; men det store Haandelag –
ser du!

Hils din tapre Kone og den liden Gabriel; – naar vi nu kommer hjem igjen –
Else er med mig –, skal vi begynde paa Jul og Julekasser. Det blir underligt at
springe over dig med Punch; men jeg gjør det med Glæde og Taknemlighed mod
dig, fordi du er saa flink; min Samvittighed er altid saar paa det Punkt.

Men vi maa finde paa noget andet at sende Jer. Jeg ved noget jilt, som
kommer til dig fra Baby i disse Dage, hvis det ikke alt er kommet?

Din *Pappa.*

Molde den 9de Decemb. 1905.

Kjære Jacob! Tak for flere jille Breve. Du har faaet mit Telegram af idag om Huset; jeg tænker saa lidet som muligt paa den Ting; men naar Tiden kommer, skal jeg reise mig som en Løve og sørge for saa mange Penge, at vi kan dele ligt; desværre maa jeg vel bepante den øvrige Eiendom. –

– Nu kunde vi have godt af en Samtale – bare det ikke var saa dyrt at komme til dig; men om jeg kom – med Else, var vi ikke da velkomne? – ak jeg ved nok baade du og Dikka er rede; men hvordan vilde det passe og naar? – det er bare en Tanke – eller rettere et Ønske af de mange, som fødes i mig nu, mens jeg er alene og fri, og faar Tid til at tænke og føle som jeg vil.

Jeg skulde hænge dig op paa Væggen til Tørring, fordi du var den onde Høirebrand, mens jeg var ung. Nu harmer det dig! – ja det siger jeg ikke om. Jeg husker, du begyndte med nogle af Venstres mest fremskredne Ideer: Selvhjælp, Arbeidersocialisme, Forbrugsforeninger – og vips og vupti var du langt bag i Morgenbladet og de værste Lyseslukkere – Monrad, Lochmann Friele – de værste Skadedyr, vi har havt.

Nei! vi skulde være gode Brødre; og glæde os over den store Lykke; lidt Overmod maa du taale af mig.

«Min smukke Hilsen" – den var nu vel sød; men der var kommen en underhaands Anmodning fra alle Amtmænd om at sende et pent Telegram; ellers havde jeg aldrig faldt paa det. Min Tale derimod, som faldt aldeles til Jorden, da jeg holdt den, var bedre.

Nu gad jeg vide, hvorledes det vil gaa mig med Napoleon. Jeg vil dog haabe, at der blir skraalet op fra Sverige!

Men hvad tror du, Morgenbladet vil finde paa? Jeg anser det uden Sammenligning for det mærkeligste som er hændt mig i Livet, at Morgenbladet tog mig til Forsvar mod Svenskerne – saa du det? – og jeg har dog ikke forandret mig? –

din *Alexander.*

Peter Nansen.

Molde den 9d Decemb. 1905.

Kjære Hr. Nansen! Bogen er kommen; den er usædvanligt smuk – synes jeg; og alt, hvad jeg har bedt om, er gjort paa den mest imødekommende Maade.

Jeg har ogsaa modtaget Niss's Tegning, som jeg er meget glad over. Tak!

Naar jeg mukkede over min Bogs Anmeldelse, var det nærmest for at være vittig og for at give Luft for den Misundelse, jeg altid har pleiet i mit Bryst overfor Jonas Lie – det er den eneste Misundelse, jeg indrømmer; men naar De spørger for Alvor, hvad jeg mener dermed, saa kan jeg ærligt svare: ingenting. Jeg har Intet at klage over; men meget at takke for.

Idet jeg samtidig hermed fastholder mit historiske Syn paa de hvide Lam og de rivende Ulve, beder jeg Dem modtage min oprigtige Tak for det Venskab, De gjennemgaaende har lagt for Dagen baade nu og før; og naar jeg først gjør dette nu og ikke paa Deres Tiaarsdag forleden, saa er det, fordi jeg aldeles ikke forstod det. Det er mig endnu den Dag i Dag ubegribeligt, at det er ti Aar, siden De indtraadte i Gyldendal; først idag efter lange Prøver fra Aar til Aar i Erindringen kan jeg forstaa det. De maa til min Undskyldning mindes, at nu er jeg *ganske* alene; baade Beate og Baby er borte, og Else kan ikke regnes; først ved nogle Ord i et Brev fra Fru Hegel idag gik det op for mig. Jeg beder Dem modtage min Tak for alt godt og elskværdigt, De har gjort mod mig, – jeg forstaar meget godt, at jeg er en af dem, som skylder Dem mest. Jeg haaber ogsaa, at De selv har havt en Følelse af min Taknemlighed – tiltrods for mit historiske Blik! men at jeg ikke passede paa nu ved Deres Tiaarsdag var den rene Tilfældighed, som De maa tilgive. –

– Med Bogen faar De nok Ret. Det var et lumsk Slag af Kavling. Men han har dog ikke Ret – Aage Friis – der er mere i Bogen end han vil se. Lad os nu vente paa Svenskerne. Jeg har ventet mig ganske anderledes Hug af Had og Harme end den Smule Ondskab i Politiken.

Men – forat komme til Sagen! hvordan ser det ud med Pengene? Baby vil bringe Dem et Jule-Gave-Budget, som kan bringe den mest forhærdede Skatkammer-Lord til at ryste! – sig os en lempelig Besked i denne hellige Juletid, som allerede i mange Aar har havt en liden gammelagtig Duft af Gjældsarrest og

Min Tak og Hilsen til Forlaget! Min ærbødige Compliment til Fru Nansen! Et
venskabeligt Haandslag til Dem –

Deres forbundne *Alexander L. Kielland.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 17d December 1905.

Kjære Mester! her kom et Telegram imorges fra Alexander i Chicago: "Gjør alt,
hvad du kan for Steensland. Kan ikke Bjørnson hjælpe os?"

Det ser ud til at de har delt sig i to Partier derover: Steensland contra Gade;
men det kan vist ikke nytte. Jeg spurgte for nogen Tid siden i
ConsulatDepartementet; og der svarede de mig, at Gade var saagodtsom
designeret til Consul i Chicago; og dermed troede jeg, Sagen var afgjort.

Interesserer du dig det minste for Sagen? Jeg vilde bare kunne sige min Søn,
at jeg havde gjort alt, hvad jeg kunde; han arbejder hos Steensland; men det er jo
egentlig ikke nogen Grund til at gjøre Steensland til Consul! eller for mig at
arbeide med den Indflydelse, jeg ikke har. –

Tak for Telegrammet! – ja tænk i min Ensomhed var jeg en halv Dag rigtig
nedslaaet af Kritiken! det har aldrig hændt mig før, og det skal aldrig hænde mer
– kan du tro. Tak for Haandsrækningen! Glædelig Jul! Hilsen til Karoline og
Dine.

Din *Alexander L. K.*

Andreas Sømme.

Molde den 18de December 1905.

Kjære Andreas! du kan ikke tro, hvor jeg blev glad, da jeg fik dit Brev. Alle disse
Dage har jeg gaaet og sagt til mig selv og Else: jeg forstaar ikke, hvorfor jeg ikke
kan faa mit Jule-Hjerte; iaar er dog alt saa godt blandt mine.

Brev til dig havde sagt noget forbandet Tøv om, at jeg vilde være sint paa dig! – først da jeg fik dit Brev, følte jeg, hvor det sank i mig af Glæde over, at der ikke var noget iveien og med en Gang havde jeg mit Jule-Hjerte – Tak! – lettere end paa mange Aar.

Thi nu skjælder de fra alle Kanter saa voldsomt over Bogen, at man kan føle, den er god; og at jeg har i Behold alt det Had, som bestandig har æset ud mod mig; se for Exempel den Perle: Caspari! – han drives af sit Had saa langt, at han taler om "Novellisten Kielland med hans tørre Detailler".

Jeg gad vide, hvad saadan en Mand tænker, naar han skriver disse Ord om litteraire Sager, hvis Værd Samtiden har erkjendt paa mange Sprog, og som han ved vil vare længer end vi, som nu lever; han er dog ellers en fornuftig Mand – tænk! Kiellands Novelletter med de tørre Detailler! Det er en ren Fornøielse at se ham vride sig i Arrigskab.

Du skal se, de driver det saa vidt, at Bogen blir solgt af den Grund.

Men det er en vanvittig Pris. Jeg havde haabet paa 5 Kroner; men sligt gaar efter fast Pris pr. Ark; de gode Bøger er ikke dyrere end de slette; det er bare Størrelsen.

Det glæder mig uhyre, at du kunde more dig – og det havde jeg ventet. Udenfor den lille vigtige Kreds af Adjunkter, som maa lade, somom de har læst alt, hvad jeg har læst og saa uendeligt meget mer, er der netop en Masse Mennesker, som aldrig har faaet Napoleon saaledes belyst i en Fart fra alle Kanter, samtidig som Bogen literairt er noget af det beste, jeg har gjort.

Glædelig Jul! desværre ved jeg, din gode Datter har det ikke godt, vil du ikke hilse det søde snille Menneske fra mig og sige, jeg vilde saa gjerne høre, at hun er bleven frisk og munter igjen!

Glædelig Jul til Maren! – naar jeg finder noget rigtig fælt i Aviserne, klæber jeg det op paa Contordøren, – og jeg ler – ja for tilslut blir Verden til at le af – bitterligt!

Glædelig Jul til gamle Tante Hanna og alle dine.

Din hengivne *Alexander.*

Det kongelige Bibliotek.

Molde den 21de December 1905.

Efter Aftale med Enkefru Etatsraadinde Collin f. Knutzon tillader jeg mig herved at oversende mit Manuskript til den siste Bog: Omkring Napoleon, forat dette kan blive vedlagt mine øvrige Mauskripter i den Collinske Samling.

Ærbødigst *Alexander L. Kielland.*

Jacob Kielland.

Molde den 30te December 1905.

Kjære Jacob! Naturligvis var Bernadotte en af de fremmeligste SergeantGeneraler, som Republikens Krige uddannede. Men vi forstaar ikke, hvor mange hundrede der var af dem. Det var derfor, og *det* var anerkjendt i Samtiden, at Intet kunde forklare, hvorfor han blev trukket frem af den store Skare Officerer undtagen hans personlige Forhold til den familiekjære Napoleon, Ponte Corvo, Marechal etc. Svenskerne vilde ingenlunde have ham, men Eugene Beauharnais.

Han vandt tre (to) Slag mod sine fordums Krigskammerater i 1813 paa et Tidspunkt, da alt flød over til de Allierede – dels i aabenbar Desertering dels i det store moralske Omslag, der gjorde det umuligt for de Franske at seire paa de tyske Slagmarker – undtagen for ham – den Ene. Derfor tabte alle Napoleons Hærførere de Slag, hvor de var alene i 1814–13 – deriblandt ogsaa et Par mod Bernadotte. Men derfor var og blev disse Generaler ham i Krigshistorien uendeligt overlegne alligevel.

Alt dette staar ogsaa i min Bog, men paa en saadan Maade, at dit Spørgsmaal: er du retfærdig mod Bernadotte? netop var det samme som jeg ventede mig og som jeg altid har faaet. Er du retfærdig mod Præsterne? – mod Embedsmændene, mod Verdens alle Blærer og mod Kongerne? – har du bukket pent rundt til alle Sider, før du forlader Selskabet?

Nei. Det var heller ikke derfor, jeg indbød disse Karle til at danse efter min

Der findes vist, og der kommer nok Bøger, hvor Lyskastene finder
Helteskikkelsen Carl Johan. Har de mere Ret end jeg?

Thi hvorfor spørger du? af ganske udenoms Grunde.

I din Broders Billede af de værste Skygger af Forræderiet omkring den Store
har Bernadotte faaet akkurat den fremragende Plads, der tilkom ham; der er i
saa Henseende ingen Uretfærdighed historisk begaaet mod ham; jeg tror, jeg har
faaet alt det onde med, som jeg viste.

Ser du nu ikke, hvor aldeles udenoms – og ikke "omkring" det er, hvor stor
General Bernadotte var? – og hvor høit han i saa Maade rangerede i Samtiden?

Naar du spørger efter Retfærdigheden, forlanger du strøet Sukker paa de
bitre Skuffelser, du lider i egne Fordomme, som tages fra dig og bespottes. Det
samme har hidtil alle Anmeldere i Danmark gjort.

De Danske er saa edderspændte – som Baby siger – af Misundelse over, hvor
godt vi klarede os, at det triumferende opgjør med Bernadotterne og Svenskerne,
gjør dem ganske rasende.

Men kan du tænke dig noget saa heldigt? Jeg begyndte Bogen ifjor i
Fortvivelse som et Løfte til Hegel, der gjorde os Vanskeligheder med Penge. Jeg
havde aldrig troet, at de Optegnelser, som laa der i flere Aar, skulde kunne
sveises sammen til en Bog; men jeg gjorde det; og samtidig steg efterhaanden
frem den sorte Skikkelse af vor værste Fiende Bernadotte – Kongens Bestefar.

Og mens jeg skrev, forandrede alting sig saaledes, at da jeg var bleven færdig,
var Bernadotte ikke andet end Kongens Tip-Tip-Oldefar! – og Tipoldefædre har
vi 8 af, saa det er ikke saa farligt. Men jeg gad vide, hvad de vilde gjort med mig
– Bernadotterne? – det kan nok hænde, at der blir Kjølighed nok, det skader
ikke; men de kan ikke tage Livet af mig som Amtmand, hvad jeg tror, Oscar den
2den vilde gjort.

Naar bare de Danske – og nogle personlige Fiender i Pressen – saasom
Cavling – bare de ikke havde skadet Salget af den allerede kostbare Bog saa
meget, skulde Bogen kommet til sin Ret som en Folkebog i en morsom Form,
som alle trængte til – tiltrods for, at alle Anmelderne jo maa lade, somom de har
vist alting og mere til.

dem, saa den kommer kanske op; men desværre bliver det nok ikke den økonomiske Opreisning, jeg engang drømte om.

Nu vil jeg dog spørge Vognmanden i Veblungsnæs, hvad det vil koste at kjøre os til Otta, vente der f.Ex. 3–4 Dage og kjøre os ned igjen – he?

Det er saa længe siden, jeg saa en hvid Mand! Glædeligt Nytaar i Hus og Hjem og i dine Børns Hjem; og Tak for det gamle Aar fra mig til dig Kjære Broder! og til Dikka.

Din *Alexander*.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den siste Dag i Aaret 1905.

Kjære Mester! Tak for dit Brevkort om Stensland, – jeg maatte le, at jeg traf saa godt! Ja, nu har vi da begge gjort vort beste; og du har vundet; eftersom jeg netop idag fik høre fra Fætter Axel i Consulat-Afdelingen, at Gade er ansat.

Men da jeg læste dit Brevkort høit for mig selv: "Jeg kan væl aldrig vente, at du nogensinne mere kommer hid!" – da for det som Is igjennem mig: hvorfor Fanden skulde jeg ikke komme til Aulestad igjen? hvis de vil have mig – ja, jeg tænkte ikke engang, hvis de vil have mig; for jeg vilde komme alligevel, om saa galt var, forat bide mig fast i Dørstolperne og fylde Latter opunder Lofterne; jeg vil altid komme igjen til dig.

Du ved ikke, hvor nær du var ved et Besøg, da du skrev Kortet. Jeg havde just skrevet til Jacob Broder, at jeg vilde sætte mig i Bevægelse for at komme ned til ham nu snart; vi har saa meget at snakke om; og det er saa længe siden, jeg saa a white man.

Kom jeg bare indom dig et Par Dage, saa ved du, hvor uhyre meget, vi kan faa snakket, og hvor meget jeg bærer bort med mig; du har ogsaa godt af at faa en god Laat ovenpaa al den Høitidelighed.

Pas derfor paa at holde Jule-Øllet skummende, saa skriver jeg til min Ven og Vognmand Arne Mjelva i Veblungsnæs og spørger om Prisen og om, hvor mange

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Dage han vilde vente paa mig i Otta; kanske tog jeg Else med, – jeg *maa* ud og helst lidt udenfor Amtet; de danske smaa Tøvekopper fik ødelagt Salget af min Bog, ellers skulde jeg nok faret længer ud.

Altsaa om en 14 Dages Tid – he?

Glædelig Jul i Huset for dig og dine; Hilsen til Karoline

Din hengivne *Alexander L. K.*

Vi kunde for Exempel ogsaa tale om, hvorledes Jonas Lie gjør op sit Regnskab med B. B. under Billedet af A. L. K.

Peter Nansen

Molde den 6te Januar 1906.

Kjære Nansen! jeg har læst Deres Brev med Opmærksomhed og med et bestemt og behageligt Indtryk af, at De mener mig det saa vel som overhovedet en dansk kan mene en norsk det i literair Henseende, og at Deres Tilbud er de beste, man kan erholde i Skandinavien.

Jeg ser Dem sige: Min Herre! hvad er 20 Linier om Dagen for Dem?

Ak nei – tilvisse! jeg klarer mangfoldigt flere Linier, naar det først gaar løs. Men – som jeg har sagt saa mange Gange – Aanden maa tage mig i Nakken; jeg kan ikke finde paa noget af mig selv.

Hm! det falder mig forresten nu ind, at Aanden denne Gang var Jacob Hegel; havde det ikke været saa knapt med Pengene for et Aar siden, var jeg aldrig kommet til at binde mine Optegnelser sammen til denne Bog om Napoleon, der er saa meget bedre end den danske Kritik forstaar.

Og endvidere falder der mig noget ind; og det er, at denne Indgang paa dette Brev er den allertaabeligste og uheldigste, da det gjælder om at afperse Forlaget 1,000 Kroner, som maatte sendes Fredrik Hansen i Stavanger strax.

Amtmandinden kommer vel hjem snart, saa ophører hendes Maanedspenge; jeg selv maatte give slip paa de 300 og leve paa Klatgjæld, og Baby fik komme hjem igjen, – det var et kort Opsving; men Fredrik Hansen maa absolut have 1000 Kroner.

Tror De, det lader sig gjøre?

Gaa nu ikke hen og sig: lad os heller prøve Ikke-interventions-Principet som sist; lad Pengekniben uforstyrret mase hans Knokler i øget Skruegang! – der kommer ingenting, jeg forsikrer Dem: Pinebænken er forgjæves!

Nei! forsøg heller den linde Zefyr-bringende 1000 friske Forlagssedler til Fredrik Hansen, saa skal De se, at den Sindets Ligevægt, jeg behøver, vil hastigen give synlig Frugt.

Ak! om De viste, hvor jeg er træt af denne lurvede Armod, som i den Grad vanklæder mig. I næste – nei i dette Aar forsvinder jeg.

Deres *Alexander L. K.*

Guthorm Hallager.

Molde den 12te Januar 1906.

Kjære Herre og Gode Ven! – et godt og Glædeligt Nytaar for Dem og alle Deres!

Jeg er begyndt at spinde en liden privat Intrige, hvori De herved inddrages, fordi De har vist Dem velvillig og fordi jeg haver Dem behov.

Da jeg fik den halvt-officielle Besked fra Amtmand Furu, at alle Amter vilde telegrafere, lavede jeg en Morgen i Halvsøvne hint Telegram, der gjorde mig saa berømt.

Jeg syntes nok strax – og endnu mere siden, at det stod et Par Toner høiere end min naturlige Stemme; men jeg var virkelig glad; og desuden følte jeg mig saa sikker, fordi jeg havde min Bog, hvis Frækhed endnu ikke er gaaet op for den ærede Samtid – den havde jeg jo i Baghaand.

Alt gik ogsaa godt. Kongen fik se, at jeg gjorde stor Forskjel; men samtidig gaar det jo ikke an for en Amtmand at skrive saadant om et nært Dynasti; – nei jeg tænker saa ofte paa, hvilket Helvedes Rabalder, der var blevet, om Bogen var kommen under Bernadotterne; og det var Meningen; men alt forandrede sig paa den pudsigste Maade, mens jeg skrev.

Nuvel! der er heller ingen Skade skeet. Kongen er en klog Mand; han kan se, at jeg mente ham og Dronningen vel, og han er saapas Sømand, at han ved, at vi

Men paa den anden Side maa han jo for Familiens Skyld holde denne Amtmand paa det sorte Bræt. Og her staar jeg overfor noget, som jeg er bestemt paa at unddrage mig – nemlig Kroningen i Trondhjem; jeg vil ikke udelukkes og jeg vil ikke gaa der mellem alle de Fremmede som den lidt beklikkede Embedsmand, jeg er – ikke for min Bog – forstaar De! men fordi den nuværende Statsraad Arctander i Ledtog med professor Hagerup, som nu har melet sin Kage paa begge Sider, i sin Tid skamskjændede mig i Storthinget paa en saadan Maade, at det æser i Krogene af Haan og Grin, hvergang det nævnes, at jeg blev Amtmand; der er ikke gaaet nogen Dag, uden at jeg har følt den Skade, de To voldte mig – efter mit Skjøn – ganske uforskyldt.

For nu at bringe alt dette ud af Verden, er jeg begyndt en Intrige, der skal se saaledes ud: allerede snart beder jeg om en Permission indtil 3 Maaneder i Udlandet, Reisen er stillet mig i Udsigt af Venner og maa tiltrædes i Mai – noget af dette er Løgn – ialfald endnu og delvis; men det kan ikke De hjælpe; De skal bare hjælpe mig saa vidt, at De leilighedsvis skal skrive til mig, at De ikke tror, der vil blive nogen Vanskelighed ved en saadan Fraværelse. Jeg ved, at jeg kan gjøre Regning paa Stuevold-Hansen, og at han er her.

Naar Permissionen gjøres saa lang, er der ikke noget iøinefaldende ved den – og desuden er jo Sagen grei nok; og der er kanske Ingen, som lægger Mærke til det. Vilde De være saa snil, at De tager saavidt Del i denne Intrige, at De vilde forberede mit Andragende og meddele mig, at jeg tør gjøre Regning paa Indvilgelse.

– Det var – kan De tro! en haard Tid, dengang I andre gik til Halsen i store Begivenheder inde i Hovedstaden hver Dag, og vi stod i Moldes fredelige Gade og læste Opslag paa Budstikkens Vinduer.

Men jeg var hele Tiden klar over, at jeg var ganske overflødig og samtidig lidt for god til bare at staa paa Gaden. Saa trøstede jeg mig med min Bog; og det gjør jeg endnu; jeg kan aldrig tro andet, end at den maa blive morsom, naar Anmeldernes Vrede lægger sig, over at jeg vilde skrive noget, som de alle viste bedre. Men naar man nu ser, hvor lidet vort vestlandske Had til Bernadotterne slaar an, maa man endmere undres over, at de kunde kastes saa prompte og subito og være taknemlig for den raske Haand, som greb ind.

Undskyld al denne Vidløftighed.

Deres ærbødigt hengivne *Alexander L. Kielland.*

Constance Gran.

Molde den 22 Januar 1906.

Vil du udføre nogle Commissioner for mig? Vil du for de indlagte 20 Kroner besørge mig tilsendt en Masse fine Smæld-Bonboner, lidt eller passeligt Cotillon-Stads og nogle Stilker engelsk Selleri?

Jeg skal indfri et gammelt Løfte til Else ved at give et lidet Bal i et nærliggende Pensionat-Lokale, saa slipper jeg Uhyggen hjemme. Dagen er foreløbig fastsat til den 30te Januar og Gjæsternes Antal er 18 – vil du i din Visdom indrette dig derefter.

Selv er du velkommen – det ved du! og herved indbuden; men jeg er jo bange for, at denne Høgunge har et Blækhus om Foden, saa det er ikke saa let at flyve.

Jeg kunde saamænd trænge vel til at komme til Bergen – tyk og tandløs som jeg er; og kommer jeg, vil jeg abonnere paa Høgungen for mig selv; der er altid saa mange i Følge med dig.

Din hengivne *Alexander L. K.*

Olaug Preuthun.

Molde den 22d Januar 1906.

Kjære Fru Preuthun! havde de ikke i Køkkenet seet Snippen af Gutten til Preuthun, og dersom jeg ikke vidste, at kun De driver saadanne sjeldne Blomster, vilde jeg igaar Aftes have været ganske uden Begribelse.

Og hellerikke idag er Hovedsagen mig klar – nemlig: hvorfor jeg skulde have dem? – disse vidunderlige Cactus, som jeg ikke er sikker paa at have seet før.

Mon det skulde være, fordi vi ikke har seet hinanden paa saa lange Tider? – og først mødtes igaar udenfor Bryggerne?

De begyndte saa stivt paa en kjølig Amtmands-Hilsen, saa jeg kjendte Dem ikke. Men da De hørte, hvor glad jeg blev ved at se Dem igjen, tænkte De siden paa Dagen: han skal sandelig faa en Blomst – det gamle Spøgelse! – gik det ikke omtrent saaledes for sig?

Tusind Tak!

Deres hengivne *Alexander L. Kielland.*

Jacob Hegel.

Molde den 26d Januar 06.

Kjære Ven! dette gaar ikke an, at vi kommer ganske fra hinanden. Det kan være vel nok med det rent forretningsmæssige – det gaar ogsaa meget godt; jeg blir ligesaa fint og elskværdigt behandlet som i din Fars og i din Tid.

Men vi havde ogsaa andet sammen, som ingenlunde skal dø ud. Det er et Aar siden vor Reise – jeg glemmer aldrig den Afsked jeg hver Dag tog med hele det Paris, som jeg kjender og elsker; – tænk! saa grundigt gjorde jeg det, at jeg ikke engang føler Trang til at komme tilbage. Nu hænger jeg som en følsom Yngling over Italiens Kort og længter, – gad vide, om jeg kommer der, før jeg dør.

Naar I næste Gang kommer til Paris, vil I have det jillere, fordi Familien nu – som jeg hører – er bleven fuldstændig bilvant; – Kjære! fortæl mig: er det saa jilt, som du havde tænkt det? savner du aldrig Lugten af dine fine Heste? – jeg tror aldrig, jeg kunde blive glad i Bilen. Der er idetheletaget en stor Forandring, naar jeg tænker paa Eder i Vinter. For dig synes jeg det maa være en stor Fornøielse at løbe i Byen og komme hjem igjen uden det store Apparat med Jernbanen; eller du kan tage din Bil og fare ud til Skovgaard og hjem igjen paa en Time – he? Julie synes jeg ogsaa maa have godt af Forandringen; om Vinteren var den dybe Stue paa Skovgaard som en Brønd, man sank ned i, forat stige op til Overfladen og spise. Jeg havde ikke noget imod hverken Brønden eller Overfladen, men høie Vinduer mod Amaliegade med Solskin og den stadige Udsathed for Visiter synes mig gavnligen at maatte modarbeide Fristelsen til at synke ned i Brøndens triste Grums. Baby har beskrevet, hvilket smukt Hus det er; Tak for al Elskværdighed mod hende.

Synes du ikke, Kritiken var overflødigen vigtig? Saa vel skrevet en Bog faar man aldrig i Skolen og sjelden senere om Historie eller Geografi. Men hvad der undrer mig mest er, at ikke engang mine Landsmænd synes at føle Bogen som en Befrielse ovenpaa al denne revolutionaire Correcthed, denne Hensynsfuldhed mod vore argeste Fiender; – alle tar de Afstand fra mig og beklager mine "Æselspark"!

Naar jeg bare havde Raad til det, kan jeg ikke tænke mig noget jillere, og det forandrer sig nok. Men de fleste var saa glade over at se mig ligge overende med mit Konge-Telegram, at de formeligt blev gale paa mig, da jeg reiste mig op igjen som den samme jeg var før. Det har frisket mig utroligt op; men det har vel ganske ødelagt Bogens Salg?

– Dersom du kunde – saaatsige bagfra – lade mig vide noget om B. B. Han har den hele precaire Tid været god og snil i sine Breve; han roste overmaade Napoleon – allerede efter første Halvbind. Men da han engang lod falde et Ord som: du kommer vel aldrig mer til Aulestad, greb jeg dette og svarede strax – som sandt var, at jeg bestandig tænkte paa at besøge ham og Jacob Broder paa en Vintertur over Fjeldene. Herpaa svarede han aldrig. Ved du, om han kanske har Huset fuldt? – om Ibsens bor der? – og mon Stemningen skulde være saadan, at de ikke har Sands for en Fremmed mellem sig?

Jeg havde ellers virkelig tænkt at stanse en Dags Tid paa Aulestad, naar jeg i Begyndelsen af Februar kanske reiser til et Familieraad til Jacob paa Stange. Jeg føler mig jo noget ensom her – alene med Else.

Lad mig nu se, at du ogsaa skriver mig et Ord. Du har vel ikke skrevet flere Digte siden:

Vi Sømænd gjør ei mange Ord

Vi seiler paa den tørre Jord

Naar det blæser,

Naar det blæser!

Hils Huset.

Din hengivne *Alexander L. Kielland.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 1ste Februar 06.

Kjære Mester! – jeg ser, du er i de siste Dages Arbeide med en ny Bog – du Lykkelige! og det har jeg tænkt mig kunde være Grunden til, at der ikke kom Svar, dengang jeg selv indbød mig til Aulestad.

Nu tænkte jeg halvt om halvt at reise i denne Maaned med Else til FamilieMøde paa Stange, indom til dig som sist – med eller uden Else? og hjem igjen c. den 18d, derved sparer jeg et Kortparti med Champagne, som jeg har vænnet mig selv og mine Venner til paa min Fødselsdag.

Lad mig høre en Dag – er du snil – hvorledes dette passer for dig – hils Caroline.

Din hengivne ALK.

Guthorm Hallager.

Molde den 5te Februar 1906.

Kjære Hr. Hallager! det var et godt Brev, De skrev til mig den 24de f.M., skjønt jeg ikke forstaar Brøkgregningen med Berømmelsen og ingenlunde er enig i, at det bare er jeg, som mindes de to Herrers Forhaanelser; det følger overalt som en liden Haan i Blikket – især hos alle Embedsfolk ned til de dummeste.

Men De undte mig en god Overhaling af koldt Vand, saa jeg ser, hvor langt bort jeg var kommen i min Ensomhed; De har Ret; hvorfor skulde jeg gaa afveien eller surmule, der er saavist ingen som vilde mærke det. Og derfor har jeg nu skammet mig lidt og leet af mig selv bagefter; og De skal se mig svinse nedover Romsdalen som det galanteste Pindsvin af dem alle!

Forsaavidt er alting godt. Tilbage staar Pengene; det blir forfærdeligt dyrt! men nu glæder jeg mig ligefrem; jeg har ikke rigtig sat mig ind i den umaadelige Forskjel fra den Tid, da vi maatte forestille os en Kroning af en Svenske! nu skal det bare blive jilt.

Hvad mener De med "det vestlandske" i Napoleon?

Deres ærbødigt forbundne *Alexander L. Kielland.*

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 8 Febr. 1906.

Kjære Mester! jeg havde ogsaa, inden jeg idag fik dit Velkomstbrev begyndt at forberede min Reise; men den er compliceret. Ser du: til Stuflaaden – med d – skal det forestille en Veibefaring, som jeg tager Lensmanden og Amtsingenieuren med til – paa Statskassens Regning.

Sultanens Rigdom – sige mine Forbilleder de tyrkiske Embedsmænd:
Sultanens Rigdom er et Hav; hvo som ikke drikker deraf, er et Svin.

Der er mig derfor umuligt at sige, naar jeg er paa din Station, som heder Faaberg. Men fra Otta – eller før skal du faa ordentlig Besked.

Saa vidt jeg nu kan se, skulde jeg være hos dig Torsdag den 15d Februar Middagstider, hele Fredag og afsted Lørdag. Saa kom jeg til Jacob, hvor vi forhaabentlig alle Søkende skal samles – det er saa uhyre længe siden – netop min Fødselsdag den 18d Febr.

Saaledes er Planen i de første Omrids; men der skal jo noget til, at alt kan klappe sammen; imidlertid er der jo to Ting faste: der er lagt i Ovnen paa Aulestad, og Statskassen – den har vi Gud inderlig være lovet!

Jeg glæder mig til at kjøre de lange Dage i Slæde, sidde stille og tie og tygge Tobak, og til at snakke, saa du skal vifte udmattet med Ørene, naar jeg reiser.

Din *Alexander L. K.*

Jacob Kielland.

Molde den 9d Febr. 1906.

Kjære Jacob! Nu forestiller jeg mig Sagen saa: Vi formaar Stavanger Privatbank til at overtage Transaktionen – billigere faar vi det ikke. Saa betaler Staten

Dernæst udbetaler den til de 4: Jacob, Kitty, Jane og Dagmar hver 8,333,33 Kroner og faar Pant i vor Landejendom for hvad Tycho og jeg skylder ÷ vor Sjettepart af de 50,000 Kr. Saa faar det snurre videre som før, til næste Gang vi sælger; og da skal det være i florissante Tider lige efter en stor Ildebrand, der gjør Omegnen dobbelt verdifuld.

Hvad synes du om et Familie-Raad paa Stange den 18d Februar eller deromkring? Galeasen "Tre Søstre" af Stavanger kunde baxes op paa Mjøsen, saa var vi der. Hvis Letmatrosen Janna fik være med, tog jeg kanske Kokken Else med mig. Men lad det være nok med os Gamle – he? lad os ikke overbebyrde Situationen for Dikka. Tiden kan du omtrent sætte selv; jeg kan være fremme paa 3–4 Dages Varsel; thi nu reiser jeg nedover forbi B. B. – hvis jeg ikke hører fra ham – ja i alle Tilfælde, naar vort Møde kommer istand; og naar jeg nævner den 18d Februar, er det bare, fordi jeg gjerne vil være af Byen den Dag, som jeg ellers har vænnet mine Venner til at celebrere med et kostbart Gilde.

Lad mig høre dit Prop.

Din hengivne Broder *Alexander*.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Molde den 10d Febr.1906.

Kjære Mester! – jeg vilde bare sige, at dennegang blir det ikke noget af. Jacob telegraferer, at han netop i de Dage blir optaget med noget andet; og jeg vilde saa gjerne kunne gjøre disse to Besøg paa en Gang. Jeg maa altsaa foreløbig slaa den Tand ud, og det var leit; jeg havde glædet mig og samlet Penge. Af disse tog jeg en liden Del og sendte den til Aftenposten med Bøn til Schibsted om han vilde forsøge en Indsamling til John Poulsen. Kan du huske for 28 Aar siden, da jeg læste mine Noveller for dig om Aftenen hos Fritz Thaulow i Paris, da var Poulsen der. Jeg bad ham komme til mig og spise Frokost næste Dag; han kom og spiste godt og snakkede sit Snak, som altid er morsomt, naar han slipper sin lille Ondskab løs.

Men hvad jeg vilde fortælle, var dette: Flere Aar efter traf jeg ham i

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Kjøbenhavn; og jeg sagde da til ham: De saa daarligt ud sist i Paris; ja, svarede han og saa paa mig med de store bare Øine, jeg gik og sultede fra Dag til Dag.

Men Herregud Mand! raabte jeg; De saa jo, at jeg levede som den rige Mands Søn; De kunde da betroet Dem –

Nei – jeg kan ikke det – svarede han. Saaledes ved jeg, at John Poulsen altid har været.

Vil du ikke deltage i en liden Indsamling for ham; jeg formoder, mit oprop kommer i Aftenposten.

Din *Alexander L. K.*

Peter Nansen.

Molde den 28 Febr. 1906.

Kjære Nansen! Moldes Boghandler var her. Han havde faaet en Skrivelse fra Forlaget, som han ikke rigtig forstod.

Var det Meningen, at han ustraffet kunde sende tilbage 20 Exempl. af Napoleon? – han havde under min letsindige Garanti bestilt 50.

I Tilfælde af, at dette var Meningen er jeg meget taknemlig og lader Manden retournere de 20; 30 fik vi solgt.

Ellers ved jeg Intet at melde; jeg synker tilbage i Hverdagslivets Dæmonik, bliver fed og uden Haab.

Deres *Alexander L.K.*

Jens Z. Kielland.

Molde den 1ste Marts 1906.

Kjære Jensemand! hold dig fast! – jeg forærer dig syv Aktier i Træplantningen ved Frøilandsvandet. Der er indbetalt 280 Kr., men de er endnu meget lidet værd; derfor synes jeg, du skulde byde din Svigerfader dem til pari, saa er vi to om Gaven.

Maanednen i et Aar fra 1ste Januar 1906 – at hæve hos Fredr. Hansen.

Det skal du have for Bogen. Dens Svagheder ser du selv; jeg synes, det ser smaat ud; om du havde fyldt denne Bog med dine grinagtige og gode Tegninger, vilde det ikke blot have undskyldt, men levendegjort det store Natur-Apparat og gjort det til Hovedsagen.

Om jeg kunde faa tale med dig en Time! Læs nu opmærksomt denne Plan: En Strimmel langs Jæderens Kyst samles fredet paa en Haand med Jagtret; Stykket mellem Aarreelv og Tyggen ved Sele gjøres til zoologisk Have; saasnart en Plan foreligger, skal jeg lægge den frem for Kongen, og du skal blive Fugle-Inspecteur, som har været mit Livs Drøm. Bodden kan bo paa Jordhoug. Lav Plan; der skal jo ikke Penge til, vi kjøber foreløbig Intet; bare Fredning, Opsyn og Jagtret paa 5 Aar – den koster vist ikke stort – men en hel Mands Energi! du ser, det er et Levebrød og hvilket!

Dette Brev fuldt af Guld og gyldne Ord, gid det maatte træffe dig i en god Stund. Hils Hilda!

Jeg ligger forresten syg.

Din Pappa.

Oliver Bjørnsund.

Molde den 4de Marts 1906.

Hr. Oliver Bjørnsund! Forleden Dag begynte jeg et Brev til Dem; jeg havde hørt, at De har havt Sorg i Huset, og det var min Mening at komme til Bjørnsund nu i Fisketiden, det er saa længe siden; jeg saa i Almanakken, at der var et Firtal paa den 2den Marts; men saa blev jeg optaget af noget andet, og Brevet blev ikke skrevet.

Igaar fik vi vide om Ulykken i Gjæslingerne.

Jeg ved ikke, om vi To nogensinde har talt om det, som jeg kalder Firtal i Almanakken? – det er det astronomiske tegn 4 for Planeten Jupiter. Derfra, hvor jeg kommer – fra Jæderen og Sydvest-kysten, hænder det næsten bestandig, at

indtræffer et eller andet Opbraad i Luften med Storm og Uvejr.

Og aldrig tror jeg, at Fiskerne der sørpaa vilde gaaet paa Sjøen en Morgen med Firtal i Almanakken – i de første Dage af Marts, som er berømte Nordenvindsdage og efter et forholdsvis taaligt langt Godvejr.

Jeg tror, at jeg vil paalægge Dem at heise vor sorte Stormkugle hver Morgen udover Vaaren og til Høsten igjen, hver Gang De ser Tegnet i Almanakken, selv om Stormvarselet ikke er kommet, det kommer næsten altid enten lidt før eller lidt efter en Firtals-Dag.

Tænk om man kunde afværge en Ulykke. Det kunde ialfald aldrig skade om Fiskerne vænner sig til at give Agt paa dette gamle Mærke, hvilket de altsaa ikke synes at gjøre her.

En Dag, som er mærket med Jupiters Tegn, maa betragtes med den yderste Mistro.

Heis Stormkuglen og forklar Folk dette.

Venskabeligst *Alexander L. Kielland.*

De kan gjerne lade mit Brev komme i en Avis, men da maa Ingen forandre det, eller forkorte det.

Baby Kielland.

Molde d. 5. Marts 1906.

Kjære Pefi! – først maa jeg berigtige, hvad jeg hører, Else har skrevet om de 500 forulykkede Fiskermænd; det blir ikke mer end 30 – formodentlig mindre; du ved, hvorledes de sladrer her nord, naar det er Ulykker.

Dernæst maa jeg forespørge, om du har taget med dig Fars gamle Bog med Noder? Frøken Ziegler kommer nu 3 Gange om Ugen, det var netop noget for hende.

Eller – du som er saa let tilbens! gaa indom i en Antikvar-Handel for Bøger og Noder, – de kan anvise dig En fra Hegels, og lad dem sende mig en tyk Pakke gammelt let Gods: lette Klaver-Udtog af *gamle* Operaer, de mindre Sonater af

Haydn, Mozart, Kuhlau, Kücken, gamle Danse –, men intet nyt. Regningen kan du bare sende Hegel; det er vist ikke dyrt saadant gammelt Skrab; Straus's Walze og den anden gamle Fyr, hvis Navn jeg ikke husker – det er ikke Lanner, *han er ogsaa god*; den der svæver for mig et gammelt latterligt Navn fra Wien, som lavede Walze – jeg tror før Strausserne.

Nu har jeg fundet igjen det musikalske Lexicon, vi søgte saa jammerligt efter – husker du? tænk! det stod i Hylden, men helt henne i en Kant i Skyggen skjult i Boghyldens fremspringende Kant.

Altsaa du skaffer mig noget gammelt Node-Skrab. Weber er for vanskelig; Mendelsohn er ikke udelukket; men jeg tænker, vi har Lieder ohne Worte; forbudt er dansk og engelsk Musik.

Saa fik du i Elses Brev 15 Kroner til din Geburtsdag; gjør dig en Glæde, den er dig vel undt.

Paa Fredag, naar du læser dette, fylder du 30 Aar – efter min Beregning. Jeg laa paa Sofaen i Storstuen i Forberedelsen, da Maren kom faldende nedaf Trappen og stak Hovedet ind med Bud, at det var en liden Pige. Ak – jeg blev saa glad, saa glad! og hver Dag blev jeg gladere over dig og i dig, og aldrig var jeg gladere i dig end idag.

Naar jeg ser dit søde velsignede Ansigt foran mig skifte i alle de smaa Nuancer, som jeg kjender fra du var ganske liden – alle skiftende mellem Angst for med en Skygge at bedrøve mig, Iver efter at faa din Kjærlighed til at speile sig i min Glæde og Lykken, naar det lykkedes dig – alt ser jeg – du søde Barn! og saaledes vil vi se hinanden ind i Øinene, til vi dør, og ikke vende vore Øine til Siden, hvor der var saa mange sorte Skygger.

Din *Pappa*.

Olaug Preuthun.

Molde den 7d Marts 1906.

Kjære Fru Preuthun! – i et ganske forfærdeligt Veir kom der i Søndags en Dame fra Dem og afleverede i Kjøkkenet: et stort Exemplar af den japanesiske Cactus,

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
en stor Samling Tøffel-Blomster eller Syposer med mørkebrun Fløiel og gult
Silkefor og endelig Aarets første Rose – bleg og netop saa vidt vaagnet op efter
Vinteren.

Hvis Meningen har været at overvælde mig, saa er Hensigten isandhed
opnaaet; jeg har Rosen staaende for mig; den er nu fuldt vaagen og udsprungen,
de brungule Syposer skinner paa Pianoet, og i mit Vindu kaster Cactusen sig til
Jorden og beder om Undskyldning for sin foreløbige Hæslighed. Tusinde Tak!

Deres *Alexander L. Kielland.*

Henrikke (Rikke) Holmboe, f. Harris.

Molde den 9d Marts 1906.

De kunde nok – Kjære Frue! – tænke Dem, at det blev en Overraskelse. Men De
kan umuligt forestille Dem den dybe Glæde, De har beredt mig, og som ikke har
været ude af mit Sind, siden jeg fremtog det gamle Pragtstykke af Kassen.

Jeg kjender dem som Ædelstene – disse gamle Glasperler, som jeg fik lege
med, mens Mor arbeidede, og jeg føler endnu, at jeg ligte best de gule. Det er mig
ufatteligt, at Strengen har holdt sig saa godt. Det vidner baade om, at
Brudegaven har været holdt høit i Ære hos Dem og om, at Mor har været flink
med sine gigtsvage Fingre.

Og saa dertil det pragtfulde Haandtag – et af Fars største og smukkeste
Arbejder – det hele er – selv bortset fra den Skat af gode kjærlige Minder, som
ringes op af Fortiden, en saa smuk Gjenstand, at jeg tilbringer min Tid med at
beundre det. Nu kommer Klokkestrængen med en grøn Sløife over lige ved Fars
Buste i Dagligstuen, saaat alle de Mange, som herefter kommer til at tage
Haandtaget i Haanden, vil komme til at udtale sin Beundring midt foran ham.

Men de skal ogsaa allesammen faa høre om Dem – Kjære Frue! som kunde
finde paa at skille Dem fra denne Gjenstand, som De aabenbart har holdt meget
af, forat sende den til mig, for hvem den er og vil forblive til min Død et Klenodie
– noget af det jilleste, jeg ejer; og den skal arves ned efter mig med hele sin
Historie – mine Forældres Navn og med Deres – Høistærede Frue! og med Deres
Mands, som jeg beder modtage sin Part af min rigelige Taknemlighed.

Med det samme jeg havde faaet Klokkestrengen ophængt, – og det var ikke mange Minutter, efterat den var kommen af Kassen! løb jeg om for at finde en liden Ting, jeg kunde sende Dem herfra; men jeg fandt ikke andet end et Fotografi af mig selv, som jeg beder Dem give en Plads mellem StavangerMinder.

Desværre er det netop saa vidt, at jeg dunkelt kan mindes hin Aften, da vi var sammen hos den uforglemmelige Onkel Axel. Nu er Tante Tina og Tante Hanna – Fru Consul Sømme – de eneste tilbage af den gamle Slægt; og vort gamle Hus ved Bredevandet skal nu forsvinde og give Plads for et stort Posthus.

Jeg kæmper det beste jeg kan, for ikke at blive som de klynkevorne Gamle, der bare gaar og sukker efter de Tider, som svandt. Men sandelig holder det haardt mangengang. De ved – Kjære Frue! hvorledes vor Slægt havde det i femti-Aarene og endnu langt længer – opimod ottierne; og nu er det netop saa vidt, at der sidder en Kielland igjen paa Ledaal.

Desto kjærere – midt i Vemoden, som kan være bitter nok – er det at se de gamle Døre vidtaabne og Lyset falde over de kjære Skikkelser, saaledes som det nu skete, da De rakte mig den fortryllede Klokkestreng, der bragte hele Ungdommens Klokkespil til at klinge – tusind Tak!

Deres evig taknemlige *Alexander L. Kielland.*

Baby Kielland.

Molde d. 13. Marts 1906.

Kjære Pefert! Ser du den Sløifen der? Sløife maa du forskaffe mig og sende; – hør nu: Amtmand Harris i Stavanger havde en Datter, som blev gift med en Consul Holmboe i Tromsø den 22 Marts 1856. Nu sender denne Frue mig faa Dage før sit Guldbryllup en Klokkestreng af Glasperler, som min Moder har arbeidet til hendes Bryllup for femti Aar siden, medens Far har udskaaet et Elfenbens-Haandtag, som er et af Fars allerbedste Arbeider.

Det hele er et Pragtstykke, du! ganske som nyt og nydeligt Perlearbeide efter den Tids Smag. Haandtaget er – som alt Fars Arbeide – noget tungt og klumpet i

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Kielland_Brev4.html
Formen – det forestiller en Bouquet med Baand omkring en Mængde nydelige
Blomster med Stilk.

Kan du begribe, at den gamle Dame vil give mig det? hun har kun seet mig en Aften hos Onkel Axel, efterat Ulykkerne var brudt ind over vor Slægt; vi fulgtes ned fra Holmegenæs – fortæller Fru Holmboe, og da vi kom til Fars Hus, hvor jeg boede, førte jeg hende og Manden omkring i Stuerne – det maa have været en Sommernat, og Mamma har været borte. Hun fik saadant Indtryk af min stærke Kjærlighed til Mor og Far – siger hun – derfor skal jeg have dette Klenodie. Du kan vel tænke dig, hvor jeg var rørt og glad!

Kan du ikke telegrafere den 22de Marts Brudeparret Holmboe No. 8
Fagerheimsgaden, Christiania:

Tak, fordi Pappa fik Klokkestrengen. Tillykke med Dagen.

B. K. K.

TRor du ikke, hun vil sætte Pris paa det? Saa var det Sløifen. Jeg har hængt Klokkestrængen foran Fars Buste i Krogen paa Væggen mod Gaden, saa at alle maa udtale sin Beundring for Haandtaget midt for hans Øine. Nu skulde der være en Sløife øverst oppe paa Væggen, som skulde ligge lige over det stykke Elfenben, hvormed Klokkestrengen begynder.

Sløifen skal være i Bredden 16 cm., den skal være syet fast paa en Plade af Pap, som skal spigres til Væggen.

Saa var det Farven. Der kunde være Tale om 3 Farver. En lilla, lavendelagtig lys Couleur til Minde om min Moder. Men en saadan Sløife høit oppe paa Væggen vilde forsvinde og danne et altfor mat Udgangspunkt for den pragtfulde Gjenstand.

Saa har jeg tænkt paa stærkt grønt – som din Kjole. Men tilslut er jeg stanset ved gult – ligesom de imiterede Guldspænder, du ser, der er paa Strengen. Altsaa det blankeste gyldneste gult, du kan faa – enten af Baand eller i Tøi – i en pragtfuld Sløife!

Omkostningerne efter vedlagte Anvisning.

Farvel for idag! – du mit kjære Barn! jeg savner dig og tænker paa dig; men du har det jo godt – he?

Assa Finne, f. Kielland.

Molde den 18d Marts 1906.

Kjære Assa! jeg uleiligede dig forleden med et Telegram om Rikke Harris's Bryllupsdag. Sagen var den:

En Dag fik jeg fra Fru Holmboe den Klokkestreng af Perler, som min Moder for femti Aar siden arbeidede, og som tilligemed Haandtag og Udstyr i Elfenben skaaret af Far udgjorde mine Forældres Brudegave til Holmboes Bryllup den 22de Marts 1856. Hun skriver mig til, at hun og hendes Mand traf mig engang paa en Gjennemreise i Stavanger oppe hos Onkel Axel og Tante Tina paa Holmegænæs, og at jeg, da vi kom ned til Byen om Aftenen, viste hende omkring i de gamle Fars Stuer. Derfor skal jeg nu have Klokkestrengen til Tak.

Du kan ikke tænke dig, hvor glad og rørt jeg blev, og dertil er selve Gjenstanden saa smuk; – den vækker ikke blot de fjerneste Minder fra Barndommen, men den er ogsaa, som den nu hænger her, en ren Pryd for Stuen i dens gammeldagse Pyntelighed og Elegance. Fars Haandtag er et af hans bedste Arbejder. Jeg er vis paa, du og Kitty kan huske det. Jeg skal prøve med min Tegnekunst: – en stor gul Sløife, som jeg vil hæfte op. Bunden er af hvide Glasperler – gule Perler – grønne Blade med violette Druer – gule Perler.

Fars Haandtag – det skal forestille en Blomsterbuket, kan du huske det?

Det hele er nydeligt vedligeholdt og er for mig et rent Klenodie.

Fru Holmboe nævner ogsaa de gode Venner i Stavanger. Kjære! vil du ikke bede din Søster, Tante Hanna, Tante Tine, den sentimentale Ovidia! og hvem du ellers kan finde af gamle Venner og bede dem telegrafere til Rikka Harris's Guldbryllup som holdes Torsdag den 22de Marts under Adresse No 8 Fagerheimsgaden – Christiania.

Jeg ved, det vilde glæde hende, og jeg vilde i min Taknemlighed saa gjerne gjøre hende glad. –

– Else og jeg camperer i Fred og Ro sammen; men det bliver nok kanske i Længden ikke noget Sted for hende. Jeg selv derimod priser hver Dag min Lykke, at jeg fik dette Embede, som passer for mig, – det synes ialfald jeg selv! og som

er saa fredeligt, uafhængigt og smukt. Naar jeg tænker paa den onde Samvittighed, hvormed jeg fordum lod spænde for Imslands hvide Heste og reiste paa Jæderen alene i dagevis. Nu gjør jeg akkurat det samme; men nu opfylder jeg samtidig min Pligt, og naar jeg kommer tilbage fra Reiserne, erholder jeg mine Reiseudgifter godtgjort af Statskassen – er det ikke udspeculeret? Og saa smukt som her er; her er alslag; endogsaa et Stykke Jæder, men det er jo daarligt.

Lad os mødes igjen, naar du farer forbi. Jeg maa le, naar jeg tænker paa min Skræk i Trondhjem, da du kom ombord; jeg var paa en løien Reise. Hils Finne og dine og mine og vore fælles.

Din hengivne *Alexander.*

Nils Collett Vogt.

Molde den 20 Marts 1906.

Tak – Kjære Mester! for Septemberbrand, og Skaal for Deres skjønnne Kunst!

Deres *Alexander L. Kielland.*

Lorentz Dietrichson.

Molde den 21de Marts 1906.

Jeg ejer – uværdeligen – 2 broncemalede Gips-Medailloner – 70 cm i Tvermaal – af Kong Carl Johan og Kronprins Oscar – signerede Hans Michelsen 1819. Jeg ved ikke rigtig, hvad jeg skal gjøre med dem; er de sjeldne? – et godt Raad udbedes.

Med ærbødigst forbindtlig Hilsen til Fruen gjenkalder jeg gamle Møder i Stavanger og Paris i behagelig Erindring.

Deres *Alexander L. Kielland.*

Jacob Kielland.

Molde den 27d Marts 1906.

Kjære Jacob! det var Synd, at vi ikke fik Møde i Vinter; jeg vilde ogsaa saa gjerne have seet til B. B. Det er dog Synd, at han skal sidde hjemme ensom og sint, mens vi alle er saa glade og lettede.

Nu maa jeg til Bergen i Tørdok, først faa af mig 10–12 Kilogram; dernæst har jeg Amtsting, og saa er jeg rede til at tage mit Tag i Kroningen, hvis jeg blir tilkaldt. Jeg vil helst slippe det hele; men hvis jeg blev tilkaldt som Embedsmand og fik en god Plads og intet Ansvar for nogen Ting, skulde jeg nok for en Gangs Skyld have Moro af at være blandt de Store og se en stor Ceremoni, – skjøndt det er mig en jammerlig Comedie. A propos! hvem har skaaret dit Signet med Vaabnet? – har du ladet dit St. Olaf Kors hænge nedenunder? – er det Skik og heraldisk Brug? Jeg vil nemlig forandre mit Signet saaledes, at jeg istedetfor Bull og Schanche, som gjentages to Gange i det Kiellandske, vil lade Langernes Vaaben optage den venstre Halvdel af Skjoldet – saaledes: – en Due med et Olieblad i Næbbet og Lange-Fisken.

Men lad mig vide, hvor jeg skal finde en Skjærer af Signeter. Der dæmrer for mig en Erindring fra Ungdommen, hvor du engang var saa ivrig for en Protegé, du havde – var han paa Kongsberg? – hed han ikke Knud Espe? – hvordan kan dog et saadant Navn hænge igjen? – eller tager jeg Feil. Far fik vist noget fra ham – nogle ypperlige Zirater à la grec? A propos om Far!

Tænk Rikka Harris, som for femti Aar siden blev gift med Holmboe, har sendt mig en deilig Klokkestreng af Perler, som Mor har arbeidet og som Far har skaaret Haandtag til, – det var vore Forældres Brudegave til Holmbos, – de holdt Guldbryllup i Christiania den 22 Marts.

Du kan tro, jeg blev rørt og glad og næsten skamfuld, fordi jeg skulde faa den. Jeg er vis paa, at du vil huske Haandtaget, naar du ser det. Det var i 1856, saa du var jo en stor Gut dengang. Jeg forudsætter altid, at du maa komme her engang – f. ex. i Sommer efter Haakonsaabningen – som Andreas vilde sagt.

Hils Dikka og Dagmar og dine Andre.

Din hengivne Broder *Alexander.*

Frederik Hansen

Bergens sygehus den 3die Marts 1906.

Kifi! her er jeg igjen – ganske som før, kun med den Forskjel, at jeg denne Gang ikke er det ringeste syg nogen Plads. Af denne Grund spaar man mig, at nu blir jeg ikke længer saa let og hurtigt af med Fedtet; jeg skal beholde mine 135 Kilo; ja! den er sød – hele den magre selvgode Bande; – hils Dulderen Buch.

Lad os tale om noget andet; det er altfor længe siden. Det ser virkelig ud til, at Tyskland skal være af en anden Mening. Jeg har faaet et Par Hilsener fra tyske Professorer og idag er det indlagte Nummer af Kieler Zeitung af 23d Marts; kunde vi ikke finde en Adgang til vor Presse og lade saadanne Artikler komme frem? der maatte være saadan en liden Fortale:

«I Tyskland har man som bekjendt ikke som i den dansk-norske Bogverden en Skare historiske Forfattere, der forbinder Lærdom med Aandrigheid og spillende Liv i Stilen – som den uforlignelige Øverland i Norge eller den enestaaende Dr – hvad hed han nu? – paa hvis glimrende Debut hele Norden venter med stigende Spænding.

Det kan derfor til en vis Grad forklares, at Tyskerne kan tage tiltakke med Bøger, som vort historisk gjennemdannede Publikum med Rette vrager.

Alligevel vil mange med et Smil læse en Anmeldelse af 23 Marts i Kieler Zeitung, af hvilken hidsættes:

«Det gjorde i sin Tid en vis Opsigt, da den – desværre altfor tidligt afdøde Grev York von Wartenburg udgav en Bog om tysk Historie. Det var noget uhørt i Tyskland, hvor det ikke falder let for en Dilletant i det historiske Fag at trænge igjennem.

Men den Lykke, som hin Bog gjorde, har endnu engang leveret Bevis for, at det ogsaa kan være til Fordel for Videnskaben, naar en klog og tænksom Mand behandler historiske Spørgsmaal paa sin Maade. Hans Evne til at bedømme er ikke belemret med det svære Stof, som følger Fagstudiet; fra en høiere Varde kan han se ud over et historisk Drama, og samtidig som han modtager Forskerens og Kritikerens Materiale, kan han igjen meddele dem nye Ideer og Synspunkter.

udkommet Værk af Nordmanden Alexander Kielland.

Om Kiellands litteraire betydning, behøves her ikke at siges noget. Hans Romaner er bekjendte for det tyske Publikum saa langt som Interessen for nordisk Digtning findes.

Hans nyeste Værk: Ringsum Napoleon er netop udkommet hos Georg Merseburger i Leipzig.

Man skulde ikke tro, at der kunde komme noget ud af at gjenfortælle, hvad saa mange andre har sagt. Saaledes vil selvfølgelig enhver tænke, naar han tager Kiellands Bog i Haanden.

Og dog er her fremkommet en Bog – saa eiendommelig, saa fængslende og rig paa Tanker, som der ikke gives mange af.

Jo mere og mere indgaaende man har beskjaeftiget sig med Napoleon, desto mere kommer man til at holde af denne Bog. Ogsaa Historikerne af Fag kan have Udbytte af at høre efter, naar en Mand med et klart Hoved og en Formsands som Kielland gjenfortæller Napoleons Historie. I dette Digt i Prosa er et Afsnitt af Historien fremstillet saa plastisk at Læseren beholder det i varig Erindring.

Enhver af Keiserdømmets Generaler og Marchaller er karakteriseret skarpt og klart med faste Linier; og saa vanskeligt som det ellers er at finde sig tilrette i Napoleons glimrende Omgivelser med de mange Titler og Værdigheder, har Kielland forstaaet med faa og simple Midler at rykke enhver af dem ind i det Lys, som udgik fra den Ene.

Et Par kraftige, men velfortjente Udfald mod Bernadotte, Grundlæggeren af Sveriges Dynasti, maa naturligvis skrives paa Nordmandens Regning. Men de træffer i sin kostelige Ondskab fordetmeste midt i Blinken.

Vi kan i den nærmeste Fremtid ganske sikkert gjøre Regning paa en Række nye Bøger om Napoleon – det ligger saaat sige i Luften –; men den betydeligste vil vel denne første, som den norske Digter har skjænket os, forblive at være."

Har du ikke Lyst til at faa dette puttet i en Avis? – eller skulle vi lade os træde ihjel af Gjæs? Nu maa jeg i Seng. Hils Christian og andre gode Venner. Sig til Andreas at han maa skrive, du ogsaa

Din hengivne A. L. K.

Alexander L. Kiellands *Brev 1869–1906* er lastet ned gratis fra bokselskap.no